

ΘΕΜΑ

Στην ανεργία παρά
τα πολλά πτυχία

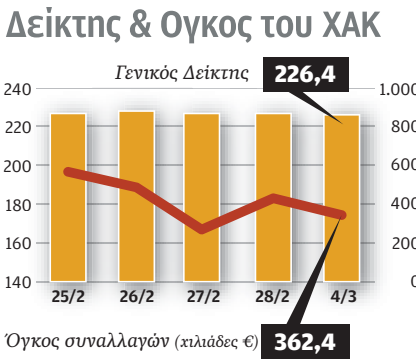
Σελ. 10

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

Ανατροπή στην αγορά
εργασίας, καταλυτικός
ο ρόλος της ΑΙ

ΧΕΙΡΩΝΑΚΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Νικητές της νέας
εποχής όσοι έχουν
τεχνικές δεξιότητες

Με Nurofen,
ο πονοκέφαλος δεν
θα χαλάσει
τη στιγμή.

ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΕ ΕΜΑΣ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΡΟΣΕΚΙΝΑ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ.
ΕΞΟΥΔΙΩΝΕΤΕ ΤΟΝ ΠΑΝΟ Ή ΤΟΝ ΦΑΡΜΑΚΟΤΥΠΟ ΣΑΣ.

Ο ΤΖΟΓΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

**Πόνταραν σε τυχερά
παιγνίδια 15,65 δισ.**

Με υψηλό ρυθμό συνεχίστηκε το 2024 ο πυρετός του τζόγου στην Ελλάδα. Οι Ελληνες πόνταραν 15,65 δισ. σε τυχερά παιχνίδια. Ο τζίρος του 2024 είναι αυξημένος κατά 7,8% σε σύγκριση με αυτόν του 2023 (14,42 δισ. ευρώ). Στο ποσό των 15,6 δισ. δεν περιλαμβάνονται τα κέρδη και τα μπόνους, τα οποία οι παίκτες στη συνέχεια επέλεξαν να ξαναπιάσουν. **Σελ. 14**

ΑΚΟΡΕΣΤΗ ΔΙΨΑ
ΟΙ ΗΠΑ ΕΞΑΦΑΝΙΖΟΥΝ
ΤΟΝ ΧΡΥΣΟ ΑΛΛΩΝ ΧΩΡΩΝ
Σελ. 9

ΕΚΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΤΡΑ
Η ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ
Σελ. 13

Χρυσή χρονιά το 2024 για τις τράπεζες

Κατέγραψαν κέρδη γύρω στα 1,2 δισ. ευρώ σπάζοντας και το ρεκόρ του 2023, παρά τη μείωση των επιτοκίων

Τα **επιτόκια** έχουν δώσει μεγάλη ώθηση στα κέρδη των τραπεζών, δημιουργώντας δύο διαδοχικές χρονιές ρεκόρ κερδοφορίας. Αν το 2023 θεωρείτο χρονιά «ρεκόρ» για τις κυπριακές τράπεζες σε επίπεδο κερδών, ξεπερνώντας ελαφρώς

τα 1,1 δισ. ευρώ, για το 2024 τα κέρδη τους πήγαν ακόμα καλύτερα και προσεγγίζουν τα 1,2 δισεκατομμύρια ευρώ. Συγκεκριμένα, έχουν ήδη ξεπεράσει τα 1,16 δισ. ευρώ, ενώ για τις μικρότερες τράπεζες τα κέρδη που έχουν παρου-

σιαστεί για το 2024 αφορούν μόνο το πρώτο μισό του έτους. Παρά τις μειώσεις επιτοκίων από την ΕΚΤ (αναμένεται να ανακοινωθεί και έκπη εντός ολίγων ημερών), οι τράπεζες θα έχουν καταγράψει την καλύτερη επίδοση στα χρο-

νικά τους. Τα μεγαλύτερα κέρδη 508 εκατ. παρουσίασε η Τράπεζα Κύπρου. Ισχυρά κέρδη, όμως, 382,6 εκατ. ευρώ παρουσίασε και η Ελληνική Τράπεζα. Επίσης, η Eurobank Κύπρου κατέγραψε κέρδη 210 εκατ. ευρώ. Όσον αφορά

στις υπόλοιπες τράπεζες, οικονομικά αποτελέσματα για το 2024 έχουν παρουσιάσει οι Astrobank, Alpha Bank Κύπρου και η Ancofia Bank, αλλά μόνο του πρώτου εξαμήνου, παρουσιάζοντας σημαντικά κέρδη. **Σελ. 3**

Επενδύουν σε μετοχές αμυντικών βιομηχανιών

Καθώς εντείνεται στην Ευρώπη η συζήτηση περί ανάγκης για αύξηση των αμυντικών δαπανών, αλλάζει η στάση των επενδυτών απέναντι στις αμυντικές βιομηχανίες και τοποθετούν σε αυτές όλο και περισσότερο τα κεφάλαιά τους, ενώ έως τώρα τις απέφευγαν αντιμετωπίζοντάς τις ως άκρως αμφιλεγόμενες. Σύμφωνα με το Bloomberg, το περασμένο έτος διπλασιάστηκε ο αριθμός των επενδυτικών ταμείων που τοποθετούνται σε αμυντικές βιομηχανίες και έφθασε στα 47, ενώ επί δεκαετίες ήταν στην καλύτερη περίπτωση μονοψήφιος ο αριθμός τους, όταν και αν υπήρχε. Σύμφωνα, δε, με τα στοιχεία του Φεβρουαρίου, η τάση συνεχίζεται και είναι ανοδική. **Σελ. 11**

ΡΩΣΙΑ ΠΡΟΣ ΔΥΣΗ

Δέλεαρ για επιστροφή ενεργειακών ομιλών

Με την **προοπτική** κερδοφόρων επενδυτικών συμφωνιών προσπαθούν να δελεάσουν οι Ρώσοι αξιωματούχοι τις αμερικανικές ενεργειακές εταιρείες και να επιστρέψουν στη χώρα. Οι ε-

ταιρείες της Δύσης θα κληθούν ουσιαστικά να αποφασίσουν κατά πόσο θέλουν να αποκτήσουν ξανά πρόσβαση στο άφθονο πετρέλαιο και φυσικό αέριο της Ρωσίας. **Σελ. 12**

ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΤΟΥ ΝΤΟΝΑΛΔ ΤΡΑΜΠ

Η μεγάλη αντιπίθεση των crypto

Τη **δημιουργία** στρατηγικού αποθέματος κρυπτονομισμάτων ανακοίνωσε ο Τραμπ. Πρόκειται για εξέλιξη που όχι μόνο επηρεάζει διεθνώς τις αγορές αλλά και εκτόξευσε τις τιμές

των δημοφιλών crypto Bitcoin και Ethereum, δείχνοντας και προς την κατεύθυνση χειραγώγησης μιας αγοράς που ακολουθούν πιστά οι ιδεολόγοι οπαδοί του. **Σελ. 7**

Το net-billing θα αντικαταστήσει το Net-Metering

Το νέο σχέδιο για φωτοβολταϊκά

Σε κατάρνηση του συστήματος net-metering για νέους οικιακούς καταναλωτές φωτοβολταϊκών προαναγγέλλεται η κυβέρνηση. Τον Απρίλιο θα αντικατασταθεί το net-metering με το net-billing για τα καινούργια οικιακά φωτοβολταϊκά συστήματα. Στόχος η αποφόρτιση του δικτύου και η μείωση περικοπών της πράσινης ενέργειας. Έρχεται το Φθινόπωρο το σχέδιο επιδόσεων μπαταριών για οικιακά φωτοβολταϊκά. **Σελ. 4**

Νομιμοποιείται η παρανομία στο Λατσί

Εγκριση από ΕΟΑ Πάφου

Θέμα χρόνου θεωρείται η τελική απόφαση του ΕΟΑ Πάφου σε υπόθεση που αφορά τουριστική μονάδα στο Λατσί, για την οποία υπάρχουν διαπιστωμένες παρανομίες από την πολεοδομική αρχή του ΕΟΑ. Τυπική διαδικασία πλέον η νομιμοποίησή τους από το Συμβούλιο του ΕΟΑ Πάφου, δώλωσαν μέλη του Συμβουλίου στην «Κ». **Σελ. 5**

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Σελ. 6

- Η Λευκωσία άνοιξε την όρεξη της Αγκυρας
- Η Ευρώπη ψάχνει τα άρματα

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ / ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ

Περί φορολογικής μεταρρύθμισης

Η **επιβολή** και πλήρωμή φόρων αποτελεί τον κατεχόν μηχανισμό απονομής δικαιουσύνης στην οικονομία. Κάθε φορά που η κατάσταση ξεφεύγει λόγω συνθηκών, οι κυβερνήσεις καλούνται να επανεξετάσουν το φορολογικό σύστημα και να το επαναφέρουν στις αρχικές του ρυθμίσεις. Αν και γραφειοκρατικός θεσμός, η φορολογία εφόσον σχεδιαστεί σωστά μπορεί να αποτελέσει πανίσχυρο εργαλείο μετασχηματισμού και μεταρρύθμισης της οικονομίας και κατ' επέκταση της κοινωνίας. Για την προώθηση της δικαιοσύνης τα φορολογικά συστήματα εφαρμόζουν την προοδευτικότητα, δηλαδή αυξάνουν τα φορολογικά βάρη όσο αυξάνεται το εισόδημα. Και κάπως έτσι τα φορολογικά συστήματα φιλοδοξούν να επαναφέρουν την εισοδηματική ισορροπία στην οικονομία. Οι Σκανδιναβία αξιοποίησαν το φο-

ρολογικό σύστημα για να δημιουργήσουν ανθεκτικές κοινωνίες που απολαμβάνουν σημαντικές παροχές, ως αντιστάθμιση των φόρων που πληρώνουν. Κατάφεραν έτσι να εξαλείψουν τη φτώχεια και να ανυψώσουν το βιοτικό επίπεδο των πολιτών. Έγιναν το μοντέλο στο οποίο κατά καιρούς όλοι αναφέρονται και θέλουν να αντιγράψουν. Η φορολογία, πέραν της ανακατανομής του εισοδήματος, επιδιώκει και τη δημιουργία κινήτρων προς συγκεκριμένες πολιτικές. Για παράδειγμα μέσα από το φορολογικό σύστημα δύναται να προωθηθεί η πράσινη επένδυση, η ιδιοκατοίκηση, η προστασία και ανάδειξη της αρχιτεκτονική κληρονομιάς, η αντιμετώπιση της υπογεννητικότητας, η προώθηση της διαφορετικότητας και της συμπερίληψης. Ένα μεγάλο πρόβλημα που πολλές χώρες κλήθηκαν να αντι-

μετωπίσουν είναι η μεγάλη διάκριση που προκύπτει μέσα από τη χαμηλή φορολόγηση του πλούτου (μετοχές, ακίνητα, μερίσματα) σε αντίθεση με το τι συμβαίνει στα εισοδήματα. Αυτή η στρέβλωση δημιουργήσει μεταξύ άλλων και το μεγάλο χάσμα μεταξύ πλούσιων και φτωχών. Η κυβέρνηση Χριστοδουλίδη, δύο δεκαετίες και τρεις προέδρους μετά την τελευταία αλλαγή, τόλμησε να φέρει στο τραπέζι μια φορολογική μεταρρύθμιση. Η πρόταση του 2025, έχοντας σημαντική απόσταση από την τελευταία αλλαγή του 2002, περιλαμβάνει κάτι για όλους. Για να μπορέσουμε να την αξιολογήσουμε θα πρέπει προηγουμένως να καταλάβουμε τι στοχεύει. Με την πρόταση ανήκω προκύπτει ότι η κυβέρνηση φρόντισε να εμπλουτίσει το μεταρρυθμιστικό της αφήγημα κρατώντας το δημοσιονομικό κόστος χαμηλά

και αποφεύγοντας την κριτική. Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία η φορολογική μεταρρύθμιση θα κοστίσει 500 εκ. ευρώ. Πάντα όμως έχει αξία να δούμε πού πάει το χρήμα. Από τα 500 εκ. ευρώ το 60% αφορά στη μείωση της αμυντικής εισφοράς και το 40% στη μείωση της φορολογίας φυσικών προσώπων. Με άλλα λόγια η κυβέρνηση έκλεισε το μάτι στους μετόχους των κυπριακών εταιρειών αφήνοντας σε δεύτερη μοίρα τους μισθωτούς. Έχει επίσης ενδιαφέρον να κατανοήσουμε ποιους στόχους πολιτικής εξυπηρετεί η συγκεκριμένη μεταρρύθμιση και πώς διασφαλίζεται η κοινωνική δικαιοσύνη. Αν κοιτάξουμε τον φόρο φυσικών προσώπων παρατηρούμε μια σημαντική ελάφρυνση στα εισοδήματα 60.000 και άνω και όχι στις χαμηλές κλίμακες, μιας και η αύξηση στο αφορολόγητο

εξυπηρετεί περισσότερο επικοινωνιακούς παρά ουσιαστικούς λόγους. Η φορολογική πρόταση της κυβέρνησης δεν είναι ούτε ουσιαστική, αλλά ούτε και εμβληματική όπως βιάστηκαν στελέχη της κυβέρνησης να τη χαρακτηρίσουν. Είναι μια πρόταση που διορθώνει κάποιες στρεβλώσεις αλλά ως εκεί. Δεν φιλοδοξεί να προκαλέσει και ούτε προκαλεί κάποιο οικονομικό αντίκτυπο. Σε μια προσπάθεια επικοινωνιακής διαχείρισης λήχθηκε ότι κλείνει τα στόματα σε όσους μας αποκαλούν φορολογικό παράδεισο. Αν και όλοι αναγνωρίζουμε τα πολύ σημαντικά βήματα που έγιναν για αποκατάσταση της τραυματισμένης εικόνας της Κυπριακής Δημοκρατίας, με το αφορολόγητο στα 20.500 ευρώ και τον φόρο μερισμάτων στο 5%, στο συγκεκριμένο ζήτημα δεν αλλάζει κάτι ουσιαστικά.

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις **cashback!**

ΚΑΤΕΒΑΣΕ ΤΟ ΤΩΡΑ

HELLENIC BANK

μπλε

Αύξηση 10.000 ευρώ για τη Λογοτεχνία!

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

Αν δει κάποιος τα αποτελέσματα του προγράμματος «Πολιτισμός» Λογοτεχνία 2025 θα σκεφτεί ότι πολλά και ωραία γίνονται στο τομέα του βιβλίου, καθ’ όπασαν την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας και δεν θα έχει άδικο, σίγουρα όμως τα ποσά γενικά δεν είναι αρκετά. Για το 2025 η λογοτεχνία και το βιβλίο χρηματοδοτήθηκαν με το ποσό των 193.940 ευρώ και στον τελικό πίνακα αποτελεσμάτων περιλαμβάνονται 18 προτάσεις/δράσεις από 13 φορείς και μία από ένα φυσικό πρόσωπο. Από αυτές τις προτάσεις των συλλογικών φορέων ο Όμιλος Λογοτεχνίας και Κριτικής έλαβε χρηματοδότηση για τρεις προτάσεις, λαμβάνοντας το ποσό των 37.424 ευρώ και το Ινστιτούτο Ερευνών Προμηθέας πήρε χορηγία για δύο δράσεις με το συνολικό ποσό των 28.880. Δηλαδή δύο φορείς έλαβαν 66.304, δηλαδή το 34% των χρημάτων ή το 1/3. Πάλι θα πει κάποιος πως μένουν αρκετά για να γίνουν και από άλλους ωραία πράγματα στον τομέα της λογοτεχνίας και του βιβλίου. Άλλωστε, μοιράζεται από το κράτος μας το ποσό των 200.000 ευρώ παρά κάτω. Σημειώνουμε δε πως από το 2024 υπάρχει αύξηση σχεδόν 10.000 ευρώ, για τον τομέα του βιβλίου και τις εκδηλώσεις που αφορούν τη λογοτεχνία.

Για τις διαδικασίες πάντως όλων των κατηγοριών έφτασαν κοντά μας από διάφορους παράγοντα σχετικά με τη διαδικασία ένστασης και ποιο είναι το νόημα να δημοσιοποιούνται τα αποτελέσματα του προγράμματος πριν εξετασούν οι ενστάσεις. Οι ενστάσεις θα υποβάλλονταν από την ημερομηνία απόρριψης της κάθε αίτησης μέχρι και τις 25 Φεβρουαρίου, με τα αποτελέσματα να έχουν ανακοινωθεί στις 21 Φεβρουαρίου. Τι σημαίνει αυτό; Αν η επιτροπή που θα εξετάσει τις ενστάσεις κρίνει διαφορετικά από την πρώτη που εξέτασε τις αρχικές αιτήσεις και προχωρήσει σε επαναβαθμολόγηση τότε θα δοθούν λιγότερα χρήματα σε όλους ή θα βρεθούν επιπλέον χρήματα; Αν τα χρήματα αυτά υπήρχαν ήδη γιατί δεν δόθηκαν έως ενός κατώτατου σημείου; Είναι χρήσιμο λοιπόν το υφυπουργείο Πολιτισμού και το Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού να προχωρήσει σε διευκρινήσεις ώστε να μη μένει καμία απορία.

Σχετικά τώρα με τα αποτελέσματα το 2025, σε σχέση με εκείνα του 2024, εκτός από την εντυπωσιακή αύξηση των 10.000 ευρώ την οποία ήδη σημείωσαμε, εντύπωση μου έκανε η απουσία από τον κατάλογο του Βιβλιοτροπίου, του φιλανθρωπιστικού οργανισμού της Λεμεσού, που εδώ και 15 χρόνια έχει προσφέρει πάρα πολλά στον τομέα του βιβλίου και της φιλανθρωπίας στην πόλη της Λεμεσού κυρίως. Το 2024 έλαβε βαθμολογία 96,75 και χρηματοδότηση 18.000, ενώ φέτος έπεσε κάτω από το 82 —αυτή είναι η χαμηλότερη του καταλόγου. Απορίας άξιον είναι λοιπόν τι πήγε τόσο στραβά, ώστε ένας πολύ σημαντικός για την πόλη της Λεμεσού οργανισμός, ο οποίος διαχρονικά έχει προσφέρει στην πόλη πληθώρα επιτυχημένων εκδηλώσεων, με συμμετέχοντες σημαντικά ονόματα όχι μόνο της λογοτεχνίας, αλλά και της μουσικής και του κινηματογράφου, από την Κύπρο και το εξωτερικό, να μην καταφέρει το 2025 να πεύσει την επιτροπή αξιολόγησης;

Επειδή ο τομέας του βιβλίου και της λογοτεχνίας χρειάζεται περαιτέρω ενίσχυση, θα ήταν σημαντικό και τα σχετικά κονδύλια να αυξηθούν, αλλά και να στηρίζονται διαχρονικά επιτυχημένες προσπάθειες.

Υ.γ. Επίσης, είδα πως ο Οργανισμός Παιδικό Μουσείο Κύπρου έλαβε το ποσό των 18.000 ευρώ για τη δράση «Σώστε τη γη μας και τις μελλοντικές γενιές» Μια ιστορία για την Λεϊφόρο Ανάπτυξη, χωρίς να διευκρινίζεται για τι ακριβώς δράση πρόκειται. Σημειωτέον πως τελευταία δράση του Οργανισμού, σύμφωνα με αναζήτησή μας στο διαδικτυό, έγινε τον Μάρτιο του 2024.

Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

Σύνδεση μουσικής και υγείας: «Harmonies & Healing»

Το «Harmonies & Healing» αφορά σε πρωτοβουλία της διακεκριμένης πιανίστριας, Steinway Artist Min-Jung Kym.

Με επιτυχία ολοκληρώθηκε την περασμένη Τρίτη 25 Φεβρουαρίου, η δράση «Harmonies & Healing», μια ιδιαίτερη πρωτοβουλία που ανέδειξε τη βαθιά σύνδεση της μουσικής με την υγεία και την ευεξία. Η εκδήλωση διοργανώθηκε από το Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού του υφυπουργείου Πολιτισμού σε συνεργασία με την Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO και τον Πολιτιστικό Οργανισμό Avantgarde, στο πλαίσιο της νέας στρατηγικής του Τμήματος για την ανάπτυξη και προώθηση δράσεων στον τομέα της δημόσιας υγείας και συγκεκριμένα των προγραμμάτων του «Πολιτισμός και Υγεία».

Το «Harmonies & Healing» αφορά σε πρωτοβουλία της διακεκριμένης πιανίστριας, Steinway Artist Min-Jung Kym. Η δράση ξεκίνησε με επίσκεψη της πιανίστριας στο Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου, όπου η καλλιτέχνης, έχοντας προσωπική εμπειρία με τον καρκίνο, αναφέρθηκε στη δύναμη που άντλησε από τη μουσική κατά τη διάρκεια της ασθένειάς της και έπαιξε ζωντανά για το ιατρικό προσωπικό και τους ασθενείς. Την Min-Jung Kym συνόδευσαν στο Ογκολογικό Κέντρο η υφυπουργός Πολιτισμού δρ Βασιλική Κασσιανίδου και ο Πρόεδρος του Πολιτιστικού Οργανισμού Avantgarde κ. Σταύρος Κυριακίδης και τους υποδέχθηκε ο διευθυντής του Κέντρου κ. Πάνος Εργατούδης.

Στη συνέχεια ακολούθησε εκδήλωση στην κεντρική σκηνή του ΘΟΚ «Εύης Γαβριλίδης», όπου η Min-Jung Kym παρουσίασε την προσωπική της διαδρομή με τον καρκίνο, αποτυπώνοντας τόσο με περιγραφές όσο και με την ερμηνεία της στο πιάνο τα διάφορα στάδια που είχε περάσει και τον τρόπο με τον οποίο η μουσική αναδείχθηκε ισχυρή θεραπευτική δύναμη που βοήθησε την ίδια και την οικογένειά της καθ’ όσο χρόνο αντιμετώπιζε την ασθένεια. Τις εμπειρίες αυτές, η Kym περιγράφει και στο βιβλίο «Music to Help Overcome Cancer» που συνέγραψε με τον γιατρό της Dr. Alain Toledano (εκδόσεις Hermann, 2019).

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους σημαντικές προσωπικότητες από τον χώρο της υγείας και του πολιτισμού, από την Κύπρο και το εξωτερικό. Ανάμεσα στους παρευρισκόμενους ήταν η πριγκίπισσα Ντάνα Φίρας της Ιορδανίας (πρόεδρος Καλής Θελήσεως της UNESCO), ο υπουργός Υγείας κ. Μιχάλης Δαμιανός, η υφυπουργός Πολιτισμού δρ Βασιλική Κασσιανίδου και η πρόεδρος της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής UNESCO δρ Μαρίνα Σολομίδου-Ιερωνυμίδου. Με επιστολές τους καιρέτησαν τη διοργάνωση της συγκεκριμένης δράσης οι Dr. Sebastian Debus (πρόεδρος του Ιδρύματος Brahms Billroth, Αμβούργο) και

Τέχνη και Επιστήμη σε αρμονία, με τη μουσική ως θεραπευτική δύναμη στην υγεία του σύγχρονου ανθρώπου.

Dr. Andreas Ullrich (Charité Centrum, Βερολίνο) ενώ με βίντεο-μήνυμα του καιρέτισε τους παρευρισκόμενους και εξήρε τη σημασία της διοργάνωσης τέτοιων δράσεων που αναδεικνύουν τη σχέση μουσικής και υγείας ο κ. Christopher Bailey, επικεφαλής του τομέα Τεχνών και Υγείας του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας.

Ευκαιρίες πρόσβασης

Χαιρετίζοντας την εκδήλωση, η υφυπουργός Πολιτισμού ανέφερε ότι η εκδήλωση εμπίπτει στον πυλώνα της Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας του Στρατηγικού Σχεδιασμού για τον Σύγχρονο Πολιτισμό με ορίζοντα το 2035, που αφορά, ανάμεσα σ’ άλλα, σε ίσες ευκαιρίες πρόσβασης για τον εμποδίζόμενο πληθυσμό, στην αξιοποίηση εμπειριών πολιτισμού για την αντιμετώπιση της ασθένειας και στη βελτίωση της εμπειρίας των ασθενών στα

νοσοκομεία και άλλους χώρους παροχής φροντίδας μέσω του πολιτισμού. Ένας από τους σκοπούς αυτής της νέας στρατηγικής, όπως ανέφερε η υφυπουργός, είναι η ενίσχυση της σημασίας της επίδρασης του σύγχρονου πολιτισμού στην κοινωνία, την οικονομία και την υγεία.

Η δρ Κασσιανίδου πρόσθεσε ότι πέραν των δράσεων που ήδη υλοποιούνται, προωθούνται και άλλες, εξηγώντας ότι «οι συνέργειες αυτές θα έχουν ως γνώμονα την ενσωμάτωση των τεχνών στον τρόπο ζωής ασθενών που πάσχουν από χρόνιες παθήσεις λόγω της αξίας τους να προσφέρουν μη φαρμακευτικές θεραπευτικές μεθόδους για τη βελτίωση της καθημερινότητας του ασθενούς» ενώ μελετάται και το ενδεχόμενο της εισαγωγής της Πολιτιστικής Συνταγογράφησης.

Αναφερόμενη στον Πολιτιστικό Οργανισμό Avantgarde, με τη συνεργασία του οποίου διοργανώθηκε η συγκεκριμένη δράση, η κα Κασσιανίδου είπε ότι πρόκειται για έναν φορέα που πολλές φορές έχει δείξει τη δύναμη της τέχνης, όταν αυτή συναντά την κοινωνική ευθύνη αφού με μια σπουδαία μουσική πορεία και αδιάκοπη καλλιτεχνική δημιουργία εδώ και τρεις δεκαετίες, ο οργανισμός Avantgarde αναδεικνύει από ιδρύσεώς του τον πολιτισμό της

χώρας μας και ταυτόχρονα, με απaráμιλλη ευαισθησία, έχει σταθεί αρωγός σε όσους έχουν ανάγκη.

Στρογγυλή τράπεζα

Η δράση ολοκληρώθηκε με συζήτηση στρογγυλής τραπέζης, και σε αυτή συμμετείχαν - πέραν της πιανίστριας - διακεκριμένοι ειδικοί από Γερμανία, Ελλάδα και Κύπρο και συγκεκριμένα οι κ. Gerrit Glaner (πολιτιστικός σύμβουλος, πρόεδρος Sommerlichen Musikstage Hitzacker), δρ Georg Hajdu (μοριακός βιολόγος, συνθέτης, Διευθυντής Ligeti Centre), δρ Νικόλαος Ζαμπόγλου (ακτινοθεραπευτής ογκολόγος, διευθυντών συμβόλων Γερμανικού Ιατρικού Ινστιτούτου), δρ Γιόλα Μάρκου (παθολόγος ογκολόγος, Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου), δρ Μαργαρίτα Φιλίππου (ειδική παθολόγος, Αντικαρκινικός Σύνδεσμος Κύπρου) και δρ Μαργαρίτα Αλεξομανωλάκη (προϊστάμενη Διεύθυνσης Παραστατικών Τεχνών και Κινηματογράφου του υπουργείου Πολιτισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας, μέλος της Διυπουργικής Ομάδας Εργασίας για το έργο της Πολιτιστικής Συνταγογράφησης). Τα συζητήσια συντόνισε η κα Φωτεινή Παλληκαρίδου, λειτουργός διαφώτισης και επικοινωνίας του Αντικαρκινικού Συνδέσμου Κύπρου.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

Ινδικός κινηματογράφος

Η Ύψατη Αρμυστία της Ινδία στη Λευκωσία ανακοινώνει την Εβδομάδα Φεστιβάλ Ινδικού Κινηματογράφου 2025, από τις 5 Μαρτίου έως τις 9 Μαρτίου, μια ξεχωριστή πολιτιστική πρωτοβουλία με σκοπό να αναδείξει την πλούσια και πολυμορφ κληρονομιά του ινδικού κινηματογράφου. Το φεστιβάλ θα περιλαμβάνει την επιλογή πέντε κριτικά αναγνωρισμένων ινδικών ταινιών, κάθε μία να αντικατοπτρίζει το βάθος, τη δημιουργικότητα και την καλλιτεχνική ποιότητα της δυναμικής κινηματογραφικής βιομηχανίας της Ινδίας. Μέσω αυτών των προβολών, το φεστιβάλ προσδοκά να ενθαρρύνει την πολιτιστική ανταλλαγή και να ενισχύσει την εκτίμηση της ινδικής αφήγησης στο κυπριακό κοινό. Όλες οι ταινίες θα προβάλλονται με αγγλικούς υπότιτλους για να διασφαλιστεί η προσβασιμότητα για όλους τους παρευρισκόμενους.

ARTOS House, Λεωφ. Αγίων Ομολογητών 64, Λευκωσία. Η είσοδος σε όλες τις προβολές είναι δωρεάν. Πληροφορίες τηλεφωνο 99369426 | Facebook: IndiainCyprus

Εκθεση ζωγραφικής Γιώργου Ματσαγγίδη

Τον πρώτο μήνα της άνοιξης και μίνα του Ευαγγελισμού διάλεξε ο Γιώργος Ματσαγγίδης να παρουσιάσει την νέα του καλλιτεχνική πρόταση με τίτλο «Παναγίες της Άνοιξης», στην Γκαλερί Κυπριακή Γωνιά της Λάρνακας. Παναγίες Γλυκοφύλλους, Πλατυτέρες, Δεόμενες, του Κύκκου. Παναγίες που σε κοιτούν με κείνο το άπειρο αγαπνητικό βλέμμα, που μας χαρίζει ελπίδα και δύναμη. Ο

Γιώργος Ματσαγγίδης γεννήθηκε στη Λάρνακα. Παρακολούθησε Θεολογία, Ζωγραφική και Διακοσμητική στην Αθήνα. Παρουσίασε έργα του σε πολλές ατομικές εκθέσεις στην Αθήνα, Βέλγιο, Κύπρο. Έργα του υπάρχουν στην Κρατική Πινακοθήκη, στην Πινακοθήκη Δήμου Λάρνακας και σε πολλές ιδιωτικές συλλογές. Ο Γιώργος Ματσαγγίδης βραβεύτηκε από το Υπουργείο Παιδείας για τις εικονογραφήσεις βιβλίων όσο και από το Σύνδεσμο Παιδικού -Νεανικού βιβλίου και από την Πνευματική στέγη Μοσχάτου για το συγγραφικό του έργο.

Εγκαινία την Τετάρτη 5 Μαρτίου, ώρα 6:30 μ.μ. Διάρκεια έως 15 Μαρτίου. Γκαλερί Κυπριακή Γωνιά, Σταδίου 45, Λάρνακα. Πληροφορίες τηλεφωνο 24621109 | www.galleriakypriakigoniga.com.cy

«Till the tides have come and gone»

Η γκαλερί StandinLine Artspace, σε συνεργασία με τη Future DMND Gallery ανακοινώνουν τα εγκαινία της ατομικής έκθεσης της Άντρεας Χριστοδουλίδου, με τίτλο «Till the tides have come and gone», μια οδυνηρή εξερεύνηση του χρόνου, της αλλαγής και της παροδικότητας. Η έκθεση, την οποία επιμελήθηκε ο Ανδρέας Στυλιανού, αντιείεμπνευση από μια πρόσφατη βαθιά προσωπική εμπειρία της καλλιτέχνης. Η συλλογή των έργων εμβαθύνει στα θέματα της μνήμης, της απώλειας και της φευγαλέας φύσης της ανθρώπινης ύπαρξης. Μέσα από τα υποβλητικά έργα της, η Χριστοδουλίδου καλεί τους θεατές να αναλογιστούν το πέρασμα του χρόνου και τη συναισθηματική απήχηση που παρελθόντος διατηρώντας ωστόσο την αισιοδοξία για την αέναη παραγωγή

Παρουσιάζεται στην Αίθουσα Τέχνης Marginalia στη Λευκωσία, η ατομική έκθεση ζωγραφικής της Νατάσσας Σαρρή, με τίτλο «Αλέα/Alea». Πρόκειται για μια σειρά έργων που απεικονίζουν επιλεγμένες όψεις της κλωρίδας και της πανίδας.

νέας ζωής. Η Χριστοδουλίδου διερευνά τους τρόπους με τους οποίους διακινούμεμαστε στις διασταυρώσεις μεταξύ ονείρων και πραγματικότητας, μεταξύ των όσων γνωρίζουμε και αυτών που πρέπει να ξεμάθουμε.

Εγκαινία Παρασκευή, 7 Μαρτίου, ώρα 6:30 μ.μ. StandinLine Artspace Μετοχίου 26Α, Άγιος Ανδρέας, Λευκωσία.

Διάρκεια Έκθεσης μέχρι 28 Μαρτίου. Πληροφορίες τηλεφωνο 99412000 | standinlineartspace@gmail.com

Πρότζεκτ Ψίθυρος

Ανικνεύοντας όλα τα μέρη της σωματικότητας και της προφορικότητας των έργων τέχνης, μέσα σε διαρκώς μετα-

Τον πρώτο μήνα της άνοιξης και μίνα του Ευαγγελισμού διάλεξε ο Γιώργος Ματσαγγίδης να παρουσιάσει την νέα του καλλιτεχνική πρόταση με τίτλο «Παναγίες της Άνοιξης», στην Γκαλερί Κυπριακή Γωνιά της Λάρνακας.

βαλλόμενους τόπους, τοποθεσίες, τοπία και περιβάλλοντα, είτε φυσικά είτε ψηφιακά, το σπονδυλωτό πρότζεκτ Ψίθυρος, σε επιμέλεια Ευαγόριας Δαπόλα, παρέχει μια διαφορετική ταυτότητα αυτών των έργων με βάση την «τοποθεσία», εστιάζοντας στην παροδική φύση των ήχων που εκπέμπουν ή ψιθυρίζουν. Συγκεκριτώνοντας καινούργια έργα της Μαρίας

Σπίβακ, της Ανδρούλας Καφά, του Δημήτρη Ταμπάκη, του Χρίστου Κυριακίδη και του Παναγιώτη Ανδρέου, η έκθεση συντίθεται μέσα από μια διαδικασία συντονισμού με διαφορετικές μορφές ήχου, ζητώντας από το κοινό να ανικνεύσει τα όρια και τις ηχητικές ποιότητες των έργων. Η έκθεση αποτελεί μια έντονη υπενθύμιση ότι η ακρόαση είναι μια ολοκληρωμένη και δια/αισθητική (tran/s/ensorial) πρακτική συντονισμού με τα σχεσιακά (relational) σημεία του σύγχρονου αισθητηρίου (sensorium).

Εγκαινία: 21 Φεβρουαρίου 2025, ώρα 7:00 μ.μ. Korai Project Space, Λευκωσία. Διάρκεια ως 14 Μαρτίου.

Νατάσσα Σαρρή: «Αλέα/Alea»

Παρουσιάζεται στην Αίθουσα Τέχνης Marginalia στη Λευκωσία, η ατομική έκθεση ζωγραφικής της Νατάσσας Σαρρή, με τίτλο «Αλέα/Alea». Πρόκειται για μια σειρά έργων, σε ποικίλες διαστάσεις, που απεικονίζουν συμβολικά και αλληγορικά, επιλεγμένες όψεις της κλωρίδας και της πανίδας της φύσης, μέσα από τις οποίες μας υπενθυμίζεται, συνειδητά ή ασυνειδητά η νομοτέλεια, η ισορροπία και το μέτρο που τη χαρακτηρίζουν. Κατά μια έννοια, η συνάντηση με τη φύση, μέσα από τα έργα αυτής της ενότητας, και η ενθύμηση της δύναμής της, που αναδύεται μέσα μας όταν αντικρίζουμε τα πανίσχυρα σύμβολά της, κινητοποιεί τη σύνδεση με λεπτοφυείς αλλά και ισχυρές πλευρές του Εαυτού.

Εγκαινία Παρασκευή, 7 Μαρτίου, ώρα 7:00 μ.μ. Διάρκεια μέχρι 29 Μαρτίου. Γκαλερί MARGINALIA, Αρχ. Κυπριανού 15 Δ, Ε Στρόβολος. Πληροφορίες τηλ. 99657080 | marginalia.gallery@gmail.com

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήτρια
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιολ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαος Σαρπόλλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΑΕΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Γύρω στα 1,2 δισ. τα κέρδη των τραπεζών το 2024

Το 2024 ξεκίνησε με τους καλύτερους οιωνούς σε επίπεδο επιτοκίων και έφερε καλύτερα αποτελέσματα και από το 2023

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Παρόλο που η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) αναμένεται να προχωρήσει στην έκτη μείωση των επιτοκίων από τον Ιούνιο του 2023, τα επιτόκια έχουν δώσει μεγάλη ώθηση στα κέρδη των τραπεζών, δημιουργώντας δύο διαδοχικές χρονιές ρεκόρ κερδοφορίας. Αν το 2023 θεωρείτο χρονιά «ρεκόρ» για τις κυπριακές τράπεζες σε επίπεδο κερδών, ξεπερνώντας ελαφρώς τα 1,1 δισεκατομμύρια ευρώ, για το 2024 τα κέρδη τους πήγαν ακόμα καλύτερα και προσεγγίζουν τα 1,2 δισεκατομμύρια ευρώ. Συγκεκριμένα, έχουν ήδη ξεπεράσει τα 1,16 δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ για τις μικρότερες τράπεζες τα κέρδη που έχουν παρουσιαστεί για το 2024 αφορούν μόνο το πρώτο μισό του έτους. Τι και αν έχουν γίνει συνολικά

Από τον Ιανουάριο του 2025 έχει γίνει μείωση επιτοκίων 25 μονάδων βάσης και μία δευτέρα αναμένεται την πρώτη εβδομάδα του Μαρτίου του 2025.

από τον Ιούνιο, όταν ξεκίνησε ο κύκλος χαλάρωσης της νομισματικής πολιτικής, πέντε μειώσεις επιτοκίων (αναμένεται να ανακοινωθεί και να εφαρμοστεί η έκτη εντός ολίγων ημερών), οι τράπεζες θα καταγραφεί στα χρονικά πως είχαν την καλύτερή τους χρονιά. Παρεμπιπτόντως, με τη νέα μείωση της ΕΚΤ, το επιτόκιο καταθέσεων αναμένεται πλέον να διαμορφωθεί στο 2,5% και έτσι το 2025 το πιθανότερο είναι να μην καταγραφούν κέρδη εφάμιλλα του 2023, πόσο μάλλον του 2024 που ήταν κατά 100 εκατ. ευρώ καλύτερη χρονιά. Μην ξεχνάμε πως, το 2024 για τις τράπεζες ξεκίνησε με τους καλύτερους οιωνούς σε επίπεδο επιτοκίων, αφού μέχρι και τον Ιούνιο του 2024 που αποφασίστηκε η πρώτη μείωση, για 6 μήνες οι τράπεζες «έτρεχαν» με το βα-

Οι μειώσεις των επιτοκίων από το Διοικητικό Συμβούλιο σταδιακά καθιστούν τη λήψη νέων δανείων λιγότερο δαπανηρή για τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά.

σικό επιτόκιο καταθέσεων στο 4% και το βασικό επιτόκιο αναχρηματοδότησης στο 4,5%. Από το 2025 οι τράπεζες «έτρεξαν» με το επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων στο 3%, το επιτόκιο πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης στο 3,15%. Από τον Ιανουάριο του 2025 έχει γίνει μείωση επιτοκίων 25 μονάδων βάσης και μία δευτέρα αναμένεται την πρώτη εβδομάδα του Μαρτίου του 2025.

Τα κέρδη της κάθε τράπεζας

Τα μεγαλύτερα κέρδη τα παρουσίασε η Τράπεζα Κύπρου. Συγκεκριμένα, 508 εκατομμύρια ευρώ κερδών παρουσίασε η Τράπεζα Κύπρου για το 2024, έναντι κερδών ύψους 487 εκατομμυρίων ευρώ που είχαν καταγραφεί για το 2023. Πόσο βοήθησαν όμως τα επιτόκια σε

Λιγότερο δαπανηρά δάνεια

Όπως σημειώνει διαχρονικά και η ΕΚΤ, οι μειώσεις των επιτοκίων από το Διοικητικό Συμβούλιο σταδιακά καθιστούν τη λήψη νέων δανείων λιγότερο δαπανηρή για τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά. Ταυτόχρονα, οι συνθήκες χρηματοδότησης συνεχίζουν να είναι αυστηρές, μεταξυ άλλων επειδή η νομισματική πολιτική παραμένει σε περιοριστικά επίπεδα και οι προηγούμενες αυξήσεις των επιτοκίων συνεχίζουν να μεταδίδονται στο α-νεξόφλητο υπόλοιπο των πιστώσεων, ενώ ορισμένα δάνεια που φθάνουν στη λήξη τους ανανεώνονται με υψηλότερα επιτόκια. Η οικονομία εξακολουθεί να βρίσκεται αντιμέτωπη με αντίξοους πα-

ράγοντες, αλλά η άνοδος των πραγματικών εισοδημάτων και η σταδιακή εξασθένηση των επιδράσεων της περιοριστικής νομισματικής πολιτικής αναμένεται να στηρίξουν την ανάκαμψη της ζήτησης με την πάροδο του χρόνου. Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αποφασισμένο να διασφαλίσει ότι ο πληθωρισμός θα σταθεροποιηθεί με διατηρήσιμο τρόπο στον μεσοπρόθεσμο στόχο του 2%. Θα ακολουθήσει μια προσέγγιση που βασίζεται στα εκάστοτε διαθέσιμα στοιχεία και θα λαμβάνει αποφάσεις από συνεδρίαση σε συνεδρίαση για τον καθορισμό της κατάλληλης κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής.

αυτό το αποτέλεσμα του μισού δισ. κερδών; Τα καθαρά έσοδα από τόκους για το 2024 της Τράπεζας Κύπρου ανήλθαν σε 822 εκατ., σε σύγκριση με 792 εκατ. για το 2023, αυξημένα κατά 4% σε ετήσια βάση. Η ίδια η Τράπεζα δεικνύει πως, η ετήσια αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση των επιτοκίων των ρευστών διαθέσιμων περιουσιακών στοιχείων και των δανείων, καθώς και στην υψηλότερη ρευστότητα, τα οποία αντισταθμίστηκαν μερικώς από τη χαμηλή αύξηση στο κόστος των καταθέσεων και στο κόστος χρηματοδότησης, καθώς και από το κόστος που προκύπτει από τις ενέργειες αντιστάθμισης (hedging).

Ισχυρά κέρδη όμως 382,6 εκατομμυρίων ευρώ παρουσίασε και η Ελληνική Τράπεζα για το 2024, σε σύγκριση

με κέρδη 265,4 εκατομμυρίων ευρώ για το 2023. Τα καθαρά έσοδα από τόκους για το 2024 στην Ελληνική ανήλθαν σε 598,9 εκατ., αυξημένα κατά 12% σε σύγκριση με 536,3 εκατ. για το 2023.

Σύμφωνα με την Ελληνική, η αύξηση σε ετήσια βάση οφειλόταν κυρίως στα ψηλότερα έσοδα από τόκους από το δανειακό χαρτοφυλάκιο, κυρίως λόγω της αύξησης του βασικού επιτοκίου δανεισμού της Τράπεζας κατά τα τρία πρώτα τρίμηνα του 2024, και τα ψηλότερα έσοδα από τόκους σε χρεόγραφα λόγω των ψηλότερων επιτοκίων, που αντισταθμίστηκε εν μέρει από τα ψηλότερα έξοδα στις καταθέσεις πελατών κυρίως λόγω των ψηλότερων επιτοκίων στις καταθέσεις.

Στο πλαίσιο παρουσιάσας των οικονομικών αποτελεσμάτων της Eurobank S.A. στην Ελλάδα, τα στοιχεία δείχνουν πως τα προσαρμοσμένα καθαρά κέρδη από τις δραστηριότητες στο εξωτερικό και συγκεκριμένα από την Eurobank Κύπρου για το 2024 ήταν στα 210 εκατ. ευρώ, έναντι 199,4 εκατ. ευρώ για το 2024, άρα και ενισχύθηκαν κατά 5,1%.

Όσον αφορά στις υπόλοιπες τράπεζες, οικονομικά αποτελέσματα για το 2024 έχουν παρουσιάσει οι Astrobank, Alpha Bank Κύπρου και η Ancoria Bank, αλλά μόνο του πρώτου εξαμήνου. Τα κέρδη της Astrobank για το εξάμηνο του 2024 ανήλθαν σε 19,5 εκατ. έναντι κερδών 11,1 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2023. Τα κέρδη της Alpha Bank Κύπρου για το εξάμηνο του 2024 ανήλθαν σε 29,9 εκατ. έναντι κερδών 38,2 εκατ. στα τέλη Ιουνίου 2023. Τα κέρδη της Ancoria για το εξάμηνο του 2024 ανήλθαν σε 4,2 εκατ. έναντι κερδών 8,3 εκατ. στα τέλη του 2023. Οικονομικά αποτελέσματα η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου) για το 2024 δεν έχει παρουσιάσει, ωστόσο για το 2023 ανήλθαν σε 5,6 εκατ. ευρώ.

Κατά προσέγγιση μιν, αλλά, οι παραπάνω τράπεζες θα έχουν τα διπλάσια νομμερα κερδών περίπου για το 2024, ενώ η ΕΤΕ Κύπρου πιθανώς να παρουσιάσει τα ίδια κέρδη με αυτά που παρουσίασε το 2023.

ΕΝΔΥΝΑΜΩΝΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Το NextGenerationEU μας κάνει πιο δυνατούς.

Μαζί, διασφαλίζουμε ότι οι ευρωπαϊκές εταιρείες ευημερούν και δημιουργούν θέσεις εργασίας. Με το NextGenerationEU στηρίζουμε την καινοτομία και την επέκταση των μικρών επιχειρήσεων.

Μάθε περισσότερα:

**NEXT
GEN
EU**

Τίτλοι τέλους για το Net-Metering από τον Απρίλη

Το Φθινόπωρο αναμένεται να εξαγγελθεί από το Ταμείο ΑΠΕ και Ε.Ε.Ε. το σχέδιο χορηγιών επιδότησης μπαταριών για τα οικιστικά φωτοβολταϊκά

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Το **net-metering** φεύγει, το **net-billing** έρχεται με τις ευλογίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε πλήρη κατάρνηση του συστήματος του **net-metering** προσανατολίζεται η κυβέρνηση για τους νέους οικιακούς καταναλωτές φωτοβολταϊκών συστημάτων. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», μέχρι τον Απρίλιο το **net metering** θα αντικατασταθεί από το **net-billing** για τα καινούργια οικιστικά φωτοβολταϊκά συστήματα που θα ενταχθούν στο δίκτυο. Όπως πληροφορούμαστε, κύρια επιδίωξη του υπουργείου Ενέργειας είναι η αποφόρτιση του δικτύου. Αξίζει να σημειώσουμε ότι το **net-billing** και το **zero feed in** (μηδενική έγχυση) αποτελούν σήμερα τα κύρια εργαλεία λειτουργίας για φωτοβολταϊκά συστήματα σε οικιακές, εμπορικές και βιομηχανικές στέγες στις αγορές της Ευρώπης. Πρόκειται ουσιαστικά για τον συμψηφισμό των λογαριασμών αγοράς και πώλησης ενέργειας, διαχωρίζοντας την παραγόμενη ενέργεια που καταναλώνεται σε πραγματικό χρόνο από τον χρήστη, σε αξία λιανικής τιμής, από την πλεο-

Στόχος να αποφορτίζεται το δίκτυο και να μειωθούν οι περικοπές της πράσινης ενέργειας.

Ανοίγει ο δρόμος για κατασκευή κεντρικών αποθηκευτικών συστημάτων αποθήκευσης ηλεκτρισμού - Μείωση ενός σεντ ανά κιλοβατώρα το όφελος για τους καταναλωτές.

νάζουσα ενέργεια που διοχετεύεται στο δίκτυο. Το **net-billing** είναι ουσιαστικά μια μέθοδος χρέωσης όπου η περίσσεια ενέργεια που παράγεται από το σύστημα αυτοπαραγωγής και δεν καταναλώνεται αμέσως, πωλείται στον πάροχο ενέργειας. Εξάλλου, ο καταναλωτής λαμβάνει πληρωμή βάσει μιας προκαθορισμένης τιμής για την περίσσεια αυτή, η οποία συχνά είναι χαμηλότερη από το τυπικό τιμολόγιο πώλησης ενέργειας.

Από την άλλη, το **net metering** περιλαμβάνει τη δωρεάν χρήση του δικτύου, από τον ιδιοκτήτη φωτοβολταϊκού, ως μπαταρία διοχετεύοντας το ρεύμα που παράγει το φωτοβολταϊκό, την ώρα που δεν το χρειάζεται, και παίρνοντάς το πίσω όταν το φωτοβολταϊκό δεν παράγει και υπάρχει ανάγκη ηλεκτρισμού στο υποστατικό. Σύμφωνα με αρμόδιους φορείς της αγοράς, το **net-billing** δίνει σημαντικό κίνητρο για την ενσωμάτωση μεγαλύτερης μπαταρίας για την αύξηση του ποσοστού ταυτοχρονισμού, σε αντίθεση με το **net-metering** που η προσθήκη της μπαταρίας στηρικτηκε κατά κύριο λόγο

στο πρόγραμμα επιδότησης με μια μόνο μικρή διαφοροποίηση στις χρεώσεις δικτύου. Εξάλλου, όπως αναφέρουν οι αρμόδιοι φορείς, το μοντέλο της ευρωπαϊκής αγοράς όπου εφαρμόζεται το **net-billing** καταδεικνύει ότι αποτελεί ένα βιώσιμο εργαλείο που στηρίζει την αύξηση της ζήτησης των φωτοβολταϊκών συστημάτων στο ενεργειακό μείγμα.

Μπαταρίες σε οικιστικά

Το φθινόπωρο αναμένεται να εξαγγελίει το ταμείο ΑΠΕ και Ε.Ε.Ε. το σχέδιο χορηγιών για την αποθήκευση της πράσινης ενέργειας σε κατοικίες, όπως αναφέρουν στην «Κ» αρμόδιες πηγές. Σήμερα είναι σε ισχύ το Σχέδιο Χορηγιών για Συστήματα Αποθήκευσης Ενέργειας σε Συνδυασμό με Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) που είχε εξαγγελίσει το υπουργείο Ενέργειας. Το συγκεκριμένο σχέδιο λήγει στις 28 Μαρτίου με συνολικό προϋπολογισμό €35 εκατομμυρίων, που προέρχεται από το πρόγραμμα «ΘΑΛΕΙΑ 2021 -2027» και το ταμείο δικαίως μετάβασης και αποσκοπεί στη μείωση του κόστους

ηλεκτρικής ενέργειας για τους πολίτες, ενισχύοντας ταυτόχρονα την πράσινη ενεργειακή μετάβαση της χώρας. Ενώ ακόμα δεν έχουν δημοσιευτεί οποιεσδήποτε πληροφορίες αναφορικά με τον αριθμό των αιτήσεων που έχουν παραληφθεί, αρμόδιες πηγές επισημαίνουν ότι το ποσό για το σχέδιο θα εξαντληθεί από την 4η κατηγορία δικαιούχων, οι οποίοι αφορούν συστήματα Ιδιοκατανάλωσης με τη μέθοδο **net-billing** ή αυτοπαραγωγής. Ειδικότερα, αναμένεται να επιδείξουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον εργοστάσια και άλλες επιχειρήσεις όπου τα συστήματα παραγωγής ενέργειας εγκαθίστανται και λειτουργούν από την κάλυψη των ιδίων αναγκών ενέργειας τους. Υπενθυμίζουμε ότι στις 14 Φεβρουαρίου 2025 ξεκίνησε η παραλαβή αιτήσεων για το συγκεκριμένο σχέδιο χορηγιών που στοχεύει στην ανάπτυξη αποθήκευσης με ισχύ 150 μεγαβάτ και με συνολική χωρητικότητα αποθήκευσης 350 μεγαβατώραν.

Το εναρμονιστικό

Στο μεταξύ, άρχισε χθες η δημόσια

διαβούλευση για το τροποποιητικό εναρμονιστικό νομοσχέδιο που τιτλοφορείται «Ο περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 2025», προκειμένου να ανοίξει ο δρόμος για κατασκευή κεντρικών αποθηκευτικών συστημάτων αποθήκευσης ηλεκτρισμού, τα οποία θα διαχειρίζεται ο ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς.

Το συγκεκριμένο τροποποιητικό νομοσχέδιο υποβλήθηκε από το υπουργείο Ενέργειας και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 12 Φεβρουαρίου και ουσιαστικά ενσωματώνει σημαντικές ευρωπαϊκές κατευθύνσεις προς τη βελτίωση του σχεδιασμού και της λειτουργίας της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Όπως ανέφερε ο υπουργός Ενέργειας Γιώργος Παπαναστασίου κατά τη διάρκεια της συνεδρίας της κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ενέργειας, η εγκατάσταση υβριδικών συστημάτων με μπαταρίες για την αποθήκευση της πράσινης ενέργειας αναμένεται να ξεκινήσει το 2026 και μέχρι το 2030 αναμένεται η εγκατάσταση περίπου

160MW με δυνατότητα αποθήκευσης 2 έως 4 ωρών, σύμφωνα με το αναθεωρημένο σχέδιο. Με την προτεινόμενη ρύθμιση δίδεται η δυνατότητα στον διαχειριστή συστημάτων μεταφοράς Κύπρου, υπό προϋποθέσεις, να έχει στην κυριότητά του και να αναπτύσσει καθώς και να εκμεταλλεύεται εγκαταστάσεις αποθήκευσης ενέργειας, όπως τονίστηκε ενώπιον της αρμόδιας επιτροπής. Σύμφωνα με τον αρμόδιο υπουργό, η εναρμόνιση αφορά την ανοικτή, διαφανή και χωρίς διακρίσεις διαδικασία σύναψης συμβάσεων, κάτι που θα βοηθήσει τον διαχειριστή συστημάτων μεταφοράς να αναπτύσσει πιο γρήγορα κεντρικά συστήματα αποθήκευσης σε υποσταθμούς μεταφοράς.

Όπως είπε ο υπουργός, η ανάγκη για αποθήκευση προκύπτει από το γεγονός ότι υπάρχει υπερπαραγωγή πράσινης ενέργειας και δεν υπάρχει ανάλογη κατανάλωση. «Προσπαθούμε να χτίσουμε ένα δίκτυο που να έχει πέρα από την παραγωγή και αποθήκευση», σημειώσε.

Ανέφερε ακόμα ότι τα συγκεκριμένα

συστήματα θα δώσουν την ευχέρεια αύξησης της δυναμικότητας των ΑΠΕ που θα ενωθούν με τους συγκεκριμένους σταθμούς και τα αποτελέσματα θα περιορίσουν τις περικοπές από ΑΠΕ. Εκ μέρους του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου αναφέρθηκε ότι έχουν υποβληθεί 13 αιτήσεις αποθήκευσης, για ισχύ 224 μεγαβάτ. Όπως αναφέρθηκε, οι 8 αιτήσεις έχουν εξεταστεί ενώ οι 5 είναι υπό εξέταση. Σημείωσε, επίσης, πως τους επόμενους μήνες θα εκδοθεί απλοποιημένο πλαίσιο.

Ο πρόεδρος της ΑΗΚ Γιώργος Πέτρου, σημείωσε πως η Αρχή προκώρησε σε προσφορές για την εγκατάσταση συστημάτων αποθήκευσης στον σταθμό της Δεκέλειας και οι προτάσεις εταιρειών αναμένονται μέχρι το τέλος του μήνα.

Ο πρόεδρος του Συνδέσμου Αγοράς Ηλεκτρισμού (ΣΑΗ), Γιώργος Χρυσόχοος, από τη μεριά του ανέφερε ότι δυο υφιστάμενα σχέδια αποκλείουν

Ξεκίνησε η δημόσια διαβούλευση για το τροποποιητικό, εναρμονιστικό νομοσχέδιο που ενσωματώνει σημαντικές ευρωπαϊκές κατευθύνσεις για τη λειτουργία της αγοράς ενέργειας.

ένα μεγάλο μέρος της αγοράς προς όφελος της ΑΗΚ. Μίλησε μάλιστα για μονοπώλια και αθέμιτο ανταγωνισμό από μέρους της ΑΗΚ, σημειώνοντας ότι δεν μπορούμε να αποκλείουμε τον ιδιώτη ο οποίος επιδιώκει να επενδύσει στην αποθήκευση πράσινης ενέργειας.

Ο πρόεδρος Συνδέσμου ΑΠΕ Φάνος Καραντώνης ανέφερε πως η ΕΕ επενδύει στην τεχνολογία υδρογόνου ως μέσο αποθήκευσης, καλώντας την πολιτεία να συμβάλει προς αυτή την κατεύθυνση.

Οι καταναλωτές

Από τη μεριά των καταναλωτών ο Μάριος Δρουσιώτης, πρόεδρος του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών, επισήμανε ότι το εναρμονιστικό νομοσχέδιο είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, ξεκαθαρίζοντας ωστόσο ότι το ζητούμενο είναι να μην επωμισθούν επιπλέον κόστος οι καταναλωτές. Αυτό που μας ενδιαφέρει είναι να δει ο καταναλωτής μείωση σε αυτά που πληρώνει πρόσθεσε, σημειώνοντας ότι δεν αναμένεται να είναι περισσότερη από ένα σεντ ανά κιλοβατώρα.

«Όλα παίζουν» για το Εθελούσιο της Ελληνικής Τράπεζας

Αναμένονται αποφάσεις είτε για χρονική επέκταση του Σχεδίου Αποχώρησης, είτε για στοχευμένα μικρά «υποσχέδια»

Μπορεί να ολοκληρώθηκε το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης (VRS) της Ελληνικής Τράπεζας, εντούτοις όλα τα ενδεχόμενα παραμένουν ανοικτά. Ο στόχος των 400 ατόμων προσωπικού για αποχώρηση δεν επιτεύχθηκε, όπως είναι σε θέση γνωρίζει η «Κ», όμως, τα σενάρια που επικρατούν στην παρούσα φάση είναι δύο.

Αναμένεται η Διοίκηση της Ελληνικής Τράπεζας να συνεδριάσει για να αποφασίσει είτε χρονική επέκταση του Σχεδίου για άλλη μία εβδομάδα - 10 ημέρες, είτε να πορευθεί η τράπεζα με τα πρόσωπα που αποφάσισαν να αποχωρήσουν και να προχωρήσει σε στοχευμένα μικρά «υποσχέδια».

Πληροφορίες που διαρρέουν θέλουν τα άτομα που «πάτησαν το κουμπί» (και είναι τριψήφια σε αριθμό) να είναι πρό-

Εχουν γίνει εσωτερικές ανακατατάξεις και μετακινήσεις εντός της τράπεζας και μεταφορές προσωπικού σε μονάδες που χρήζουν κάλυψης αναγκών.

σωπα τα οποία συνάδουν με τη στρατηγική που έχει διαγραφεί για τη νέα εποχή της Ελληνικής, δηλαδή τη συγκώνευση των επομένων μνημόν» με την Eurobank Κύπρου.

Η «Κ» είχε καταγράψει, ενόσω ήταν σε ισχύ το Εθελούσιο της Ελληνικής Τράπεζας, πως ήδη έχουν γίνει εσωτε-

Ο δείκτης εξόδων προς έσοδα για το 2024 στην Ελληνική Τράπεζα ανήλθε στο 40% σε σύγκριση με 39% για το έτος 2023.

ρικές ανακατατάξεις και μετακινήσεις εντός της τράπεζας και έχουν γίνει μεταφορές προσωπικού σε μονάδες που χρήζουν κάλυψης αναγκών.

Ο δείκτης εξόδων προς έσοδα για το 2024 στην Ελληνική Τράπεζα ανήλθε στο 40% σε σύγκριση με 39% για το έτος 2023. Τα συνολικά έξοδα για το έτος 2024 ανήλθαν σε 291,2 εκατ., αυξημένα κατά 12% σε σύγκριση με 259,1 εκατ. για το έτος 2023, κυρίως λόγω της αύξησης στα διοικητικά και άλλα έξοδα και στα έξοδα προσωπικού. Τα συνολικά έξοδα για την 4η τρίμηνια του 2024 ανήλθαν σε 75,6 εκατ. και αυξήθηκαν κατά 7% σε σύγκριση με 70,4 εκατ. την 3η τρίμηνια του 2024, κυρίως λόγω της αύξησης στα διοικητικά και άλλα έξοδα.

Τα έξοδα προσωπικού για το 2024 α-

νήλθαν σε 134,2 εκατ. αυξημένα κατά 12% σε σύγκριση με 119,3 εκατ. το 2023, και αντιπροσώπευαν το 46% των συνολικών εξόδων του Ομίλου (2023: 46%). Οι κύριοι παράγοντες για την αύξηση στα έξοδα προσωπικού είναι οι μισθολογικές αυξήσεις, η αύξηση στο τιμариτικό επίδομα (ΑΤΑ) και οι υψηλότερες συνεισφορές εργοδότη, καθώς επίσης και το κόστος που προέκυψε από την ανανέωση της Συλλογικής Σύμβασης που υπογράφηκε τον Νοέμβριο του 2024.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2024, ο αριθμός προσωπικού που εργοδοτούσε ο Όμιλος ήταν 2.265. Από το σύνολο του προσωπικού που απασχολούσε ο Όμιλος, 2.225 υπάλληλοι ήταν μόνιμο προσωπικό και 40 άτομα ήταν προσωρινό προσωπικό.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

ΑΝΑΛΥΣΗ / Της **PONZA KESTEP**

Περιβαλλοντική κρίση και φυλετικές ανισότητες

Η **κλιματική** κρίση δεν είναι σεξιστική, αλλά ο κόσμος στον οποίο ζούμε είναι, και ενώ πολλές ΜΚΟ και δημοσιογράφοι προσπαθούν να ευαισθητοποιήσουν το κοινό για τις δυσανάλογες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στις γυναίκες, το συχνά πολύ μειωτικό αφήγημά τους επιφέρει απρόβλεπτες και κατά καιρούς σοβαρές συνέπειες. Η δημιουργία στερεοτύπων περί φτωχών γυναικών, που υποφέρουν σιωπηρά και πολλές εξ αυτών προέρχονται από τον Παγκόσμιο Νότο, παραγράφει τις ευθύνες του Παγκόσμιου Βορρά. Οι ανισότητες παρουσιάζονται ως βιολογικές και γεωγραφικά δεδομένα, όπρ σημαίνει ότι οι γυναίκες (του Παγκόσμιου Νότου) πρέπει να σωθούν από τη γενναιόδωρη φιλανθρωπία του Πα-

γκόσμιου Βορρά, αποσιωπώντας τις κοινωνικοπολιτικές και οικονομικές αιτίες – αυτές που διαιωνίζουν τις ανισότητες. Η εικόνα αυτή χωρίς πλαίσιο αναφοράς και χωρίς αμφισβήτηση των υποκείμενων σχέσεων εξουσίας δεν αναγνωρίζει τους ποικίλους τρόπους με τους οποίους η πλανητική υπερθέρμανση επηρεάζει τις γυναίκες. Επιπλέον, το αφήγημα για τις γυναίκες ως αιωνίως βοδθήτητα θυμάται είναι εσφαλμένο, διότι οι γυναίκες πρωτοστατούν στον ακτιβισμό για το κλίμα.

Στα δεκαετία του 2000 η ακτιβίστρια Σίλα Γουάτ-Κλάτιερ μαζί με άλλα 62 μέλη της φυλής των Ινουίτ από την Αλάσκα και τον Καναδά ξεκίνησαν την πρώτη νομική δράση για την κλιματική αλλαγή.

Υποστήριξαν ότι οι ανεξέλεγκτες εκπομπές ρύπων από τις ΗΠΑ έθεταν σε κίνδυνο τους Ινουίτ, παραβιάζοντας ουσιαστικά «το δικαίωμά τους να ζουν σε ψυχρό κλίμα». Αν και η προσφυγή τους σκέτσων εξουσίας δεν αναγνωρίζει τους ποικίλους τρόπους με τους οποίους η κρίση ως επείγουσ ζητήμα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η δίασημη δικηγόρος Φαρκανά Γαμείν, επιπλέον, έπαιξε καθοριστικό ρόλο στο να συμπεριληφθεί ο στόχος των μηδενικών εκπομπών ρύπων έως το 2050 στη Συμφωνία του Παρισιού. Πολλές εκθέσεις του ΟΗΕ, όπως «Γυναίκες και κορίτσια σε όλο τον κόσμο γινόνται της καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής», και άρθρα εφημερίδων, όπως των «Times» «Meet 15 Women

Leading the Fight Against Climate Change», τονίζουν τους ρόλους των γυναικών ως «παραγόντων αλλαγής». Ωστόσο, αυτό μπορεί να οδηγήσει σε παρόμοια παραπλανητική αντίληψη. Οι γυναίκες νοιάζονται για τις οικογενείς τους, το σπίτι τους, τους φίλους τους και, φυσικά, τον πλανήτη. Η περιβαλλοντική φροντίδα είναι πλέον ευθύνη όσων υποφέρουν περισσότερο από την κρίση και που συχνά βρίσκονται σε θέσεις αδυναμίας.

Όταν οι γυναίκες απεικονίζονται είτε ως πρωίδες είτε ως θύματα, οι υποκείμενες δομές εξουσίας και οι ανισότητες, που έφεραν τον σεξισμό στην κλιματική κρίση εξαρχής, εξαφανίζονται. Αντί, όμως, να μιλάμε για τις γυναίκες, πρέπει να ενι-

σχύσουμε τις φωνές τους. Στην πρόσφατη Παγκόσμια Διάσκεψη για το Κλίμα COP29 μόνο 8 από τους 78 συμμετέχοντες παγκόσμιους ηγέτες ήταν γυναίκες. Αυτή η έλλειψη ισορροπίας μεταξύ των φύλων έρχεται και επανέρχεται. Το 2023 οι γυναίκες αποτελούσαν μόλις το 34% των εθνικών αντιπροσωπειών και μόνο το 2% εξ αυτών είχαν ισομερή κατανομή φύλων. Συν τοις άλλοις, η χρηματοδότηση είναι σπάνια. Ο ΟΗΕ έχει αναγνωρίσει τις διαφορετικές επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης στις γυναίκες και στους άνδρες πριν από περισσότερα από δέκα χρόνια, εντούτοις «το 2022 μόλις το 3% της επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας για το κλίμα είχε στόχους σχετικούς με την έμφυλη ισότητα». Παρά την ηγετική

συμμετοχή των γυναικών στον περιβαλλοντικό ακτιβισμό, λιγότερο από το 1% της διεθνούς χρηματοδότησης διατίθεται σε πρωτοβουλίες όπου ηγούνται γυναίκες. Επιπλέον, η κλιματική κρίση λογίζεται ως επιστημονικό πρόβλημα που απαιτεί λύσεις βασισμένες στις θετικές επιστήμες. Άγνοια, δηλαδή, τις κοινωνικοπολιτικές διαστάσεις της, ο τομέας θετικών επιστημών και τεχνολογίας κυριαρχείται από άνδρες, οπότε αυτοί υπερεκπροσωπούνται στη χάραξη περιβαλλοντικής πολιτικής.

* Η κ. Ρόνζα Κέστερ είναι μέλος της συντακτικής ομάδας της International Politics and Society στο γραφείο Βρυξελλών του Ινστιτούτου Φρίντριχ Εμπερτ.

Η Επιτροπή Αδειοδότησης και οι παρανομίες σε Λατσι

Τυπική διαδικασία πλέον η νομιμοποίησή τους από το Συμβούλιο του ΕΟΑ Πάφου

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Θέμα χρόνου πρέπει να θεωρείται η τελική απόφαση του ΕΟΑ Πάφου σε μια πολεοδομική υπόθεση που αφορά τουριστική μονάδα στο Λατσι, ισραηλινών συμφερόντων, για την οποία υπάρχουν διαπιστωμένες παρανομίες από την πολεοδομική αρχή του ΕΟΑ. Τους τίτλους τέλους θα ρίξει το Συμβούλιο του ΕΟΑ Πάφου, ενώπιον του οποίου θα παραπεμφθεί ο σχετικός φάκελος για τυπική έγκριση, όπως είπαν μέλη του Συμβουλίου στην «Κ». Η εξέλιξη της συγκεκριμένης υπόθεσης, όπως έχει γράψει επανειλημμένα η «Κ», δημιουργεί τεράστια ερωτηματικά για τον χειρισμό της από τις αρμόδιες υπηρεσίες σε τοπικό και τεχνοκρατικό επίπεδο. Μάλιστα, δυο μέλη του Συμβουλίου του ΕΟΑ Πάφου, οι δήμαρχοι Πάφου και Πόλνης Χρυσόχους, συγκρούστηκαν σε συνεδρία της Επιτροπής Αδειοδότησης με τον Φαίδωνα Φαίδωνος να αφήνει σαφέστερες αιχμές κατά του Γιώτη Παπαχριστοφί για προσωπικές επιδιώξεις αναφορικά με την αδειοδότηση της τουριστικής μονάδας. Ο φάκελος της υπόθεσης συμπληρώθηκε

Ερωτηματικά προκύπτουν και για τον χειρισμό της υπόθεσης από πλευράς της πολεοδομικής αρχής του ΕΟΑ Πάφου. Ενώ οι παρανομίες ήταν διαπιστωμένες, δεν προχώρησε με λήψη νομικών μέτρων.

πρόσφατα με την έκθεση του Τμήματος Περιβάλλοντος. Είχε προηγηθεί η απόφαση της Επιτροπής Αδειοδότησης, η οποία ενέκρινε την αδειοδότηση με μοναδική αρνητική ψήφο του προέδρου της δημάρχου Πάφου Φαίδωνα Φαίδωνος. Υπέρ ψήφισαν: ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής, πρόεδρος της Ένωσης Κοινοτήτων Πάφου και κοινοτάρχης Αναρίτας Μιχάλης Νικάνδρου και τα μέλη ο δήμαρχος Πόλνης Χρυσόχους Γιώτης Παπαχριστοφί, ο δήμαρχος Ακμάς Μαρίνος Λάμπρου, ο δήμαρχος Ανατολικής Πάφου Νίκος Παλιός, ο Γιάννης Κουλουντίης δημοτικός σύμβουλος του ΔΗΚΟ στον Δ. Πάφου και ο Νικόλας Λιασιδής κοινοτάρχης Χλώρακας και πρόεδρος του Συμπλέγματος Χλώρακας, Έμπας και Λέμπας.

Τα νέα ερωτηματικά

Από τη χρονική εξέλιξη των γεγονότων φωντώνουν τα ερωτηματικά τα οποία υπήρχαν από την πρώτη στιγμή, όταν ο ιδιοκτήτης της συγκεκριμένης τουριστικής μονάδας αποστάθηκε στις αρμόδιες αρχές προκειμένου να εξασφαλίσει τις απαιτούμενες άδειες ανέγερσης μονάδας τουριστικών διαμερισμάτων. Τα γεγονότα δείχνουν μια αδικαιολόγητη καθυστέρηση από πλευράς των αρμόδιων αρχών να επιβάλουν τον νόμο, μια πρακτική η οποία συνεχίστηκε μέχρι και αρχές του 2025 όταν η Επιτροπή Αδειοδότησης του ΕΟΑ Πάφου έχοντας ενώπιόν της διαπιστωμένες παρανομίες του ιδιοκτήτη της τουριστική μονάδας τοποθετείτο θετικά, με μοναδική αρνητική ψήφο του δημάρχου Πάφου. Ο Φαίδωνας Φαίδωνος είχε κάνει λόγο για ποινικές ευθύνες λειτουργών και άλλων, διότι η ανέγερση της μονάδας άρχισε χωρίς να εκδοθεί η απαιτούμενη πολεοδομική άδεια. Μάλιστα την περίοδο εκείνη η αρμόδια πολεοδομική αρχή του ΕΟΑ Πάφου δημόσια είχε α-

νακοινώσει πως είχε ξεκινήσει τις διαδικασίες εκείνες για να λάβει νομικά μέτρα κατά του ιδιοκτήτη της μονάδας, επειδή παρά τις προειδοποιήσεις συνέχιζε τα έργα για ανέγερση τρίτου ορόφου για τον οποίο δεν έχει εξασφαλίσει τη σχετική άδεια.

Αγνοήθηκαν οι παρανομίες

Η Επιτροπή Αδειοδότησης του ΕΟΑ Πάφου κατά πλειοψηφία δεν έλαβε υπόψη τις παρανομίες του ιδιοκτήτη της μονάδας από τον Οκτώβριο του 2023, όταν ξεκίνησε την ανέγερση των τουριστικών διαμερισμάτων. Με βάση το ρεπορτάζ της «Κ» που προκύπτει από γεγονότα που συμπε-

Η **Επιτροπή** Αδειοδότησης του ΕΟΑ Πάφου κατά πλειοψηφία τοποθετήθηκε θετικά στην ανέγερση ξενοδοχειακής μονάδας στο Λατσι, την ώρα μάλιστα που η πολεοδομική αρχή γνωστοποιούσε ότι θα κινηθεί νομικά κατά του ιδιοκτήτη για παράνομες εργασίες.

ριελήφθησαν και στην έκθεση του Τμήματος Περιβάλλοντος, η ανέγερση της μονάδας ξεκίνησε χωρίς να έχει εκδοθεί η αρχική άδεια. Η άδεια για τουριστικά δωμάτια εκδόθηκε στις 19/12/2023, δηλαδή σχεδόν δυο μήνες από την έναρξη των εργασιών. Η δεύτερη περίπτωση εξόφθαλμης παρανομίας αφορούσε τις ενέργειες του ιδιοκτήτη για μετατροπή της αρχικής άδειας. Και εδώ, ενώ η άδεια εκκρεμούσε, οι εργασίες ανέγερσης τρίτου ορόφου συνεχίζονταν κανονικά. Συνάμα ο ιδιοκτήτης του έργου αγνόησε δυο ειδοποιήσεις επιβολής τερματισμού των εργασιών ανέγερσης τρίτου ορόφου από την Πολεοδομία. Η πρώτη ήταν πριν εκδοθεί η πρώτη άδεια για τουριστικά διαμερίσματα και η δεύτερη τον Μάιο του 2024 για ανέγερση ξενοδοχείου. Και στις δυο περιπτώσεις αγνοήθηκαν παντελώς οι προειδοποιήσεις της Πολεοδομίας πως μη συμμόρφωση συνιστά λήψη νομικών μέτρων, τα οποία σημειωτέον δεν λήφθηκαν ποτέ.

Η πολεοδομική αρχή

Τεράστια ερωτηματικά προκύπτουν και για τον χειρισμό της υπόθεσης από πλευράς της πολεοδομικής αρχής του ΕΟΑ Πάφου. Ενώ οι παρανομίες ήταν διαπιστωμένες, η πολεοδομική αρχή πέραν των ειδοποιήσεων επιβολής τερματισμού των παράνομων εργασιών δεν προχώρησε με λήψη νομικών μέτρων. Όπως προκύπτει από το ρεπορτάζ της «Κ», η πολεοδομική αρχή του ΕΟΑ Πάφου από το καλοκαίρι του 2024 γνώριζε πως μετά τη μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης ο γενικός εισαγγελέας δεν είναι νομικός σύμβουλος των ΕΟΑ και πως θα πρέπει να ζητήσουν αρωγή από ιδιώτες δικηγόρους προκειμένου να κινηθούν νομικά κατά του ιδιοκτήτη της μονάδας. Όπως προκύπτει από τα γεγονότα, η πολεοδομική αρχή του ΕΟΑ Πάφου έμεινε στις προθέσεις χωρίς ποτέ να αποταθεί στη δικαιοσύνη για τις παρανομίες.

Ευθύνες

Από την εξέλιξη των πραγμάτων ευθύνες προκύπτουν και για τη δημοτική αρχή της Πόλνης Χρυσόχους, περιοχή στην οποία ανεγείρεται η τουριστική μονάδα. Η δημοτική αρχή ουδέποτε έλεγξε αν οι εργασίες ανέγερσης τουριστικών διαμερισμάτων εκτελούνταν με βάση την οικοδομική άδεια που είχε εκδοθεί από τις υπηρεσίες του Δήμου Πόλνης Χρυσόχους. Επί του προκειμένου, ο πρόεδρος της Επιτροπής Αδειοδότησης του ΕΟΑ Πάφου Φαίδωνας Φαίδωνος είχε πει: «Εκτίζαν ουσιαστικά χωρίς καμία άδεια, ούτε πολεοδομική ούτε άδεια οικοδομής. Ακόμα πιο εκπληκτικό και πιο παράνομο ήταν ότι για 9 μήνες έκτιζαν τελικά ξενοδοχείο με τρεις ορόφους, ενώ κρατούσαν μόνο πολεοδομική άδεια για οικοδομές δύο ορόφων».

Εξοικονόμηση χρήματα κερδίζοντας και εξαργυρώνοντας βαθμούς ανταμοιβής, πληρώνοντας με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου σε 250+ επιχειρήσεις, με 900+ σημεία σε όλη την Κύπρο.

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Τράπεζα Κύπρου

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΑΛΕΞΑΝΤΕΡ ΜΑΡΟΥΥ / REUTERS

Δύσκολη η επιστροφή των δυτικών εταιρειών στη Ρωσία

Περισσότερες από 1.000 επιχειρήσεις από πολλούς κλάδους, από τα McDonald's έως την αυτοκινητοβιομηχανία της Mercedes-Benz, αποχώρησαν κατά την τελευταία τριετία από τη Ρωσία παραδίδοντας τα κλειδιά στους υφιστάμενους διευθυντές τους ή απλώς εγκατέλειψαν τα περιουσιακά στοιχεία τους εκεί. Άλλες έζησαν την κατάσχεση αυτών των στοιχείων και υποχρεώθηκαν να τα πουλήσουν, όπως η γαλακτοβιομηχανία Danone και η ζυθοποιία Carlsberg. Βάσει ανάλυσης του Reuters πέρυσι τον Μάρτιο, δυτικές εταιρείες παραδέχθηκαν ότι οι ζημιές τους ανέρχονται αθροιστικά σε 107 δις. δολάρια από απώλεια εσόδων και απομειώσεις. Ο Κιρίλ Ντιμτριέφ, διευθυντής του Ταμείου Άμεσων Επενδύσεων της Ρωσίας, ανέφερε ότι οι αμερικανικές επιχειρήσεις έχασαν 324 δις. δολ. αποχωρώντας από τη χώρα. Ορισμένοι όμιλοι, όπως οι McDonald's, Renault και Henkel, συμφώνησαν σε πρόγραμμα επαναγοράς οφίων μετά την αποχώρησή τους. Βέβαια υπάρχουν και οι επιχειρήσεις του κλάδου τροφίμων και υπηρεσιών υγείας, μεταξύ των οποίων οι Procter & Gamble, PepsiCo και Mondelez, οι οποίες επισφαλίζουν

ότι η παραμονή τους σχετίζεται με ανθρωπιστικούς σκοπούς, ώστε να συνεχιστεί ο εφοδιασμός του πληθυσμού με τα βασικά αγαθά. Αυτή την εβδομάδα ξεκίνησαν συνομιλίες ΗΠΑ - Ρωσίας, οι οποίες διεξάγονται στο υψηλότερο επίπεδο από ποτέ μετά την έναρξη του

Περισσότερες από 1.000 επιχειρήσεις, από τα McDonald's έως τη Mercedes-Benz, αποχώρησαν την τελευταία τριετία.

πολέμου, οπότε ο Ντιμτριέφ ανέφερε ότι προσδοκά ορισμένες αμερικανικές εταιρείες να επανέλθουν άμεσα, ίσως και το δεύτερο τρίμηνο του τρέχοντος έτους.

Το πιθανότερο είναι να πρόκειται για μονάδες με δραστηριότητες σε πεδία εκτός κυρώσεων, όπως το λιανεμπόριο και τα τρόφιμα, αλλά όχι η ενέργεια και οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία

εκατοντάδες δυτικές επιχειρήσεις εξέδωσαν ανακοινώσεις, με τις οποίες την καταδίκάζαν, αποδίδοντας την εξοδό τους ή την αναστολή δραστηριοτήτων τους σε ηθικούς λόγους. Σε περίπτωση που επέλθει συμφωνία με εκχώρηση ουκρανικών εδαφών στη Ρωσία, εάν επιστρέψουν όσες την κατακραίνωσαν, κινδυνεύουν να τρωθεί η φήμη τους.

Με τα ταρινά δεδομένα, οι δυτικές κυρώσεις απαγορεύουν στη Ρωσία να χρηματοδοτήσει χρηματοπιστωτικές ή ενεργειακές υπηρεσίες, οπότε οι δηλώσεις Ρώσων αξιωματούχων ότι προσδοκούν επιστροφή των δυτικών ομίλων μοιάζουν με ευσεβείς πόθους. Συν τοις άλλοις, έχουν συντελεστεί μεταβολές σε αυτή καθυπν την αγορά, εφόσον δημοφιλέστατα εμπορικά σήματα, από τα Starbucks και την IKEA έως τα McDonald's, αντικαταστάθηκαν από ρωσικές απομιμήσεις: τα 800 και πλέον εστιατόρια των McDonald's λειτουργούν υπό την επωνυμία Vkusno & tochka (Νόστιμο και αυτό είναι!), και τα Starbucks, που πούλησαν τις δραστηριότητές στους στον εστιάτορα Αντόν Πινσκι και στον ράπερ Τιμάτι, μετονομάστηκαν σε Stars Coffee.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΧΟΛΓΚΕΡ ΣΜΙΝΤΙΝΓΚ*

Αναμένεται αύξηση της κατανάλωσης στην Ευρωζώνη

Η δυναμική αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης συνέβαλε στην ανάκαμψη του πραγματικού ΑΕΠ των ΗΠΑ σε νέα επίπεδα-ρεκόρ μετά την πτώση, την οποία προκάλεσε η πανδημία. Αντίθετα, οι καταναλωτές στην Ευρωζώνη και στο Ηνωμένο Βασίλειο παρέμειναν πολύ πιο διστακτικοί στο να ξεδεψουν ξανά. Τα ποσοστά αποταμίευσης των νοικοκυριών αντικατοπτρίζουν αυτή την τάση. Τα τελευταία τρία χρόνια τα νοικοκυριά των ΗΠΑ τοποθετούν κατά μέσον όρο μόνο το 8% του ακαθάριστου διαθέσιμου εισοδήματός τους στην αποταμίευση, κάτω από το ποσοστό του 9,5% στην προ πανδημίας εποχή από το 2015-2019. Ταυτόχρονα, τα νοικοκυριά της Ευρωζώνης αύξησαν την αναλογία αποταμίευσης στο 14,3% από 12,6% κι εκείνα στο Ηνωμένο Βασίλειο στο 7,5% από 6,5%.

Επιπλέον, τα επιτόκια αποταμίευσης στην Ευρωζώνη και στο Ηνωμένο Βασίλειο έχουν ως επί το πλείστον ανέλθει από τις αρχές του 2022, αν και η πτώση το τρίτο τρίμηνο του 2024 υποδηλώνει ότι αυτή η τάση μπορεί τώρα να έχει ολοκληρωθεί. Μόλις οι Ευρωπαίοι κα-

ταναλωτές ανακτήσουν την εμπιστοσύνη τους, τότε θα έχουν περιθώριο να αυξήσουν τις αγορές τους. Η κατανάλωση στις ΗΠΑ, ωστόσο, μπορεί ήδη να λειτουργεί με τέρμα το γκάτζι. Έχοντας ανταποκριθεί στην πανδημία με τεράστια δημοσιονομικά μέτρα τό-

Σε υψηλά επίπεδα η αποταμίευση των νοικοκυριών.

νωνος, στέλνοντας επιταγές αξίας περίπου 5 τρις. δολ. απευθείας στους πολίτες, η κυβέρνηση των ΗΠΑ συνεχίζει να έχει μεγάλα ελλείμματα. Επιπλέον, τα νοικοκυριά των ΗΠΑ διαθέτουν πολύ αξιολογα αποθέματα πλούτου, που τους προστατεύουν. Αυτό παρέχει περαιτέρω στήριξη στην τάση τους να ξεδεύουν. Περίπου το 90% των στεγαστικών δανείων τους έχουν μακροπρόθεσμα σταθερά επιτόκια. Αυτό προστατεύει τα νοικοκυριά από τις αυξήσεις των επιτοκίων της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ

(Fed). Με την υψηλή έκθεσή τους στο χρηματιστήριο, τα νοικοκυριά επωφελήθηκαν επίσης από την ενίσχυση των μετοχών. Πέραν τούτου, τα υψηλά επίπεδα μετανάστευσης αύξησαν περαιτέρω τους όγκους της κατανάλωσης. Αν και τα χαμηλά ποσοστά αποταμίευσης στις ΗΠΑ υποδηλώνουν ότι κινδυνεύουν να μειωθούν, υπάρχει και ο αντίλογος.

Τα νοικοκυριά κατέχουν μεγάλα ποσά ρευστοποιήσιμων περιουσιακών στοιχείων, και αυτός ο πλούτος σε σχέση με το εισόδημα είναι υψηλότερος από ποτέ. Τώρα, τα νοικοκυριά στην ηπειρωτική Ευρώπη έχουν παραδοσιακά αποταμιεύσει μεγαλύτερο μερίδιο του εισοδήματός τους. Περισσότερο εκτεθειμένα στους κλυδωνισμούς των τιμών της ενέργειας και των τροφίμων μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, έγιναν ακόμη πιο προσεκτικά από το 2022 και μετά. Αναμένουμε, λοιπόν, ότι η ιδιωτική κατανάλωση στην Ευρωζώνη θα αυξηθεί ξανά από την άνοιξη και μετά.

* Οικονομολόγος της επενδυτικής τράπεζας Berenberg Bank.

Η Λευκωσία άνοιξε την όρεξη της Αγκυρας

Πώς μια κυπριακή ιδέα προκάλεσε τουρκικό «ενδιαφέρον» για αυτόματη αναζωογόνηση ενταξιακής διαδικασίας

Του ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ

Μια κυπριακή ιδέα, η οποία στιγμάτισε τις συζητήσεις στους κόλπους της Ε.Ε. αναφορικά με «τη σταδιακή άρση των ευρωπαϊκών κυρώσεων στη Συρία», ε-πικειρήθηκε σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», να τύχει εκμετάλλευσης από την Τουρκία, προκειμένου να εξασφαλίσει με συνοπτικές διαδικασίες την επανενργοποίηση/ αναζωογόνηση της ενταξιακής της πορείας, η οποία βρίσκεται στο ψυγείο εδώ και επτά σχεδόν χρόνια, από το 2018.

Όπως πληροφορούμαστε, αφετηρία του παρασκηνίου που εκτυλίχθηκε, αποτέλεσε η προσπάθεια της Λευκωσίας να εξασφαλίσει εκ προοιμίου, δέσμευση της Ε.Ε. ότι οι ευρωπαϊκές κυρώσεις κατά της Συρίας, που επιχειρείται να αρχίσουν να αίρονται σταδιακά, «θα δύνανται να επανέλθουν,

Σε όλες τις περιπτώσεις εξηγήθηκε ότι η προσπάθεια λήψης αυτοματοποιημένων αποφάσεων στην Ε.Ε., κινείται εκτός κοινοτικού πλαισίου και ως εκ τούτου θεωρείται «mission impossible».

με αυτοματοποιημένες διαδικασίες». Δηλαδή χωρίς να απαιτείται νέα απόφαση του Συμβουλίου, ήτοι των κρατών-μελών της Ε.Ε., εάν και εφόσον η νέα ηγεσία της Δαμασκού υπαναχωρήσει από τις δεσμεύσεις προς την Ε.Ε. και «κυρίως εάν προχωρήσει στη συνομολόγηση μνημονίου με την Αγκυρα, ανάλογου με το παράνομο τουρκολιβικό μνημόνιο».

Όπως είχαμε δημοσιεύσει, η κίνηση της Λευκωσίας να εξασφαλίσει «αυτοματοποιημένες διαδικασίες» προκάλεσε κύκλο συζητήσεων στην Ε.Ε., ενώ ανάγκασε και τη Νομική Υπηρεσία του Συμβουλίου να παρέμβει, εξηγώντας ότι τέτοια δυνατότητα λήψης εκ προοιμίου αυτοματοποιημένων αποφάσεων δεν υφίσταται με βάση την ευρωπαϊκή

Κοινοτικοί διπλωματικοί κύκλοι διευκρίνισαν προς Τούρκους ομολόγους τους, ότι τέτοια δυνατότητα λήψης αποφάσεων με αυτοματοποιημένες διαδικασίες, εκ προοιμίου και χωρίς τη σύγκληση των αρμοδίων θεσμικών οργάνων της Ε.Ε., δεν μπορεί να υπάρξει, για κανένα α-πολύτως ζήτημα.

νομοθεσία. Ωστόσο, η εκδήλωση των προσπαθειών δρομολόγησης μιας τέτοιας διαδικασίας από πλευράς της Λευκωσίας, η οποία διήρκεσε αρκετές μέρες, δεν πέρασε απαρατήρητη από την Αγκυρα, η οποία όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», «βολιδοσκοπήσε» κύκλους της Ε.Ε., σε διπλωματικό επίπεδο, για την επανέναρξη της ενταξιακής της διαδικασίας, στο πλαίσιο επίσης αυτοματοποιημένων διαδικασιών. Όπως ακριβώς ζητούσε η κυπριακή κυβέρνηση για την περίπτωση των κυρώσεων στη Συρία, χωρίς δηλαδή να απαιτείται νέα απόφαση του Συμβουλίου!

«Mission impossible»

Όπως είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε, κοινοτικοί διπλωματικοί κύκλοι

διευκρίνισαν προς Τούρκους ομολόγους τους, ότι τέτοια δυνατότητα λήψης αποφάσεων με αυτοματοποιημένες διαδικασίες, εκ προοιμίου και χωρίς τη σύγκληση των αρμοδίων θεσμικών οργάνων της Ε.Ε., δεν μπορεί να υπάρξει, για κανένα απολύτως ζήτημα. Διότι δεν προβλέπεται από την ευρωπαϊκή νομοθεσία. Επικαλέστηκαν μάλιστα τη θέση της Νομικής Υπηρεσίας του Συμβουλίου της Ε.Ε., η οποία αναγκάστηκε να παρέμβει στην περίπτωση του αιτήματος της Κυπριακής Δημοκρατίας για αυτοματοποιημένη διαδικασία επαναφοράς των κυρώσεων στη Συρία, σημειώνοντας ότι σε καμιά περίπτωση δεν προβλέπεται μια τέτοια δυνατότητα, σε ευρωπαϊκό πεδίο.

Σύμφωνα με άριστα ενημερωμέν

ξένα διπλωματικά πηγή, σε όλες τις περιπτώσεις εξηγήθηκε ότι η προσπάθεια λήψης αυτοματοποιημένων αποφάσεων στην Ε.Ε., κινείται εκτός κοινοτικού πλαισίου και ως εκ τούτου θεωρείται «mission impossible». Η ίδια κοινοτική πηγή, η οποία μίλησε στην «Κ», σημείωσε ότι «από τις συζητήσεις που έγιναν, θα μπορούσε κάποιος να πει με βεβαιότητα, ότι η Αγκυρα επιχειρούσε να εξασφαλίσει ένα ανάλογο καθεστώς με αυτό που απαιτούσε η Λευκωσία στη Συρία, ώστε να επιτύχει την αυτόματη επανενργοποίηση της ενταξιακής της πορείας από την Ε.Ε.».

Με άλλα λόγια, η άστοχη κίνηση της Λευκωσίας να αξιώσει την εγκαθίδρυση ενός αυτοματοποιημένου καθεστώτος επαναφοράς των κυρώσεων στη Συρία,

εάν η χώρα παρεκκλίνει από τις ευρωπαϊκές υποδείξεις, άνοιξε την όρεξη της Τουρκίας, η οποία επιχειρήσε να εκμεταλλευθεί την κατάσταση και να εξασφαλίσει ένα ανάλογο καθεστώς, για ίδιο όφελος, σε σχέση με την επανενργοποίηση της ενταξιακής της διαδικασίας, που εξακολουθεί να αποτελεί στρατηγικό στόχο της Αγκυρας.

Πάντως, σε ό,τι αφορά στην Κύπρο, το ζήτημα του αιτήματος για αυτοματοποιημένες αποφάσεις επαναφοράς των κυρώσεων στη Συρία, δεν φαίνεται πλέον να υφίσταται. Άλλωστε, όπως είχαμε αποκαλύψει, η Λευκωσία που «έσπασε τη σιωπηρή διαδικασία» της Ε.Ε. μπλόκάροντας αρχικά τη σταδιακή άρση των κυρώσεων, εντέλει έκανε πίσω και την προσυπέγραψε σε δεύτερο χρόνο (δίνοντας τη συγκατάθεσή της στο πλαίσιο δεύτερης σιωπηρής διαδικασίας), χωρίς πλέον να απαιτεί αυτόματη επαναφορά κυρώσεων, εάν η Συρία παρεκκλίνει από τις υποχρεώσεις έναντι της Ε.Ε.

Ο ΥΠΕΞ Κωνσταντίνος Κόμπος, δήλωσε στο πρόσφατο Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων ότι «η Κύπρος έχει συναινέσει με την αναστολή των κυρώσεων της Ε.Ε. κατά της Συρίας, σε συγκεκριμένους οικονομικούς τομείς, με σταδιακή και αναστρέψιμη προσέγγιση όπως προνοούν τα Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου 2024 και στη βάση του σεβασμού του Διεθνούς Δικαίου, συμπεριλαμβανομένων της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS)».

Δεν κάνει πίσω

Την ίδια ώρα, η κυβέρνηση Ερντογάν καθιστά σαφές με κάθε ευκαιρία, ότι δεν πρόκειται να υπαναχωρήσει από τον «στρατηγικό στόχο» της πλήρους ένταξης, ανεξαρτήτως των δόλεαρ που επιστρατεύει η Ε.Ε., στη λογική μιας ειδικής εναλλακτικής ευρωτουρκικής σχέσης, εμπορικοοικονομικού περιοχμένου. Ο Τούρκος πρόεδρος φέρειται μάλιστα να κατέστησε σαφές τόσο προς την πρόεδρο της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, όσο και προς τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Αντόνιο Κόστα, ότι η Αγκυρα προβλέπει στην αναζωογόνηση των ευρωτουρκικών σχέσεων, σε όλο τους το

φάσμα, περιλαμβανομένης βεβαίως και της ενταξιακής πορείας που βρίσκεται επισήμως σε αδιέξοδο, από το 2018. Όπως δημοσίευσε η «Κ» στην κυριακάτικη έκδοσή της, ο Τούρκος πρόεδρος ζήτησε από την ίδια την Ε.Ε., σε επίπεδο ηγεσίας, να προχωρήσει στην εκπόνηση ενός «οδικού χάρτη» για ολική επαναφορά των ευρωτουρκικών σχέσεων, αλλά και να διασφαλίσει τη συμμετοχή της Αγκυρας στον σχεδιασμό της αμυντικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας της Ε.Ε. Διατυπώνοντας τον ισχυρισμό, τόσο διμερώς όσο και δημοσίως, ότι η Ε.Ε. έχει πολύ μεγαλύτερη ανάγκη την Τουρκία από ό,τι η Τουρκία την Ένωση και ότι η Αγκυρα μπορεί να παράσχει «σωτήριες υπηρεσίες» προς την ενωμένη Ευρώπη. Ασκώντας την επιρροή της (!) και αναλαμβάνοντας ρόλο διαμεσολαβητή εκεί που διαπιστώνονται «κενά». Στα οποία προφανώς συγκαταλέγονται οι προβληματικές σχέσεις Ε.Ε.-Ηνωμένων Πολιτειών, όπως άλλωστε προκύπτει από τη ρητορική Τραμπ και τη στόχευση επιβολής φόρων στα ευρωπαϊκά προϊόντα, ως επίσης και στο Ουκρανικό, στο οποίο η Ε.Ε. κινδυνεύει να μείνει εκτός, αλλά και στο ζήτημα της Μέσης Ανατολής, όπου η Ένωση δεν έχει καταφέρει να ασκήσει ουσιαστική εξωτερική πολιτική.

Όλες αυτές οι «υπηρεσίες σωτηρίας» που εμφανίζεται έτοιμος να παράσχει ο Ερντογάν στην Ε.Ε., ακόμη και για το θιγμένο ευρωπαϊκό κύρος, διεθνώς, έχουν βεβαίως τίμημα, το οποίο κοιτολογείται στην πλήρη επανενργοποίηση των ευρωτουρκικών σχέσεων, σε όλο τους το φάσμα, περιλαμβανομένης της ευρωπαϊκής προοπτικής. Και σε κάθε περίπτωση, με απαλλαγή από «πολιτικά εμπόδια», περιλαμβανομένου βεβαίως του Κυπριακού, το οποίο τίθεται μεν καθυκόντως από αξιωματούχους της Ε.Ε. προς τον Τούρκο πρόεδρο, αλλά σε ένα γενικό, τυπικό πλαίσιο. Χωρίς ιδιαίτερες προδοκίες και χωρίς βεβαίως κανένα μοχλό πίεσης που θα μπορούσε να μετακινήσει την Αγκυρα από τις θέσεις της για λύση δύο χωριστών κρατών ή δύο χωριστών κυριαρχων οντοτήτων και να την επαφάσει σε τροχιά «συμφωνημένου πλαισίου λύσης», δηλαδή της διζωνικής δικοινοτικής ομοιοπονδίας.

Η Ευρώπη ψάχνει τα άρματα

Η ΕΕ ενώπιον δύσκολων επιλογών για την άμυνα ενόψει της συνόδου της Πέμπτης

Τον ανταποκριτή μας στις Βρυξέλλες, ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΚΟΥΡΗ

Μια δύσκολη εξίσωση έχουν και πάλι μπροστά τους την Πέμπτη, στην έκτακτη σύνοδο κορυφής για την άμυνα και την Ουκρανία, οι ηγέτες των κρατών μελών της ΕΕ, καθώς οι συνεχείς ανατροπές που φέρνει η συμπεριφορά του Ντόναλντ Τραμπ υπογραμμίζουν μια άβολη αλήθεια: ότι η Ευρώπη θα πρέπει να θεωρήσει πως σε μεγάλο βαθμό είναι μόνη απέναντι στη Ρωσία και στη στήριξη της Ουκρανίας.

Όμως, αν και δεν συμφωνούν όλοι οι ηγέτες για την ανάγκη στρατιωτικής στήριξης στην Ουκρανία (όπως για παράδειγμα ο Βίκτορ Ορμπάν), αυτή τη στιγμή συμφωνούν για την ανάγκη ενίσχυσης της ευρωπαϊκής άμυνας παράλληλα με τη διατήρηση της διατλαντικής σχέσης. Και συζητούν, εν όψει της έκτακτης συνόδου της Πέμπτης, με τον δείκτη του ρολογιού να απαιτεί συγκεκριμένες αποφάσεις χθες.

Βάσει του τελευταίου προσχεδίου συμπερασμάτων που κυκλοφόρησε αργά το βράδυ της Δευτέρας, τα κράτη μέλη οδεύουν σε συμφωνία έστω σε κάποιες βασικές αρχές όσον αφορά το μέλλον της Ουκρανίας, μεταξύ άλλων στο ότι δεν μπορεί να υπάρξει κατάπαυση του πυρός χωρίς συνολική ειρηνευτική συμφωνία, και στην ανάγκη «ισχυρών και αξιόπιστων εγγυήσεων ασφαλείας» για αποτροπή μελλοντικής ρωσικής επιθετικότητας.

Εναλλακτική οδός

Παράλληλα, όμως, φιλόδοξες ιδέες όπως αυτές στις οποίες αναφερόταν η ύπατη εκπρόσωπος, Κάγια Κάλας, για ενισχυμένη στρατιωτική στήριξη προς την Ουκρανία μέσω ειδικού ταμείου δεν περιλαμβάνονται στα συμπεράσματα, καθώς θεωρείτο πως υπήρχαν πολλές εκκρεμότητες να καθοριστούν, όπως το ποιες ανάγκες θα κάλυπτε η ΕΕ και με ποιες συνεισφορές μεταξύ των κρατών μελών.

Η στήριξη στην Ουκρανία επιδιώκεται πλέον ουσιαστικά εμμέσως ως κάτι που μπορεί να προκύψει και από την ενίσχυση της ευρωπαϊκής άμυνας, προσπάθεια που περιλαμβάνει και το πακέτο Rearm Europe το οποίο παρουσίασε η πρόεδρος της Κομισιόν, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, σε επιστολή της προς τους 27 ηγέτες. Παρά τη δήλωση της κ. Φον ντερ Λάιεν, η οποία συμπήφισε τα μέρη που αποτελούν το πακέτο σε συνολικά 800 δισ., η πρόταση αφορά

Η πρόεδρος της Κομισιόν θα εξηγήσει την Πέμπτη την πρόταση της, συμπεριλαμβανομένου του πώς μπορούν να απαντηθούν τα ερωτήματα που αφορούν την προέλευση των στρατιωτικών προμηθειών, ώστε τα κράτη μέλη να αποφασίσουν προς τα πού θα κινηθεί το τελικό κείμενο.

150 δισ. σε δανεισμό για τις αμυντικές ανάγκες των κρατών μελών, που μπορούν να γίνουν 800 δισ. εφόσον οι πρωτεύουσες αξιοποιήσουν τις χαλαρώσεις.

στην πράξη 150 δισ. ευρώ σε δανεισμό, δίνοντας παράλληλα τη δυνατότητα σε κράτη μέλη να ξοδέψουν περισσότερα πέραν των όσων επιτρέπουν σήμερα οι δημοσιονομικοί κανόνες της ΕΕ.

Ήδη, κοινοτικοί αξιωματούχοι σημείωναν σε δημοσιογράφους στις Βρυξέλλες πως τα μέτρα που περιλαμβάνονται στο «Rearm Europe» μπορούν να εγκριθούν μέσω ειδικής πλειοψηφίας, καθώς ο νέος χρηματοδοτικός μηχανισμός για δάνεια για την άμυνα (που βρίσκεται στο επίκεντρο της πρότασης) βασίζεται στο Άρθρο 122 της Συνθήκης

της ΕΕ, η οποία επιτρέπει την οικονομική στήριξη σε κράτος μέλος για να αντιμετωπίσει εξωτερικές δυσκολίες πέρα από τον έλεγχο του.

Η έγκριση συμπερασμάτων από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των αρχηγών, για να δοθεί κατεύθυνση στο Συμβούλιο της ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται ομοφωνία, σημείωσαν οι ίδιες πηγές, ωστόσο οι νομοθετικές αποφάσεις στο ίδιο το Συμβούλιο μπορούν να ληφθούν με ειδική πλειοψηφία.

Από 150 στα 800

Το πλάνο το οποίο προτείνει η Κομισιόν και το οποίο θα συζητήσουν οι 27 περιστρέφεται γύρω από τη δυνατότητα δανεισμού μέσω ενός νέου χρηματοδοτικού εργαλείου, τη χαλάρωση των δημοσιονομικών κανόνων μέσω της ρήτρας διαφυγής, ώστε το ποσοστό χρέους που θα προκύψει από νέες δαπάνες να εξαιρείται από τις διαδοκίες που προβλέπουν, αλλά και τη δυνατότητα αξιοποίησης δανεισμού που δεν ξοδεύτηκε.

Σε αριθμούς, αυτό μεταφράζεται κατ'

αρχήν σε συνολικά 150 δισ. ευρώ σε δανεισμό για τα κράτη μέλη, και σε ακόμα συνολικά 650 δισ. ευρώ που μπορούν να επενδυθούν από τα κράτη μέλη μέσα από τη χαλάρωση των δημοσιονομικών κανόνων. Εφόσον βέβαια ένα κράτος μέλος εξαντλήσει τη δυνατότητα εξαιρέσεως που του δίνεται μέσω της ρήτρας διαφυγής (για να φτάσει μέχρι και το 1,5% του ΑΕΠ σε δαπάνες στην άμυνα) και το κάνει και τα τέσσερα χρόνια. Τα χρήματα αυτά θα προέρχονται από τους εθνικούς προϋπολογισμούς.

Το νέο χρηματοδοτικό ταμείο που δημιουργείται βάσει του Άρθρου 122 θα μπορεί να αξιοποιηθεί για δάνεια για την αεράμυνα, συστήματα πυροβολικού, πυραύλους και πυρομαχικά, μη επανδρωμένα αεροσκάφη και συστήματα κατά μη επανδρωμένων αεροσκαφών, καθώς και για αντιμετώπιση άλλων αναγκών όπως τον κυβερνοχώρο και τη στρατιωτική κινητικότητα. Από αυτές τις εξαιρέσεις μπορούν να επωφεληθούν και δαπάνες για στρατιωτική στήριξη προς την Ουκρανία.

Στον μηχανισμό αυτό θα περιλαμβάνονται και ρυθμίσεις, οι οποίες θα πρέπει να τύχουν διαπραγματεύσεως, όσον αφορά τις κοινές αγορές και την ενίσχυση της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας, καθώς δεν θα είναι απαραίτητα εφικτό οι αγορές αυτές να περιοριστούν μόνο στην αγορά ευρωπαϊκών προϊόντων.

Όπως σημείωσε κοινοτικός αξιωματούχος την Τρίτη, η πρόεδρος της Κομισιόν θα εξηγήσει την Πέμπτη την πρότασή της, συμπεριλαμβανομένου του πώς μπορούν να απαντηθούν τα ερωτήματα που αφορούν στην προέλευση των στρατιωτικών προμηθειών, ώστε τα κράτη μέλη να αποφασίσουν προς τα πού θα κινηθεί το τελικό κείμενο.

Ο δεύτερος μεγάλος πυλώνας αφορά ουσιαστικά τον ορισμό των αμυντικών δαπανών ως εξαιρέσεως στην ενεργοποίηση της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος, δηλαδή ως λόγου χρήσης της «ρήτρας διαφυγής».

Επίσης, η Κομισιόν έχει αναφέρει πως θα επανεξετάσει τη διάθεση των κονδυλίων για τη συνοχή ώστε να μπορούν τα κράτη μέλη να ζητήσουν ανακατεύθυνση κάποιων από αυτά για σκοπούς άμυνας, καθώς και πώς προς αυτή την κατεύθυνση μπορούν να χρησιμοποιηθούν και κονδύλια από το πρόγραμμα STEP (Πλατφόρμα για Στρατηγικές Τεχνολογίες για την Ευρώπη).

ΑΡΘΡΟ
ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ

Η πολιτική παράνοια της εποχής μας και το μέλλον της Ευρώπης

Ζούμε σε μια εποχή έντονων αντιθέσεων, όπου η παραπληροφόρηση και τα κοινωνικά δίκτυα διαμορφώνουν την κοινή γνώμη περισσότερο από ποτέ. Τα μέσα αυτά, αντί να λειτουργούν ως φορείς ενημέρωσης και επικοινωνίας, γίνονται όπλα στα χέρια όσων επιδιώκουν τη χειραγώγηση και την πολιτική εκμετάλλευση. Παράλληλα, οι ηγέτες του σήμερα φαίνονται να απέχουν από το ήθος και το όραμα πολιτικών του παρελθόντος, όπως ο Ρομπέρτ Σουζάν, ο οποίος έθεσε τα θεμέλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο Σουζάν υπήρξε ένας από τους μεγαλύτερους οραματιστές της μεταπολεμικής Ευρώπης. Ως υπουργός Εξωτερικών της Γαλλίας, προώθησε τη συνεργασία των ευρωπαϊκών κρατών, θεωρώντας πως μόνο μέσω οικονομικής και πολιτικής ενότητας θα μπορούσε να διασφαλιστεί η ειρήνη. Η δική του πολιτική φιλοσοφία είναι το κλειδί για το μέλλον της Ευρώπης. Δηλαδή η ολοκληρωτική εννοποίηση σε όλα τα επίπεδα. Παρότι η παγκόσμια πολιτική σκηνή φαίνεται να είναι ασταθής, είναι πιθανό ότι η ιδιαίτερη προσέγγιση του Ντόναλντ Τραμπ μπορεί παραδόξως να ωφεληθεί την Ευρώπη. Η εσωστρέφεια των Ηνωμένων Πολιτειών θα μπορούσε να λειτουργήσει ως αφύπνιση, αναγκάζοντας την Ευρώπη να ενισχύσει την πολιτική και στρατηγική της αυτονομία, πέρα από τις επιρροές των κοινωνικών δικτύων και των ακραίων φωνών. Τα πολιτικά άκρα, είτε προς τα δεξιά είτε προς τα αριστερά, σπάνια επιβιώνουν μακροπρόθεσμα. Η άκρα αριστερά συχνά προωθεί τη κρατικοποιήσεις και κεντρικό σχεδιασμό της οικονομίας, κάτι που ιστορικά έχει αποτύχει (π.χ. Σοβιετική Ένωση). Η άκρα δεξιά από την άλλη μπορεί να προωθεί εθνικιστικές και απομονωτικές πολιτικές, που συνήθως βλάπτουν την οικονομική συνεργασία και την πρόοδο. Η πολιτική απαιτεί ευελιξία και συμβιβασμό, κάτι που οι δογματικές προσεγγίσεις δεν μπορούν να προσφέρουν. Ιστορικά, ακραίες πολιτικές έχουν οδηγήσει σε αυταρχικά καθεστώτα και οικονομικές καταστροφές. Οι κοινωνίες, ωστόσο, συνήθως επιλέγουν πιο σταθερές και μετριαστικές λύσεις. Στις περισσότερες δημοκρατικές χώρες, τα κεντρώα ή ελαφρώς κεντροδεξιά και κεντροαριστερά κόμματα κυριαρχούν, διότι είναι ικανά να προσελκύσουν μεγαλύτερο αριθμό ψηφοφόρων, προσφέροντας σταθερότητα, ανάπτυξη και ισορροπία. Εν τέλει, διανύουμε μια περίοδο δοκιμασίας, που ίσως μας οδηγήσει σε μια επιστροφή στη λογική και τη σύνεση. Μπορεί αυτό το ταραχώδες διάστημα να είναι η αφορμή για να επιστρέψουμε στις «εργοστασιακές ρυθμίσεις», διαμορφώνοντας έναν πιο ισορροπημένο και ειρηνικό κόσμο με μια πραγματικά ενωμένη Ευρώπη.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επικειρήσεων.

Η μεγάλη αντεπίθεση των crypto

Δημιουργία στρατηγικού αποθέματος κρυπτονομισμάτων εξαγγέλλει ο Τραμπ - Πώς επηρεάζονται οι διεθνείς αγορές

Του ΓΙΑΝΝΗ ΙΩΑΝΝΟΥ

Στον απόηχο των καταγιστικών εξελίξεων που έφερε η αντιπαράθεση Τραμπ-Ζελένσκι κατά τη διάρκεια της επίσκεψης του Ουκρανού προέδρου στον Λευκό Οίκο με φόντο το Ουκρανικό, ο Αμερικανός πρόεδρος εξήγγειλε –με ανάρτησή του στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης– τη δημιουργία στρατηγικού αποθέματος κρυπτονομισμάτων (crypto), πτυχή που όχι μόνο επηρεάζει διεθνώς τις αγορές αλλά και εκτόξευσε τις τιμές των δημοφιλών crypto Bitcoin και Ethereum, δείχνοντας και προς την κατεύθυνση χειραγώγησης μιας αγοράς που ακολουθούν πιστά οι ιδεολόγοι οπαδοί του.

Με το μάτι στις ενδιámεσες

Ο πρόεδρος των ΗΠΑ, Ντόναλντ Τραμπ, αποκάλυψε τους τύπους κρυπτονομισμάτων που θα ενταχθούν σε ένα νέο στρατηγικό απόθεμα της χώρας, ενισχύοντας την αξία τους στην αγορά. Ο Τραμπ ανακοίνωσε μέσω μέσων κοινωνικής δικτύωσης ότι το εκτελεστικό διάταγμα του Ιανουαρίου για τα ψηφιακά περιουσιακά στοιχεία θα δημιουργήσει ένα απόθεμα νομισμάτων, όπως τα XRP

Προς το παρόν, οι τιμές των κρυπτονομισμάτων έχουν σημειώσει απότομη πτώση, αφαιρώντας κέρδη που είχαν καταγραφεί μετά την εκλογική νίκη του Τραμπ.

(Ripple), SOL (Solana) και ADA (Cardano). Στη συνέχεια, δήλωσε ότι το απόθεμα θα περιλαμβάνει και τα Bitcoin και Ethereum, γεγονός που οδήγησε σε σημαντική άνοδο της αξίας των εν λόγω κρυπτονομισμάτων – που είναι και τα πιο δημοφιλή πλέον διεθνώς. Η κίνηση Τραμπ φαίνεται να υπαγορεύεται από ένα πολιτικό σινιόλο υποστήριξης προς τους ψηφοφόρους του για τις ενδιámεσες εκλογές του 2026, αλλά και εντός των πλαισίων σαρωτικών αλλαγών που ε-

XRP (Ripple), SOL (Solana) και ADA (Cardano) φέρνει ξανά στο προσκήνιο της παγκόσμιας οικονομίας ο Ντόναλντ Τραμπ.

πιδιώνει ο ιδιόρρυθμος νέος Πρόεδρος, που αποκόπτουν τη βιομηχανία κρυπτονομισμάτων από την προσπάθεια ρύθμισής τους από την προηγούμενη διακυβέρνηση Μπάιντεν. Διεθνείς αναλυτές προειδοποιούν μάλιστα ότι η αγορά κρυπτονομισμάτων χρειάζεται σαφείς ενδείξεις για θετική κατεύθυνση, όπως ενδεχόμενη μείωση των επιτοκίων από την Ομοσπονδιακή Τράπεζα ή υποστηρικτική ρύθμιση από την κυβέρνηση Τραμπ.

Παίζουν crypto οι ίδιοι

Προς το παρόν, οι τιμές των κρυπτονομισμάτων έχουν σημειώσει απότομη πτώση, αφαιρώντας κέρδη που είχαν καταγραφεί μετά την εκλογική νίκη του Τραμπ. Ο πρόεδρος των ΗΠΑ προγραμματίζει μάλιστα την πρώτη διάσκεψη κορυφής για τα κρυπτονομισμα-τα στον Λευκό Οίκο, προσδοκώντας να ενισχύσει τη συγκεκριμένη αγορά. Αξιοσημείωτο είναι ότι η οικογένειά του έχει ήδη εισέλθει στον χώρο με δικά

της νομίσματα. Υπενθυμίζεται πως μετεκλογικά και λίγο αφού ανέλαβε την εξουσία τον περασμένο Ιανουάριο, ο Τραμπ είχε ανακοινώσει το δικό του meme coin. Σε ανάρτησή του στην πλατφόρμα Truth Social και X, ο Τραμπ είχε παρουσιάσει το νέο του meme coin, το οποίο έχει δημιουργηθεί γύρω από το όνομα και την εικόνα του ίδιου, εκμεταλλευόμενο τη δημοτικότητα του στα social media. «Το νέο επίσημο meme [coin] του Τραμπ είναι εδώ! Ήρθε η

ώρα να γιορτάσουμε όσα προσβέουμε: ΚΕΡΔΙΖΟΥΜΕ!» είχε γράψει τότε. Τα meme coins δεν έχουν ουσιαστική οικονομική αξία. «Αυτό το Trump Meme γιορτάζει έναν ηγέτη που δεν υποχωρεί, ανεξαρτήτως των αντιξοοτήτων», ανέφερε ο επίσημος ιστότοπος του νομίσματος. Η τιμή του \$TRUMP έχει αυξηθεί κατά περισσότερο από 300% σε λίγο κάτω από τα 29 δολάρια στις 10:15 π.μ. EST του Σαββάτου 15 Ιανουαρίου, φθάνοντας σε κεφαλαιοποίηση 5,81 δισε-

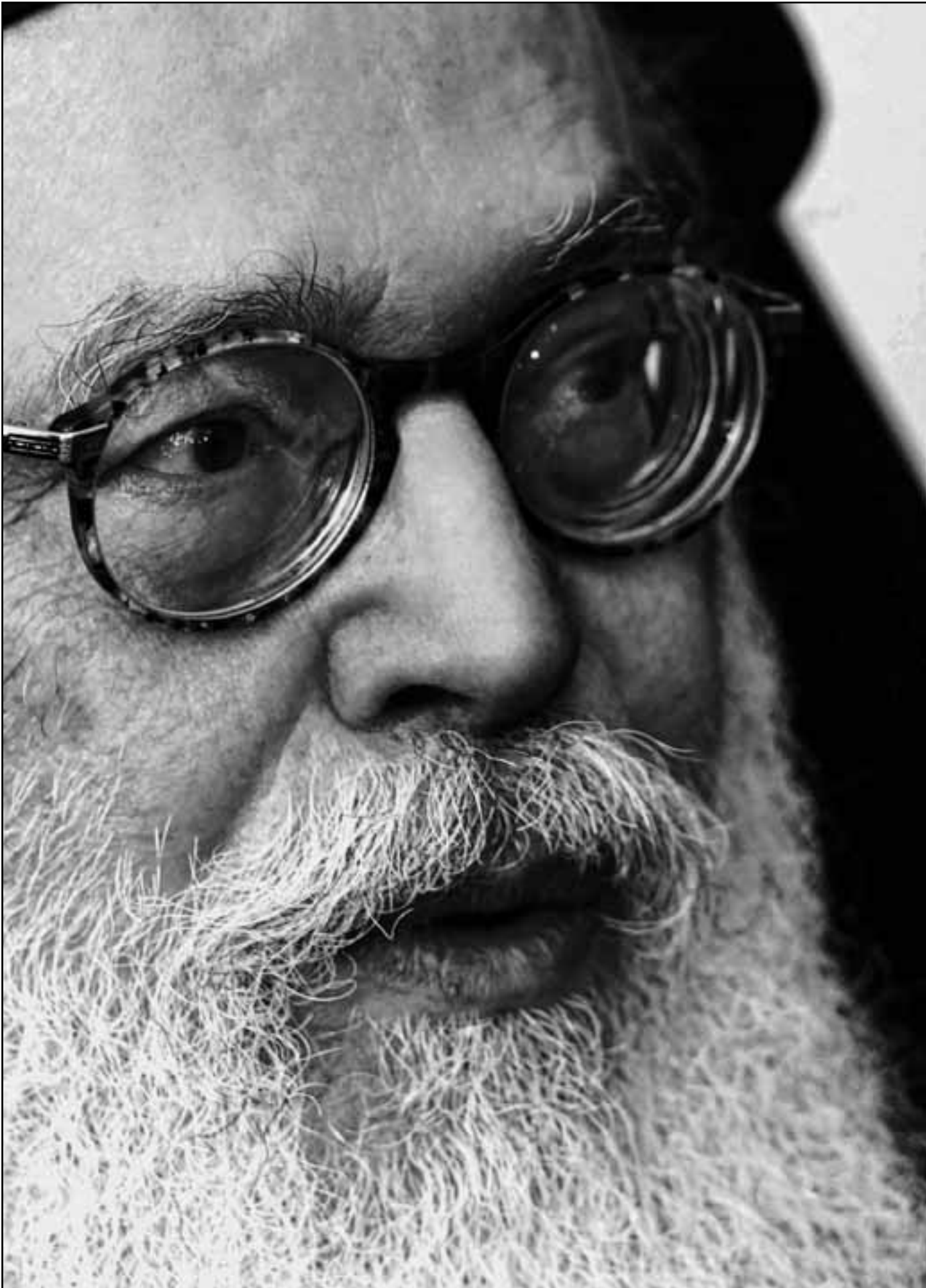
κατομμυρίων δολαρίων, σύμφωνα με το CoinMarketCap -ευεργετώντας έτσι τον ίδιο τον Τραμπ και την οικογένειά του. Αξίζει να σημειωθεί πως meme-coin έφτιαξε και η σύζυγος του Τραμπ, Μελάνια, με τίτλο MELANIA. Παρά τον αρχικό ενθουσιασμό και το ράλι ανόδου των δύο crypto, στη συνέχεια αμφότερα κατέρρευσαν με το \$STRUMP να χάνει μεγάλο μέρος της αξίας του και το \$MELANIA να χάνει 58% της αξίας του σε μια μέρα. Ωστόσο, ο ντόρος που δημιουργήσαν έκανε αρκετούς επενδυτές crypto να κερδίσουν αρκετά σε μια μέρα.

Είναι κρυπτοαπάτη του Τραμπ;

Η κοινότητα των κρυπτογράφων έθεσε ερωτήματα σχετικά με τη νομιμότητα του νομίσματος \$TRUMP και την πραγματική σύνδεσή του με τον εκλεγμένο Πρόεδρο, με ορισμένους να φοβούνται ότι πρόκειται για απάτη. Όμως, το γεγονός ότι οι ανακοινώσεις έγιναν στα επίσημα κανάλια κοινωνικής δικτύωσης του Τραμπ φάνηκε να καθιστά την αγορά, όπως και το γεγονός ότι ο Τραμπ έχει χρησιμοποιήσει στο παρελθόν μία από τις εταιρείες που βρίσκονται πίσω από το έργο, την CIC Digital LLC, για την πώληση non-fungible tokens (NFTs). Ωστόσο, ούτε ο Τραμπ ούτε η εταιρεία που διαχειρίζεται την κυκλοφορία, η Fight Fight Fight LLC, προσέφεραν λεπτομέρειες σχετικά με το πόσα έβγαλε από την αρχική παρτίδα νομισμάτων meme που κυκλοφόρησε.

Με ή χωρίς Κογκρέσο

Οι αναλυτές διαφωνούν για το εάν θα απαιτηθεί έγκριση από το Κογκρέσο για την υλοποίηση του αποθέματος, με κάποιους να προτείνουν ότι αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω του Ταμείου Σταθεροποίησης Συναλλαγών του υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ, το οποίο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για τη διαχείριση ξένων νομισμάτων. Επιπλέον, η ομάδα κρυπτονομισμάτων του Τραμπ έχει προγραμματίσει να εξετάσει τη δυνατότητα δημιουργίας αποθέματος από κρυπτονομίσματα που έχουν κατασχεθεί σε επιχειρήσεις επιβολής του νόμου.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

1929-2025

«Η ζωή μου
ήταν ένας
απλός
ψίθυρος
αγάπης»

Κυριακή
9/3

Συνεργασία SupportCY & A.I. Motokinisi Ltd

Η εταιρεία προχώρησε σε δωρεά πυρίμαχων προστατευτικών στολών & εξειδικευμένου εξοπλισμού προς το Σώμα Εθελοντών του SupportCY

Της ΑΝΝΑΣ ΠΟΛΥΒΙΟΥ

Την ενίσχυση της συνεργασίας τους ανακοίνωσαν σε πρόσφατη εκδήλωση η A.I. Motokinisi Ltd και το SupportCY της Τράπεζας Κύπρου.

Η A.I. Motokinisi Ltd, επίσης αντιπρόσωπος των αυτοκινήτων Porsche στην Κύπρο, στη διάρκεια εκδήλωσης που πραγματοποιήσε στον εκθεσιακό της χώρο στη Λευκωσία, ανακοίνωσε την περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας της με το SupportCY της Τράπεζας Κύπρου, επαναβεβαιώνοντας τη διαχρονική της δέσμευση για στήριξη της τοπικής κοινωνίας μέσω δράσεων που προάγουν την ασφάλεια, την εκπαίδευση

«Σήμερα, το SupportCY ανταποκρίνεται σε κάθε κάλεσμα για στήριξη του κρατικού μηχανισμού, σε περιπτώσεις κρίσεων και έκτακτων αναγκών κυρίως από φυσικές καταστροφές, στην Κύπρο και στο εξωτερικό».

και την ευημερία. «Η συνεργασία μας με την A.I. Motokinisi Ltd ξεκίνησε πριν από δύο χρόνια, όταν μας προσέγγισαν για να βοηθήσουμε στη διοργάνωση δύο διαδραστικών σεμιναρίων οδικής ασφάλειας σε συνεργασία με την Αστυνομία Κύπρου για παιδιά ηλικίας 4 έως 8 ετών σε Λευκωσία και Λεμεσό, με αντικείμενο την ανάπτυξη οδικής συνείδησης. Πολύ πρόσφατα, η εταιρεία προχώρησε σε δωρεά πυρίμαχων προστατευτικών στολών υψηλής τεχνολογίας και εξειδικευμένου εξοπλισμού προς το Σώμα Εθελοντών του SupportCY. Ο εξοπλισμός αυτός θα συμβάλει στην περαιτέρω προστασία και αποτελεσματικότητα των εθελοντών, ενισχύοντας τη Μονάδα Ταχείας Ανταπόκρισης σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών στην Κύπρο και στο εξωτερικό», ανέφερε για

«Είναι σίγουρο ότι η συνεργασία μας με την A.I. Motokinisi Ltd θα συνεχιστεί, αφού αυτός είναι και ο απώτερος στόχος του SupportCY της Τράπεζας Κύπρου», ανέφερε η διευθύντρια Εταιρικής Κοινωνικής Υπευθυνότητας της Τράπεζας Κύπρου, Έλλη Ιωαννίδου.

την συνεργασία τους η διευθύντρια Εταιρικής Κοινωνικής Υπευθυνότητας της Τράπεζας Κύπρου, Έλλη Ιωαννίδου. Αναφερόμενη στα μελλοντικά σχέδια συνεργασίας με την A.I. Motokinisi Ltd, η κα Ιωαννίδου δήλωσε πως «είναι σίγουρο ότι η συνεργασία μας με την A.I. Motokinisi Ltd θα συνεχιστεί, αφού αυτός είναι και ο απώτερος στόχος του SupportCY της Τράπεζας Κύπρου. Ήδη βρισκόμαστε σε συζητήσεις και σύντομα θα ανακοινώσουμε τις επόμενες κοινές μας δράσεις προς όφελος της κοινωνίας μας, με επίκεντρο την εκπαίδευση και τα παιδιά».

Στο τέλος της εκδήλωσης, η κα Ιωαννίδου παρέλαβε τιμητική πλακέτα από την A.I. Motokinisi Ltd, ως ελάχιστη ένδειξη αναγνώρισης του σπουδαίου έργου που επιτελεί το SupportCY.

Το SupportCY

Το SupportCY αποτελεί μια πρωτοβουλία της Τράπεζας Κύπρου που δημιουργήθηκε τον Μάρτιο του 2020 για την άμεση στήριξη των επαγγελματιών πρώτης γραμμής κατά του Covid-19, και της κυπριακής κοινωνίας. Πρώτη δράση αποτέλεσε η από κοινού αγορά και προσφορά (από Τράπεζα Κύπρου και εταιρεία προϊόντων τεχνολογίας) φορητών ηλεκτρονικών υπολογιστών και εκτυπωτών προς την Υπηρεσία Ασθενοφόρων για την καλύτερη διαχείριση των τηλεφωνημάτων από πολίτες μέσω της γραμμής 1420.

Ακολούθησαν πολλές παρόμοιες συνεργασίες που κάλυπταν μικρές και μεγάλες ανάγκες της κοινωνίας, εκείνες τις πρωτόγνωρες και δύσκολες στιγμές, μεταξύ των οποίων:

- Αγορά και προσφορά φαγητού και καφέ σε επαγγελματίες υγείας και εθελοντές.
- Παραχώρηση χώρου της Τράπεζας για στέγαση του Συντονιστικού Κέντρου του Σχεδίου Κινητών Συνεργειών για εξυπηρέτηση πολιτών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και κάλυψη όλων των καθημερινών εξόδων, όπως ασφάλεια και εβδομαδιαία απολύμανση χώρου, παραχώρηση οχημάτων, καυσίμων, ηλεκτρονικών υπολογιστών, σίτισης εθελοντών και εργαζομένων κ.λπ.
- Αγορά και προσφορά ιατροφαρμακευτικού εξοπλισμού για το υπουργείο Υγείας, το Ινστιτούτο Γενετικής και Νευρολογίας Κύπρου, και οργανώσεις ασθενών.
- Αγορά και προσφορά 1000 tablets

Η εταιρεία προχώρησε σε δωρεά πυρίμαχων προστατευτικών στολών υψηλής τεχνολογίας και εξειδικευμένου εξοπλισμού προς το Σώμα Εθελοντών του SupportCY.

προς το υπουργείο Παιδείας για παιδιά που δεν είχαν τα μέσα για να παρακολουθήσουν online μαθήματα.

- Δημιουργικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες μέσω social media και τηλεόρασης, με έμφαση τα παιδιά που ήταν περιορισμένα στο σπίτι.

- Διοργάνωση drive-thru αιμοδοσίας στον χώρο στάθμευσης εμπορικού κέντρου για ενίσχυση του Κέντρου Αίματος.

Πολύ γρήγορα, οι συνέργειες αυτές δημιούργησαν ένα πρωτοποριακό δίκτυο συνεργασίας, το οποίο ονομάστηκε SupportCY, ενώ πλέον οι δράσεις έχουν επεκταθεί για την κάλυψη περαιτέρω αναγκών.

Σε ερώτησή μας για το ποιες είναι οι κυριότερες δράσεις και πρωτοβουλίες που πραγματοποιεί το SupportCY σήμερα, η κα Ιωαννίδου ανέφερε στην «Κ»: «Σήμερα, το SupportCY ανταποκρίνεται σε κάθε κάλεσμα για στήριξη του κρατικού μηχανισμού, σε περιπτώσεις κρίσεων και έκτακτων αναγκών κυρίως από φυσικές καταστροφές, στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Παράλληλα, μέσω του SupportCY δημιουργούμε και υλοποιούμε προγράμματα που ανταποκρίνονται σε διάφορα προβλήματα της κοινωνίας, όπως οδική ασφάλεια,

bullying, σεξουαλική κακοποίηση ανηλίκων, σε συνεργασία πάντοτε με τις κρατικές υπηρεσίες και τις τοπικές αρχές», ενώ συμπλήρωσε πως «αυτό για το οποίο δηλώνουμε ιδιαίτερα περήφανοι είναι το Σώμα Εθελοντών του SupportCY, που αποτελείται από άρτια εκπαιδευμένους και εξοπλισμένους εθελοντές και εθελόντριες διαφόρων ηλικιών και επαγγελματικών υποβάθρων, οι οποίοι προσφέρουν τον χρόνο και την ενέργειά τους για την υλοποίηση της αποστολής του SupportCY».

Αναφορικά με τη στρατηγική της Τράπεζας Κύπρου για την επέκταση του SupportCY και τις προοπτικές του για το μέλλον, η κα Ιωαννίδου δήλωσε πως το SupportCY αποτελεί σημαντικό σταθμό στην ιστορία της Τράπεζας, αφού «από την πρώτη στιγμή δημιουργίας του, μέχρι σήμερα, πέντε χρόνια μετά, αντιπροσωπεύει πλήρως και με κάθε δυνατό τρόπο το σύμβολό της, το Κοινό Κυπρίων». Παράλληλα, «η Τράπεζα Κύπρου θα συνεχίσει να ενισχύει κάθε πρωτοβουλία κάτω από το SupportCY και να δλώνει περήφανη για τις δράσεις, τις συνεργασίες και τους εθελοντές και εθελόντριες του, προς όφελος της κοινωνίας μας», συμπλήρωσε η κα Ιωαννίδου.

Η ενεργειακή μετάβαση απαιτεί στρατηγικό σχεδιασμό

Χαράλαμπος Κυριάκου: Ο Όμιλος Green Energy έχει ως όραμα να καταστεί ηγετής στον τομέα της ενέργειας

Συνέντευξη στον ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Για το μέλλον της πράσινης ενέργειας στην Κύπρο, για τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που προσφέρει ο ενεργειακός τομέας, αλλά και για την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην Κύπρο μιλάει στη συνέντευξή του στην Κ ο νέος CEO της Green Energy, κ. Χαράλαμπος Κυριάκου.

Ο κ. Κυριάκου στην συνέντευξή του τονίζει πως, η ενεργειακή μετάβαση απαιτεί στρατηγικό σχεδιασμό, επενδύσεις και προσαρμογή στις τεχνικές και οικονομικές προκλήσεις, ενώ εκτιμά πως, αναμφίβολα, διανύουμε σήμερα μια κρίσιμη περίοδο για τον τομέα της ενέργειας στην Ευρώπη. Στο πλαίσιο της συνέντευξης ο νέος CEO του Ομίλου Green Energy αναφέρει στοιχεία για το στυλ της ηγεσίας, αλλά και της κουλτούρας του Ομίλου.

- Ποιο είναι το στυλ ηγεσίας σας και πώς σκοπεύετε να εμπνεύσετε τις ομάδες σας;

- Η στρατηγική μας εστιάζει στην ευθυγράμμιση με τις μακροχρόνιες εξελίξεις της αγοράς, προσφέροντας ολοκληρωμένες ενεργειακές λύσεις και αξιοποιώντας τις ευκαιρίες που προκύπτουν από τη μετάβαση στην πράσινη ενέργεια, όπως καθορίζεται στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα 2030. Στο πλαίσιο αυτής της στρατηγικής, και με γνώμονα την ανθρωποκεντρική προσέγγιση του Ομίλου στη διαχείριση των ομάδων, επιδιώκουμε ένα συμμετοχικό μοντέλο ηγεσίας. Στόχος μας είναι να καλλιεργήσουμε ένα περιβάλλον συνεργασίας, στο οποίο οι συνάδελφοι εργάζονται με συναίνεση, αλληλοϋποστηρίζονται και συνεισφέρουν συλλογικά στην επίτευξη των στόχων του Ομίλου Green Energy. Αν και αυτή η μεθοδολογία μπορεί να απαιτεί

Ευθυγραμμίζομαστε με τις εξελίξεις της αγοράς, προσφέροντας ολοκληρωμένες ενεργειακές λύσεις σημειώνει στη συνέντευξή του ο CEO, Χαράλαμπος Κυριάκου.

περισσότερο χρόνο σε ορισμένες περιπτώσεις, ενισχύει τη δέσμευση των ομάδων, καθώς τα μέλη τους αισθάνονται ότι η συνεισφορά τους έχει πραγματικό αντίκτυπο στην κατεύθυνση της εταιρείας και στην επιτυχία των έργων τους.

- Ποιοι είναι οι μεγαλύτεροι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει ο ενεργειακός τομέας σήμερα;

- Κάνοντας ανασκόπηση στην παγκόσμια πραγματικότητα που δεσπόζει σήμερα, συγκριτικά με εκείνη πριν από 18 μήνες, διαπιστώνουμε μια ριζική μεταβολή στον ενεργειακό τομέα. Τότε, μόλις το 25% της παγκόσμιας οικονομίας είχε θέσει στόχο την απεξάρτηση από τις ανθρακώδεις εκπομπές, ενώ σήμερα το ποσοστό αυτό έχει εκτοξευθεί στο

75%, σηματοδοτώντας μια κομβική αλλαγή στις στρατηγικές και τις προτεραιότητες του κλάδου. Αυτή η μετάβαση ασκεί έντονες πιέσεις στον ενεργειακό τομέα, καθώς οι εταιρείες καλούνται να εγκαταλείψουν τα ορυκτά καύσιμα και να υιοθετήσουν καθαρότερες πηγές ενέργειας με μειωμένους ρύπους. Οι προκλήσεις είναι πολύπλευρες και σύνθετες, απαιτώντας καινοτόμες λύσεις και νέα επιχειρηματικά μοντέλα. Η παγκόσμια ενεργειακή κοινότητα του κλάδου διερευνά στρατηγικές προσαρμογής, εστιάζοντας σε τεχνολογικές επενδύσεις, βιώσιμες πρακτικές και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των ενεργειακών υποδομών, ώστε να ανταποκριθούν στις συνεχώς μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της αγοράς.

- Ποια θεωρείτε τη μεγαλύτερη πρόκληση που θα αντιμετωπίσετε στον νέο σας ρόλο;

- Η 20ετής πορεία μας στην αγορά – εκ των οποίων τα τελευταία 10 χρόνια με την επωνυμία Green Energy Group – μας έχει διδάξει ότι η καλλιέργεια μιας κουλτούρας συνεχούς βελτίωσης, ανάπτυξης και καινοτομίας στον τομέα, μπορεί να μετατρέψει τη στρατηγική μας ανταγωνιστικότητα σε πραγματικότητα. Αυτή η διαδικασία, από μόνη της, συνιστά μια μεγάλη πρόκληση. Ως CEO του Ομίλου, θέτω ως βασικό στόχο την επιτυχή ανάπτυξη ενός δυναμικού συνδυασμού των κύριων αξόνων της αγοράς, στους οποίους δραστηριοποιείται ο καθετοποιημένος Όμιλος μας.

Η πράσινη ενέργεια

- Ποιο είναι το όραμα της Green Energy Group για την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην Κύπρο;

- Ο Όμιλος έχει ως όραμα να καταστεί ηγετής στον τομέα της ενέργειας, με καταλυτική συμβολή στον ενεργειακό

Η Κύπρος διαθέτει όλα τα εφόδια για να μεταβεί σε ένα βιώσιμο ενεργειακό μέλλον, αρκεί να προχωρήσει με ταχύτερα βήματα και στρατηγικές επενδύσεις στις κατάλληλες υποδομές.

μετασχηματισμό της χώρας. Αυτό πραγματοποιείται μέσα από την προσφορά πρωτοποριακών, βιώσιμων και ολοκληρωμένων λύσεων ενεργειακής αναβάθμισης σε οικιακούς, εμπορικούς και βιομηχανικούς καταναλωτές. Έχοντας υπόψη τις μακροχρόνιες εξελίξεις της αγοράς, η στρατηγική του Ομίλου ευθυγραμμίζεται πλήρως, αξιοποιώντας τις ευκαιρίες που προσφέρει η μετάβαση στην πράσινη ενέργεια.

Η δημιουργία ενός ανθεκτικού και ευέλικτου ενεργειακού συστήματος, το οποίο θα μπορεί να ανταποκριθεί στις σύγχρονες απαιτήσεις της αγοράς, συλλέγοντας πτυχές όπως ανάπτυξη Φ/Β πάρκων και αγροφωτοβολταϊκών, αποθήκευση ενέργειας, κλιματισμό / θέρμανση, Φ/Β σε οικίες και επιχειρήσεις,

ευκαιρίες για ενεργειακές αναβαθμίσεις και προϊόντα ηλεκτροκίνησης.

- Πώς βλέπετε τη θέση της Κύπρου στον παγκόσμιο χάρτη της πράσινης ενέργειας;

- Αναμφίβολα, διανύουμε σήμερα μια κρίσιμη περίοδο για τον τομέα της ενέργειας στην Ευρώπη. Ιδιαίτερα στην Ανατολική Μεσόγειο, οι γεωπολιτικές ισορροπίες έχουν αλλάξει άρδην, επηρεάζοντας τις ενεργειακές στρατηγικές της περιοχής. Την ίδια στιγμή, η ανάγκη αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής καθιστά επιτακτική τη διασφάλιση ότι οι προσπάθειές μας για την ενεργειακή μετάβαση όχι μόνο θα συνεχιστούν με την ίδια ένταση, αλλά και θα ενδυναμωθούν περαιτέρω. Η Κύπρος οφείλει να εφαρμόσει μια πολυδιάστατη ενεργειακή στρατηγική, επιδιώκοντας την άρση της ενεργειακής απομόνωσης και τη δημιουργία μιας ανταγωνιστικής εσωτερικής αγοράς ηλεκτρισμού, προωθώντας παράλληλα νέες τεχνολογίες. Οι ολοκληρωμένες ενεργειακές λύσεις και οι πράσινες επενδύσεις μπορούν να προσφέρουν ουσιαστική μείωση του κόστους της ενέργειας για νοικοκυριά, επιχειρήσεις και δημόσιους φορείς, συμβάλλοντας στην οικονομική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα της χώρας.

- Αν θα μπορούσατε να αλλάξετε κάτι στον ενεργειακό τομέα της Κύπρου άμεσα ή έμμεσα, τι θα ήταν;

- Η ενεργειακή μετάβαση απαιτεί στρατηγικό σχεδιασμό, επενδύσεις και προσαρμογή στις τεχνικές και οικονομικές προκλήσεις. Οι παραγωγικοί καταναλωτές αποκτούν πλέον τη δυνατότητα να παράγουν και να διανέμουν τη δική τους ενέργεια, μειώνοντας την εξάρτησή

τους από τους παραδοσιακούς παρόχους ενέργειας. Η ενεργειακή μετάβαση, όπως έχουν να αντιμετωπίσουν εμπόδια στη διείσδυση του δικτύου λαμβάνοντας περικυκλωμένοι οι οποίοι αναμένονται να αυξηθούν. Η καθυστέρηση έλευσης φυσικού αερίου και η ηλεκτρική διασύνδεση με γειτονικές χώρες δεν φαίνεται ότι θα βοηθήσουν άμεσα. Για να ανταποκριθούν σε αυτή τη νέα πραγματικότητα, ο κρατικός μηχανισμός και οι εταιρείες ενέργειας θα χρειαστούν εξελιγμένες, έξυπνες λύσεις, ικανές να τους παρέχουν σε πραγματικό χρόνο δεδομένα σχετικά με τα πρότυπα κατανάλωσης, επιτρέποντας έτσι αποδοτικότερη διαχείριση και προσαρμογή στις ανάγκες της αγοράς. Απαιτούνται άμεσες πολιτικές αποφάσεις που θα αφορούν στη χρηματοδότηση και στήριξη έργων αποθήκευσης ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων τεχνολογιών αποθήκευσης με πράσινο υδρογόνο. Η φιλελευθεροποίηση της αγοράς ηλεκτρισμού σε συνδυασμό με την εγκατάσταση έξυπνων μετρητών που θα δώσουν κίνητρο στον καταναλωτή για τη διείσδυση των κεντρικών συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας αλλά και των ιδιωτικών συστημάτων αποθήκευσης σε οικίες και βιομηχανίες που θα βοηθήσουν σίγουρα στην ολοποίηση της κατάστασης. Παράλληλα αναμένουμε και ένα δυναμικό σχέδιο προώθησης των ενεργειακών κοινοτήτων, το οποίο θα ενισχύει τη συμμετοχή των πολιτών, των επιχειρήσεων και των τοπικών κοινωνιών στη μετάβαση προς την καθαρή ενέργεια. Η Κύπρος διαθέτει όλα τα εφόδια για να μεταβεί σε ένα βιώσιμο ενεργειακό μέλλον, αρκεί να προχωρήσει με ταχύτερα βήματα και στρατηγικές επενδύσεις στις κατάλληλες υποδομές.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Το επόμενο «χτύπημα» μετά την επιβολή δασμών

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Η **αναστάτωση** από τον εμπορικό πόλεμο, η ανατροπή του σκηνικού με δασμούς σε προϊόντα που εισάγονται στις ΗΠΑ και οι σκληρές δηλώσεις προσφέρουν αναπάντεχη θεατρικότητα στις εξελίξεις. Αυτό που βλέπουμε είναι το σκηνικό για το έργο «Κυνηγώντας την ανταγωνιστικότητα» που παρακολουθεί αμύχανα το ευρωπαϊκό κοινό. Στην επόμενη πράξη του έργου θα εμφανιστεί ο αθέατος έως τώρα πρωταγωνιστής που θα κλέψει την παράσταση και είναι η υποτίμηση του δολαρίου. Η κυβέρνηση των ΗΠΑ θέλει μείωση επιτοκίου και χαμηλότερα το νόμισμα, αλλά το ίδιο θέλουν λίγο-πολύ και άλλοι μεγάλοι παίκτες για τα δικά τους νομίσματα. Ωστόσο οι ισοτιμίες κινούνται αμοιβαία, δεν πέφτουν ταυτόχρονα όλα τα νομίσματα. Και κανείς δεν θέλει ένα υπερτιμημένο νόμισμα που δυσκολεύει τις εξαγωγές και υποβαθμίζει την α-

Ο αθέατος έως τώρα πρωταγωνιστής που θα κλέψει την παράσταση είναι η υποτίμηση του δολαρίου.

νταγωνιστικότητα. Η απειλή (και η πραγματοποιήση) της επιβολής δασμών είναι εργαλείο στη μάχη για την ανταγωνιστικότητα.

Η αμερικανική οικονομία βρίσκεται στη 12η θέση όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα (IMD 2004), έχοντας υποχωρήσει από τη 10η θέση που ήταν το 2020. Η οικονομία των ΗΠΑ είναι στην 57η θέση όσον αφορά το έλλειμμα του ισοζυγίου πληρωμών, αλλά και στην 49η θέση όσον αφορά την εισαγωγή κεφαλαίων για άμεσες επενδύσεις. Αυτή η «περιορισμένη» ανταγωνιστικότητα επιχειρείται να αποκατασταθεί. Άμεσα και ανορθόδοξα.

Στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού, στην Ευρώπη και πολύ περισσότερο στην ελληνική οικονομία οι δυναμικές και οι ρυθμοί είναι... αργοκίνητοι. Η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας με την ίδια μέτρηση (IMD 2004) βρίσκεται στην 47η θέση της παγκόσμια κατάταξης, με ελαφρά βελτίωση από την 49η θέση που ήταν το 2020. Η φορολογία αλλά και η αγορά ερ-

γασίας φαίνεται να εμφανίζουν τις χειρότερες επιδόσεις, ακολουθούν με ιδιαίτερα αρνητική επίδοση οι πρακτικές διοίκησης των εταιρειών, που δεν αφήνουν στο απυρόβλητο ούτε τον ιδιωτικό τομέα. Προφανώς η ελληνική οικονομία δεν έχει την «εύκολη λύση» υποτίμησης του νομίσματος, αλλά επιδοτεί επιχειρήσεις που επιβαρύνονται από το κρυφό κόστος ρυθμίσεων και αναχρονισμού.

Βέβαια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε επιτέλους να περιορίσει το κόστος του εποπτικού βάρους. Εισηγείται τη μείωση κατά 25% του διοικητικού κόστους στις επιχειρήσεις και περισσότερο στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Μειώνει την πολυπλοκότητα των απαιτήσεων για επιχειρήσεις. Παραμένουν όμως οι απαιτήσεις στο ρυθμιστικό πλαίσιο για τις μεγαλύτερες εταιρείες με την αιτιολογία ότι έχουν μεγαλύτερο αντίκτυπο στο κλίμα και στο περιβάλλον, παρότι αυτές κάνουν τη διαφορά στην ανταγωνιστικότητα. Μόνο μεγάλες εταιρείες θα μπορούσαν να ενισχύσουν την ευρωπαϊκή οικονομία, προσφέροντας εισόδημα και απασχόληση. Μοιάζει με κοινωνική πολιτική παρά ενίσχυση ανταγωνιστικότητας της οικονομίας. Κι ενώ είναι επιφυλακτική η ευρωπαϊκή απόφαση, η κυβέρνηση ΗΠΑ επιδίδει κάτι ουσιαστικό. Απειλεί ή και επιβάλλει δασμούς, αλλά διαπραγματεύεται και την άρση τους. Οι εμπορικοί εταίροι καλούνται να επιλέξουν ανάμεσα στην υποβάθμιση της ανταγωνιστικότητας λόγω ακριβότερου νομίσματος ή στον περιορισμό των εξαγωγών τους στις ΗΠΑ.

Στα παρασκήνια επωάζεται και άλλη «τρελή ιδέα» που απαλάσσει τις ΗΠΑ από το μεγάλο δημόσιο χρέος. Εθελοντική αλλαγή κρατικών ομολόγων ΗΠΑ με άλλα μνημονικό επιτοκίου, μη διαπραγματεύσιμα στις αγορές, διάρκειας 100 ετών! Το δόλημμα στην περίπτωση αυτή για τα κράτη που επένδυσαν σε ομόλογα είναι να μνηνεστούν οι εισπραξίες τόκου από τα αμερικανικά ομόλογα με αντάλλαγμα άνετες εξαγωγές στις ΗΠΑ.

Είναι μια παράσταση οικονομικής πολιτικής που δεν έχει «από μηχανής θεό» να λύσει το δράμα λίγο πριν από το τέλος της, γιατί η θεϊκή παρέμβαση εμφανίστηκε στην αρχή.

Η δίψα της Αμερικής για χρυσό αδειάζει τα αποθέματα άλλων χωρών

Σε τρεις μήνες, περισσότεροι από 600 τόνοι έχουν μεταφερθεί στις ΗΠΑ

Καθώς πλησιάζει η ώρα που θα επιβληθούν δασμοί σε Καναδά και Μεξικό και εντείνεται η ανησυχία για το ενδεχόμενο να ισχύουν και στις εισαγωγές χρυσού, η Αμερική έχει εκδηλώσει μια ακόρεστη δίψα για χρυσό. Η απειλή των δασμών έχει εξωθήσει αμερικανικές τράπεζες, επενδυτές και διαπραγματευτές να μεταφέρουν το πολύτιμο μέταλλο στη Νέα Υόρκη και το αποτέλεσμα είναι να εξαφανίζονται οι ράβδοι χρυσού από άλλες χώρες. Σύμφωνα με το Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού, από τον περασμένο Δεκέμβριο έως σήμερα περισσότεροι από 600 τόνοι χρυσού, κάπου 20 εκατ. ουγγιές χρυσού, που υπό κανονικές συνθήκες θα αποθηκεύονταν στο Λονδίνο, έχουν μεταφερθεί στο θησαυροφυλάκιο του Χρηματιστηρίου Εμπορευμάτων της Νέας Υόρκης αλλά σε άλλα θησαυροφυλάκια της πόλης.

«Επικρατεί ανησυχία πως οι επικείμενοι δασμοί σε Καναδά και Μεξικό θα πλήξουν τόσο τον χρυσό όσο και το α-

Η υπερδύναμη εισάγει τον μεγαλύτερο όγκο από το πολύτιμο μέταλλο από τον Καναδά και ακολουθούν Ελβετία, Κολομβία, Μεξικό και Νότιος Αφρική.

σμήν», σχολιάζει ο Νίκι Σιλς, επικεφαλής του τομέα στρατηγικής μετάλλων στη MKS Ramp, αναφερόμενος στην ανακοίνωση του Ντόναλντ Τραμπ από 1ης Φεβρουαρίου πως θα επιβληθούν δασμοί 25% στις εισαγωγές από Μεξικό και Καναδά. Ο Καναδάς και το Μεξικό συγκαταλέγονται ανάμεσα στις χώρες που εξαγουν μεγάλους όγκους χρυσού στις ΗΠΑ. Η υπερδύναμη εισάγει τον μεγαλύτερο όγκο χρυσού από τον Καναδά και ακολουθούν Ελβετία, Κολομβία, Μεξικό και Νότιος Αφρική. Πολλοί επενδυτές ανησυχούν, όμως, για το ενδεχόμενο οι δασμοί να επεκταθούν και σε άλλες χώρες και ειδικότερα στη Βρετανία και στην Ελβετία, τις δύο ευρωπαϊκές χώρες που διατηρούν μεγάλα αποθέματα χρυσού σε φυσική μορφή. Όπως τονίζει ο Νικ Καβάλις, γενικός διευθυντής της Metal Focus, «εκείνο που ανησυχεί περισσότερο τους επενδυτές και τους διαπραγματευτές είναι το ενδεχόμενο οριζόντιας επιβολής ενιαίων δασμών σε όλες τις εισαγωγές των ΗΠΑ, συμπεριλαμβανομένων αναγκαστικά και των εισαγωγών χρυσού».

Παράγοντες της αγοράς χρυσού που μίλησαν στο αμερικανικό δίκτυο CNBC σε καθεστώς ανωνυμίας ανέφεραν ότι

Τα αμερικανικά θησαυροφυλάκια και άλλοι χώροι αποθήκευσης χρυσού στις ΗΠΑ συγκεντρώνουν αποθέματα χρυσού που αντιστοιχούν σε τέσσερα χρόνια ζήτησης από τους Αμερικανούς καταναλωτές.

από τη νίκη του Τραμπ τον Νοέμβριο, τα αμερικανικά προθεσμιακά συμβόλαια αγοράς χρυσού έχουν εκτοξευθεί, υπερβαίνοντας σαφώς τα αντίστοιχα της διεθνούς αγοράς. Με τα τελευταία στοιχεία, τα προθεσμιακά συμβόλαια χρυσού έχουν φτάσει σε 2.930,6 δολ. η ουγγιά, όταν η τιμή του μετάλλου στο Λονδίνο δεν υπερβαίνει τις 2.901 δολ. η ουγγιά. Ως εκ τούτου, δημιουργούνται υψηλά περιθώρια κέρδους για διαπραγματευτές και μεσάζοντες που έχουν τη δυνατότητα να μεταφέρουν μεγάλες ποσότητες του πολύτιμου μετάλλου στις ΗΠΑ. Σύμφωνα με την εταιρεία θησαυροφυλακίων BullionVault, τα αμερικανικά θησαυροφυλάκια και άλλοι χώροι αποθήκευσης χρυσού στις ΗΠΑ συγκεντρώνουν τώρα αποθέματα χρυσού που αντιστοιχούν σε τέσσερα χρόνια ζήτησης από τους Α-

μερικανούς καταναλωτές. Σύμφωνα, άλλωστε, με την αμερικανική Γεωλογική Επιθεώρηση, η παραγωγή χρυσού στις ΗΠΑ στη διάρκεια του περασμένου έτους υπολογίζεται ότι έφτασε στους 160 τόνους, καταγράφοντας πτώση σε σύγκριση με τα επίπεδα παραγωγής του αμέσως προηγούμενου έτους, που έφτασε στους 170 τόνους.

Στις ΗΠΑ δεν υπάρχει, βέβαια, καμία επιτακτική ανάγκη για εισαγωγές χρυσού σε φυσική μορφή, αλλά οι επενδυτές προσπαθούν με κάθε τρόπο να διασφαλίσουν ότι θα μπορούν να ανταποκριθούν σε οποιαδήποτε ζήτηση, γι' αυτό και αντιμετωπίζουν με έντονη ανησυχία όλες τις εξαγγελίες του Ντόναλντ Τραμπ. Ανανόφευκτα, αυτή η πυρετώδης μεταφορά μεγάλου όγκου χρυσού προκαλεί νέους τριγμούς στις εφοδιαστικές αλυ-

σίδες. Ένας παράγοντας που περιπλέκει περαιτέρω την κατάσταση είναι το γεγονός ότι τα αποθέματα στην Comex, που διαπραγματεύεται χρυσό, συνήθως μεταφέρονται σε ράβδους του ενός κιλού τις οποίες, όμως, διαθέτουν μόνον ορισμένες περιοχές ανά τον κόσμο όπως η Κίνα, οι χώρες της νοτιοανατολικής Ασίας, της Μέσης Ανατολής και η Ινδία. Γι' αυτό και έχει εκτοξευθεί η ζήτηση για ράβδους χρυσού του ενός κιλού που μπορούν να αποθηκευθούν στα θησαυροφυλάκια της Comex για να μεταφερθούν στη Νέα Υόρκη. Το αποτέλεσμα είναι να διακόπτονται οι άλλες εισροές χρυσού. Η αγορά που έχει πληγεί εις το έπακρον είναι εκείνη του Λονδίνου, που συνήθως αντιμετωπίζεται ως τερματικός σταθμός του χρυσού.

BLOOMBERG

Ενα δισεκατομμύριο Ινδοί χωρίς αγοραστική δύναμη

Η **Ινδία** αριθμεί 1,4 δισ. κατοίκους, ένα δισεκατομμύριο εξ αυτών ωστόσο δεν διαθέτει αρκετά χρήματα για να ζοδέψει σε καταναλωτικά αγαθά και υπηρεσίες, σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη. Η έρευνα της Blume Ventures, την οποία επικαλείται το BBC, αποκαλύπτει ότι η καταναλωτική τάξη της χώρας, δηλαδή το κομμάτι του πληθυσμού που μπορεί να στηρίξει τις επιχειρήσεις και τις νεοφυείς εταιρείες, δεν ξεπερνά

Από τους 1,4 δισ. κατοίκους της Ινδίας, τα 130-140 εκατ. μπορούν να στηρίξουν τις επιχειρήσεις και τις νεοφυείς εταιρείες.

τα 130-140 εκατ. Αλλά 300 εκατ. χαρακτηρίζονται «αναδυόμενοι» καταναλωτές, παραμένουν όμως επιφυλακτικοί στα έξοδά τους, καθώς μόλις άρχισαν να ανοίγουν το πορτοφόλι τους χάρη στις ψηφιακές πληρωμές με ένα «κλικ», που καθιστούν εύκολες τις συναλλαγές. Η έκθεση τονίζει επίσης ότι η καταναλωτική τάξη στην τρίτη μεγαλύτερη οικονομία της Ασίας δεν «διευρύνεται» όσο «βαθαίνει», με άλλα λόγια, ο αριθμός των εύπορων πολιτών δεν αυξάνεται σημαντικά, αν και εκείνοι που είναι ήδη πλούσιοι συνεχίζουν

να συσσωρεύουν πλούτο.

Η δυναμική αυτή έχει μεταμορφώσει την καταναλωτική αγορά της Ινδίας, κάνοντας τις εταιρείες να στραφούν σε πολυτελή και αναβαθμισμένα προϊόντα, στοχεύοντας στους πιο εύπορους καταναλωτές. Το φαινόμενο αυτό αποτυπώνεται στην άθνηση των πωλήσεων πολυτελών κατοικιών και ακριβών κινητών τηλεφώνων, την ώρα που τα πιο προσιτά προϊόντα δυσκολεύονται να βρουν αγοραστές. Τα προσιτά σπίτια αντιστοιχούν πλέον μόλις στο 18% της αγοράς ακινήτων, από 40% πριν από πέντε χρόνια. Παράλληλα, γνωρίζει μεγάλη άθνηση η «οικονομία της εμπειρίας», με τα πανάκριβα εισιτήρια για συναυλίες διεθνών καλλιτεχνών όπως οι Coldplay και ο Εντ Σίρραν να γίνονται ανάρπαστα.

Σύμφωνα με τον Σαζιθ Παί, συντάκτη της έκθεσης, οι εταιρείες που προσαρμόστηκαν σε αυτή τη νέα πραγματικότητα κατάφεραν να επιβιώσουν και να αναπτυχθούν. «Οσες επιχειρήσεις επικεντρώθηκαν υπερβολικά στη μαζική αγορά ή δεν προσαρμόσαν την γκάμα των προϊόντων τους σε ανώτερης ποιότητας επιλογές, έχουν χάσει σημαντικό μερίδιο», δήλωσε στο BBC. Τα ευρήματα της έκθεσης ενισχύουν τη μακροχρόνια άποψη πως η ανάκαμψη της Ινδίας μετά την πανδημία είναι μονόπλευρη, αφού οι πλούσιοι έγιναν πλουσιότεροι, ενώ οι φτωχοί έχασαν την αγοραστική τους δύναμη.

Εκτίναξη κερδών για τη Nvidia λόγω της φρενιτιδας με την AI

Ανήλθαν στα 74,3 δισ. δολ. το προηγούμενο τρίμηνο, αναμένει νέα αύξηση εσόδων

Η **Nvidia**, η αμερικανική εταιρεία ημιαγωγών που έχει βρεθεί στο επίκεντρο της παγκόσμιας έκρηξης τεχνητής νοημοσύνης, ανακοίνωσε χθες ότι η επιχειρηματική της δραστηριότητα παραμένει ισχυρή παρά τους κλυδωνισμούς που προκάλεσε πρόσφατα το οικονομικό μοντέλο της κινεζικής startup DeepSeek. Οι πωλήσεις των τσιπ της Nvidia ξεπέρασαν τα 39 δισ. δολάρια κατά το τρίμηνο που έληξε στις 27 Ιανουαρίου, καταγράφοντας αύξηση 74% σε ετήσια βάση. Η εταιρεία με έδρα τη Σάντα Κλάρα της Καλιφόρνιας δημιούργησε έσοδα 11 δισ. δολαρίων από προϊόντα που σχετίζονται με τους νέους της ημιαγωγούς Blackwell το τέταρτο τρίμηνο – περίπου το 50% των συνολικών εσόδων του κέντρου δεδομένων της εταιρείας. Συνολικά, ο κολοσσός των τσιπ υπερδιπλασίασε τα κέρδη του, τα οποία ανήλθαν στα 74,3 δισ. δολάρια, επιφορμαγίζοντας μια εξαιρετική χρονιά, κατά την οποία εδραιώθηκε ως ο σημαντικότερος παίκτης στη βιομηχανία της τεχνητής νοημοσύνης. Επιπλέον, η Nvidia βλέπει περαιτέρω ανάπτυξη στον ορίζοντα. Η εταιρεία δήλωσε ότι αναμένει αύξηση των πωλήσεων κατά 65% σε ετήσια βάση, στα 43 δισ. δολάρια, το τρέχον τρίμηνο, ξεπερνώντας τις προσδοκίες των αναλυτών. Οι αποδόσεις του γίγαντα των ημιαγωγών δείχνουν ότι συνεχίζεται η φρενιτιδα γύρω από τη δυνατότητα της AI να αλλάξει ριζικά τον τρόπο που ζούμε και εργαζόμαστε –και να έχει μεγάλες αποδόσεις για τους επενδυτές– η οποία οδήγησε μεγάλο μέρος των αποδόσεων του χρηματιστηρίου την τελευταία διετία.

Ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας Τζένσον Χουάνγκ μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων σημείωσε ότι «η τεχνητή νοημοσύνη προχωράει με ταχύτητα φωτός και η ζήτηση για τα τσιπ Blackwell είναι εκπληκτική».

Η Nvidia –μέλος των αποκαλούμενων «Magnificent Seven», των επτά κορυφαίων εταιρειών τεχνολογίας με τη μεγαλύτερη κεφαλαιοποίηση, των οποίων οι μετοχές ξεπέρασαν κατά πολύ πέρυσι το ευρύτερο ράλι του αμερικανικού χρηματιστηρίου– έχει επωφεληθεί τα μέγιστα από ένα ιστορικό ράλι στον κλάδο της τεχνητής νοημοσύνης, με τις μετοχές της να αυξάνονται περισσότερο από

400% τα τελευταία δύο χρόνια. Ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας, Τζένσον Χουάνγκ, επιβεβαίωσε μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων ότι «η τεχνητή νοημοσύνη προχωράει με ταχύτητα φωτός και η ζήτηση για τα τσιπ Blackwell είναι εκπληκτική», με την εταιρεία να αυξάνει με επιτυχία τη μαζική παραγωγή υπερυπολογιστών Blackwell AI, επιτυγχάνοντας πωλήσεις 10 δισ. δολαρίων το

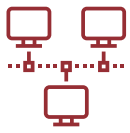
πρώτο τρίμηνο. Η Nvidia βρίσκεται εν μέσω μιας κρίσιμης μετάβασης, καθώς προχωράει σε μια νέα αρχιτεκτονική τσιπ που ονομάζεται Blackwell, μεταβαίνοντας από την πώληση μεμονωμένων τσιπ σε πλήρη υπολογιστικά συστήματα AI που ενσωματώνουν τσιπ γραφικών, επεξεργαστές και εξοπλισμό δικτύωσης. Η ιλιγγιώδης πορεία της τεχνητής νοημοσύνης έχασε μέρος της δυναμικής της τον περασμένο μήνα, μετά την ξαφνική άνοδο της DeepSeek, με συνέπεια η Nvidia να χάσει σχεδόν 600 δισ. δολάρια σε κεφαλαιοποίηση, στη μεγαλύτερη πμερής απώλεια για οποιαδήποτε εταιρεία των ΗΠΑ.

Οι επενδυτές άρχισαν να αμφισβητούν έκτοτε εάν η ζήτηση για τσιπ τεχνητής νοημοσύνης είναι βιώσιμη και αν έχουν νόημα οι τεράστιες δαπάνες που υποσχέθηκαν μεγάλες εταιρείες τεχνολογίας των ΗΠΑ, συμπεριλαμβανομένης της Microsoft. Ο κολοσσός λογισμικού έχει διαθέσει 80 δισ. δολάρια για την τεχνητή νοημοσύνη κατά το τρέχον οικονομικό έτος, ενώ η Meta Platforms έχει δεσμευθεί να διοκετεύσει στον κλάδο έως και 65 δισ. δολάρια. Πρόσφατη έκθεση, ωστόσο, ανέφερε ότι η Microsoft έχει καταργήσει τις μισθώσεις για κέντρα δεδομένων μεγάλης χωρητικότητας στις ΗΠΑ, υποδηλώνοντας πιθανή υπερπροσφορά. Παρά την κερδοφορία και το θετικό επενδυτικό κλίμα, η Nvidia, όπως και άλλοι κολοσσοί του κλάδου, παραμένει εκτεθειμένη στις γεωπολιτικές εντάσεις μεταξύ Ουάσινγκτον και Πεκίνου, καθώς εμπλέκεται σε μια κούρσα εξοπλισμών για την τεχνολογία AI.

Ριζική αλλαγή

Ο Ααρόν Τεράζας, οικονομολόγος της εταιρείας ανεύρεσης ταλέντων, Glassdoor, θυμίζει πως «όλοι έλεγαν στους Αμερικανούς βιομηχανικούς εργάτες ότι ήταν πολύ παραγωγικοί, μέχρις ότου άνοιξε το διεθνές εμπόριο και όλα άλλαξαν, και φαίνεται πως τώρα συμβαίνει κάτι ανάλογο αλλά αφορά τους εργαζόμενους με υψηλό μορφωτικό επίπεδο».

445

κέντρα δεδομένων λειτουργούν ήδη από τους τεχνολογικούς κολοσσούς Amazon, Google και Microsoft.

Ευεργετικές επιπτώσεις

Επιμένοντας στις ευεργετικές επιπτώσεις που εκτιμά πως θα έχει η τεχνητή νοημοσύνη για τον κόσμο της εργασίας, ο Ανές Ραμόν, υπεύθυνος οικονομικών ευκαιριών στο LinkedIn, προβλέπει ότι «η ΑΙ θα έχει τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στο ότι θα βοηθήσει ανθρώπους με σπουδαίες ιδέες και ευεργεσίες να υλοποιήσουν αυτές τις ιδέες».

1,9

Εκατ. άτομα απασχολούνται το 2023 στις ΗΠΑ στην ανάπτυξη λογισμικού και σε συναφείς διαδικασίες.

Ο μύθος για τα data centers

Αντικρούοντας ισχυρισμούς περί χιλιάδων θέσεων εργασίας στα νέα data centers, ο Τζον Τζόνσον, CEO της εταιρείας διαχείρισης κέντρων δεδομένων Patmos Hosting, επισημαίνει πως «τα κέντρα δεδομένων έχουν πλέον τη χειρότερη φήμη για τη δημιουργία των λιγότερων θέσεων εργασίας ανά τ.μ. σε σύγκριση με άλλους τομείς της οικονομίας».

Στην ανεργία παρά τα πολλά πτυχία

Ανατροπή στη διεθνή αγορά εργασίας για εργαζομένους υψηλής ειδίκευσης, καταλυτικός ο ρόλος της ΑΙ

Της ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ

Επί 40 ή ίσως και 50 χρόνια επικρατούσε μια πεποίθηση που διαμόρφωσε τα ανακαλαστικά πολλών γενεών, γέμισε τα πανεπιστήμια πολλαπλασιάζοντας τον αριθμό των φοιτητών και αναβάθμισε δραματικά το μορφωτικό επίπεδο σε Ευρώπη και Αμερική. Ακόμη και σε χώρες του αναπτυσσόμενου κόσμου. Ήταν η πεποίθηση πως οι πανεπιστημιακές σπουδές ισοδυναμούν με βέβαιη επαγγελματική αποκατάσταση και οικονομική εξασφάλιση. Εδώ και μερικές δεκαετίες, το πανεπιστημιακό πτυχίο άρχισε να μην είναι αρκετό και οι μεταπτυχιακοί τίτλοι έγιναν απαραίτητοι για την ανεύρεση καλής εργασίας. Ενίοτε δεν αρκούσαν ούτε αυτοί και άρχισαν να αυξάνονται οι μεταδιδακτορικοί φοιτητές. Όπως έχει αποδείξει σχετική έρευνα των οικονομολόγων Νταρόν Ατσέμογλου και Ντέιβιντ Οτορ, από το 1980 έως το 2009 οι μισθοί αυξήθηκαν μετρίως για όσους είχαν πτυχίο πανεπιστημίου, εκτοξεύτηκαν στα ύψη για όσους είχαν μεταπτυχιακούς τίτλους και μειώθηκαν για όσους είχαν τελειώσει μόνον το λύκειο ή ούτε αυτό. Το τοπίο τείνει όμως να αλλάξει άρδην,

καθώς τελευταία καταγράφεται μια θεμελιώδης αντιστροφή των δεδομένων στις αγορές εργασίας τουλάχιστον του δυτικού κόσμου. Αναδύεται μια νέα πραγματικότητα και οι κάτοχοι μεταπτυχιακών τίτλων αναζητούν εργασία για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από τους πτυχιούχους πανεπιστημίου και τόσο οι μεν όσο και οι δε δυσκολεύονται να βρουν δουλειά περισσότερο από τους αποφοίτους λυκείου ή ακόμη και όσους δεν έχουν ούτε καν απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης. Σχετική έρευνα της Glassdoor, της μεγαλύτερης στον κόσμο online εταιρείας εντοπισμού ταλέντων και ανεύρεσης εργασίας, φέρνει στο φως μια νέα πραγματικότητα.

Όπως τονίζει ο επικεφαλής της ομάδας οικονομολόγων της Glassdoor, Ααρόν Τεράζας, η έρευνα αποτυπώνει μια τεράστια στροφή και ίσως «μια στιγμή βαθύτατης μετατόπισης» της εργασίας και απώλειας για τους υπαλλήλους γραφείου, αντίστοιχη με εκείνη που έπληξε τους χειρώνακτες όταν προχώρησε εις βάθος η παγκοσμιοποίηση. Η εν λόγω έρευνα διαπιστώνει πως «ό,τι ήταν τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του 2000 για τους βιομηχανικούς εργάτες, φαίνεται δυστυ-

Στον δυτικό κόσμο, οι κάτοχοι μεταπτυχιακών τίτλων και οι πτυχιούχοι πανεπιστημίου δυσκολεύονται να βρουν δουλειά περισσότερο από τους αποφοίτους λυκείου.

χώς να είναι η δεκαετία του 2020 για τους εργαζομένους υψηλής κατάρτισης και μορφωτικού επιπέδου». Και ίσως το πιο ανησυχητικό από τα ευρήματα της έρευνας είναι πως στην εποχή μας ο μέσος όρος ηλικίας των μακροχρόνια ανέργων δεν είναι παρά τα 37 χρόνια. Αυτό σημαίνει ότι δεν είναι μόνον όσοι ανήκουν στη μεταπολεμική γενιά των γεννήσεων, όσοι έχουν γεννηθεί μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1960 δηλαδή, που νιώθουν ότι δεν μπορούν να ακολουθήσουν τις τεχνολογικές εξελίξεις. Αναμφίβολα καταλυτικός παράγοντας είναι η εμφάνιση της τεχνητής νοημοσύνης, που αχρηστεύει πολλές από τις δεξιότητες των εργαζομένων υψηλής εξειδίκευσης με ιδιαίτερα προσόντα στον

τομέα της τεχνολογίας. Εχει πλέον γίνει αντιληπτό από τις μελέτες σχετικά με τον αντίκτυπο της τεχνητής νοημοσύνης στην αγορά εργασίας πως τα λεγόμενα chatbots ή αλλιώς τα μοντέλα εφαρμογών της τεχνητής νοημοσύνης, όπως και διάφορα άλλα σχετικά εργαλεία, αυξάνουν τις δυνατότητες όσων διαθέτουν τις λιγότερες δεξιότητες, τη λιγότερη τεχνολογία και εμπειρία, ενώ προσφέρουν ελάχιστα έως και καθόλου στους ικανότερους και πλέον κατηρτισμένους: δηλαδή σε όσους έχουν μεταπτυχιακούς τίτλους που πιστοποιούν τις δεξιότητές τους και κυρίως στην υψηλή τεχνολογία. Όσο ταχύτερα εξελίσσεται η τεχνολογία τόσο ταχύτερα γίνεται ξεπερασμένο ένα πτυχίο τεχνολογίας. Και κανένας πανεπιστημιακός τίτλος δεν είχε προετοιμάσει κανέναν για την εμφάνιση της εφαρμογής ChatGPT και γενικώς της «δημιουργικής» ή κατ' άλλους «παραγωγικής» τεχνητής νοημοσύνης, που λύνει προβλήματα, απαντάει σε ερωτήσεις, γράφει κείμενα, συνθέτει μουσική και πολλά άλλα, όχι πάντα φρόνιμα και συνετά.

Οι επικεφαλής των τεχνολογικών κολοσσών δεν κρύβουν τα σχέδιά τους να υποκαταστήσουν με την τεχνητή νο-

ημοσύνη κάποια από τα μέχρι πρότινος θεωρούμενα ταλέντα τους και οι πρώτοι που πέφτουν στη μάχη είναι οι μηχανολόγοι λογισμικού. Ο Σουντάρ Πιτσάι, διευθύνων σύμβουλος της Google, έχει από τον Οκτώβριο δηλώσει ότι η τεχνητή νοημοσύνη συντάσσει πλέον περισσότερο από το 25% του νέου κώδικα της εταιρείας.

Παράλληλα ο Μαρκ Ζούκερμπεργκ, επικεφαλής της Meta, μπτρικλής της Facebook, κατασκευάζει ένα μοντέλο τεχνητής νοημοσύνης που θα λειτουργεί ως μηχανολόγος λογισμικού και θα συντάσσει κώδικα. Και ο Μαρκ Μπενιόφ, διευθύνων σύμβουλος της Salesforce, ανακοίνωσε ότι «παγώνει» τις προσλήψεις μηχανολόγων, πως η τεχνητή νοημοσύνη έχει αυξήσει 30% την παραγωγικότητα της εταιρείας και στη συνέχεια διέρρηξε η είδηση ότι η Salesforce σχεδιάζει να απολύσει 1.000 υπαλλήλους της. Στο μεταξύ, δημοσιεύονται όλο και συχνότερα μελέτες που κατατείνουν στο συμπέρασμα ότι η τεχνητή νοημοσύνη θα υποκαταστήσει τους υπαλλήλους γραφείου, ενώ δεν θα επηρεάσει τους χειρώνακτες και όσους κάνουν τις πλέον ανειδίκευτες και κακοπληρωμένες δουλειές.

Νικητές της νέας εποχής όσοι έχουν τεχνικές δεξιότητες

Πολλοί έχουν ήδη προλάβει να μιλήσουν για την τέταρτη βιομηχανική επανάσταση ή ακόμη και κάποια με μεγαλύτερο αύξοντα αριθμό. Ανάμεσά τους ο υπεύθυνος οικονομικών ευκαιριών του επαγγελματικού δικτύου LinkedIn, Ανές Ραμόν, σύμφωνα με τον οποίο η παγκόσμια οικονομία βρίσκεται στο κατώφλι μιας νέας επανάστασης, καθώς «η παραγωγική τεχνητή νοημοσύνη δεν είναι απλώς μια ακόμη ευρέρευση», αλλά το πλησιέστερο ανάλογο της Βιομηχανικής Επανάστασης που μας οδηγεί σε μια νέα εποχή. Και όπως χαρακτηριστικά τονίζει ο ίδιος, «η οικονομία της γνώσης φεύγει και μια νέα οικονομία έρχεται για τους ανθρώπους στην εργασία» και είναι η «οικονομία της καινοτομίας». Σύμφωνα με τον Ραμόν, στη νέα εποχή «η ανθρώπινη καινοτομία και οι μοναδικές δεξιότητες των ανθρώπων, όπως η κοινωνική και η συναισθηματική νοημοσύνη, θα είναι το “κλειδί” στο μέλλον της εργασίας», δεδομένου ότι η αυτοματοποίηση, τα ρομπότ, έχουν υποκαταστήσει μέρος της συμβατικής εργασίας και η τεχνητή νοημοσύνη καταργεί μέρος της πνευματικής εργασίας. Ο Ραμόν είναι πάντως αισιόδοξος ως προς τα οφέλη που μπορεί να προσφέρει η τεχνητή νοημοσύνη πέραν του συνήθους επιχειρήματος περί αύξησης της παραγωγικότητας. Όπως τονίζει, η τεχνητή νοημοσύνη έχει αλλάξει την αγορά εργασίας υπό την έννοια ότι οι δεξιότητες είναι πλέον πιο σημαντικές από τα πτυχία. Οι τεχνικές ικανότητες και γνώσεις έχουν καταχωριστεί στο παρελθόν στις «σκληρές δεξιότητες» των ανθρώπων, σε αντιδιαστολή με τις κοινωνικές και συναισθηματικές ικανότητες που θεωρούνται οι «μαλακές δεξιότητες». Τώρα, όμως, που η τεχνητή νοημοσύνη είναι σε θέση να αναπαράγει πολλές από τις διανοητικές πτυχές της εργασίας, οι ανθρώπινες δεξιότητες αναβαθμίζονται σε «σκληρές δεξιότητες». Εν ολίγοις οι νικητές της νέας εποχής θα είναι όσοι έχουν την ικανότητα να προσαρμόζονται και να ασκούν τις ανθρώπινες δεξιότητες που δεν μπορεί να υποκαταστήσει η τεχνητή νοημοσύνη. Εκείνο πάντως που δεν φαίνεται να ευσταθεί, προς το παρόν τουλάχιστον, είναι ο ισχυρισμός του Ντόναλντ Τραμπ, όπως και άλλων πολιτικών και επικριρησιατών, ότι η τεχνητή νοημοσύνη και τα κέντρα δεδομένων θα δημιουργήσουν χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας. Στην κατασκευή ενός κέντρου δεδομένων μπορεί να απασχολούνται επί μηνες ή και χρόνια τουλάχιστον 1.000 άτομα. Από τη στιγμή που θα ολοκληρωθεί, όμως, δεν θα χρειάζονται περισσότεροι από 100 ή 200 υπάλληλοι για να λειτουργήσει. Εξάλλου, πολλά από τα κέντρα δεδομένων των αμερικανικών τεχνολογικών κολοσσών καταλαμβάνουν τεράστιες εκτάσεις, ενίοτε χιλιάδων τετραγωνικών μέτρων. Χώροι που αν αξιοποιούνταν ως μονάδες παραγωγής, αποθήκης ή ως εγκαταστάσεις γραφείων, θα απασχολούσαν πολλές εκατοντάδες ανθρώπους.

Στη μάχη της τεχνητής νοημοσύνης μπαίνει ο κινεζικός κολοσσός Alibaba

Το Πεκίνο μπαίνει με αξιώσεις στη μάχη για την πρωτοκαθεδρία στην τεχνητή νοημοσύνη (ΑΙ). Ο κινεζικός κολοσσός ηλεκτρονικού εμπορίου Alibaba ανακοίνωσε χθες ότι θα επενδύσει 52,4 δισ. δολάρια σε υποδομές τεχνητής νοημοσύνης, όπως κέντρα δεδομένων και υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους (cloud computing), μέσα στην επόμενη τριετία. Στο επίσημο blog της, η εταιρεία που συνίδρυσε ο Τζακ Μα ανέφερε ότι οραματίζεται να γίνει βασικός συνεργάτης εταιρειών που αναπτύσσουν και εφαρμόζουν την τεχνητή νοημοσύνη στον πραγματικό κόσμο, καθώς τα μοντέλα εξελίσσονται και χρειάζονται μεγαλύτερες ποσότητες υπολογιστικής ισχύος. Η επένδυση, μία

από τις μεγαλύτερες που ανακοινώνει η Κίνα σε υποδομές ΑΙ, υπογραμμίζει τις αυξανόμενες φιλοδοξίες της Alibaba στον τομέα αυτόν, πραγματοποιείται όμως την ώρα που οι επενδυτές αναρωτιούνται εάν οι κολοσσοί τεχνολογίας υπερεκτιμούν τη μελλοντική ζήτηση για υπηρεσίες ΑΙ ή το κεφάλαιο που απαιτείται για τη δημιουργία τους.

Στο πλαίσιο αυτό, αναλύεται της TD Cowen επισήμαναν ότι η Microsoft αγκυρώνει τις μισθώσεις για ένα σημαντικό ποσό χωρητικότητας κέντρου δεδομένων στις ΗΠΑ, κίνηση που αντανάκλα τις αυξανόμενες ανησυχίες για τις μακροπρόθεσμες υποδομές της ΑΙ. Μεγάλες εταιρείες τεχνολογίας, από τη Meta έως

Η εταιρεία που συνίδρυσε ο Τζακ Μα οραματίζεται να γίνει βασικός συνεργάτης εταιρειών που αναπτύσσουν και εφαρμόζουν την τεχνητή νοημοσύνη.

την Amazon, διοχετεύουν δισ. δολάρια στα κέντρα δεδομένων που χρειάζονται για την εκπαίδευση, την ανάπτυξη και τη φιλοξενία υπηρεσιών ΑΙ. Η Wall Street, ωστόσο, έχει αρχίσει να αμφισβητεί τις εν λόγω επενδύσεις, ιδιαίτερα μετά το πρόσφατο πολυσυζητημένο επίτευγμα της κινεζικής DeepSeek. Η εταιρεία έγινε πρωτοσέλιδο στο τέλος Ιανουαρίου με το μοντέλο R1 ΑΙ, το οποίο όπως λέει μπορεί να ανταγωνιστεί πιο εξελιγμένα μοντέλα της Δύσης, με ένα κλάσμα του κόστους, επίτευγμα που έκανε τους τεχνολογικούς κολοσσούς των ΗΠΑ να αμφισβητήσουν τη θέση της χώρας στον αγώνα ΑΙ εναντίον της Κίνας και τα δισ. δολάρια πίσω από αυτές τις προσπάθειες.

Πολλά από τα μεγαλύτερα ονόματα του κλάδου, βέβαια, μεταξύ των οποίων ο Τζέισον Χουάνγκ της Nvidia, εξακολουθούν να υποστηρίζουν ότι η ΑΙ θα μεταμορφώσει το τεχνολογικό τοπίο. Αν και αποτελεί ορόσημο για την Κίνα, το τριετές χρονοδιάγραμμα της Alibaba υστερεί σε σχέση με τους ανταγωνιστές στις ΗΠΑ. Η Microsoft αναμένει να δαπανήσει 80 δισ. δολάρια αυτό το οικονομικό έτος σε κέντρα δεδομένων ΑΙ, ενώ η Meta έχει δεσμεύσει περίπου 65 δισ. δολάρια για το 2025. Η Alibaba την ίδια στιγμή έχει κερδίσει περισσότερα από 100 δισ. δολάρια σε χρηματιστηριακή αξία το 2025, αν και απέχει ακόμη πολύ από την προ της κατάρρευσης κορυφή

της. Ο ίδιος ο Μα ήταν ένα από τα μεγάλα ονόματα της κινεζικής τεχνολογίας που έλαβαν μέρος σε πρόσφατη σύνοδο κορυφής που συγκάλεσε ο Κινέζος πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ, σηματοδοτώντας την επιστροφή του στο προσκήνιο, ύστερα από χρόνια ταραγμένων σχέσεων με την κυβέρνηση. Μετά την εμφάνιση του chatbot της OpenAI, ο κινεζικός κολοσσός έχει επενδύσει στις πιο υποσχόμενες νεοφυείς επιχειρήσεις της Κίνας, όπως οι Moonshot και Zhipu, ενώ έδωσε προτεραιότητα στην επέκταση της επιχείρησής cloud που στηρίζει την ανάπτυξη ΑΙ, μειώνοντας τις τιμές για να κερδίσει πίσω τους πελάτες που έφυγαν κατά τη διάρκεια των ταραγμένων ετών.

Φορολογικός οδηγός για το 2025 - Κύπρος

Ο οδηγός είναι διαθέσιμος στην αγγλική γλώσσα

ΑΝΑΛΥΣΗ

Τα εμπόδια για την ανάπτυξη της ΑΙ στην Κίνα

REUTERS BREAKINGVIEWS

Η **τεχνητή** νομοσύνη θα διαδραματίσει σημαίνοντα ρόλο στη διαμόρφωση του μέλλοντος της Κίνας ως μεγάλης δυνάμεως. Εντούτοις, η προσπάθειά της να κεφαλαιοποιήσει την καινοτομική DeepSeek και άλλες παρόμοιες για να κερδίσει εντός του πλαισίου της ευρύτερης οικονομίας των 18 τρις. δολαρίων, θα προσκρούει στις ΗΠΑ. Επιπλέον, θα βρει ανάκωμα και από την ίδια τη βούληση του Κομμουνιστικού Κόμματος να μην απολέσει τον έλεγχο. Οι τεχνολογικές επαναστάσεις στηρίζουν τις αλλαγές ισορροπιών στο σύστημα των μεγάλων δυνάμεων της Ιστορίας. Η ευρεία διάδοση του ηλεκτρισμού, των εργαλείων ανών και των αυτοκινήτων τον 20ο αιώνα συνέτεινε στην αντικατάσταση της Βρετανίας ως βιομηχανικής δεσποζούσας δύναμης από τις ΗΠΑ. Αντιστοίχως σήμερα η τεχνητή νομοσύνη προσφέρει παρόμοια ευκαιρία στο Πεκίνο, αλλά το εάν ο πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ επιδιώξει να εκτοπίσει την Αμερική με όρους τεχνολογίας, οικονομίας ή άμυνας αποτελεί θέμα διαρκούς συζήτησης στην Ουάσιγκτον. Ο Μάικ Γουόλτς, σύμβουλος εθνικής ασφαλείας του προέδρου Ντόναλντ Τραμπ, αναγνωρίζει πως οι ΗΠΑ με την Κίνα βρίσκονται σε ψυχρό πόλεμο, παρά το ότι το σχέδιο της τελευταίας για τη νέα γενιά τεχνητής νομοσύνης εν έτει 2017 απλά ζητούσε η χώρα να αναλάβει ηγετικό ρόλο έως το 2030.

Εάν, λοιπόν, υπάρχει όντως πεδίο μάχης, τότε η DeepSeek ανοίγει ένα νέο μέτωπο, διότι τα εκπαιδευτικά της μοντέλα είναι επαναστατικά και λειτουργούν τόσο καλά όσο και της δυτικής ανταγωνίστριες OpenAI αλλά με πολύ χαμηλό κόστος. Ανάλογες προτάσεις έχουν και οι Alibaba και Tencent, καθώς και άλλες ομόλογες, που μπορούν να δώσουν προβάδισμα στην καινοτομία, γεφυρώνοντας το χάσμα με την αμερικανική οικονομία. Έτσι, ο Σι προσκάλεσε σε μία σπάνια και καλά ενορχηστωμένη σύσκεψη την προηγούμενη εβδομάδα τους επικεφαλής των εγχώριων καινοτομικών ομίλων. Ανάμεσα σε αυτούς η BYD, η μεγαλύτερη του

κόσμου στην κατασκευή ηλεκτρικών οχημάτων και ο τηλεπικοινωνιακός κολοσσός της Huawei και αντίπαλος της καλιφορνέζικης Nvidia των προηγμένων ημιαγωγών. Τους ζήτησε να επιδείξουν το ταλέντο τους, αν και το να διατηρηθούν τα επιτεύγματα στην τεχνητή νομοσύνη απαιτείται σοβαρή προσπάθεια. Η Κίνα, όπως και οι Ηνωμένες Πολιτείες και άλλες χώρες, οφείλει να επενδύσει δυσθεώρητα ποσά σε φυσικές υποδομές, όπως οι ηλεκτροπαραγωγικοί σταθμοί, αλλά και να παρακάμψει την απαγόρευση πρόσβασης της Ουάσιγκτον σε ημιαγωγούς και εξοπλισμό κατασκευής τους.

Το επόμενο κώλυμα ίσως και να αποδειχθεί δυσκολότερο. Ο καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης Τζέφρι Ντινγκ επισημαίνει ότι οι χώρες με αδύναμη βάση επαγγελματικών ικανοτήτων καταβάλλουν αγώνα να εφαρμόσουν και να διαδώσουν σε μεγάλη γκάμα κλάδων την καινοτομία. Συμπεραίνει δε ότι η Ουάσιγκτον εστιάζει εμμονικά στην καινοτομία παρά στη διάχυση και ίσως υπερεκτιμά την άνοδο της Κίνας ως επιστημονικής και τεχνολογικής υπερδύναμης. Αν και η χώρα καυχάται ότι έχει μία από τις μεγαλύτερες δεξαμενές μηχανικών και επιστημόνων στον κόσμο, οι ιπυχιούχοι της Επιστήμης των Υπολογιστών μετά τετραετή φοίτηση στις ΗΠΑ ξεπερνούν τους αντίστοιχους στην Κίνα. Οι ιαπωνικές εταιρείες κάποτε πλέγχαν την παγκόσμια παραγωγή υπολογιστών και ημιαγωγών, αλλά επιλήψαν από το χάσμα επαγγελματικών ικανοτήτων με τις ΗΠΑ. Συγκεκριμένα, οι ετήσιες εισροές εξειδικευμένων εργαζομένων στη δεξαμενή εργατικού δυναμικού των ΗΠΑ για την πληροφορική, την επικοινωνία και την τεχνολογία υπερακόντισαν την Ιαπωνία κατά 68% το 1995 και 300% το 2001. Σήμερα, τέλος, στην Κίνα παρατηρείται σοβαρή υστέρηση στην ψηφιοποίηση: έρευνα του 2024 δείχνει ότι άνω του 60% από τις συμμετέχουσες 500 μικρομεσαίες μονάδες βρίσκονται στα πρώτα στάδια της, χρησιμοποιώντας πολύ βασικές εφαρμογές και δεδομένα διοίκησης.

Στροφή επενδυτών σε μετοχές των αμυντικών βιομηχανιών

Οι υψηλές αποδόσεις προσελκύουν όλο και περισσότερα κεφάλαια

Καθώς εντείνεται στην Ευρώπη η συζήτηση περί ανάγκης για αύξηση των αμυντικών δαπανών, αλλάζει η στάση των επενδυτών απέναντι στις αμυντικές βιομηχανίες και τοποθετούν σε αυτές όλο και περισσότερο τα κεφάλαιά τους, ενώ έως τώρα τις απέφευγαν αντιμετωπίζοντας τις ως άκρως αμφιλεγόμενες. Σύμφωνα με στοιχεία που συγκέντρωσε το Bloomberg, το περασμένο έτος διπλασιάστηκε ο αριθμός των επενδυτικών ταμείων που τοποθετούνται σε αμυντικές βιομηχανίες και έφθασε στα 47, ενώ επί δεκαετίες ήταν στην καλύτερη περίπτωση μονοψήφιος ο αριθμός τους, όταν και αν υπήρχε. Σύμφωνα, δε, με τα στοιχεία του Φεβρουαρίου, η τάση συνεχίζεται και είναι ανοδική.

Σημάδι των καιρών, όμως, αποτελεί το γεγονός ότι ανάμεσα στους επενδυτές που υιοθετούν όλο και πιο φιλική στάση προς τις αμυντικές βιομηχανίες συγκαταλέγονται και πολλοί από όσους είχαν αποφασίσει να επιλέγουν τις το-

Η νέα τάση παρατηρείται καθώς εντείνεται η συζήτηση για αύξηση των αμυντικών δαπανών στην Ευρώπη.

ποθετήσεις τους με κριτήρια περιβαλλοντικής και κοινωνικής ευαισθησίας, όπως και κριτήρια ευαίσθητης εταιρικής διακυβέρνησης. Η κατηγορία αυτή αμβλύνει εμφανώς την πολιτική της, που μέχρι προσφάτως απέκλειε τις αμυντικές βιομηχανίες. Πίσω από την αλλαγή στάσης των επενδυτών βρίσκεται προφανώς η πολιτική του Ντόναλντ Τραμπ που ασκεί πιέσεις στην Ευρώπη για να αυξήσει τις αμυντικές δαπάνες και να μη βασίζεται μονίμως στην προστασία των ΗΠΑ. Σε όλη την Ε.Ε. οι κυβερνήσεις σχεδιάζουν επιθετική αύξηση των αμυ-

Το περασμένο έτος διπλασιάστηκε ο αριθμός των επενδυτικών ταμείων που τοποθετούνται σε αμυντικές βιομηχανίες, ενώ σύμφωνα με τα στοιχεία του Φεβρουαρίου η τάση συνεχίζεται και είναι ανοδική.

ντικών δαπανών και παράλληλα εξετάζουν νέους τρόπους για τη χρηματοδότηση αυτών των δαπανών. Όπως χαρακτηριστικά τονίζει η Μία Θούλστρουπ Γκέντμπεργκ, επικεφαλής της μονάδας αμυντικής βιομηχανίας στη δανέζικη εταιρεία νομικών Kromann Reumert, οι επενδυτές δύσκολα θα μπορούσαν να αγνοήσουν αυτό το θέμα της τοπικής εθνικής ασφαλείας που υπόσχεται ενδοχομένως μεγάλες αποδόσεις, γι' αυτό και «θα εισρεύσουν πολλά κεφάλαια στις αντίστοιχες εταιρείες».

Ο Ρόελ Χούμπερ, υπηλόβαθμο στέ-

λεχος της VanEck Asset Management, επισημαίνει ότι αντίστοιχη στροφή καταγράφεται και στην κοινή γνώμη, καθώς «αρχίζει να έχει κάπως διαφορετική τοποθέτηση» ως προς το κατά πόσον είναι θεμιτή η επένδυση σε μετοχές αμυντικών βιομηχανιών. Στις αρχές του 2023 η εταιρεία του παρουσίασε το επενδυτικό προϊόν VanEck Defense UCITS ETF, που αφορά μετοχές αμυντικών βιομηχανιών και σήμερα έχει συγκεντρώσει περιουσιακά στοιχεία αξίας άνω των 2 δισ. δολ., καθώς στη διάρκεια μόνο του 2024 προσέφερε αποδόσεις ύψους 44%. Σε ό,τι αφορά

το τρέχον έτος παρουσιάζει μέχρι στιγμής απόδοση άνω του 10%. «Έχουμε δει τεράστια ανάπτυξη», τονίζει ο ίδιος και προσθέτει πως φέτος οι εισροές κεφαλαίων στο ταμείο του από τις πρώτες εβδομάδες του έτους «είναι ακόμη μεγαλύτερες από εκείνες του 2024». Διευκρινίζει μάλιστα πως το εν λόγω επενδυτικό ταμείο προσελκύει καθημερινά κεφάλαια ύψους 20-30 εκατ. δολ. Τονίζει επίσης ότι πολλοί Ευρωπαίοι επενδυτές απευθύνονται στην εταιρεία του ζητώντας συγκεκριμένες πληροφορίες για το είδος των επενδυτικών προϊόντων της που σχετίζονται με ευρωπαϊκές εταιρείες άμυνας. Όπως εξηγεί ο ίδιος, είναι κάπως περιορισμένο το φάσμα των προϊόντων του είδους που διαθέτει και ο λόγος είναι ο περιορισμένος αριθμός εταιρειών άμυνας που βρίσκονται στην ευρωπαϊκή ήπειρο. Ο Χούμπερ προσθέτει, πάντως, πως «καθώς αναπτύσσεται η βιομηχανία είναι προφανές πως διευρύνονται και οι επενδυτικές δυνατότητες και περισσότερες εταιρείες θα πληρούν τα κριτήρια μεγέθους και ρευστότητας ώστε να είναι επιλέξιμες για την ένταξή τους σε κάποιο ευρωπαϊκό δείκτη επενδύσεων». Σημειωτέον ότι και ο Μάριο Ντράγκι στην έκθεσή του για την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα υπογραμμίζει πως η Ευρώπη πρέπει να καταστήσει τις αμυντικές βιομηχανίες της πιο ελκυστικές για τους επενδυτές. Τονίζει, μάλιστα, πως το υψηλό κόστος που είχε για τους Ευρωπαίους η στήριξη της Ουκρανίας και η επέκταση των δικών τους στρατιωτικών δυνάμεων είναι το ελκυστικότερο της ανεπάρκειας επενδύσεων επί δεκαετίες. Σύμφωνα με την Bloomberg Economics, η στήριξη της Ουκρανίας και η επέκταση των στρατιωτικών δυνάμεων των ευρωπαϊκών χωρών υπολογίζεται πως συνεπάγονται για τις μεγάλες δυνάμεις της Ευρώπης πρόσθετο κόστος ύψους 3,1 τρις. δολ. μέσα στα επόμενα 10 χρόνια.

BLOOMBERG

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

προτείνει

4 - 5

TPI & TET 17:30 & 20:30 (120')
Κορίτσια Ημερολογίου
Tim Firths | Θέατρο Λέξη

Μια τρυφερή κωμωδία, ένας ύμνος στην αγάπη, τη φιλία και τη ζωή, βασισμένη σε αληθινή ιστορία. Το χιούμορ εναλλάσσεται με τη συγκίνηση, το πένθος με τη δίψα για ζωή, η απόγνωση με την ελπίδα. Σκηνοθεσία: Γιώργος Τσιάκκας. Πρωταγωνιστούν: Έλενα Ευσταθίου, Χριστίνα Παυλίδου, Μαρίνος Χατζηβασιλείου, Κύνθια Παυλίδου, Ελένη Σιδερά, Μαρίνα Βρόντη, Σταυριάννα Καδή, Άγγελος Χατζημιχαήλ. **€25 / 22 / 18**

10

ΔΕΥ 21:00 (70')
Γραμμή 112 (12+)
Χριστόδουλος Αντρέου | Επί Σκηνής

Ένα ψυχολογικό θρίλερ δωματίου, βασισμένο στη βραβευμένη δανέζικη ταινία The Guilty. Ένας αστυνομικός κατηγορείται για φόνο εν ώρα υπηρεσίας. Μια παράσταση-εμπειρία που διατηρεί το σασπένς του κινηματογράφου και τη μαγεία του θεάτρου, τοποθετώντας το κοινό σε θέση μάρτυρα. Σκηνοθεσία-драματοурγία: Χριστόδουλος Ανδρέου. Επί σκηνής: Πάνος Μακρής. **€15/12**

14 - 16

ΠΑΡ - ΚΥΡ (50')
Παρ 19:00, Σαβ & Κυρ 11:30 & 16:00
88 Μικρές Συμφωνίες
Στέφανος Δρουσιώτης | Επί Σκηνής

Η επιτυχημένη παράσταση επιστρέφει, συστήνοντας στους νεαρούς θεατές την κλασική μουσική και τα χιλιάδες μυστικά της. Μέσα από μια σειρά μαγευτικών σκηνικών εικόνων, η συναρπαστική αυτή εμπειρία καλεί τα παιδιά να εξερευνήσουν, θέτοντας ερωτήματα: τι είναι η μουσική, πώς δημιουργείται, γιατί συνεχίζουμε να τη φτιάχνουμε και να την απολαμβάνουμε; Σύλληψη, σκηνοθεσία, φωτισμοί, ερμηνεία: Στέφανος Δρουσιώτης. Το έργο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος «Συνεργαζόμενος Καλλιτέχνης» του Θεάτρου Ριάλτο 2024. **€15 / 12**

19

TET 20:30 (75')
Ολόκληρη η Βίβλος σε μια ώρα
Θέατρο ΑντίΛογος

Το έργο των Adam Long, Reed Martin και Austin Tichenor είναι μια ευφυής κωμωδία, ένας καταγισμός εικόνων με τραγούδι, χορό και μεγάλα ερωτήματα. Τελικά, «τη Βίβλο πρέπει να την ερμηνεύουμε κυριολεκτικά;». Μετάφραση: Ερρίκος Μπελιές. Σκηνοθεσία: Ελένη Αναστασίου. Δραματοουργική επεξεργασία: Μιχάλης Παπαδόπουλος. Ερμηνεία: Άρης Κυπριανού, Κλείτος Κυμοδίκης, Βασίλης Παφίτης. Μουσικός επί σκηνής: Σάββας Χρυσοστόμου. **€15 / 12**

20

ΠΕΜ 20:30 (90')
Premiere 4
Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου

Μια μουσική πανδαισία με σπουδαία έργα. Gioachino Rossini: Μία Ιταλίδα στο Αλγέρι. Εισαγωγή, Wolfgang Amadeus Mozart: Sinfonia concertante σε Mi ύφεση μείζονα, K. 364, Joseph Haydn: Συμφωνία αρ. 97 σε Ντο μείζονα, Hob. I:97. Διευθύνει ο διακεκριμένος μάεστρος Gudni Emilsson. Wolfgang Schroeder: βιολί, Paul Cortese: βιόλα. **€18 / 14 & €13 / 10**

21

ΠΑΡ 20:30 (60')
Sticky Fingers Club
Sticky Fingers Club Collective

Μια παράσταση για την αποτυχία, επηρεασμένη από το voguing, την κούηρ και μπόλρουμ κουλτούρα. Αντιμετωπίζοντας συνεχείς ήττες, οι χαρακτήρες δημιουργούν έναν χώρο γιορτής, όπου προταγιστούν οι ίδιοι. Ιδέα / Χορογραφία / Περφόρμανς: Daniela Komędera- Miśkiewicz, Dominika Wiak, Dominik Więcek, Monika Witkowska. **€10 / 8**

22

ΣΑΒ 20:30 (90')
Ντερμπεντέρισσα
Κατερίνα Βρανά

Η αγαπημένη stand up κωμικός με τη μοναδική, χαρακτηριστική της ματιά, εξετάζει πώς αισθάνεται η ίδια ως γυναίκα και ως κωμικός με τα στερεότυπα και τις έμφυλες προκαταλήψεις. Μια βαθιά ειλικρινής και απολαυστικά αστεία παρατήρηση όσων ζούμε σήμερα και συχνά δεν θλιγουμε, ιδωμένα μέσα από το κωμικό φίλτρο της Βρανά. **€25 / 22**

23

ΚΥΡ 11:00 & 13:30 (60')
Η ουρά μου κι εγώ (3+)
Holobiont Collective

Μια διαδραστική παράσταση χορού από τη διακεκριμένη Πολωνική ομάδα, που δραστηριοποιείται στον χώρο της πειραματικής χορογραφίας για οικογένειες. Μια χιουμοριστική προσέγγιση της ιστορίας της εξέλιξης. Δημιουργία / Περφόρμανς: Aleksandra Bożek-Muszyńska, Hanna Bylka-Kanecka, Dana Chmielewska. **€10 / 8**

Μάρτιος 2025

25 & 26

TPI & TET 20:30 (90')
Voices from Chernobyl
Svetlana Alexievich | Α Vendre

Δέκα χρόνια μετά το πυρηνικό ατύχημα στο Τσέρνομπιλ, η νομπελίστρια συγγραφέας Σβεtlάνα Αλεξέιβιτς κατέγραψε την προφορική ιστορία των ανθρώπων που επηρεάστηκαν από τις συνέπειές του. Η σκηνοθέτης Μαρία Κυριάκου διασκευάζει το βιβλίο της και συνθέτει μια παράσταση για την αγάπη, τον τόπο και τη βαθιά πίστη. Μετάφραση - Δραματοурγία - Σκηνοθεσία: Μαρία Κυριάκου. Ηθοποιοί: Πόπη Αβραάμ, Σταύρος Λούρας, Μιχάλης Παπέττας, Πέννυ Φοινίρη. **€20 / 17**

28

ΠΑΡ 20:30 (75')
Μουσικές του Κόσμου - Από την Edith Piaf στον Μίκη Θεοδωράκη
Alliance Française Λεμεσού

Θα παρουσιαστούν τραγούδια διεθνών δημιουργών όπως οι Georges Moustaki, Serge Gainsbourg, Michel Legrand, Marguerite Monnot, κλασικών συνθετών όπως οι F.P. Tosti, Franz Lénar καθώς και έργα των Μίκη Θεοδωράκη, Μάνου Χατζιδάκι, Μάριου Τόκα κ.ά. Συμμετέχει 12μελής συμφωνική ορχήστρα. Διευθύνει ο πιανίστας Σταύρος Δρίτσας. Ερμηνεία: Βάκια Σταύρου και Κύρος Πατσάλιδης. **€20 / 15**

77777745
rialto.com.cy

Θέατρο Ριάλτο

ΑΝΑΛΥΣΗ

Σανίδα σωτηρίας από Τραμπ στην οικονομία της Ρωσίας

Των ΑΛΕΞΑΝΤΕΡ ΜΑΡΟΥΥ ΚΑΙ ΝΤΑΡΙΑ ΚΟΡΣΟΥΝΣΚΑΓΙΑ / REUTERS

Η υπερθερμάνση της οικονομίας της Ρωσίας βρίσκεται στα πρόθυρα σοβαρής αποκλιμάκωσης, διότι τα τεράστια δημοσιονομικά κίνητρα, τα διογκούμενα επιτόκια, ο πεισματικός υψηλός πληθωρισμός και οι δυτικές κυρώσεις έχουν αφήσει τη σφραγίδα τους. Ίσως, όμως, ύστερα από τρία χρόνια πολέμου απλώς η Ουάσιγκτον να έριξε στη Μόσχα σανίδα σωτηρίας. Ο πρόεδρος των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ πιέζει προκειμένου να συναφθεί ταχεία ειρηνευτική συμφωνία στην Ουκρανία, αναστατώνοντας τόσο την ίδια όσο και την Ευρώπη, διότι τις έθεσε εκτός αρχικών συνομιλιών με τη Μόσχα. Επιπλέον κατηγόρησε την Ουκρανία για την εισβολή της Ρωσίας στα εδάφη του το 2022, κάτι που θα μπορούσε επίσης

Πόσο μπορεί να ωφεληθεί από την προοπτική μιας ειρηνευτικής συμφωνίας στην Ουκρανία.

να ωφεληθεί οικονομικά την τελευταία, καθώς η Μόσχα αντιμετώπιζε δύο ανεπιθύμητες επιλογές, σύμφωνα με τον Ολεγκ Βιούγκιν, πρώην αντιπρόεδρο της κεντρικής τράπεζας της χώρας. Η Ρωσία μπορεί είτε να σταματήσει να αυξάνει τις στρατιωτικές δαπάνες, ενόσω πιέζει να κερδίσει εδάφη στην Ουκρανία, είτε να τις διατηρήσει αμετάβλητες με αντίτιμο τη βραδεία ανάπτυξη, τον υψηλό πληθωρισμό και την πτώση του βιοτικού επιπέδου. «Για οικονομικούς λόγους η Ρωσία ενδιαφέρεται να διαπραγματευθεί τη διπλωματική λύση της σύρραξης», επισημαίνει ο Βιούγκιν. «Με την εξέλιξη αυτή θα απέφυγε την περαιτέρω αύξηση της αναδιανομής περιορισμένων πόρων για μη παραγωγικούς σκοπούς και εντέλει τον στασιμοληθωρισμό».

Αν και η Μόσχα είναι απίθανο να μειώσει γρήγορα τις αμυντικές δαπάνες της, η προοπτική μιας συμφωνίας θα αμβλύνει άλλες πιέσεις ανακουφίζοντας την οικονομία από τις κυρώσεις και ευνοώντας τελικά την επιστροφή των δυτικών εταιρειών. «Οι Ρώσοι θα είναι απρόθυμοι να σταματήσουν αιφνιδώς τις δαπάνες για την πα-

ραγωγή όπλων, διότι δεν θέλουν να προκληθεί ύφεση και ο στρατός χρειάζεται τη στήριξη», δήλωσε ο Αλεξάντερ Κολιάντρ, ερευνητής στο Κέντρο Ευρωπαϊκής Ανάλυσης Πολιτικής (CEPA). «Επιτρέποντας όμως σε κάποιους στρατιώτες να απολυθούν, θα αποσυμπίεζαν εν μέρει και η αγορά εργασίας». Η στρατολόγηση και η μετανάστευση λόγω Ουκρανίας έχουν επιφέρει ελλείψεις εργατικού δυναμικού, ωθώντας τη ρωσική ανεργία σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα της τάξεως του 2,3%. Η πίεση του πληθωρισμού επιπλέον θα μπορούσε να αμβλυνθεί, όπως προέθεσε ο Κολιάντρ, επειδή η προοπτική εκκευρίας ίσως αποτρέψει την Ουάσιγκτον από την επιβολή δευτερευουσών κυρώσεων σε εταιρείες από χώρες όπως η Κίνα, καθιστώντας τις εισαγωγές απλούστερες και φθηνότερες.

Οι ρωσικές αγορές έχουν ήδη βιώσει μια τόνωση, με δεδομένο ότι το ρούβλι εκτινάχθηκε έναντι του δολαρίου σε υψηλά επίπεδα έξι μηνών την Παρασκευή, ενισχυμένο από τις προοπτικές για ελάφρυνση των κυρώσεων. Μετά τη συρρίκνωσή της το 2022 η ρωσική οικονομία αναπτύχθηκε σημαντικά, αν και οι Αρχές αναμένουν ότι το 4,1% του 2024 θα επιβαρυνθεί στο σχεδόν 1%-2% φέτος.

Η δε Τράπεζα της Ρωσίας ακόμη δεν διακρίνει βιώσιμα ερείσματα για μείωση των επιτοκίων. Όταν διατήρησε αμετάβλητα τα επιτόκια στο 21% στις 14 Φεβρουαρίου, η διοικήτρια της Ελβίρα Ναμπουλίνα δήλωσε πως η αύξηση της ζήτησης ήταν από καιρό ταχύτερη από την παραγωγική ικανότητα, εξ ου και η φυσική επιβράδυνση της ανάπτυξης. Το ζητούμενο για την Τράπεζα να εξισορροπήσει μεταξύ ανάπτυξης και μείωσης του πληθωρισμού περιπλέκεται από την ακαλίνωτη δημοσιονομική τόνωση. Το έλλειμμα εκτινάχθηκε στο 1,7 τρισ. ρούβλια (19,21 δισ. δολάρια) μόνο τον Ιανουάριο, αυξημένο κατά 14 φορές σε ετήσια βάση, επειδή η Μόσχα προκαταβολικά επιβαρύνει τις δαπάνες του 2025. Το δε υπουργείο Οικονομικών, το οποίο αναμένει έλλειμμα 1,2 τρισ. ρουβλίων το 2025 αθροιστικά, αναθεώρησε τα δημοσιονομικά σχέδιά του τρεις φορές πέ-

Η Μόσχα επιδιώκει την επιστροφή των ενεργειακών ομίλων της Δύσης

Προσπαθεί να τους δελεάσει με νέες κερδοφόρες επενδυτικές συμφωνίες

Με την προοπτική κερδοφόρων επενδυτικών συμφωνιών προσπαθούν να δελεάσουν οι Ρώσοι αξιωματούχοι τις αμερικανικές ενεργειακές εταιρείες, ώστε να πείσουν τον Ντόναλντ Τραμπ ότι με την άρση των κυρώσεων και τη λήξη του πολέμου θα προκύψουν μεγάλα οικονομικά οφέλη. Οι ενεργειακές εταιρείες της Δύσης θα κληθούν ουσιαστικά να αποφασίσουν αν θέλουν να αποκτήσουν ξανά πρόσβαση στο άφθονο πετρέλαιο και φυσικό αέριο της Ρωσίας, αναλαμβάνοντας όμως υψηλό ρίσκο, πιθανώς κάποιο πλήγμα στη φήμη τους, αλλά και βέβαια πολιτικά ή νομικά προβλήματα.

Μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, οι ενεργειακοί κολοσσοί της Δύσης, όπως η Exxon Mobil, η BP και η Shell, έσπευσαν να χτίσουν μια στενή σχέση με τη ρωσική πετρελαϊκή βιομηχανία. Μετά την εισβολή στην Ουκρανία, όμως, όλες αυτές οι εταιρείες είτε «πάγωσαν» τις δραστηριότητές τους στη Ρωσία είτε διέκοψαν τους δεσμούς εντελώς, με δύσκολες και δαπανηρές διαδικασίες. Σήμερα, εξακολουθούν να υφίστανται διόδοι επιστροφής και φαίνεται να υπάρχει ενδιαφέρον. Πάντως, τυχόν επιστροφή τους στη Ρωσία είναι πιθανό να προϋποθέτει λήξη του πολέμου και άρση των κυρώσεων που έχουν επιβάλει ΗΠΑ και Ε.Ε. στις ρωσικές δραστηριότητες και οντότητες πετρελαίου και φυσικού αερίου.

Σύμφωνα με αναλυτές τους οποίους

Οι αμερικανικές εταιρείες ίσως είναι ευκολότερο να επιστρέψουν στη Ρωσία απ' ό,τι οι ευρωπαϊκές, διότι η Ουάσιγκτον δείχνει πιο διατεθειμένη από τις Βρυξέλλες να καταργήσει τους περιορισμούς.

επικαλούνται οι New York Times, οι αμερικανικές εταιρείες ίσως είναι ευκολότερο να επιστρέψουν στη Ρωσία απ' ό,τι οι ευρωπαϊκές, διότι η Ουάσιγκτον δείχνει πιο διατεθειμένη από τις Βρυξέλλες να καταργήσει τους περιορισμούς. Σε κάθε περίπτωση, η Ρωσία θα πρέπει να εγγυηθεί στους ενεργειακούς κολοσσούς ότι δεν θα έρθουν αντιμέτωποι με νέες κυρώσεις τα επόμενα χρόνια, αν η Ρωσία αρχίσει ξανά τις εκθροιστικές ή αλλάξει η αμερικανική κυβέρνηση. Σύμφωνα με τους New York Times, όμως, η

Ανάμεσα στους μεγάλους ενεργειακούς ομίλους της Δύσης, η γαλλική TotalEnergies φαίνεται έτοιμη να επανεκκινήσει τη δραστηριότητά της στη Ρωσία, αν το επιτρέψει η πολιτική κατάσταση.

άρση των κυρώσεων στη ρωσική βιομηχανία ενδέχεται να μην είναι ιδιαίτερα προς όφελος του αμερικανικού ενεργειακού κλάδου. Αν για παράδειγμα καταργηθούν οι περιορισμοί που επέβαλε η κυβέρνηση του Τζο Μπάιντεν στις εξαγωγές ρωσικού LNG, είναι πιθανό να ενταθεί ο ανταγωνισμός για τους Αμερικανούς παραγωγούς, οι οποίοι ουσιαστικά αντικατέστησαν το ρωσικό αέριο στην Ευρώπη την τελευταία τριετία.

Εξάλλου, η διεθνής ενεργειακή βιομηχανία έχει αλλάξει σημαντικά την τε-

λευταία εικοσαετία. Η έκρηξη της παραγωγής πετρελαίου και φυσικού αερίου στις ΗΠΑ προσέφερε σε εταιρείες όπως η Exxon Mobil και η Chevron εναλλακτικές έναντι πιο ριψοκίνδυνων διεθνών παικτών. «Οι αμερικανικοί κολοσσοί έχουν πολύ πιο ελκυστικές ευκαιρίες αλλού στον κόσμο», όπως στον Κόλπο του Μεξικού, στη Βραζιλία και στη Γουιανά, δήλωσε στους NYT η Tatiana Mitrona, ερευνήτρια στο Κέντρο Παγκόσμιας Ενεργειακής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Columbia. «Γιατί να ε-

πιδέξουν τη Ρωσία, με τα τόσο υψηλά πολιτικά ρίσκα της;», συμπλήρωσε. Σε αυτή τη φάση, ανάμεσα στους μεγάλους ενεργειακούς ομίλους της Δύσης, η γαλλική TotalEnergies φαίνεται έτοιμη να επανεκκινήσει τη δραστηριότητά της στη Ρωσία, αν το επιτρέψει η πολιτική κατάσταση. Κάποιοι αναλυτές πάντως αναφέρουν ότι ίσως είναι ευκολότερη η διαδικασία για μικρότερες εταιρείες που παρέχουν υπηρεσίες, όπως υδραυλική ρωγμάτωση (fracking) και τεχνική στήριξη.

Η Citigroup πίστωσε κατά λάθος σε πελάτη 81 τρισ. δολάρια

Το πλανάσθαι ανθρώπινον, όπως λέει και το παλαιό ρητό, αλλά πολλές φορές όταν αυτό το έστω παρ' όλίγον λάθος γίνεται από ολόκληρη τράπεζα-κολοσσό παγκοσμίου βεληνεκούς, λαμβάνει σίγουρα σαφώς μεγαλύτερες διαστάσεις. Ο αμερικανικός τραπεζικός όμιλος της Citigroup εκ παραδρομής χρέωσε σε λογαριασμό ανυποψίαστου πελάτη της το διόλου ευκαταφρόνητο ποσό των 81 τρισ. δολαρίων, όπως αναφέρουν σχετικά οι Financial Times και το ειδησιογραφικό πρακτορείο Reuters. Εν τω μεταξύ, εξ

Η εσφαλμένη μεταφορά εντοπίστηκε από υπάλληλο της Citi 90 λεπτά μετά τη συναλλαγή και η πληρωμή ακυρώθηκε αρκετές ώρες αργότερα.

αφορμής του περιστατικού, η αμερικανική τράπεζα προπαθεί να κατευνάσει τα πνεύματα στους κόλπους των ρυθμιστικών αρχών, διότι διατυπώνουν ανησυχίες σχετικά με την αποτελεσματικότητα στις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου. Συγκεκριμένα, η υπόθεση έχει ως εξής: Η Citigroup πίστωσε τον λογαριασμό πελάτη της με 81 τρισ. δολάρια, την ίδια στιγμή που εκείνος ήθελε να κάνει μεταφορά μόνο... 280 δολαρίων. Το σφάλμα θα μπορούσε να εμποδίσει την προσπάθεια της τράπεζας να πείσει τις ρυθμιστικές αρχές ότι έχει επιλύσει τα επί χρόνια υφιστάμενα λειτουργικά

της προβλήματα. Η εσφαλμένη εσωτερική μεταφορά, η οποία έλαβε χώρα πέρυσι τον Απρίλιο και δεν είχε αναφερθεί προηγουμένως, πραγματοποιήθηκε από έναν υπάλληλο πληρωμών και ύστερα από έναν δεύτερο, στον οποίο είχε ανατεθεί να ελέγξει τη συναλλαγή, προτού εγκριθεί για διεκπεραίωση κατά την έναρξη των εργασιών την επόμενη εργάσιμη ημέρα. Ένας τρίτος υπάλληλος εντόπισε το πρόβλημα με τη υπόλοιπα των λογαριασμών της τράπεζας, διαπιστώνοντας την εσφαλμένη μεταφορά 90 λεπτά μετά τη δημοσίευσή της. Η πληρωμή ακυρώθηκε αρκετές ώρες αργότερα, σύμφωνα με εσωτερική καταγραφή του συμβάντος, η οποία περιήλθε σε γνώση της εφημερίδας των Financial Times, ενώ την επικαλέστηκαν και δύο έγκυρες πηγές. Κατά τις δηλώσεις του αμερικανικού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, κατέστη γνωστό το συμβάν τόσο στην Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ όσο και στο Γραφείο Ελεγκτή Νομίματος, σύμφωνα με άλλο άτομο με γνώση του θέματος. Η Citigroup διασαφηνισε ότι δεν απωλέσθησαν χρήματα. Συνολικά δέκα παρ' ολίγον ατυχήματα –περιοριστικά που συμβαίνουν όταν η τράπεζα επεξεργάζεται το λάθος ποσό, αλλά τελικά είναι σε θέση να ανακτήσει τα κεφάλαια–, τα οποία αφορούν ποσά 1 δισ. δολαρίων και πλέον, παρατηρήθηκαν το 2024 στη Citi, όπως καταγράφεται σε εσωτερική έκθεση, που είδαν οι FT. Αρκετοί πρώην αξιωματούχοι ρυθμιστικών αρχών και διαχειριστές τραπεζικών κινδύνων, πάντως, είπαν ότι οι παρ' ολίγον αστοχίες άνω του 1 δισ. δολαρίων ήταν ασυνήθιστες στον τραπεζικό κλάδο των ΗΠΑ.

Ο «Σούπερμαν» του Χονγκ Κονγκ και η μάχη για τη διώρυγα του Παναμά

Ο Λι Κα Σινγκ είναι ο λόγος που ο Τραμπ μιλάει για κινεζική επιρροή στο κανάλι

Ο πλουσιότερος άνθρωπος του Χονγκ Κονγκ, ο «Σούπερμαν» όπως τον αποκαλούν, Λι Κα Σινγκ βρίσκεται ανάμεσα σε δισταυρούμενα πυρά, καθώς φουρντώνουν οι συζητήσεις για το μέλλον της διώρυγας του Παναμά. Το συμβόλαιο που κατέχει εδώ και δεκαετίες η εταιρεία του CK Hutchison Holdings είναι ο λόγος που ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ κάνει λόγο για κινεζική επιρροή στην πλωτή οδό και απειλεί να ανακτήσει τον έλεγχό της, ακόμη και με στρατιωτικά μέσα. Η Panama Ports Company, θυγατρική της CK Hutchison, διαχειρίζεται δύο από τα πέντε λιμάνια του καναλιού, σε μια συμφωνία που ισχύει από το 1997 έπειτα από παρακάθαρση της κυβέρνησης του Παναμά.

Ο ΥΠΕΞ των ΗΠΑ Μάρκο Ρούμπιο δήλωσε πρόσφατα ότι είναι «απαράδεκτο» εταιρείες με έδρα στο Χονγκ Κονγκ να ελέγχουν τα σημεία εισόδου και εξόδου του καναλιού, υποστηρίζοντας ότι εάν το Πεκίνο το αποφασίσει θα μπορούσε να κλείσει τη διέλευση, ενώ το Ανώτατο

Η Panama Ports Company, θυγατρική της CK Hutchison, διαχειρίζεται δύο από τα πέντε λιμάνια του καναλιού.

Δικαστήριο του Παναμά εξετάζει πλέον αίτημα για την ακύρωση της σύμβασης. Η συμφωνία ανανεώθηκε το 2021 για 25 χρόνια, οι επικριτές της ωστόσο υποστηρίζουν ότι η εταιρεία προωλήθηκε, μεταξύ άλλων, από αδικαιολόγητες φορολογικές ελαφρύνσεις και τη χαρακτηρισμό «αντιδημοκρατική». Η νομική διαμάχη ξεκίνησε όταν ο Τραμπ απείλησε

Η CK Hutchison Holdings του 96χρονου Λι Κα Σινγκ, που κατέχει εδώ και δεκαετίες συμβόλαιο διαχείρισης λιμανιών στη διώρυγα του Παναμά, είναι ένας από τους μεγαλύτερους ομίλους ετερογενών δραστηριοτήτων του Χονγκ Κονγκ, που δραστηριοποιείται σε λιμάνια, υποδομές και τηλεπικοινωνίες.

να πάρει πίσω το κανάλι – που κατασκευάστηκε από τις ΗΠΑ και παραδόθηκε στον Παναμά το 1999, ισχυριζόμενος ότι η Κίνα είναι ουσιαστικά εκείνη που το «λειτουργεί». Η CK Hutchison Holdings είναι ένας από τους μεγαλύτερους ομίλους ετερογενών δραστηριοτήτων του Χονγκ Κονγκ, που δραστηριοποιείται σε λιμάνια, υποδομές και τηλεπικοινωνίες, και επε-

κτάθηκε χάρη στις στρατηγικές επενδύσεις του στη Δύση. Το 2023, η εταιρεία του ανέφερε κέρδη 3 δισ. δολαρίων. Και ενώ κατάφερε να αντισταθεί τις επικρίσεις για συνδέσμους με την Κίνα στο παρελθόν, οι δοκιμασίες της στον Παναμά σημειώνονται την ώρα που δέχεται πιέσεις να ενισχύσει τις μετοχές της, που έχουν υποχωρήσει περισσότερο από

40% τα τελευταία πέντε χρόνια. Ο 96χρονος σήμερα Λι Κα Σινγκ ξεκίνησε με την κατασκευή πλαστικών προτού επεκταθεί στα ακίνητα και στις τηλεπικοινωνίες. Όπως πολλοί μεγιστάνες της γενιάς του, διψούσε την εταιρεία του διαφορετικά από εκείνες στην ηπειρωτική Κίνα. Αλλά μετά την παράδοση της επικράτειας στην Κίνα το 1997, οι επιχειρήσεις του Χονγκ Κονγκ γίνονται όλο και περισσότερο αντιληπτές ως κινεζικές. Το 2020, η κυβέρνηση Τραμπ ανακάλεσε τα ειδικά εμπορικά προνόμια του Χονγκ Κονγκ και επισήμανε ότι οι ΗΠΑ δεν θεωρούν πλέον την πόλη αυτόνομη από την Κίνα, με τις εταιρείες να παγιεύονται πλέον στη διεκδότησή της μετά τη Ουάσιγκτον και Πεκίνο.

Ενώ ορισμένοι μεγιστάνες του Χονγκ Κονγκ –ιδίως εκείνοι με σημαντικές επενδύσεις στην Κίνα– έχουν έρθει πιο κοντά με κορυφαίους αξιωματούχους του Πεκίνου μετά την παράδοση, ο Λι και η CK Hutchison είχαν πιο δύσκολη σχέση. Ο Λι στήριξε τον διορισμό του σκληροπυρηνικού Τζον Λι, που υποστηρίζεται από το Πεκίνο, ως ηγέτη του Χονγκ Κονγκ το 2022 και την εισαγωγή του νόμου για την εθνική ασφάλεια. Εχει επίσης επιβεβαιώσει την υποστήριξη του στον Σι Τζινπίνγκ. Ωστόσο, το γεγονός ότι έσπευσε να απειληθεί από τον κτηματοσημιακό κλάδο εν μέσω της κρίσης, προκάλεσε έντονη κριτική στα κρατικά ΜΜΕ. «Πολλές κυβερνήσεις όμως, ιδιαίτερα αυτή των ΗΠΑ, θεωρούν ότι οποιαδήποτε εταιρεία του Χονγκ Κονγκ είναι πράκτορας του Κινεζικού Κομμουνιστικού Κόμματος, κάτι που είναι προφανώς αναληθές, ιδιαίτερα η CK Hutchison», σχολιάζει ο Ζαν-Πιερ Καμπεστάν, ερευνητής στο think-tank Asia Center με έδρα στο Παρίσι.

Η γερμανική βιομηχανία δεν είναι πλέον ανταγωνιστική

Εκκλιση επιχειρηματιών για μείωση γραφειοκρατίας και ενεργειακού κόστους

Μείωση της γραφειοκρατίας, επίστευση των διαδικασιών εγκρίσεων και χαμηλότερους λογαριασμούς ρεύματος ζητάει από τη νέα κυβέρνηση η γερμανική βιομηχανία, ώστε να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητά της. Σχεδόν το 90% των εταιρειών θεωρεί ότι η οικονομική πολιτική της χώρας γίνεται ολοένα και λιγότερο αξιόπιστη, ενώ πάνω από τα δύο τρίτα καταγράφουν σημαντική συρρίκνωση στην εμπιστοσύνη τους την τελευταία τετραετία, σύμφωνα με δημοσκόπηση 4.000 επιχειρήσεων από τη γερμανική ένωση βιομηχανίας και εμπόριου DIHK. «Για τις εταιρείες, η Γερμανία είναι αυτή τη στιγμή μόνο εν μέρει ανταγωνιστική ως επιχειρηματικός προορισμός», δήλωσε ο Πίτερ Αντριαν, πρόεδρος της DIHK, λίγες ημέρες μετά τις εθνικές εκλογές. «Η νέα κυβέρνηση οφείλει να το αντιμετωπίσει ως επείγον θέμα. Πολλή εμπιστοσύνη χάθηκε στο παρελθόν», συμπλήρωσε.

Πρώτη προτεραιότητα είναι η χαλάρωση των μέτρων, καθώς το 95% των εταιρειών ζητάει δραστική μείωση των γραφειοκρατικών εμποδίων. Ο Αντριαν ζήτησε από τους πολιτικούς να «κπρύνουν πόλεμο» στη γραφειοκρατία και πρότεινε για κάθε νέο κανόνα που θε-

Οι ταχύτερες εγκρίσεις που δόθηκαν για τερματικούς σταθμούς LNG και αιολικά πάρκα θα πρέπει να γίνουν κανόνες για όλες τις επιχειρηματικές δραστηριότητες.

σπίζεται να καταργούνται τουλάχιστον δύο, αλλά κατά προτίμηση τρεις. «Χρειάζομαστε ένα νόμο ανάκαμψης, ο οποίος θα ενθαρρύνει τον κόσμο να ξεκινάει και θα αφαιρεί σταθερά όλα τα εμπόδια: Βάρη που βρίσκονται ήδη στο τραπέζι ή ακόμα και έχουν αποφασιστεί πρέπει να σταματήσουν αμέσως», δήλωσε ο Αντριαν.

Κρίσιμες σημασίας θεωρούνται και οι ταχύτερες διαδικασίες εγκρίσεων, καθώς το 70% των επιχειρήσεων κάνει έκκληση για άμεση δράση. Παρότι το 2023 υιοθετήθηκε μια συμφωνία επίστευσης των διαδικασιών σε ομοσπονδιακό επίπεδο και σε επίπεδο κρατιδίων, οι επιχειρήσεις λένε ότι τώρα πρέπει να μετατραπεί σε νόμο και να εφαρμο-

Η χαλάρωση των ρυθμίσεων αποτελεί τη βασική προτεραιότητα, καθώς το 95% των εταιρειών ζητάει δραστική μείωση των γραφειοκρατικών εμποδίων. Ο πρόεδρος της γερμανικής ένωσης βιομηχανίας και εμπόριου (DIHK), Πίτερ Αντριαν, ζητείται από τους πολιτικούς να «κπρύνουν πόλεμο» στη γραφειοκρατία.

στεί. Οι ταχύτερες εγκρίσεις που δόθηκαν για τερματικούς σταθμούς υδρογονανθρακικών (LNG) και αιολικά πάρκα έχουν δείξει ότι οι διαδικασίες μπορούν πράγματι να επισπευσθούν, σύμφωνα με τον Αντριαν, ο οποίος υποστήριξε ότι αυτές οι εξαιρέσεις θα πρέπει να γίνουν κανόνες. Σημαντικό ζήτημα είναι και η μείωση του ενεργειακού κόστους, με το 63% των επιχειρήσεων να θέλει πλαφόν στις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και το 60% να

ζητάει αναδιάρθρωση του φορολογικού καθεστώτος. Οι γερμανικές επιχειρήσεις πληρώνουν υψηλότερους φόρους σε σύγκριση με τις περισσότερες χώρες της Ε.Ε. και τα βιομηχανικά κράτη, σύμφωνα με το Bloomberg. Πάνω από τις μισές επιχειρήσεις απαιτούν χαμηλότερους λογαριασμούς ρεύματος, ένας δείκτης που ανεβαίνει σχεδόν στα δύο τρίτα στον βιομηχανικό κλάδο. Επίσης, τα δύο τρίτα των επιχειρήσεων δήλωσαν ότι η ενεργειακή μετάβαση ανεβάζει

τα λειτουργικά κόστη και πλήττει την ανταγωνιστικότητά.

Πίσεις και στις Βρυξέλλες

Η αύξηση του προστατευτισμού διεθνώς εντείνει τις πιέσεις, καθώς καμία μεγάλη οικονομία δεν είναι τόσο βαθιά ενσωματωμένη στο παγκόσμιο εμπόριο όσο η Γερμανία, δήλωσε η εκτελεστική διευθύντρια της ένωσης DIHK, Ελένα Μελνίκοφ. Περίπου το 81% των επιχειρήσεων αναμένει από τη νέα κυβέρνηση

να ασκήσει πίεση για νέες εμπορικές συμφωνίες σε επίπεδο Ε.Ε. και να προλάβει τυχόν ρυθμιστικές υπερβολές από τις Βρυξέλλες.

Η DIHK πρότεινε στη νέα κυβέρνηση να υιοθετήσει μία αναπτυξιακή στρατηγική πέντε σημείων με συγκεκριμένα βήματα τις πρώτες 100 ημέρες. Οι επικεφαλής επιχειρήσεων, σημειώνει, είναι έτοιμοι να επενδύσουν και να αναπτυχθούν, αλλά χρειάζονται πολιτική στήριξη, όχι επιπλέον εμποδία.

Στα 524 δισ. δολ. αυξήθηκε το κόστος για την ανοικοδόμηση της Ουκρανίας

Το εκτιμώμενο κόστος για την ανοικοδόμηση της Ουκρανίας μετά την εισβολή της Ρωσίας αυξήθηκε στα 524 δισ. δολάρια, σχεδόν τρεις φορές την αναμενόμενη οικονομική παραγωγή της το 2024, διαπίστωσαν η Παγκόσμια Τράπεζα, τα Ηνωμένα Έθνη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η ουκρανική κυβέρνηση. Νέα μελέτη πρόσθεσε στοιχεία από την εισβολή της Ρωσίας πριν από τρία χρόνια έως τις 31 Δεκεμβρίου, συμπεριλαμβανομένων της αύξησης κατά 70% των ζημιών στις ενεργειακές υποδομές της Ουκρανίας από τις ρωσικές επιθέσεις. Διαπιστώθηκε αύξηση άνω του 7% από την τελευταία εκτίμηση των 486 δισ. δολαρίων πριν από ένα χρόνο, με τη στέρηση, τις μεταφορές, την ενέργεια, το εμπόριο και την εκπαίδευση να είναι οι τομείς που επλήγησαν περισσότερο.

Στέγαση, μεταφορές, ενέργεια, εμπόριο και εκπαίδευση οι τομείς που επλήγησαν περισσότερο.

Η μελέτη ποσοτικοποιεί τις άμεσες φυσικές ζημιές σε κτίρια και άλλες υποδομές, τον αντίκτυπο στη ζωή και στα μέσα διαβίωσης των ανθρώπων και το κόστος για την «καλύτερη ανοικοδόμηση», ανέφεραν τα θεσμικά όργανα σε κοινό δελτίο τύπου. Ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ πιέζει να τερματιστεί ο πόλεμος μέσω χωριστών συνομιλιών με τη Ρωσία και την Ουκρανία, λέγοντας στους δημοσιογράφους κατά τη διάρκεια συνάντησης με τον Γάλλο πρόεδρο Εμανουέλ Μα-

Περίπου το 13% του συνολικού στεγαστικού αποθέματος της Ουκρανίας έχει υποστεί ζημιές ή έχει καταστραφεί, επηρεάζοντας περισσότερα από 2,5 εκατ. νοικοκυριά.

κρόν ότι μια συμφωνία θα μπορούσε να επιτευχθεί σε λίγες εβδομάδες. «Κατά το περασμένο έτος, οι ανάγκες ανάκαμψης της Ουκρανίας εξακολουθούσαν να αυξάνονται λόγω των συνεχιζόμενων επιθέσεων της Ρωσίας», ανέφερε σε ανακοίνωσή του ο πρωθυπουργός της Ουκρανίας, Ντενίς Σμιγκάλ.

Η κυβέρνηση της Ουκρανίας έχει διαθέσει 7,37 δισ. δολάρια για την αντιμετώπιση των άμεσων αναγκών για το 2025, με τη στήριξη των δωρητών, αλλά εξακολουθεί να έχει χρηματοδοτικό κενό σχεδόν 10 δισ. δολαρίων, αναφέρεται στην κοινή δήλωση. Η τελευταία αξιολόγηση διαπίστωσε ότι οι άμεσες ζημιές στην Ουκρανία από τις ρωσικές επιθέσεις αυξήθηκαν σε 176 δισ. δολάρια από 152 δισ. δολάρια που αναφέρθηκαν τον Φεβρουάριο του 2024. Περίπου το 13% του συνολικού

στεγαστικού αποθέματος της Ουκρανίας έχει υποστεί ζημιές ή έχει καταστραφεί, επηρεάζοντας περισσότερα από 2,5 εκατ. νοικοκυριά. Αναφέρθηκε αύξηση κατά 70% των κατεστραμμένων περιουσιακών στοιχείων στον τομέα της ενέργειας από την τελευταία αξιολόγηση πριν από ένα χρόνο, συμπεριλαμβανομένων της παραγωγής ενέργειας, της μεταφοράς, της υποδομής διανομής και της τηλεθέρμανσης.

Ο τομέας της στέγασης αντιπροσώπευε περίπου 84 δισ. δολάρια των συνολικών μακροπρόθεσμων αναγκών, ακολουθούμενος από τις μεταφορές με σχεδόν 78 δισ. δολάρια, την ενέργεια και τα ορυχεία με σχεδόν 68 δισ. δολάρια, το εμπόριο και τη βιομηχανία με πάνω από 64 δισ. δολάρια και τη γεωργία με πάνω από 55 δισ. δολάρια. Μόνο το κόστος της απομάκρυνσης και της διαχεί-

ρισης των συντρίμμων υπολογίστηκε σε σχεδόν 13 δισ. δολάρια, σύμφωνα με την έκθεση. Η Αντονέλα Μπασάνι, αντιπρόεδρος της Παγκόσμιας Τράπεζας για την Ευρώπη και την Κεντρική Ασία, δήλωσε ότι η αξιολόγηση δείχνει την πρόοδο που έχει ήδη σημειώσει η Ουκρανία όσον αφορά τη φυσική και οικονομική ανάκαμψη, τις μεταρρυθμίσεις και τις ανάγκες ανασυγκρότησης. Εξαιρούνται ανάγκες άνω των 13 δισ. δολαρίων σε οκτώ τομείς, οι οποίες έχουν ήδη καλυφθεί από την Ουκρανία με την υποστήριξη των εταίρων της και του ιδιωτικού τομέα. Αυτές περιλαμβάνουν περίπου 1,2 δισ. δολάρια που εκταμιεύθηκαν από τον κρατικό προϋπολογισμό και τα κονδύλια των δωρητών για στεγαστικές ανάγκες και πάνω από 2.000 χιλιόμετρα επείγουσας επισκευής δρόμων.

Αυξήσεις τιμών λόγω της κρίσης των αυγών στις ΗΠΑ

Καθώς τα αυγά εξακολουθούν να είναι δυσεύρετα στις ΗΠΑ μετά τη πύλη που δέχθηκε το 2022 η αμερικανική αγορά πουλερικών από τη γρίπη των πτηνών, όλο και περισσότερα εστιατόρια αυξάνουν τις τιμές όσων τροφίμων περιέχουν στη σύνθεσή τους αυγά. Τελευταία στη σειρά η αλυσίδα εστιατορίων Denny's, που ακολούθησε το παράδειγμα πολλών αμερικανικών εστιατορίων επιβάλλοντας υψηλότερες τιμές στα γεύματα με αυγά. Μιλώντας στο CNN εκπρόσωπος της Denny's τόνισε ότι «η πολιτική τιμών της εταιρείας καθορίζεται σε κάθε αγορά ξεχωριστά και σε κάθε εστιατόριο ξεχωριστά αναλόγως με το πόσο έχει πληγεί η περιοχή στην οποία βρίσκεται το εκάστοτε εστιατόριο και πόσο έλλειψη αυγών αντιμετωπίζει».

Πρόκειται για αλυσίδα με περισσότερα από 1.500 εστιατόρια, αλλά ο εκπρόσωπος της εταιρείας απέφυγε να

Αντιμέτωπες με μεγάλες ελλείψεις αλυσίδες εστιατορίων, ρεκόρ εισαγωγών από την Τουρκία.

διευκρινίσει πόσα από αυτά βρίσκονται σε πληγείσες περιοχές ούτε πόση μπορεί να είναι η επιβάρυνση στις τιμές. Στις αρχές του μηνός, άλλωστε, μια άλλη αμερικανική αλυσίδα εστιατορίων, η Waffle House, ανακοίνωσε ότι επιβάλλει προσωρινά αύξηση της τιμής των γευμάτων της κατά 50 σεντς ανά αυγό επικαλούμενη την «εκτόξευση της τιμής των αυγών σε όλη τη χώρα». Έχουν προηγηθεί αυξήσεις τιμών στα μενού όλων των αμερικανικών εστιατορίων μετά την απόφαση των αμερικανικών αρχών να θανατωθούν πάνω από 140

εκατ. πουλερικά από το 2022 και μετά. Ο αντίκτυπος στις τιμές των αυγών ήταν σαφής καθώς το μέσο κόστος μιας δωδεκάδας αυγών έφτασε τον Δεκέμβριο στα 4,15 δολ. από τα 3,65 δολ. στα οποία ήταν τον Νοέμβριο.

Ο αντίκτυπος από την εκτόξευση των τιμών είναι εξίσου αισθητός και στους φούρνους, καθώς τα μικρογεύματα που πωλούν περιέχουν και αυγά. Ο Σκοτ Λούσλαντερ, διευθυντής της αλυσίδας φούρνων Bread First, που χρησιμοποιεί καθημερινά 150 αυγά, έχει διαπιστώσει πως το κόστος διπλασιάστηκε στη διάρκεια του περασμένου έτους.

Προσφάτως, η εν λόγω αλυσίδα ανέβασε τις τιμές σε όσα προϊόντα της περιέχουν αρκετή ποσότητα αυγών, περίπου στο ένα τρίτο των προϊόντων της, συμπεριλαμβανομένου ενός ιδιαίτερα δημοφιλούς είδους της, ενός σάντουιτς με αυγά, το οποίο κοστίζει πλέον

ένα δολάριο περισσότερο. Εξάλλου, έχουν προσαρμόσει αναλόγως τις τιμές τους και οι μεγάλες αμερικανικές αλυσίδες λιανικού εμπορίου όπως οι Costco και Trader Joe's, έχοντας επιβάλει πλαφόν στον αριθμό των αυγών που επιτρέπουν να αγοράσει κάθε πελάτης. Όλη αυτή η πρωτοφανής κρίση των αυγών έχει αναγκάσει πολλές αμερικανικές επιχειρήσεις να στραφούν στις εισαγωγές για να καλύψουν τις ανάγκες τους. Πολλές αγοράζουν αυγά από την Τουρκία, που σχεδιάζει να εξαγάγει φρέστος στην υπερδύναμη 420 εκατ. αυγά και να καταγράψει, έτσι, ιστορικό ρεκόρ και εξαπλώσεις εξαγωγές αυγών σε σύγκριση με τις αντιστοιχες του περασμένου έτους. Σύμφωνα με την αμερικανική ομοσπονδία αγροτικών υπηρεσιών, η Τουρκία είναι αυτή τη στιγμή η μοναδική χώρα που εξαγεί αυγά στις ΗΠΑ.

Η αλυσίδα Denny's ακολούθησε το παράδειγμα πολλών αμερικανικών εστιατορίων επιβάλλοντας υψηλότερες τιμές στα γεύματα με αυγά.

CNN

Recruiting for Leading Organizations

Orthodoxou Employment

Ideal staff from **third countries** for your needs!

PROUD MEMBER
FOR 30 years!

+357 24 841 111 orthodoxouemployment.com

Το ποσό των 15,6 δισ. δεν περιλαμβάνει τα κέρδη και τα μπόνους, τα οποία οι παίκτες στη συνέχεια επέλεξαν να ξαναπαιξουν.

Οι Έλληνες πόνταραν 15,65 δισ. το 2024 σε τυχερά παιχνίδια

Της **ΜΑΤΙΝΑΣ ΧΑΡΚΟΦΤΑΚΗ**

Με αμείωτο ρυθμό συνέχισαν οι Έλληνες και το 2024 να ποντάρουν στην αγορά τυχερών παιχνιδιών, η οποία «έτρεξε» με υψηλό μονοψήφιο ρυθμό ανάπτυξης. Οι επιδόσεις του ΟΠΑΠ και των διαδικτυακών εταιρειών αποτέλεσαν βασικό παράγοντα ανόδου, την ίδια στιγμή που και τα καζίνο (επίγειο δίκτυο) εμφάνισαν σημάδια ανάκαμψης. Πιο αναλυτικά, σύμφωνα με τα στοιχεία της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων (ΕΕΕΠ), τα πονταρίσματα, τα οποία τοποθετήθηκαν σε ΟΠΑΠ (πρακτορεία και Vlt's), Διαδίκτυο, λαχεία, καζίνο και ιππόδρομο κατά την περυσινή χρονιά

Ο τζίρος του 2024 είναι αυξημένος κατά 7,8% σε σύγκριση με αυτόν του 2023 (14,42 δισ. ευρώ).

ανήλθαν σε 15,65 δισ. ευρώ (αναπροσαρμοσμένο Total Gaming Revenue - TGR), παρουσιάζοντας αύξηση 7,8% σε σχέση με τα 14,42 δισ. του προηγούμενου έτους. Αξιοσημείωτο είναι ότι το παραπάνω ποσό δεν περιλαμβάνει τα κέρδη και τα μπόνους, τα οποία οι παίκτες στη συνέχεια επέλεξαν να ξαναπαιξουν. Σε μια τέτοια περίπτωση, το TGR φθάνει να είναι διπλάσιο.

Τα συνολικά καθαρά έσοδα προ εισφορών (Gross Gaming Revenue - GGR) ήταν αυξημένα κατά 9,7% στα 2,87 δισ. ευρώ από 2,59 δισ. το 2023. Να σημειωθεί ότι το GGR θεωρείται ο πιο αντιπροσωπευτικός δείκτης για το μέγεθος της αγοράς τυχερών παιχνιδιών μιας χώρας. Ε-

ξετάζοντας ξεχωριστά κάθε κατηγορία, τα καθαρά έσοδα προ εισφορών του ΟΠΑΠ διαμορφώθηκαν σε 1,435 δισ. ευρώ από 1,36 δισ., ενισχυμένα κατά 5%. Με διψήφιο ποσοστό 13% αναπτύχθηκε το GGR των παρόχων αθλητικού στοιχηματισμού και παιχνιδιών καζίνο μέσω Διαδικτύου, φθάνοντας σε 1,066 δισ. ευρώ το 2024 έναντι 867,5 εκατ. ευρώ το προηγούμενο έτος.

Το ελληνικό πρωτάθλημα ποδοσφαίρου, το Euro 2024, που πραγματοποιήθηκε το περασμένο καλοκαίρι στη Γερμανία, καθώς και οι Ολυμπιακοί Αγώνες στο Παρίσι υπήρξαν μερικά από τα πιο σημαντικά αθλητικά γεγονότα της περυσινής χρονιάς, που διατήρησαν το ενδιαφέρον των φιλάθλων σε υψηλά επίπεδα. Αυτή η δυναμική αντικατοπτρίστηκε στην αύξηση της παικτικής κίνησης, ιδίως στο διαδικτυακό στοιχημα.

Θετικό ήταν το πρόσημο και για τα καζίνο, τα οποία μετά την επάνοδο στην κανονικότητα, προσπαθούν να βρουν τον βηματισμό τους. Ειδικότερα, τα καθαρά έσοδα προ εισφορών έφθασαν τα 252,8 εκατ. ευρώ από 230,85 εκατ., εμφανίζοντας άνοδο 8,6%. Παρόλο που υπάρχουν 10 επιχειρήσεις με νόμιμη άδεια, στην πραγματικότητα τα καζίνο που εμφανίζουν μια κανονική δραστηριότητα μετριοούνται στα δαχτυλά του ενός χεριού, ενώ οι μεγαλύτεροι παίκτες της αγοράς παραμένουν τα καζίνο της Πάρνηθας και της Θεσσαλονίκης (υπό τη Regency) καθώς και το καζίνο του Λουτρακίου (όμιλος Comer). Τέλος, στην πλευρά των κερδισμένων ήταν και το κράτος, καθώς μπήκε στα ταμεία του 1,025 δισ. ευρώ από δικαιώματα και από τη φορολογία στα κέρδη των παικτών.

Μειώθηκε ο τζίρος στο λιανεμπόριο κατά 5,1% το 2024

Με μείωση του τζίρου έκλεισε το 2024 για το λιανεμπόριο, ενώ την ίδια ώρα οι επιδόσεις κατά την εκπωτική περίοδο που ολοκληρώθηκε τυπικά χθες δεν ήταν οι προσδοκώμενες. Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε χθες η Ελληνική Στατιστική Αρχή, ο δείκτης κύκλου εργασιών στο λιανεμπόριο υποχώρησε τον Δεκέμβριο του 2024 κατά 5,1% σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2023, ενώ η μείωση του όγκου πωλήσεων –που σημαίνει μείωση της ζήτησης– ήταν ακόμη μεγαλύτερη με 5,4%. Η υποχώρηση του τζίρου τον Δεκέμβριο έχει πολύ με-

λίσσεων στα σούπερ μάρκετ, κατά 7,4% στα πρατήρια καυσίμων, κατά 9,1% στα είδη ένδυσης - υποδήσεων, κατά 5,8% στα μεμονωμένα καταστήματα τροφίμων, κατά 4,1% στα καταστήματα επίπλων - ηλεκτρικών ειδών - οικιακού εξοπλισμού, κατά 3,7% στα βιβλιοπωλεία και κατά 2,2% στα πολυκαταστήματα. Οι χειμερινές εκπτώσεις δεν φαίνεται ότι αντιστάθμισαν τις απώλειες, καθώς σύμφωνα με τα αποτελέσματα πανελλαδικής έρευνας που πραγματοποιήσε το INEMY - ΕΣΣΕ (Ινστιτούτο Έρευνας και Εμπορίου της Ελληνικής Συνομοσπονδίας Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας) το 55% των λιανεμπορικών επιχειρήσεων κατέγραψε χειρότερες πωλήσεις στις φετινές χειμερινές εκπτώσεις και μόνο το 10% σημείωσε καλύτερες πωλήσεις σε σύγκριση με πέρυσι. Στις επιχειρήσεις στις οποίες σημειώθηκε μείωση των πωλήσεων συγκριτικά με την αντίστοιχη εκπωτική περίοδο πέρυσι, η εν λόγω πτώση για 3 στις 4 διαμορφώθηκε έως 20%. Για τις επιχειρήσεις που κατέγραψαν αύξηση των πωλήσεων, η ενίσχυση αυτή για 9 στις 10 δεν ξεπέρασε το 20% σε σχέση με πέρυσι.

Σε αντίθεση με τις προηγούμενες χρονιές κατά τις οποίες η αγοραστική κίνηση ήταν αυξημένη τον Ιανουάριο, το πρώτο διάστημα δηλαδή των χειμερινών εκπτώσεων, φέτος οι πωλήσεις κατέγραψαν καθίζηση και εμφάνισαν αύξηση τον Φεβρουάριο. Ωστόσο, οι αυξημένες πωλήσεις του Φεβρουαρίου δεν φαίνονται ικανές να αντισταθμίσουν τις απώλειες που καταγράφηκαν τον Ιανουάριο.

Σε μηνιαία πακέτα συναλλαγών στρέφονται όλες οι τράπεζες

Πόσο κοστίζουν και ποιες παροχές προσφέρουν στους πελάτες τους

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Σε αναμόρφωση των πακέτων συναλλαγών τους προχωρούν η μία μετά την άλλη οι τράπεζες, προσαρμόζοντας την τιμολογιακή τους πολιτική στα νέα δεδομένα που δημιουργήσε η κυβερνητική παρέμβαση για τις τραπεζικές χρεώσεις.

Μετά την Εθνική και την Alpha Bank, σε αλλαγή των πακέτων My Advantage Banking προχώρησε και η Eurobank, καθιερώνοντας την υποχρεωτική ένταξη των πελατών της σε ένα πακέτο συναλλαγών, είτε με μηδενικό κόστος είτε με κόστος έως 10 ευρώ τον μήνα, ανάλογα με το πακέτο και τα χαρακτηριστικά του κάθε πελάτη. Συγκεκριμένα, το κόστος για το βασικό πακέτο My Blue Advantage ξεκινάει από 0,60 ευρώ τον μήνα και προσφέρει δωρεάν έκδοση και επανέκδοση χρεωστικής, δωρεάν έκδοση και φόρτιση προπληρωμένης κάρτας, δωρεάν πάγιες εντολές για πληρωμή λογαριασμών σε όλους τους οργανισμούς, δωρεάν έκδοση μπλόκ επιταγών.

Το πακέτο διατίθεται ωστόσο δωρεάν για όσους διατηρούν τη μισθοδοσία ή τη

Το βασικό πακέτο της Eurobank διατίθεται δωρεάν για όσους έχουν τη μισθοδοσία ή τη σύνταξη τους στην τράπεζα.

σύνταξη τους στην τράπεζα, καθώς και όσους διατηρούν καταθετική ή επενδυτική σχέση 10.000 ευρώ, ενώ η τράπεζα δίνει τη δυνατότητα να αποκτήσουν το σχετικό πακέτο επίσης δωρεάν όσοι κάνουν τακτικές καταβολές κάθε μήνα από 750 ευρώ και πάνω, ακόμη δηλαδή και γ' αυτούς που δεν λαμβάνουν τον μισθό ή τη σύνταξη τους μέσω της δυνατότητας salary link.

Πέραν του βασικού πακέτου My Blue Advantage Banking, η Eurobank δίνει τη δυνατότητα ένταξης σε ένα από τα υπόλοιπα πακέτα (Silver, Gold και Platinum), που στοιχίζουν από 2 έως 10 ευρώ, αλλά προσφέρουν επιπλέον υπηρεσίες, όπως δωρεάν εμβάσματα online ή σε ATM, ενώ

Η μία μετά την άλλη οι τράπεζες προσαρμόζουν την τιμολογιακή πολιτική τους στα νέα δεδομένα που δημιούργησε η κυβερνητική παρέμβαση για τις τραπεζικές χρεώσεις.

για όσους διατηρούν τον μισθό τους ή τη σύνταξη τους τα αναβαθμισμένα προγράμματα παρέχονται με έκπτωση 25%. Να σημειωθεί ότι όλα τα πακέτα δίνουν τη δυνατότητα για τη δωρεάν μεταφορά χρημάτων έως 500 ευρώ τον μήνα μέσω της υπηρεσίας IRIS, καθώς και πρόσβαση στο πρόγραμμα επιβράβευσης και συγκέντρωσης πόντων σε συνεργαζόμενες με την τράπεζα επιχειρήσεις. Το όφελος για κάποιον που κάνει χρήση όλων των υπηρεσιών μεταφράζεται σε εξοκονόμηση από 6,5 έως και 32 ευρώ τον μήνα και για την επιλογή του κατάλληλου πακέτου θα πρέπει κάποιος να υπολογίσει το προστιθέμενο όφελος με βάση τις ατομικές ανάγκες και τη συναλλακτική

του δραστηριότητα. Υπενθυμίζεται ότι η Alpha Bank ανακοίνωσε πρόσφατα τα νέα πακέτα συναλλαγών Advanced και Unlimited, τα οποία με χρέωση 3 ή 5 ευρώ προσφέρουν χωρίς πρόσθετο κόστος υπηρεσίες, όπως από τρία έως και απεριόριστα (ανάλογα με το πακέτο) εισερχόμενα και εξερχόμενα εμβάσματα, καθώς και δωρεάν την έκδοση χρεωστικής, αλλά και τη δωρεάν συνδρομή πιστωτικής κάρτας. Η τράπεζα δίνει επίσης τη δυνατότητα από τρεις έως απεριόριστες δωρεάν αναλήψεις μετρητών από ATM άλλων τραπεζών, από ένα έως δύο μπλόκ επιταγών ετησίως και από μία έως απεριόριστες πληρωμές κάρτας άλλων τραπεζών, ανάλογα με το πακέτο. Στο πακέτο

my Alpha Advanced το μηνιαίο όφελος για κάποιον που χρησιμοποιεί όλες τις υπηρεσίες είναι 8 ευρώ τον μήνα και στο πακέτο my Alpha Unlimited είναι 20 ευρώ. Η Εθνική, αντιστοίχως, προσέφερε επίσης στην αναμόρφωση του λογαριασμού προνομίων, μέσω του οποίου με χρέωση 0,80 ευρώ τον μήνα μπορεί κάποιος να στείλει έως 50 εξερχόμενα εμβάσματα μηνιαίως και να δεχθεί 50 εισερχόμενα εμβάσματα έως 5.000 ευρώ το καθένα. Στο ίδιο πακέτο προσφέρεται επίσης η δωρεάν φόρτιση προπληρωμένης κάρτας μέσω όλων των καναλιών, καθώς και η δωρεάν πληρωμή λογαριασμών με πάγια εντολή μέσω internet, mobile banking ή ATM.

Επτά στους δέκα βιοτέχνες χρησιμοποιούν νέες τεχνολογίες στη Θεσσαλονίκη

Χαμηλές πτώσεις στις επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες πραγματοποιούν οι βιοτέχνες της Θεσσαλονίκης, παρότι στην πλειονότητά τους τις χρησιμοποιούν. Είναι χαρακτηριστικό ότι επτά στους δέκα βιοτέχνες κάνουν χρήση των νέων τεχνολογιών, ωστόσο τα κονδύλια που έχουν επενδύσει προς αυτή την κατεύθυνση οι πέντε στους δέκα δεν υπερβαίνουν τα 1.000 έως 5.000 ευρώ, ενώ μόλις ένας στους δέκα έχει δαπανήσει πάνω από 20.000 ευρώ.

Τα στοιχεία αυτά, στα οποία έκανε αναφορά ο πρόεδρος του Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης, Μάριος Παπαδόπουλος, κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης του επιμελητηρίου για τη νέα χρονιά, αποτελούν μια μικρή πρόγνωση της έρευνας του ΒΕΘ που βρίσκεται σε εξέλιξη και αποτυπώνει τη σχέση των βιοτεχνιών της πόλης με τις νέες τεχνολογίες.

Στις δράσεις που υλοποιεί η κυβέρνηση προκειμένου να αναστρέψει την υστέρηση που σημειώνεται στην ψη-

Ωστόσο, το 50% έχει επενδύσει 1.000 έως 5.000 ευρώ, ενώ μόλις ένας στους δέκα έχει δαπανήσει πάνω από 20.000 ευρώ.

φιοποίηση της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα αναφέρθηκε ο κεντρικός ομιλητής της εκδήλωσης, υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης Δημήτρης Παπαστεργίου, κάνοντας λόγο για στοχευμένα προγράμματα ύψους περίπου 400 εκατ. ευρώ, μέσω των vouchers και του άδωνα 2, την ώρα που άλλα 62,5 εκατ. ευρώ διατίθενται για την αναβάθμιση των ψηφιακών δεξιοτήτων.

«Τα προγράμματα που είχαν “τρέξει” το προηγούμενο διάστημα για να στηρίξουμε τον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων είχαν κάποιους φραγμούς και δεν “έπαιναν” τους μικρούς. Γι' αυτό και όταν πριν από περίπου ένα μήνα βγάλαμε τα νέα νούμερα για τον ψηφιακό μετασχηματισμό, έγιναν αλ-

«Τα προγράμματα που είχαν “τρέξει” το προηγούμενο διάστημα για να στηρίξουμε τον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων είχαν κάποιους φραγμούς και δεν “έπαιναν” τους μικρούς», ανέφερε σε εκδήλωση του Βιο-τεχνικού Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης ο υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης Δημήτρης Παπαστεργίου, σημειώνοντας ότι έγιναν αλλαγές ώστε να μπορούν ο ελεύθερος επαγγελματίας και ο έμπορος να μπου.

λαγές ώστε να μπορούν ο ελεύθερος επαγγελματίας και ο έμπορος να μπου. Δεχθήκαμε περίπου 500.000 αιτήσεις. Δυστυχώς τα χρήματα δεν φτάνουν για τόσες, όμως αυτό μας έδειξε τον δρόμο του τι πρέπει να κάνουμε για την επόμενη μέρα», σημείωσε ο υπουργός.

Ο υπουργός υπενθύμισε πως το υπουργείο Ανάπτυξης σχεδιάζει νέο πρόγραμμα, ύψους 50 εκατ. ευρώ, προκειμένου να στηριχθεί περαιτέρω η ψηφιοποίηση των επιχειρήσεων. Ο κ. Παπαστεργίου επισήμανε πως «διορθώνεται» το μπρόντο ακινήτων και, αντί της πολυδιάσπασης πληροφορίας, δημιουργείται ένα ενιαίο. Επιπλέον, γίνεται τεράστια προσπάθεια στο κτηματολόγιο. «Τα υποθηκοφυλακεία έκλεισαν. Την

ώρα αυτή γίνεται τεράστια προσπάθεια να συγκεντρώσουμε εκκρεμότητες υποθέσεις. Η Θεσσαλία μπένισε πριν από μερικές μέρες. Σκοπός είναι να έχουμε αντίστοιχο αποτέλεσμα και στην Κεντρική Μακεδονία πολύ γρήγορα», σημείωσε.

«Οι ΜμΕ χρειάζονται στήριξη με περισσότερα χρηματοδοτικά εργαλεία, προσαρμοσμένα στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και στις δυνατότητές τους, με εργαλεία για μεταφορά τεχνογνωσίας στην προώθηση της καινοτομίας και της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης τους, με ενισχύσεις για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των ανθρώπινων δυναμικών τους. Δεν θα πρέπει όμως να καταλήξουμε να ψηφιοποιήσουμε τη γρα-

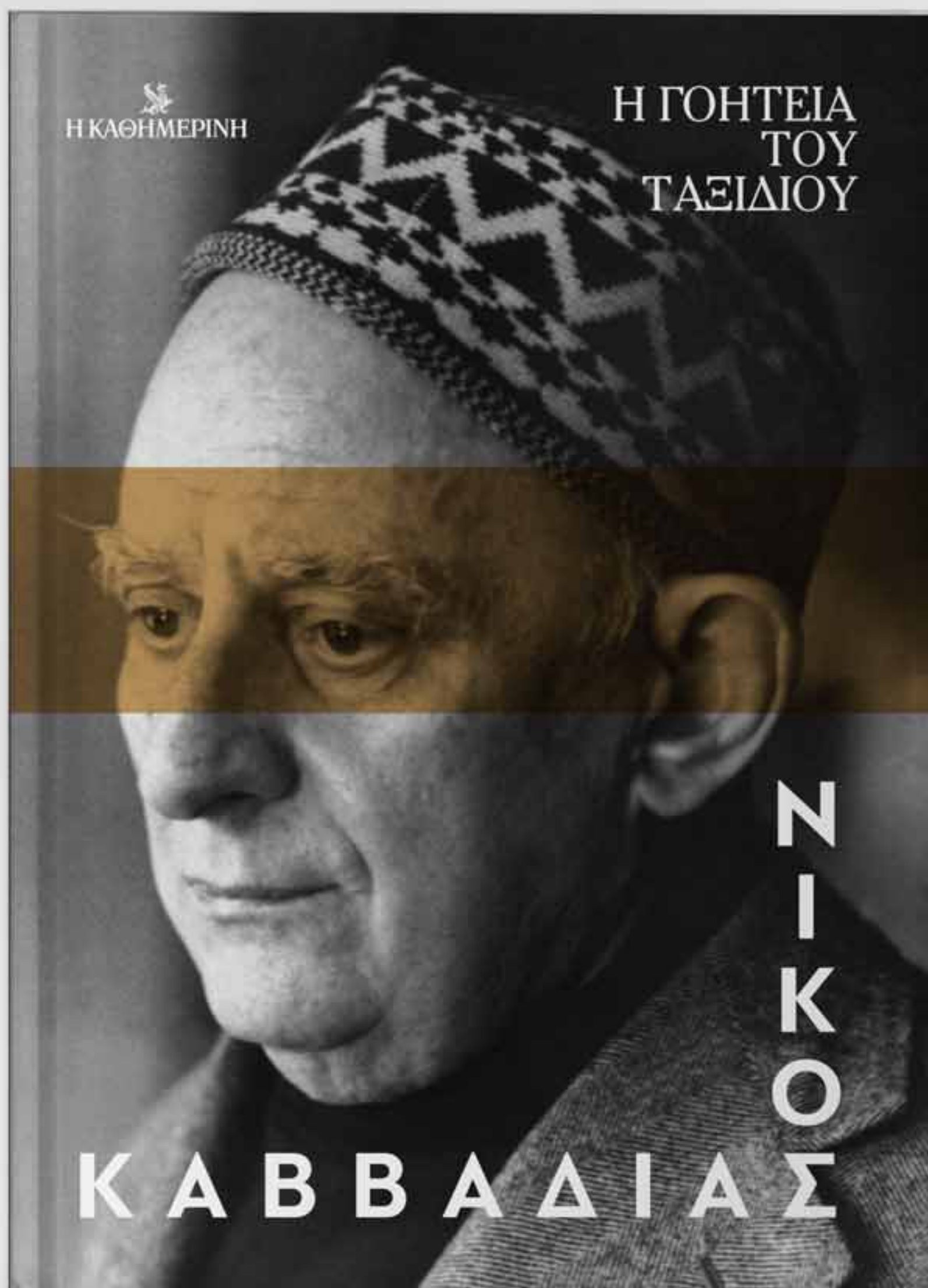
φειοκρατία, αλλά να αφαιρέσουμε τα εμπόδια που υπάρχουν οδηγώντας σε απλούστευση των διαδικασιών», τόνισε ο πρόεδρος του ΒΕΘ, υπογραμμίζοντας πως «το ζητούμενο για το 2025 είναι οι περυσινές εκκρεμότητες να γίνουν οι φετινές προτεραιότητες».

«Βασικές προτεραιότητες της πολιτείας θα πρέπει να είναι οι κινήσεις για τον περιορισμό της ακρίβειας που ταλανίζει μικρομεσαίες επιχειρήσεις και νοικοκυριά και αποτυπώνεται στο αυξημένο ενεργειακό κόστος και στη συνεχή αύξηση των πρώτων υλών», πρόσθεσε, ενώ συμπλήρωσε πως ακόμα και σήμερα πολλές ΜμΕ βρίσκουν κλειστές τις πόρτες των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Νίκος Καββαδίας

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΜΙΑ ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
50 χρόνια από τον θάνατό του

«Δεν
ξεκίνησα
για τίποτα.
Μονάχα
για να
ταξιδεύω»

Κείμενα των:

Γιώργου Ζεβελάκη, Δημήτρη Ζερβουδάκη, Κώστα Θωμαΐδη, Θάλειας Ιερωνυμάκη, Οδυσσέα Ιωάννου, Δημήτρη Καλοκύρη, Θάνου Σ. Μικρούτσικου, Παντελή Μπουκάλα, Γιώργου Νταλάρα, Σταύρου Πετσόπουλου, Guy-Michel Saunier, Γιώργου Τράπαλη, Φίλιππου Φιλίππου, Γιάννη Ψυχοπαίδη

ΚΥΡΙΑΚΗ

9/3

Το γιαούρτι πωλείται φθηνότερα στην Ισπανία και στη Γερμανία απ' ό,τι στην Ελλάδα με τη μέση τιμή για τη συσκευασία των 200 γρ. να είναι 0,93 ευρώ.

Ακριβά παραμένουν στην Ελλάδα βασικά είδη διατροφής

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Σημαντική απόκλιση εξακολουθεί να υπάρχει στις τιμές που ισχύουν στην Ελλάδα και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες σε βασικά είδη διατροφής και άμεσες καταναλώσεις νοικοκυριού, καθώς, αν και κατεγράφη οξεκτική αποκλιμάκωση σε σύγκριση με την προηγούμενη τριετία, αυτά εξακολουθούν να πωλούνται ακριβότερα, ακόμη και εάν δεν ληφθεί υπόψη ο ΦΠΑ.

Ετσι, οι πάνες εξακολουθούν να πωλούνται ακόμη και κατά 40% ακριβότερα στην Ελλάδα σε σύγκριση με τη Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ιταλία, την Ισπανία, χώρες με αρκετά υψηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ και διαθέσιμο εισόδημα, ενώ το ίδιο ισχύει και για προϊόντα όπως το φρέσκο γάλα, αλλά και το γιαούρτι. Μάλιστα, το τελευταίο, που αποτελεί και σημαντικό εξαγωγίμο προϊόν, πωλείται στην Ελλάδα ακριβότερα απ' ό,τι στην Ισπανία και στη Γερμανία, ενώ στην Ιταλία, όπου η Ελλάδα πραγματοποιεί σημαντικές εξαγωγές, η μέση τιμή του είναι στα ίδια επίπεδα με αυτά της εγχώριας αγοράς.

Τα παραπάνω συμπεράσματα προκύπτουν μεταξύ άλλων από την τελευταία έρευνα του ΙΕΛΚΑ (Ινστιτούτο Ερευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών) για τις τιμές σε βασικά είδη σούπερ μάρκετ στην Ελλάδα και σε ακόμη επτά χώρες (Ηνωμένο Βασίλειο, Ισπανία, Πορτογαλία, Γαλλία, Ιταλία, Γερμανία και Ρουμανία).

Αν και το συνολικό «καλάθι» που μετράει το ΙΕΛΚΑ και αποτελείται από 41 κατηγορίες προϊόντων είναι φθηνότερο στην Ελλάδα σε σύγκριση με το αντίστοιχο «καλάθι» στις άλλες χώρες, πολύ βασικά προϊόντα πωλούνται εδώ ακριβότερα, κάτι που δείχνει ότι οι παθογένειες της ελληνικής αγοράς, παρά τα όποια μέτρα ελήφθησαν τα τελευταία χρόνια, δεν έχουν εξλειφθεί.

Οι παθογένειες περιλαμβάνουν τη διαφορετική και συχνά υψηλότερη τιμολόγηση στην Ελλάδα από τις άλλες χώρες των προϊόντων των πολυεθνικών, το χαμηλό μερίδιο

προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας, αλλά και τη συνέχιση, έστω και σε χαμηλότερο βαθμό των πλασματικών προσφορών.

Ενδεικτικά, το απορρυπαντικό πιάτων στην Ελλάδα (συσκευασία 500 ml) κοστίζει, χωρίς ΦΠΑ, 1,43 ευρώ έναντι 1,30 ευρώ στην Πορτογαλία, 1,19 ευρώ στη Γαλλία, 1,39 ευρώ στη Γερμανία, οι πάνες 7,37 ευρώ στην Ελλάδα (No 4, 30 τεμάχια) έναντι 7,09 στο Ηνωμένο Βασίλειο 7,23 ευρώ στην Ισπανία, 6,60 ευρώ στη Γερμανία και 5,23 ευρώ στην Ιταλία. Η Ελλάδα εξακολουθεί να είναι μία από τις ακριβότερες χώρες στην Ευρώπη σε ό,τι αφορά την τιμή του φρέσκου γάλακτος, με τη μέση τιμή του ανά λίτρο να είναι, σύμφωνα με την έρευνα του ΙΕΛΚΑ, 1,43 ευρώ κατά 43% σχεδόν ακριβότερο από ό,τι στην Ιταλία, στην Πορτογαλία και στην Ισπανία. Δυστυχώς και το γιαούρτι πωλείται ακριβότερα στην Ελλάδα, με τη μέση τιμή για τη συσκευασία των 200 γρ. να είναι 0,93 ευρώ έναντι 0,79 ευρώ στην Ισπανία, 0,71 ευρώ στη Γερμανία, 0,82 ευρώ στην Πορτογαλία, 0,81 ευρώ στη Ρουμανία. Αρκετά υψηλότερη σε σύγκριση με τον υπόλοιπο ευρωπαϊκό Νότο είναι η τιμή του στιγμιαίου καφέ στην Ελλάδα, ο οποίος, όμως, επιβαρύνεται, πέραν του ΦΠΑ, και με Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης. Επίσης, στην Ελλάδα καταγράφεται η υψηλότερη τιμή για το ρύζι και από τις υψηλότερες για τα αυγά.

Συνολικά το «καλάθι» με τις 41 κατηγορίες προϊόντων κοστίζει, σύμφωνα με το ΙΕΛΚΑ, 129,92 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ στην Ελλάδα, με όλες τις υπόλοιπες χώρες να έχουν ακριβότερο «καλάθι» από 5% έως 39%. Η αξία του «καλαθιού» χωρίς ΦΠΑ είναι στην Ελλάδα 112,36 ευρώ, με τις άλλες επτά χώρες να έχουν ακριβότερο «καλάθι» από την Ελλάδα από 10% έως 47%. Αυτό που κάνει το ελληνικό «καλάθι» φθηνότερο είναι κυρίως οι χαμηλότερες τιμές σε φρούτα και λαχανικά, ελαιόλαδο, κρέας και φέτα, προϊόντα δηλαδή παραγόμενα εδώ, που σε μεγάλο βαθμό δεν είναι τυποποιημένα.

Στο 2,2% «βλέπει» η ΤτΕ τον πληθωρισμό το 2026

Ραγδαία αποκλιμάκωση του πληθωρισμού στην Ελλάδα τα προσέχ, δύο χρόνια προβλέπει η Τράπεζα της Ελλάδος. Στο οικονομικό δελτίο (Inflation Monitor) η ΤτΕ προβλέπει ότι ο πληθωρισμός (εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή) θα υποχωρήσει φέτος στο 2,5% από 3% το 2024, ενώ προβλέπεται περαιτέρω αποκλιμάκωσή του στο 2,2% το 2026. Η εξέλιξη αυτή αποδίδεται στην απότομη μείωση των τιμών των ενέργειας αλλά και στην υποχώρηση των τιμών των βασικών εμπορευμάτων, όπως επίσης και των τροφίμων.

Η ανάλυση καταλήγει ότι μέχρι το τέλος του 2026 ο πληθωρισμός θα συγκλίνει προς το όριο του 2%, αλλά θα παραμείνει ελαφρώς πάνω από αυτό. Ωστόσο, το 2027 αναμένεται μια εφάπαξ άνοδος του πληθωρισμού βάσει του ΕνΔΤΚ στο 2,5%. Ο πυρήνας του πληθωρισμού (δομικός πληθωρισμός) αναμένεται να μειωθεί το 2024, καταλήγοντας στο 2,2% το 2027, αντανακλώντας κυρίως τη μείωση του πληθωρισμού των μη ενεργειακών βιομηχανικών αγαθών – και σε μικρότερο βαθμό τον πληθωρισμό των υπηρεσιών.

Υπενθυμίζεται ότι ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ αυξήθηκε σε 3,1% τον Ιανουάριο του 2025 από 2,9% τον Δεκέμβριο του 2024, καθώς οι αυξήσεις των επιμέρους δεικτών των μη επεξεργασμένων τροφίμων και της ενέργειας αντισταθμίστηκαν εν μέρει από τη μείωση του πληθωρισμού των μη ενεργειακών βιομηχανικών αγαθών. Ο πυρήνας του πληθωρισμού παρέμεινε σταθερός στο 4,4%. Ωστόσο διαπιστώνεται ότι ο δομικός πληθωρισμός στην Ελλάδα συνεχίζει να παρουσιάζει σημαντική θετική διαφορά 1,7 ποσοστιαίας μονάδας σε σύγκριση με τη ζώνη του ευρώ. Οι εξελίξεις στο μέτωπο του πληθωρισμού αναμένεται να απασχολήσουν και την επόμενη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ στις 6 Μαρτίου, υπό το πρίσμα των μακροοικονομικών προβλέψεων που θα έχει στη διάθεσή της η Κεντρική Τράπεζα.

Ηδη στις 30 Ιανουαρίου 2025 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε να μειώσει τα τρία βασικά επιτόκια της ΕΚΤ κατά 25 μονάδες βάσης, με το επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων (DFR) στο 2,75% από 3% προηγούμενος.

Στον «Πυρετό του Σαββατόβραδου» χόρεψαν 29 κέντρα διασκέδασης

Μεγάλη φοροδιαφυγή αποκάλυψαν έλεγχοι – Εως και 272% υψηλότερος ο τζίρος

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Οι έλεγχοι νέας γενιάς, σε πραγματικό χρόνο, στα 29 μεγάλα νυχτερινά κέντρα σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη έφεραν αποτελέσματα και αποκάλυψαν μεγάλες εστίες φοροδιαφυγής. Στην αρχή η φορολογική διοίκηση παρακολουθούσε (από τα ηλεκτρονικά συστήματα διαβίβασης αποδείξεων e-send) τις συναλλαγές που έκαναν τα κέντρα διασκέδασης για να αποκτήσει εικόνα του τζίρου. Μετά ξεκίνησαν και οι επισκέψεις όπου και διαπιστώθηκε τελικά ότι πριν από την εμφάνιση των ελεγκτών δήλωναν μικρότερες εισπράξεις έως και 50%.

Σύμφωνα με πληροφορίες, οι νέοι τύποι ελεγκοι αναμένεται να οδηγήσουν και σε αλλαγές στη φορολογία εισοδήματος. Συγκεκριμένα, όπως αναφέρουν πηγές του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών είναι εξαιρετικά πιθανόν το 2026 να αλλάξουν οι μέσοι τζίροι ανά ΚΑΔ που χρησιμοποιεί η ΑΑΔΕ για να εντοπίσει το ελάχιστο τεκμαρτό εισόδημα, ενώ ταυτόχρονα θα έχει κα-

Αξιοποιήθηκαν στοιχεία από το MyData, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έως και δεδομένα από το Google Maps.

λύτερη εικόνα για τους μέσους τζίρους σε κάθε κλάδο.

Πώς εντοπίστηκαν

Όπως αναφέρουν από την ΑΑΔΕ, για την εκτέλεση της επιχείρησης με την κωδική ονομασία «Πυρετός το Σαββατόβραδο», χρησιμοποιήθηκαν ασύγχρονα ψηφιακά εργαλεία και συγκεκριμένα:

- Στοιχεία από το e-send και το myDATA.
- Εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης (αλγόριθμοι).
- Στοιχεία από την παρακολούθηση πλατφορμών κρατήσεων.
- Αναρτήσεις σε μέσα κοινωνικών δικτύωσης.
- Δεδομένα από το Google Maps σχετικά με την πυκνότητα συγκέντρωσης πελατών σε αυτά τα κέντρα.

Λουλούδια και πάρκινγκ

Η επιχείρηση ξεκίνησε στις 11 Ιανουαρίου, όταν μπήκαν στο μικροσκόπιο τα στοιχεία που διαβίβασαν στην ΑΑΔΕ

Η επιχείρηση ξεκίνησε στις 11 Ιανουαρίου. Η αίθουσα επιχειρήσεων της ΑΑΔΕ παρακολουθούσε σε πραγματικό χρόνο τη διαβίβαση των αποδείξεων που εκδίδονταν, αναλύοντας τα δεδομένα του αλγορίθμου και συντόνιζε τους ελεγκτές, ώστε να επισκεφθούν στοχευμένα τις επιχειρήσεις.

29 κέντρα διασκέδασης σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Ο συνολικός τζίρος για το βράδυ της 11ης Ιανουαρίου, 821.000 ευρώ. Τα επόμενα δύο Σάββατα ομάδες ελεγκτών εμφανίστηκαν και στα 29 κέντρα διασκέδασης, καταγράφοντας τα πάντα. Από εισιτήρια εισόδου και ποτά, έως λουλούδια και πάρκινγκ. Ένας ελεγκτής ήταν μόνιμα στο κεντρικό ταμείο και άλλος ένας στο σημείο που μοίραζαν τα λουλούδια.

Οι ελεγκτές κατέγραψαν όλη την κίνηση και τις συναλλαγές, ενώ ταυτόχρονα παρακολουθούσαν τη διαβίβαση των αποδείξεων στο myDATA. Στη συνέχεια, συνέκριναν αυτά τα στοιχεία με τις εισπράξεις του προηγούμενου Σαββάτου. Οι μεγαλύτερες αποκλίσεις εντοπίστηκαν σε ένα κέντρο διασκέδασης με δηλωθείσες εισπράξεις 272% περισσότερες σε σχέση με εκείνες της 11ης Ιανουαρίου, ενώ σε άλλο κέντρο η απόκλιση έφτασε το 215% και σε ένα τρίτο η απόκλιση άγγιξε το 138%. Τα επόμενα τρία Σάββατα οι ελεγκτές επι-

σκέφθηκαν μόνο τις επιχειρήσεις που εμφάνιζαν σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των στοιχείων που διαβιβάστηκαν, των στοιχείων που έχουν εκδοθεί και των δεδομένων που ανέδειξε ο αλγόριθμος. Όπου διαπιστώθηκαν παραβάσεις, επιβλήθηκαν πρόστιμα και αναστολή λειτουργίας του καταστήματος.

Το άλμα τζίρου

Τα αποτελέσματα από τους ελέγχους νέας γενιάς είναι εντυπωσιακά. Μετά την έναρξη της δράσης του ελεγκτικού μηχανισμού παρατηρήθηκε εντυπωσιακή αύξηση τζίρου σε έξι από τα μεγαλύτερα νυχτερινά κέντρα κατά μέσον όρο 50% σε σχέση με πριν. Η μέθοδος ελέγχου δημοιούργησε μια βάση αναφοράς (benchmarking) για όλα αυτά τα καταστήματα, η οποία σε συνδυασμό με στοιχεία από ψηφιακά εργαλεία υπολογίζει, με υψηλή προσέγγιση, τον τζίρο και τη διακινησιολογία του ώστε να γίνονται έλεγχοι σε πραγματικό χρόνο. Η αίθουσα επι-χειρήσεων της ΑΑΔΕ παρακολουθούσε

σε πραγματικό χρόνο τη διαβίβαση των αποδείξεων που εκδίδονταν, αναλύοντας τα δεδομένα του αλγορίθμου και συντόνιζε τους ελεγκτές, ώστε να επισκεφθούν στοχευμένα τις επιχειρήσεις, για τις οποίες υπήρχαν ενδείξεις μη έκδοσης αποδείξεων.

Ταυτόχρονα πραγματοποιείται έλεγχος στα μισθωτήρια συμβόλαια εξοπλισμού και μηχανημάτων, ώστε να διαπιστωθεί ποιος πραγματικά εκμεταλλεύεται τις επιχειρήσεις και να καταπολεμηθεί το φαινόμενο των λεγόμενων «ακυρανθρών / μπισοτινών», δηλαδή οι φερόμενοι ως υπεύθυνοι των καταστημάτων.

Τέλος, σε όλες τις περιπτώσεις, ζητήθηκε από τις ελεγχόμενες επιχειρήσεις ο τρόπος εξόφλησης των αποδείξεων αξίας άνω των 500 ευρώ, για τις οποίες δεν υπήρχε στο e-send στοιχείο για πληρωμή μέσω POS. Η ίδια ελεγκτική διαδικασία θα προχωρήσει και σε επιχειρήσεις άλλων κλάδων όπου καταγράφεται υψηλός τζίρος αλλά υπάρχουν υποψίες για μεγάλη φοροδιαφυγή.

1.000 επιχειρήσεις πραγματοποιούν το 84% των ελληνικών εξαγωγών

Μεγαλώνει το έλλειμμα εξωστρέφειας και ανταγωνιστικότητας των «μικρών»

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Λιγότερες μικρές επιχειρήσεις διέθεσαν τα προϊόντα τους σε αγοραστές εκτός Ελλάδας το 2023 σε σύγκριση με το 2022, σημάδι καθόλου ενθαρρυντικό για την ενίσχυση της εξωστρέφειας του ελληνικού επιχειρείν και της εθνικής οικονομίας συνολικότερα. Το στοιχείο αυτό δείχνει αφενός το πρόβλημα ανταγωνιστικότητας που εξακολουθούν να έχουν τα ελληνικά προϊόντα, αφετέρου την έλλειψη εξαγωγικής κουλτούρας στις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις. Το τελευταίο είναι ίσως ακόμη πιο ανησυχητικό, δεδομένου

Εξαγωγές σε πάνω από 20 χώρες πραγματοποιήσαν μόλις 920 επιχειρήσεις.

ότι τα τελευταία χρόνια έχουν επέλθει σημαντικές βελτιώσεις στις εξαγωγικές διαδικασίες, οι οποίες έχουν μειώσει σημαντικά τον χρόνο και το κόστος.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε χθες η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), συνολικά το 2023, 19.393 επιχειρήσεις πραγματοποίησαν εξαγωγές αξίας 47,35 δισ. ευρώ, ενώ το 2022 εξαγωγές είχαν πραγματοποιήσει 19.154 επιχειρήσεις με τη συνολική αξία τους να διαμορφώνεται σε 51,74 δισ. ευρώ. Από τις 19.393 επιχειρήσεις το 87,3% αυτών ή 16.993 επιχειρήσεις απασχολούν από 0-49 εργαζομένους με την αξία των εξαγωγών που πραγματοποίησαν να αντιστοιχεί στο 20,9% των συνολικών ή 9,92 δισ. ευρώ.

Το 2022 οι επιχειρήσεις με 0-49 εργαζομένους που πραγματοποίησαν εξαγωγές ανήλθαν σε 17.097 ή το 89,3%

Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, συνολικά το 2023, 19.393 επιχειρήσεις πραγματοποίησαν εξαγωγές αξίας 47,35 δισ. ευρώ, ενώ το 2022 εξαγωγές είχαν πραγματοποιήσει 19.154 επιχειρήσεις με την αξία τους να διαμορφώνεται σε 51,74 δισ. ευρώ.

του συνόλου, με την αξία των εξαγωγών να διαμορφώνεται σε 11,22 δισ. ευρώ ή 21,7% της συνολικής αξίας των συναλλαγών. Μεγαλύτερος ήταν ο αριθμός των μεσαίων επιχειρήσεων που πραγματοποίησαν εξαγωγές το 2023 σε σύγκριση με το 2022. Συγκεκριμένα, σε εξαγωγές προχώρησαν 1.572 επιχειρήσεις που απασχολούν από 50-249 εργαζομένους έναντι 1.501 επιχειρήσεων το 2022, με την αξία των εξαγωγών να φτάνει για αυτή την κατηγορία το 20,3% (9,6 δισ. ευρώ) της συνολικής έναντι 21,7% (11,23 δισ. ευρώ) το 2022. Σχεδόν το 60% των εξαγωγών και συγκεκριμένα το 58,7% της συνολικής αξίας τους (27,78 δισ. ευρώ) έγινε από τις μεγάλες επιχειρήσεις, αυτές που απασχολούν πάνω από 250 άτομα, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό το 2022 ήταν 56,5% (ή 29,25 δισ. ευρώ). Όπως και το 2022 σχεδόν το 30% της συ-

νολικής αξίας των εξαγωγών έγινε το 2023 από 5 μόνο επιχειρήσεις (πρόκειται για τις Motor Oil, ElvalHalcor, Ελινόλ, Boehringer Ingelheim Hellas, Mytilineos). Συγκεκριμένα, το 2023 οι 5 μεγαλύτερες επιχειρήσεις πραγματοποίησαν το 29,5% της συνολικής αξίας των εξαγωγών ή 13,98 δισ. ευρώ. Το 49,7% της συνολικής αξίας των εξαγωγών ή 23,54 δισ. ευρώ πραγματοποιήθηκε από 50 συνολικά επιχειρήσεις, το δε 83,8% ή 39,69 δισ. ευρώ πραγματοποιήθηκε από 1.000 συνολικά επιχειρήσεις.

Το 71,3% (ή 33,79 δισ. ευρώ) της συνολικής αξίας των εξαγωγών πραγματοποιήθηκε από επιχειρήσεις των τομέων οικονομικής δραστηριότητας «Μεταποίησης», «Παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού», «Παροχής νερού, επεξεργασίας λυμάτων, διαχείρισης αποβλήτων

και δραστηριοτήτων εξυγίανσης» και «Ορυχείων και λατομείων», (5.901 επιχειρήσεις, 30,4% του συνολικού αριθμού των επιχειρήσεων). Το 22,1% (10,45 δισ. ευρώ) της συνολικής αξίας των εξαγωγών πραγματοποιήθηκε από επιχειρήσεις του τομέα «Χονδρικού και λιανικού εμπορίου, επισκευών μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών», (9.763 επιχειρήσεις, 50,4% του συνολικού αριθμού των επιχειρήσεων). Το 6,6% (3,11 δισ. ευρώ) της συνολικής αξίας των εξαγωγών πραγματοποιήθηκε από επιχειρήσεις των τομέων της «Γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας», «Κατασκευών» και λοιπών υπηρεσιών (πλην χονδρικού και λιανικού εμπορίου κ.λπ.), (3.729 επιχειρήσεις, 19,2% του συνολικού αριθμού των επιχειρήσεων).

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει ο αριθμός των αγορών που έχουν βρει οι ελληνικές επιχειρήσεις που εξάγουν, καθώς οι πολλοί προορισμοί σημαίνει συχνά και μικρότερη εξάρτηση από έναν. Η εικόνα που προκύπτει από τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ δεν είναι πολύ ενθαρρυντική: Εξαγωγές σε πάνω από 20 χώρες πραγματοποίησαν μόλις 920 επιχειρήσεις, με το μερίδιο των εξαγωγών να είναι σημαντικό (65,6% της συνολικής αξίας των εξαγωγών ή 31,08 δισ. ευρώ). Το 8,4% των επιχειρήσεων πραγματοποίησε εξαγωγές σε 10-19 χώρες, το 45,4% σε 2-9 χώρες, ενώ το 41,5% των επιχειρήσεων (8.046 επιχειρήσεις) εξήγαγε προϊόντα μόνο σε μία χώρα.

Το 38% της αξίας των εξαγωγών έγινε από επιχειρήσεις που δεν έχουν θυγατρικές στο εξωτερικό, το 36,2% από επιχειρήσεις με θυγατρικές στο εξωτερικό, ενώ το υπόλοιπο 25,8% της συνολικής αξίας των εξαγωγών πραγματοποιήθηκε από ξένες, ελεγχόμενες από το εξωτερικό, επιχειρήσεις.

Η δική για τα μπόνους δόμησης «φρέναρε» την οικοδομή τον Νοέμβριο

Την εμφάνισή τους φαίνεται πως άρ-
χισαν να κάνουν τα πρώτα «απόνερα»
από την αβεβαιότητα που δημιούρ-
γησε η εκδίκαση των μπόνους δό-
μησης του ΝΟΚ από την Ολομέλεια
του ΣτΕ. Συγκεκριμένα, όπως φαίνεται
από την πορεία της ιδιωτικής οικο-
δομικής δραστηριότητας τον Νοέμ-
βριο του 2024, καταγράφεται μιν αύ-
ξηση του αριθμού των αδειών κατά
6,5%, σε 2.630, αλλά και μείωση κατά
6,3% της επιφανείας σε 589.594 τ.μ.
και ακόμη περισσότερο κατά 20%
του όγκου, που δεν ξεπέρασε τα 2,54
εκατ. κυβικά μέτρα. Αντιθέτως, τον
αμέσως προηγούμενο μήνα, δηλαδή
τον Οκτώβριο, είχε καταγραφεί επίσης
αύξηση κατά 5,2% στον αριθμό των
οικοδομικών αδειών, κατά 31,2%

νεια σχετικά με το τι θα ισχύσει τελικά.
Στον αντίποδα, κατά το δίμηνο Σε-
πτεμβρίου - Οκτωβρίου υπήρξε αθρόα
έγκριση οικοδομικών αδειών με τα
περίφημα μπόνους, καθώς αρκετοί
κατασκευαστές προχώρησαν στην
ανάληψη του σχετικού ρίσκου. Εφό-
σον μάλιστα πρόλαβαν να κάνουν έ-
ναρξη εργασιών έως και την 11η Δε-
κεμβρίου, που είναι η ημερομηνία
«κόφτης» που όρισε το ΣτΕ, οι σχετικές
άδειες θα ολοκληρωθούν απρόσκοπτα.
Ετσι, τον Σεπτέμβριο η ιδιωτική οι-
κοδομική δραστηριότητα στην Αττική
διαμορφώθηκε σε 462 άδειες, 3,4%
περισσότερες από τον αντίστοιχο
περυσινό μήνα, αλλά η επιφάνεια κα-
τέγραψε αύξηση κατά 29,3%, σε
196.515 τ.μ., και ο όγκος κατά 99,1%,
σε 1,22 εκατ. κυβικά μέτρα.

Τον συγκεκριμένο μήνα η μέση
επιφάνεια ανά νέα οικοδομή (για οι-
κιστικά ακίνητα) στην Αττική δια-
μορφώθηκε σε 1.091 τ.μ., ενώ ο μέσος
όγκος σε 6.934 κυβικά μέτρα. Πρό-
κειται για νούμερα που ήταν σημα-
ντικά μεγαλύτερα από τον Ιούλιο του
2024, καθώς η μέση επιφάνεια ανά οι-
κοδομή ήταν μεγαλύτερη κατά 31,4%,
ο δε όγκος κατά 85,8%. Τον Ιούλιο η
μέση επιφάνεια ανά νέα οικοδομή
δεν ξεπερνούσε τα 830 τ.μ. και ο
όγκος τα 3.730 κυβικά μέτρα, ενώ α-
κόμη χαμηλότερα είναι τα νούμερα
του Ιουνίου, όταν είχαν εκδοθεί άδειες
για μόλις 555 τ.μ. επιφανείας ανά νέα
οικοδομή και 1.967 κυβικά μέτρα ό-
γκου. Επομένως, με βάση τα παρα-
πάνω, κατά το δίμηνο Ιουνίου - Ιουλίου
-λόγω και των σημαντικών αντιδρά-
σεων και προσφυγών αλλά και της
αναστολής έκδοσης αδειών με χρήση
των μπόνους από αρκετούς δήμους-
οι άδειες που εκδίδονταν δεν έκαναν
χρήση των μπόνους.

Αυτό άλλαξε το δίμηνο Σεπτεμ-
βρίου - Οκτωβρίου μετά και την α-
πόφαση του ΣτΕ, μάλιστα παγές της
αγοράς κάνουν λόγο για καθίζηση
της οικοδομικής δραστηριότητας, με
δεδομένο ότι αναμένεται ευρύτερη
νομοθετική ρύθμιση προσαρμοσμένη
στην απόφαση του ΣτΕ.

Σημαντική κάμψη δείχνουν τα στοιχεία, καθώς οι κατασκευαστές ανέμεναν την απόφαση του ΣτΕ, που ελήφθη τελικά τον Δεκέμβριο.

στην επιφάνεια και κατά 46,7% στον
όγκο.

Πάντως, στην Αττική η εικόνα τον
Νοέμβριο ήταν θετικότερη σε σχέση
με την υπόλοιπη χώρα, καθώς ο α-
ριθμός των αδειών αυξήθηκε κατά
17,1%, σε 616, και η επιφάνεια ση-
μείωσε αύξηση κατά 9,2%, σε 174.274
τ.μ., ενώ πτωτικά κινήθηκε ο όγκος,
αλλά η μείωση περιορίστηκε στο 10%.
Τα στοιχεία αυτά καταδεικνύουν τη
στάση αναμονής μερίδας κατασκευ-
αστών κατοικιών, ενόψει της από-
φασης του ΣτΕ, που έγινε γνωστή τε-
λικά στις 11 Δεκεμβρίου, καταργώντας
τελικά τα μπόνους. Παράλληλα, όμως,
θα πρέπει να σημειωθεί ότι σε κάποιες
περιπτώσεις δήμων οι αρμόδιες υ-
πηρεσίες δόμησης δεν εξέταζαν φα-
κέλους οικοδομικών αδειών που έ-
καναν χρήση των μπόνους δόμησης,
έως ότου υπάρξει μεγαλύτερη σαφή-

Ρεκόρ εισπραξης ληξιπρόθεσμων ασφαλιστικών οφειλών το 2024

Ανήλθαν σε 2 δισ. ευρώ – Συνολικά τα χρέη φθάνουν σε 50 δισ. ευρώ

Της ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Ιστορικό ρεκόρ εσόδων πέτυχαν οι υ-
πηρεσίες του Κέντρου Εισπραξης Α-
σφαλιστικών Οφειλών (ΚΕΑΟ) στο τέλος
Δεκεμβρίου του 2024, αγγίζοντας τα 2
δισ. ευρώ μέσα σε ένα έτος. Πρόκειται
για το υψηλότερο ποσό που εισπράχθηκε
σε ετήσια βάση από τη δημιουργία του
ΚΕΑΟ, το 2013, έως σήμερα. Αν και οι
ασφαλιστικές οφειλές εξελίσσονται σε...
Λερναία Υδρα, καθώς έφθασαν στα 50
δισ. ευρώ, κυρίως εξαιτίας των πρόσθε-
των τελών και προσαυξήσεων και όχι
της δημιουργίας νέων οφειλών, τα στοι-
χεία δείχνουν πως οι υπηρεσίες του ΚΕ-
ΑΟ με στοχευμένες δράσεις έφθασαν
τις συνολικές εισπράξεις του τελευταίου

Από την έναρξη της λειτουργίας του ΚΕΑΟ έως σήμερα έχουν εισπραχθεί συνολικά πάνω από 13 δισ. ευρώ.

τριμήνου (Οκτώβριος - Δεκέμβριος) του
2024 στα 511,8 εκατ. ευρώ.

Μάλιστα αυτές οι εισπράξεις, του τε-
τάρτου τριμήνου, είναι λίγο κάτω από
το ρεκόρ τριμήνου των 515 εκατ. ευρώ
που επιτεύχθηκε το αμέσως προηγούμενο
τρίτο τρίμηνο του έτους. Συνολικά, οι
ετήσιες εισπράξεις για το 2024 είναι
1.960.602.100 ευρώ. Παρουσιάζουν αύ-
ξηση περίπου 15% σε σχέση με το προη-
γούμενο έτος και αποτελούν τις υψη-
λότερες ετήσιες εισπράξεις από την έ-
ναρξη λειτουργίας του ΚΕΑΟ. Ετσι, από
την έναρξη της λειτουργίας του Κέντρου
έως σήμερα έχουν εισπραχθεί συνολικά
13.206.529.957 ευρώ.

Η στρατηγική

Σημαντικό μέρος των εισπράξεων
προήλθε από τις ρυθμίσεις οφειλών.
Είναι ενδεικτικό ότι στο τέλος Δεκεμ-

βρίου του 2024 οι ενεργές και ολοκλη-
ρωμένες ρυθμίσεις στο ΚΕΑΟ έφθασαν
σε πλήθος τις 1.047.535, για οφειλές ύ-
ψους 8,26 δισ. ευρώ.

Όμως, σημαντικές είναι και οι εισπρά-
ξεις εκτός ρύθμισης, καθώς το Κέντρο
επιδιώκει την ενίσχυση των διαδικασιών
εισπραξης χρεών μέσα από τον εντο-
πισμό και την καταπολέμηση διαχρο-
νικών παθολογιών του συστήματος εί-
σπραξης και τη λήψη μέτρων κατά της
συστηματικής αποφυγής καταβολής ει-
σφορών, προκειμένου να διασφαλιστούν
η ίση μεταχείριση των συνεισφερόντων
στην κοινωνική ασφάλιση και η μη νό-
θευση του υγιούς ανταγωνισμού. Με
άλλα λόγια, βάσει του σχεδιασμού των
επικεφαλής του Κέντρου, της διοίκησης
του ΕΦΚΑ και της ηγεσίας του υπουρ-
γείου Εργασίας, επιδιώκεται η προστασία
των πολιτών που καταβάλλουν τις ει-

σφορές τους έναντι όσων δεν ανταπο-
κρίνονται στις υποχρεώσεις τους.

Σε αυτή την κατεύθυνση το ΚΕΑΟ
ελέγχει, για παράδειγμα, περιπτώσεις
έντονης παραβατικότητας και συστη-
ματικής δημιουργίας οφειλών. Κοινό
χαρακτηριστικό των περιπτώσεων αυτών
είναι η συνεχής δημιουργία οφειλών
και η ανυπαρξία περιουσιακών στοιχείων
των οφειλέτη για την ικανοποίηση των
απαιτήσεων του φορέα.

Για την αντιμετώπιση, δε, των πα-
ραπάνω περιπτώσεων εφαρμόζεται,
σύμφωνα με τον κεντρικό σχεδιασμό,
ο καταλογισμός των εισφορών στους
πράγματι ωφελουμένους από την πα-
ράνομη δραστηριότητα. Άλλωστε έχει
εξακαθαριστεί πως αυτά τα πρόσωπα
είναι που έχουν την υποχρέωση αλλά
και την οικονομική δυνατότητα να α-
ποκαταστήσουν τη ζημία των ασφαλι-

στικών οργανισμών που προκλήθηκε
από τη δραστηριότητά τους.

Ο «κόκκινος» δείκτης

Επιπροσθέτως, στο ΚΕΑΟ γίνεται έ-
λεγχος αφερεγγυότητας των κοινών ε-
πιχειρήσεων που είναι οφειλέτες. Ο δεί-
κτης αφερεγγυότητας μιας κοινής επι-
χείρησης, οφειλέτη του ΚΕΑΟ, προκύπτει
από στοιχεία που αφορούν:

- Την υποβολή ΑΠΔ χωρίς την κα-
ταβολή εισφορών.
- Τη δραστηριότητα της επιχείρησης
(επιχειρήσεις καθαριότητας, φύλαξης,
εκπαιδευτικοί όμιλοι, κέντρα αισθητικής).
- Το εάν πρόκειται για επιχειρήσεις
εντάσεως εργασίας.
- Τα χαρακτηριστικά των υπευθύνων
(π.χ. ορισμός ως υπεύθυνων πρώην ερ-
γαζομένων της επιχείρησης).
- Τη νομική μορφή των επιχειρήσεων
(μονοπρόσωπες, ΕΠΕ, ΙΚΕ).
- Το εάν οι ειδικότητες των απασχο-
λουμένων στην επιχείρηση είναι άσχετες
με τις δραστηριότητες της επιχείρησης
(ενδεικτικά αναφέρεται η περίπτωση
επιχείρησης με δραστηριότητα «καθα-
ρισμοί», με απασχολούμενους μάγειρες,
νοσοκόμους και νηπιαγωγούς).
- Την όλη συμπεριφορά της επιχεί-
ρησης.

Να σημειωθεί ότι στη διαχείριση των
οφειλών εφαρμόζονται από το ΚΕΑΟ ε-
νιαίες διαδικασίες για το σύνολο των ο-
φειλετών. Από την έναρξη του Κέντρου
μέχρι τον Δεκέμβριο του 2024 έχουν α-
ποσταλεί 2.632.918 ατομικές ειδοποιήσεις
σε οφειλέτες, ενώ εντός του τετάρτου
τριμήνου του 2024 εστάλησαν 255.812.

Αναγκαστικά μέτρα

Παράλληλα, βέβαια, εντοπίζονται και
οι οφειλέτες εις βάρος των οποίων μπο-
ρούν να ληφθούν μέτρα, και ήδη, σύμ-
φωνα με τα στοιχεία της έκθεσης του
ΚΕΑΟ για το τέταρτο τρίμηνο του προη-
γούμενου έτους, έχουν επιβληθεί ανα-
γκαστικά μέτρα για οφειλές συνολικού
ύψους 37,4 δισ. ευρώ.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ:
HELLENIC BANK
Μέλος του Ομίλου **EUROBANK**

Η ΚΩΜΩΔΙΑ ΠΟΥ ΕΚΑΝΕ ΡΕΚΟΡ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ
ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ !!!

SEXY
LAUNDRY
THE MICHELE RIML

ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
PENIA ΛΟΥΪΖΙΔΟΥ
Μετάφραση: Νικολέτα Κοτσαηλίδου
Σκηνοθεσία: Σπύρος Παπαδόπουλος

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ:
24-25-26-27 ΑΠΡΙΛΙΟΥ
ΠΑΤΤΙΧΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΛΕΜΕΣΟΥ:
29-30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΚΑΙ 1η ΜΑΙΟΥ

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ:
ticketmaster.cy | | 7777 7040

ΜΕΓΑΛΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ:

ΧΟΡΗΓΟΙ:

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ:

DAVIDOFF

ΟΙ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ
ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΤΗΣ

Driving your stories.

ΧΟΡΗΓΟΣ
ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ:

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

98.1 & 95.5

wizguide

Δημιουργήθηκαν 70.349 νέες θέσεις εργασίας το 2024

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Σημαντικές απώλειες θέσεων εργασίας, κατά κύριο λόγο στον τουρισμό, στη βιομηχανία τροφίμων και στο χονδρικό εμπόριο, «πλήγωσαν» την αγορά εργασίας κατά τον τελευταίο μήνα του 2024, με αποτέλεσμα να έχουμε μείωση της μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα, με 14.218 χαμένες θέσεις εργασίας. Συνολικά, βέβαια, ο χρόνος έκλεισε με θετικό ισοζύγιο απασχόλησης, αφού στο σύνολο του 2024 οι προσλήψεις υπερίσχυσαν των απολύσεων και δημιουργήθηκαν 70.349 νέες θέσεις εργασίας. Και σε αυτήν την περίπτωση όμως τα στοιχεία του πληροφοριακού συ-

Οι 70.349 νέες θέσεις εργασίας είναι αισθητά λιγότερες συγκριτικά με τις 116.649 του 2023.

Η πλήρης απασχόληση κυριάρχησε, έστω και οριακά, καλύπτοντας το 51,98% των προσλήψεων.

στήματος «Εργάνη» δεν αφήνουν πολλά περιθώρια για εφυσυαχισμό. Το τελευταίο τρίμηνο του 2024 χάθηκαν συνολικά 232.395 θέσεις απασχόλησης, και συγκεκριμένα 131.196 θέσεις τον περασμένο Οκτώβριο, 86.686 τον Νοέμβριο και 14.218 τον Δεκέμβριο. Ειδικά δε για τον τελευταίο μήνα του προηγούμενου έτους, οι απώλειες έρχονται σε αντίθεση με το τι είχε συμβεί ένα χρόνο νωρίτερα, στο τέλος του 2023, όταν τα στοιχεία έδειχναν αύξηση στις απασχόλησεις κατά 18.496 στις θέσεις εργασίας. Είναι μάλιστα ενδεικτικό ότι από το 2019 και μετά, μόνο το 2021 είχε

προκύψει απόλεια θέσεων εργασίας (-2.598) κατά τον συγκεκριμένο μήνα. Αλλά και οι 70.349 νέες θέσεις εργασίας που συνολικά δημιουργήθηκαν το 2024, είναι αισθητά λιγότερες, κατά 46.300, συγκριτικά με τις 116.649 νέες θέσεις εργασίας που είχαν προκύψει το 2023. Γεγονός που εξηγείται από το ότι κατά το β' εξάμηνο του περασμένου έτους μόνο ο Σεπτέμβριος (+3.596) ήταν μήνας με θετικό ισοζύγιο προσλήψεων - απολύσεων.

Από τον Ιούλιο του 2024 έως και τον Δεκέμβριο, οι πέντε από τους έξι μήνες είχαν αρνητικό πρόσημο (Ιούλιος -34.979 θέσεις, Αύγουστος -5.081, Οκτώβριος -131.491, Νοέμβριος -86.686 και Δεκέμβριος -14.218). Το αντίστοιχο β' εξάμηνο του 2023, οι συνολικές απώλειες θέσεων εργασίας ήταν κατά 80.590 λιγότερες σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2024.

Τα στοιχεία του περασμένου Δεκεμβρίου προβληματίζουν και ως προς το είδος των συμβάσεων εργασίας που υπογράφηκαν. Όπως φαίνεται, από το σύνολο των 219.773 προσλήψεων, οι περισσότερες (51,67% ή 113.559) αφορούν ευέλκτες μορφές εργασίας. Ειδικότερα, προέκυψαν 89.884 (ποσοστό 40,90%) προσλήψεις μερικώς απασχόλησης και 23.675 (ποσοστό 10,77%) προσλήψεις με όρους εκ περιτροπής εργασίας. Συνολικά, στο 12μηνο Ιανουαρίου - Δεκεμβρίου 2024 η πλήρης απασχόληση κυριάρχησε, έστω και οριακά, καλύπτοντας το 51,98% των προσλήψεων.

Σε επίπεδο δραστηριότητας, οι μεγαλύτερες απώλειες (-4.755) εντοπίστηκαν στα καταλύματα, άλλα μια ένδειξη ότι ο τουρισμός δέχεται μεγάλη πίεση, ως προς τις χαμένες θέσεις εργασίας, που αναμένεται να μεγαλώσει, με δεδομένα αφενός την ανησυχία που έχει δημιουργήσει η έντονη οισιμική δραστηριότητα στη Σαντορίνη και αφετέρου την επέκταση της εφαρμογής της ψηφιακής κάρτας εργασίας στους κλάδους του τουρισμού και του επισιτισμού. Ακολουθούν η βιομηχανία τροφίμων (-3.192), το χονδρικό εμπόριο (-2.243) και η πεντάδα συμπληρώνεται με τα ταξιδιωτικά πρακτορεία (-848) και με την παροχή προσωπικών υπηρεσιών (-813).

Στον αντίποδα, η απασχόληση αυξήθηκε σε κλάδους των υπηρεσιών, όπως δραστηριότητες απασχόλησης (+3.618 νέες θέσεις εργασίας), διοικητικές δραστηριότητες γραφείου (+1.844 νέες θέσεις), δραστηριότητες ανθρώπινες υγείας (+1.247), αθλητικές δραστηριότητες (+656) και δημόσια διοίκηση, άμυνα και υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση (+559).

Στην Ολλανδία αγοράζεις κοντέινερ και στην Κρήτη βίλα

Αδύνατη η αγορά κατοικίας στα επίπεδα των 300.000 ευρώ στην Κεντρική Ευρώπη

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΞΑΝΟΓΛΟΥ**

Ωφελιμένη πρόκειται να εξέλθει η ελληνική αγορά εξοχικών κατοικιών από την πορεία αποκλιμάκωσης των επιτοκίων στην Ευρωζώνη. Σύμφωνα με σχετική ανάλυση της Elxis - At Home in Greece, η οποία δραστηριοποιείται στις αγοραπωλησίες και στη διαχείριση εξοχικών κατοικιών στην Ελλάδα, η εξέλιξη αυτή έχει επαναφέρει τις τιμές πώλησης κατοικιών στην Ευρωζώνη σε ανοδική τροχιά. Η εξέλιξη αυτή, ειδικά σε χώρες όπως η Γερμανία και η Ολλανδία, που αποτελούν και σημαντικές πηγές προέλευσης ξένων αγοραστών εξοχικών στην Ελλάδα, αναμένεται να ενισχύσει κι άλλο τη ζήτηση.

Όπως τονίζει ο διευθύνων σύμβουλος της Elxis, Γιώργος Γαβριηλίδης, «η επιστροφή της πορείας των τιμών των κατοικιών στις αγορές της Βορειοδυτικής Ευρώπης σε ανοδική τροχιά θα λειτουργήσει ευνοϊκά για την ελληνική αγορά εξοχικών κατοικιών. Παρά τις αυξήσεις τιμών των παραθεριστικών ακινήτων με έναν μέσο ετήσιο ρυθμό 8%-10% τα τελευταία 4-5 χρόνια, η σύγκριση με το εξωτερικό παραμένει πολύ ευνοϊκή. Για παράδειγμα, στην Ολλανδία απαιτούνται σήμερα 500.000 ευρώ για να αγοράσει κάποιος ένα σύγχρονο σπίτι. Στο Μόναχο της Γερμανίας, μια μονοκατοικία απο-

Στην Ολλανδία απαιτούνται 500.000 ευρώ για να αγοράσει κάποιος ένα σύγχρονο σπίτι και στο Μόναχο 1,5 εκατ. για μία μονοκατοικία.

τιμάται προς 1,5 εκατ. ευρώ. Την ίδια στιγμή, στην Κρήτη, μια νεόδμητη βίλα με πισίνα και δύο υπνοδωμάτια στοιχίζει 280.000 ευρώ, ή 360.000 ευρώ αν έχει τρία υπνοδωμάτια». Ο κ. Γαβριηλίδης αναφέρει χαρακτηριστικά ότι «με τα χρήματα αυτά στην Ολλανδία αγοράζει κανείς ένα σπίτι από κοντέινερ, ή πλαστικό, σε κάποιο πάρκο, χωρίς καν να έχει στην κατοχή του τη γη, την οποία νοικιάζει από τον οικείο δήμο».

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, το 2023 οι τιμές πώλησης κατοικιών στην Ευρωζώνη υποχώρησαν κατά 1,2%. Στη Γερμανία η πτώση ήταν 8,5% και στην Ολλανδία 1,9%, ενώ στο Βέλγιο σημειώθηκε αύξηση κατά 2,3%. Ωστόσο, από τις αρχές του 2024 και μετά, και ιδίως κατά το δεύτερο και το τρίτο τρίμηνο, οι τιμές στην Ευρωζώνη επείστρεψαν σε τροχιά ανόδου (+1,9% και +1,4% αντιστοίχως). Αυτό συνέβη επειδή τα ε-

Όσοι Ευρωπαίοι διαθέτουν κάποια αποταμίευση, π.χ. 300.000 ευρώ, διαπιστώνουν ότι δεν μπορούν να αποκτήσουν πρόσβαση στη δική τους αγορά κατοικίας. Αντιθέτως, με τα ίδια χρήματα μπορούν να αποκτήσουν ένα νεόδμητο εξοχικό με πισίνα στην Ελλάδα, το οποίο μάλιστα μπορεί να αποφέρει έσοδα από την εκμίσθωσή του και σημαντικές μελλοντικές υπεραξίες, λένε παράγοντες του κλάδου.

πιτόκια δανεισμού άρχισαν να υποχωρούν, τα εισοδήματα των πολιτών ενισχύθηκαν κι έτσι η ζήτηση για νέα στεγαστικά δάνεια αυξήθηκε κατά 4% με βάση τα στοιχεία της ΕΚΤ, παραμένοντας όμως περίπου 30% χαμηλότερα από το επίπεδο του 2022.

Σε πρόσφατη ανάλυση της ING για την ευρωπαϊκή αγορά κατοικίας επισμαίνεται ότι οι παράγοντες αυτοί θα συνεχίσουν να επιδρούν θετικά στις τιμές, όχι μόνο λόγω της πτώσης των επιτοκίων της ΕΚΤ, αλλά κι επειδή υπάρχουν δομικές ανισορροπίες σε πολλές αγορές ακινήτων χωρών της Ευρώπης. Συγκεκριμένα, σε Ολλανδία και Γερμανία η προσφορά νέων κατοικιών συνεχίζει να υστερεί δραματικά της ζήτησης, ωθώντας τις τιμές προς τα πάνω. Για παράδειγμα, στη Γερμανία, οι νέες οικοδομικές άδειες για κατοικίες υποχώρησαν το 2023 στο χαμηλότερο επίπεδο από το 2010, ενώ

οι εκτιμήσεις για το 2024 κάνουν λόγο για πρόσθετη μείωση κατά 45%, κάτι που σημαίνει ότι θα συνεχιστεί το έλλειμμα διαθέσιμων κατοικιών στην αγορά, συντηρώντας τις υψηλές τιμές.

«Το σημαντικότερο όμως είναι ότι όσοι Ευρωπαίοι διαθέτουν κάποια αποταμίευση, π.χ. 300.000 ευρώ, διαπιστώνουν ότι δεν μπορούν να αποκτήσουν πρόσβαση στην αγορά κατοικίας. Αντιθέτως, με τα ίδια χρήματα μπορούν να αποκτήσουν ένα νεόδμητο εξοχικό με πισίνα στην Ελλάδα, το οποίο μάλιστα μπορεί να αποφέρει έσοδα από την εκμίσθωσή του και σημαντικές μελλοντικές υπεραξίες. Έχουμε ένα πρόσφατο παράδειγμα πελάτη μας, που αγόρασαν ένα σπίτι στην Πάληρο, απέναντι από τη Λευκάδα, πριν από τέσσερα χρόνια, πληρώνοντας 360.000 ευρώ. Σήμερα το πωλούν και βρήκαν αγοραστή έναντι 650.000 ευρώ. Τέτοια παραδείγματα

είναι συχνά και λειτουργούν θετικά για την προσέλκυση και νέων αγοραστών», αναφέρει ο κ. Γαβριηλίδης.

Παράλληλα, σε σχέση με χώρες όπως η Ολλανδία, η αγορά δευτερεύουσας ή εξοχικής κατοικίας δεν έχει μεγάλη φορολογική επιβάρυνση. Στην Ολλανδία, π.χ., ο φόρος μεταβίβασης για την απόκτηση κύριας κατοικίας είναι μόλις 2%, αλλά όταν αγοράσει κανείς δεύτερο σπίτι, ή εξοχικό, ο συντελεστής φόρου αυξάνεται στο 10,4%.

Αντιθέτως, στην Ελλάδα δεν ξεπερνάει το 3%, στοιχείο που επίσης λειτουργεί θετικά στη σύγκριση με την ελληνική αγορά. Με δεδομένο ότι η ING προβλέπει ότι οι τιμές πώλησης κατοικιών στην Ευρωζώνη θα αυξηθούν κατά 3% το 2025, φαίνεται πως η σύγκριση θα συνεχιστεί να είναι υπέρ της εγχώριας αγοράς εξοχικών κατοικιών, λειτουργώντας υπέρ της ζήτησης.

Στις 10 πρώτες χώρες της Ε.Ε. η Ελλάδα στην αιολική ενέργεια

Η Ελλάδα βρίσκεται στην πρώτη δεκάδα των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με το μεγαλύτερο μερίδιο αιολικής ενέργειας. Το 2024 η Ευρώπη συνέχισε να αναπτύσσει την αιολική ενέργεια. Ενδεικτικά, οι ευρωπαϊκές χώρες συνολικά αδειοδότησαν μέσω κρατικών διαγωνισμών περισσότερα αιολικά πάρκα από οποιαδήποτε άλλη χρονιά (37 GW). Η Γερμανία ήταν η χώρα που εγκατέστησε το 2024 τα περισσότερα νέα αιολικά πάρκα (πάνω από 4 GW). Αυτά είναι μερικά βασικά

τανάλωμα στο Διασυνδεδεμένο Σύστημα βρίσκεται πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Αξίζει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τα δημοσιευμένα στοιχεία των εθνικών διαχειριστών στην Ελλάδα, η αιολική ενέργεια παράγεται το 24,4% της εγχώριας ηλεκτροπαραγωγής το 2024.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εγκατέστησε 13 GW νέας ισχύος αιολικής ενέργειας το 2024. Συνολικά η Ευρώπη εγκατέστησε 16,4 GW. Το 84% αυτών ήταν χερσαία αιολικά πάρκα. Το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γαλλία, η Φινλανδία, η Τουρκία, η Ισπανία και η Σουηδία εγκατέστησαν όλες πάνω από 1 GW η κάθε μία. Μέσα στο 2024 οριστικοποιήθηκαν επενδύσεις 32 δισ. ευρώ για νέα αιολικά πάρκα που θα κατασκευαστούν το επόμενο διάστημα. Αυτά συνολικά είναι 20 GW νέας ισχύος. Επιπλέον, το 2024 η Ευρώπη αδειοδότησε και κατοχώρησε περισσότερα από ποτέ νέα αιολικά πάρκα μέσω κρατικών διαγωνισμών. Συνολικά, 37 GW κατοχώρηθηκαν μέσω διαγωνισμών (29 GW στην Ε.Ε.). Αυτό αποτελεί θετικό νέο για τη μελλοντική ανάπτυξη. Αναμένεται ότι η Ευρώπη θα εγκαταστήσει 186 GW νέας αιολικής ενέργειας μεταξύ 2025-2030, τα 139 GW στην Ε.Ε. Εάν οι κυβερνήσεις επιτύχουν την επιτάχυνση της αδειοδότησης και την επέκταση του δικτύου, ακόμη περισσότερα έργα θα υλοποιηθούν. Εάν, αντίθετα, αποτύχουν, σημαντικές καθυστερήσεις θα πλήξουν την προσπάθεια της Ευρώπης.

Αύξηση στην ασφάλιση κατοικιών έναντι φυσικών καταστροφών το 2024

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Στο 1,2 εκατ. ανήλθε στο τέλος του 2024 ο αριθμός των ασφαλισμένων κατοικιών, καταγράφοντας αύξηση 7,5% σε σχέση με το 2023. Αυτό προκύπτει από στοιχεία της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος, με βάση τα οποία από τα ασφαλισμένα ακίνητα, 662.452 περιλαμβάνουν κάλυψη τόσο για καιρικά φαινόμενα όσο και για σεισμό, καταγράφοντας άνοδο 26,9% συγκριτικά με το προηγούμενο έτος. Όπως επισμαίνεται σε δήλωσή του ο πρόεδρος της Επιτροπής Περιουσίας, Μεταφορών και Αντασφαλίσεων, Ερρίκος Μοάτσος, «η πολιτεία, μέσω της έκπτωσης στον ΕΝΦΙΑ για τις ασφαλισμένες κατοικίες, έχει συμβάλει

Τα ακίνητα που έχουν κάλυψη τόσο για καιρικά φαινόμενα όσο και για σεισμό κατέγραψαν άνοδο 26,9% συγκριτικά με το προηγούμενο έτος.

σημαντικά στην ενίσχυση αυτής της τάσης», καθώς τα ακίνητα αυτά επωφελούνται από την έκπτωση κατά 10% έως 20% του ΕΝΦΙΑ.

Η τάση αυτή είχε ως αποτέλεσμα να αυξηθεί η αναλογία των κατοικιών με πλήρη ασφαλιστική κάλυψη έναντι φυσικών καταστροφών από 52,4% το 2023 σε 62,2% το 2024 και σύμφωνα με την Ένωση, υποδηλώνει την αυξανόμενη συνειδητοποίηση της σημασίας της ι-

Παρά την αύξηση των ασφαλισμένων κατοικιών, η Ελλάδα κατατάσσεται μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. με ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά ασφαλισμένων ζημιών, που διαμορφώνεται κάτω από το 5%.

διωκτικής ασφάλισης για την προστασία της κατοικίας από φυσικές καταστροφές, γεγονός που αποτυπώνεται και στη συνολική αύξηση του ποσοστού ασφαλιστικών κάλυψης της χώρας, το οποίο διαμορφώθηκε στο 18,9% (από 17,57% το 2023)».

Παρά την αύξηση των ασφαλισμένων κατοικιών η Ελλάδα κατατάσσεται μεταξύ των χωρών με ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά ασφαλισμένων ζημιών, που

διαμορφώνεται κάτω από το 5%, ανεβάζοντας το ποσοστό των ανασφάλιστων ζημιών πάνω από το 95%. Βασική αιτία είναι η απουσία ενός εθνικού συστήματος ασφάλισης, όπως έχει αναπτυχθεί σε ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες με τη συμπαρά του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα για τη διαχείριση των φυσικών καταστροφών. Μελέτη της DBRS διαπιστώνει ότι τα εθνικά ασφαλιστικά συστήματα, που υιοθετήθηκαν από ορισμένες χώρες

της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως το Βέλγιο, η Δανία, η Γαλλία, η Ρουμανία και η Ισπανία –ένα νέο αντίστοιχο σύστημα πρόκειται να εφαρμοστεί στην Ιταλία από τα τέλη Μαρτίου 2025– συνέβαλαν «στη μείωση του ασφαλιστικού κενού στις χώρες στις οποίες έχουν εφαρμοστεί». Είναι χαρακτηριστικό ότι στη Δανία, στη Γαλλία και στο Βέλγιο το ποσοστό των ασφαλισμένων οικονομικών ζημιών που προκαλούνται από φυσικές καταστροφές είναι πολύ υψηλότερο από τον μέσο όρο της Ε.Ε. (69%, 35% και 31% αντίστοιχα), ενώ η Ισπανία βρίσκεται κοντά στη διάμεση τιμή των χωρών της Ε.Ε., στο 13%. «Ο ρόλος της Consorcio de Compensaci3n de Seguros στην Ισπανία είναι βασικός στην κάλυψη των αξιώσεων που σχετίζονται με έκτακτους κινδύνους (συμπεριλαμβανομένων των πλημμυρών) μετά τις καταστροφικές συνέπειες των σοβρών πλημμυρών στις ανατολικές περιοχές της Ισπανίας τον Οκτώβριο του 2024», επισμαίνεται η DBRS.

Η υιοθέτηση ενός συστήματος αντασφάλισης σε όλη την Ε.Ε. με τη συμπαρά του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, όπως αυτό που προτείνεται από την ΕΙΟΡΑ και την ΕΚΤ, «θα υποστηρίξει περαιτέρω τη μείωση του ασφαλιστικού κενού και θα μετριάσει τους κινδύνους οικονομικής πρόσβασης και διαθεσιμότητας των ασφαλίσεων που εγκυμονεί ο διαρκώς αυξανόμενος κίνδυνος φυσικών καταστροφών», σημειώνει ο διεθνής οίκος. Ενα τέτοιο σύστημα θα διαδραμάτιζε ενεργό ρόλο στη μείωση του ασφαλιστικού χάσματος, ενώ ταυτόχρονα θα διασφάλιζε οικονομικά προσιτή ασφαλιστική προστασία έναντι φυσικών καταστροφών σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Κοντά στα €2 δισ. το πρωτογενές πλεόνασμα τον Ιανουάριο

Κοντά στον στόχο που είχε τεθεί, έκλεισε ο κρατικός προϋπολογισμός τον Ιανουάριο, αν εξαιρεθούν οι ετεροχρονισμένες πληρωμές, σύμφωνα με την ανακοίνωση του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών για τα οριστικά στοιχεία του Ιανουαρίου. Συγκεκριμένα, το πρωτογενές αποτέλεσμα σε τροποποιημένη ταμειακή βάση διαμορφώθηκε σε πλεόνασμα ύψους 1,980 δισ. ευρώ, έναντι στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα 1,4 δισ. ευρώ.

Ωστόσο, ποσό 418 εκατ. ευρώ αφορά ετεροχρονισμό επιχορηγήσεων του τακτικού προϋπολογισμού και ποσό 202 εκατ. ευρώ αφορά ετεροχρονισμό πληρωμών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, που δεν επηρεάζουν το αποτέλεσμα της γενικής κυβέρνησης σε δημοσιονομικούς όρους. Εξαιρώντας τα ποσά αυτά, αναφέρει η ανακοίνωση του υπουργείου Οικονομικών, το πρωτογενές αποτέλεσμα της κεντρικής διοίκησης είναι πλησίον του στόχου. Τα φορολογικά έσοδα ανήλθαν σε 5,879 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 314 εκατ. ευρώ ή 5,6% έναντι του στόχου που είχε τεθεί στην εισηγτική έκθεση του προϋπολογισμού 2025. Όπως επισημαίνεται, η υπερεκτέλεση αυτή προέρχεται κυρίως από την καλύτερη απόδοση στην εισπραξη του ΦΠΑ καθώς και των φόρων εισοδήματος φυσικών προσώπων και λοιπών κατηγοριών, που εισπράττονται σε δόσεις μέχρι και το τέλος Φεβρουαρίου 2025.

Σημειώνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος των φορολογικών εσόδων του Ιανουαρίου επηρεάζει σε δημοσιονομικούς όρους το 2024. Ειδικότερα, για τους κυριότερους φόρους της κατηγορίας αυτής, παρατηρούνται τα εξής:

- Τα έσοδα από ΦΠΑ ανήλθαν σε 2,706 δισ. ευρώ, αυξημένα έναντι του στόχου κατά 153 εκατ. ευρώ.
- Τα έσοδα από ΕΦΚ ανήλθαν σε 542 εκατ. ευρώ, αυξημένα έναντι του στόχου κατά 11 εκατ. ευρώ.
- Τα έσοδα των φόρων ακίνητης περιουσίας ανήλθαν σε 102 εκατ. ευρώ, μειωμένα έναντι του στόχου κατά 10 εκατ. ευρώ.
- Τα έσοδα των φόρων εισοδήματος ανήλθαν σε 2,014 δισ. ευρώ και είναι αυξημένα έναντι του στόχου κατά 72 εκατ. ευρώ.
- Τα έσοδα του ΠΔΕ ανήλθαν σε 95 εκατ. μειωμένα κατά 585 εκατ. από τον στόχο.

Οι δαπάνες του τακτικού προϋπολογισμού ανήλθαν σε 5,233 δισ. ευρώ, μειωμένες κατά 664 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου.

Πωλείται 90 εκατ. η θαλαμηγός του Ωνάση

Το υπερπολυτελές σκάφος «Christina O» ναυλώνόταν στην αγορά επιτυγχάνοντας έσοδα 10 εκατ. ευρώ ετησίως

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Για ακόμα μία φορά στα 82 χρόνια ιστορίας της, η εμβληματική θαλαμηγός του Αριστοτέλη Ωνάση, «Christina O», βγαίνει προς πώληση έναντι 90 εκατ. ευρώ. Τμήμα που εκτιμάται πως εάν τελικά βρει αγοραστή σε αυτά τα επίπεδα, θα σηματοδοτήσει τιμή-ρεκόρ για την ηλικία της. Ναυπηγήθηκε το 1943 και πριν μετατραπεί σε θαλαμηγό από τον Αριστοτέλη Ωνάση υπηρέτησε ως ναρκαλιευτικό και κατόπιν ως συνοδευτικό σκάφος νπομοπών για το καναδικό πολεμικό ναυτικό, συμμετέχοντας τόσο στις ναυμαχίες του Ατλαντικού όσο και στην Απόβαση στη Νορμανδία. Τα τελευταία χρόνια οι ιδιοκτήτες της την είχαν βγάλει στην αγορά για chartering, δηλαδή ναυλώνονταν σε τρίτους. Σύμφωνα με ναυλομεσιτικές πηγές, η μήκους 99 μέτρων θαλαμηγός ως γιότ προς ναύλωση επιτυγχάνει

Μπορεί να φιλοξενήσει 34 καλεσμένους σε 17 καμπίνες, που είναι διακοσμημένες στο ίδιο στυλ με εκείνο που αρχικά είχε επιλέξει η Τζάκι Ωνάση.

ετήσια έσοδα της τάξεως των 10 εκατ. ευρώ και καθαρό κέρδος της τάξεως των περίπου 5 εκατ. ευρώ, μετά και τις δαπάνες για την αποπληρωμή της χρηματοδότησης (capex) για την εξαγορά της.

Κατασκευάστηκε στις γιάρδες της Canadian Vickers στο Μόντρεαλ και 10 χρόνια μετά τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, το 1954, και ενώ ήταν σχεδόν παροπλισμένη, αγοράστηκε από τον Έλληνα εφοπλιστή Αριστοτέλη Ωνάση ως παλαιοσίδερα. Δαπάνησε όμως για τον εκσυγχρονισμό και τη μετατροπή του σκάφους σε πολυτελή θαλαμηγό 4 εκατ. δολάρια, που σε σημερινές τιμές αντιστοιχούν σε περίπου 50 εκατ. δολάρια,

Πολλά έχουν γραφτεί και χιλιάδες φωτογραφίες έχουν δημοσιευθεί για την πσίνα της θαλαμηγού που μετατρέπεται σε πίστα για χορό, τα μαρμάρινα σκαμπό του μπαρ, τα μαρμάρα και τις άλλες πολυτέλειες που την κοσμούν. Αυτό που ίσως είναι λιγότερο γνωστό είναι ότι το ίδιο το μπαρ της θαλαμηγού κατασκευάστηκε από τα ξύλα μιας βυθισμέ-

νης ισπανικής γαλέρας, και το βάφτισε «Χριστίνα» προς τιμήν της κόρης του.

Όπως φέρεται να είπε κάποτε ο τελευταίος βασιλιάς της Αιγύπτου, το «Christina O» είναι ίσως το γιότ για το οποίο έχει κυθεί το περισσότερο μελάνι στην Ιστορία. Εξάλλου, πέραν του ιδιοκτήτη της, Αριστοτέλη Ωνάση, και των επίσης διάσημων συζύγων του, Τίνας Λιβανού και Τζάκι Ωνάση, όπως και της μετέπειτα συντροφού του Μαρίας Κάλλας, η εμβληματική θαλαμηγός έχει φιλοξενήσει, μεταξύ άλλων, και τους Ουίνστον Τσώρτσιλ, Τζον Φ. Κένεντι, Μέριλιν Μονρό, Ελίζαμπεθ Τέιλορ, Γκρέις Κέλι, Φρανκ Σινάτρα, Ρίτσαρντ Μπάρτον και Τζον Γουέιν.

Πολλά έχουν γραφτεί και χιλιάδες φωτογραφίες έχουν δημοσιευθεί για την πσίνα της θαλαμηγού που μετατρέπεται σε πίστα για χορό, τα μαρμάρινα σκαμπό του μπαρ, τα μαρμάρα και τις άλλες πολυτέλειες που την κοσμούν. Αυτό που ίσως είναι λιγότερο γνωστό είναι ότι το ίδιο το μπαρ της θαλαμηγού κατασκευάστηκε από τα ξύλα μιας βυθισμένης ισπανικής γαλέρας. Με τον θάνατο του Ωνάση το 1975, το «Christina O», τότε ακόμα απλώς «Χριστίνα», πέρασε στην ελληνική κυβέρνηση για να χρησιμοποιείται ως προεδρικό γιότ. Όπως εύκολα μπορεί να φανταστεί κανείς, το ελληνικό Δημόσιο δεν μπόρεσε να συντηρήσει σωστά την ιστορική θα-

λαμηγό, που είχε εν τω μεταξύ μετανομαστεί σε «Αργώ». Περιήλθε έτσι σε κατάσταση εγκατάλειψης με κίνδυνο ακόμα και να βυθιστεί.

Στα τέλη της δεκαετίας του 1990 βρήκε τελικά πρόθυμους αγοραστές που ανέλαβαν το ρίσκο της διάσωσης και του εκσυγχρονισμού της. Το 1998 η θαλαμηγός εξαγοράστηκε από τον επιχειρηματία Τζων Πωλ Παπανικολάου, που φέρεται να δαπάνησε δεκάδες εκατομμύρια για την αποκατάστασή της.

Αυτός είναι και ο άνθρωπος που μετονόμασε την «Αργώ» σε «Christina O» προς τιμήν της κόρης του Αριστοτέλη Ωνάση, Χριστίνας. Κατόπιν στην ιδιοκτησία της φέρεται

να ενεπλάκη και ένα συνδικάτο Ιρλανδών επιχειρηματιών. Το γιότ «Christina O» μπορεί να φιλοξενήσει 34 καλεσμένους σε 17 καμπίνες, που είναι διακοσμημένες στο ίδιο στυλ με εκείνο που αρχικά είχε επιλέξει η Τζάκι Ωνάση. Έχει δύο μηχανές ντιζελ MAN με συνολικά 5.500 ίππους που του επιτρέπουν ταχύτητα πλεύσης 15 κόμβων και τελική ταχύτητα 19 κόμβων. Με εκτόπισμα 1.802 τόνων GT, είναι εφοδιασμένο με πολλαπλές ευκολίες, ενώ έχει εξοπλιστεί με δύο ξύλινα tender, Hacker Craft Prestige, χωρητικότητας οκτώ ατόμων το καθένα. Η πιο πρόσφατη επισκευή και ανακαίνιση της θαλαμηγού έγινε το 2022.

DEEJAY 93.5 RADIO

NEW PROGRAM

Whoops Meghan Trainor

Listen on DeeJay 93.5

Small Talk

Τζώρτζια Παναγή

Καθημερινά 13:00-15:00

He was made for this

OSCARSHOSTED BY CONAN O'BRIEN

Μέγας Χορηγός

Υποστηρικτές

Χορηγός RED CARPET

Τράπεζα Κύπρου

LYNCARS

Alumil

Alpha C.K. ART GALLERY

C*PYBET

MESIMVRIA

ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΜΑΡΤΙΟΥ

20:30 RED CARPET

21:00 OSCARS

Το κανάλι διατίθεται από τις συνδρομητικές πλατφόρμες CABLENET (Θέση 101) και CYTAVISION (Θέση 49)

www.mesimvria.com

Παραχωρούνται ακίνητα του Δημοσίου σε κατασκευαστές

Με αντάλλαγμα το 30% των διαμερισμάτων να διατίθεται με χαμηλό ενοίκιο

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Στην πλήρη αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου του προγράμματος κοινωνικής αντιπαροχής προχωράει η κυβέρνηση με στόχο την προσέλκυση κατασκευαστικών εταιρειών οι οποίες θα αναλάβουν την ανέγερση κοινωνικών κατοικιών σε ακίνητα του Δημοσίου. Σκοπός της κυβερνητικής παρέμβασης είναι η επίλυση του κρίσιμου στεγαστικού προβλήματος για ένα μεγάλο μέρος των πολιτών, με την αξιοποίηση ακινήτων του Δημοσίου που θα διατίθενται σε ιδιώτες για την κατασκευή κατοικιών, το 30% των οποίων θα παρέχεται σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες. Το σχετικό σχέδιο νόμου αναμένεται να παρουσιάσει σήμερα η αρμόδια υπουργός Κοινωνικών Συνοχής και Οικογένειας Σοφία Ζαχαράκη, στο υπουργικό συμβούλιο, ώστε εντός του 2025, μέσω της συνεργασίας του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα να «τρέξουν» οι πρώτοι διαγωνισμοί, να υπογραφούν οι σχετικές συμβάσεις και να διατεθούν κάποια από τα χιλιάδες αναξιποιήτα ακίνητα του Δημοσίου, για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών ατόμων ή ζευγαριών που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Τα νέα ή ανακαινισμένα διαμερίσματα θα διατίθενται είτε με «κοινωνικό» - προσωπτό ενοίκιο είτε προς αγορά, είτε και μέσω του καινοτόμου μοντέλου «rent to own» για ενοικίαση με δυνατότητα εξαγοράς. Μάλιστα, βάσει των προωθούμενων παρεμβάσεων, όπου προβλέπεται ως αντάλλαγμα η εκμίσθωση των ανεγερθεισών ή ανακαινισθεισών ιδιοκτησιών του Δημοσίου, θα καθορίζονται δεσμευτικά οι όροι και το ύψος του μισθώματος που αφορά τις κοινωνικές κατοικίες και τους δικαιούχους.

Στην ηγεσία του υπουργείου Κοινωνικών Συνοχής και Οικογένειας (ΥΚΟΙΣΟ) είναι μάλιστα ξεκάθαρο ότι μέσω της «κοινωνικής αντιπαροχής» θα επιτευχθεί σημαντική ενίσχυση της στεγαστικής επάρκειας, προκειμένου να καλυφθούν οι συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες νέων

ανθρώπων για οικονομικά προσιτή στέγη, εισάγοντας ένα νέο μοντέλο αξιοποίησης δημοσίων εκτάσεων και ακινήτων. Ο όλος σχεδιασμός εντάσσεται στο πλαίσιο μιας συνεκτικής στεγαστικής πολιτικής που εφαρμόζεται υπό την εποπτεία της υπουργού Σοφίας Ζαχαράκη και η οποία περιλαμβάνει από την παροχή επιδομάτων στέγασης ή ενοικίου και επιχορήγησης της ανακαίνισης κατοικιών, έως χαμηλότοκα δάνεια για την αγορά πρώτης κατοικίας (Σίτι μπου Ι και ΙΙ) και την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών σε απολύτως ευάλωτες ομάδες πολιτών (όπως είναι οι κακοποιημένες γυναίκες).

Τι προβλέπει το νομοσχέδιο για το πρόγραμμα κοινωνικής αντιπαροχής.

Με τον πρώτο διαγωνισμό θα υπάρχει δυνατότητα δημιουργίας 100-150 διαμερισμάτων.

Το αρμόδιο υπουργείο προχώρησε στην κατάρτιση σχεδίου νόμου που αποσκοπεί στη διευρυνση του θεσμικού πλαισίου για την κοινωνική αντιπαροχή ακινήτων, μέσω νέων υβριδικών μοντελών συνεργασίας μεταξύ Δημοσίου και ιδιωτών. Η επέκταση αυτή επιδιώκει την αξιοποίηση ακινήτων του Δημοσίου, τα οποία δεν έχουν χρησιμοποιηθεί μέχρι σήμερα ή έχουν απαξιωθεί. Για κάθε ακίνητο ή ομάδες ακινήτων, θα διατυπώνονται πλέον πιο ξεκάθαρα τα στάδια, οι διαδικασίες και οι δυνατότητες του ΥΚΟΙΣΟ για την αξιοποίηση του εκάστοτε ακινήτου κατόπιν συγκεκριμένων μελέτης που θα αναδεικνύει τον προσφορότερο τρόπο.

Αναλυτικά και σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», αξιοποιώντας τις προβλέψεις της κοινής αντιπαροχής, χωρίς κάποια δημοσιονομική επιβάρυνση, προβλέπεται η αξιοποίηση δημόσιας περιουσίας μέσω της μεταβίβασης κυριότητας σε τρίτους, υπό τον όρο της προηγούμενης ολοκλήρωσης και παράδοσης του έργου.

Ελάχιστο ποσοστό κυριότητας που θα διατηρεί το ελληνικό Δημόσιο με χρήση κοινωνικής κατοικίας, ορίζεται το 30%.

Περαιτέρω, στο πλαίσιο ενός ευέλικτου πλαισίου συνεργασίας Δημοσίου και ιδιωτών για την αξιοποίηση ακινήτων, δεν θα προβλέπεται μόνο η ανέγερση αλλά και η συντήρηση των κτιρίων, καθώς και η διασφάλιση της βιωσιμότητας των επενδύσεων, με κατανομή κινδύνων και κερδών.

Δομική αλλαγή, σε σχέση με την υφιστάμενη διάταξη του αρχικού νόμου που ψηφίστηκε το 2022 (Ν. 5006/2022), είναι η δημιουργία κεντρικού φορέα διαχείρισης των κοινωνικών κατοικιών και επιλογής των δικαιούχων, ώστε να αντιστοιχούνται ανάγκες και δικαιούχοι κατά τρόπο αποδοτικότερο και αποτελεσματικό. Σε πρώτο χρόνο, θα μεταβιβαστούν απευθείας στο υπουργείο Κοινωνικών Συνοχής τα πλέον ώριμα ακίνητα του Δημοσίου για αξιοποίηση, με εξαίρεση τα ακίνητα των ΟΤΑ α' και β' βαθμού, και σε δεύτερο χρόνο θα δίνεται η δυνατότητα σε φορείς της γενικής κυβέρνησης να μεταβιβάσουν στο υπουργείο κατάλληλα προς αξιοποίηση ακίνητα.

Παράλληλα, προβλέπεται η σύσταση μητρώου δικαιούχων στον ΟΠΕΚΑ, ώστε να γίνεται η αντιστοίχιση με τις διαθέσιμες κοινωνικές κατοικίες.

Επιπροσθέτως, προβλέπονται συγκεκριμένες υποχρεώσεις διαχείρισης, συντήρησης και επισκευής των ανεγερθεισών ή ανακαινισθεισών ιδιοκτησιών του Δημοσίου προς τον σκοπό διασφάλισης της ομαλής λειτουργίας των κατοικιών και διατήρησης της αναβαθ-

μισμένης αξίας τους. Στην πράξη, η λειτουργία του κτιρίου με ενιαίους κανόνες θα προβλέπεται ως πρόσθετη υπηρεσία και αντιστοίχη αξία στη σύμβαση μεταξύ ιδιώτη και Δημοσίου.

Οι πρώτες παραχωρήσεις

Εντός του πρώτου εξαμήνου του 2025 αναμένεται να εκδοθούν οι προβλεπόμενες στο σχέδιο νόμου υπουργικές αποφάσεις ώστε να «τρέξει» ο πρώτος διαγωνισμός για την κατασκευή διαμερισμάτων σε κρατικά οικόπεδα, προκειμένου ένα μέρος των διαμερισμάτων να δοθεί με κοινωνικό ενοίκιο, ενώ το υπόλοιπο με τιμές της αγοράς. Βάσει των αρχικών σχεδιασμών, ο πρώτος διαγωνισμός θα αφορά συγκεκριμένα ακίνητα, στα οποία υπάρχει δυνατότητα δημιουργίας 100-150 διαμερισμάτων. Ενα από τα ακίνητα που αναμένεται να αξιοποιηθούν είναι, για παράδειγμα, το ακίνητο της εταιρείας Χρωματοποιία Πειραιώς (ΧΡΩΠΕΙ), 17.893 τ.μ., το οποίο βρίσκεται στην οδό Πειραιώς και παραμένει αναξιποιήτο από τη δεκαετία του 1980. Αυτό θα μπορούσε βάσει των υπολογισμών από ανθρώπους της αγοράς real estate να φιλοξενήσει 300 διαμερίσματα. Από αυτά, τουλάχιστον τα 90 (30%) θα ενοικιάζονται από το κράτος ως κοινωνικές κατοικίες. Τα υπόλοιπα 210 διαμερίσματα θα τα κρατήσει ο ανάδοχος του διαγωνισμού που θα αναλάβει την ανέγερση των κατοικιών και θα τα διαθέσει βάσει των όσων προβλέπει η σύμβαση με το Δημόσιο. Ενα αντίστοιχο project θα μπορούσε να αφορά την κατασκευή κατοικιών στο οικόπεδο Ανατόλια, 29.576 τ.μ., στη Νέα Ιωνία Αττικής, όπου βρίσκεται το κτίσμα της πρώην καρπετοβιομηχανίας Ανατόλια.

Συνολικά, εκτιμάται πως μέσω του προγράμματος θα αξιοποιηθούν περίπου 1.600 κενά ακίνητα σε όλη τη χώρα.

Ειδικότερα, με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, επιδιώκονται η επέκταση του υφιστάμενου πλαισίου και η θεσμική θωράκιση νέων μορφών διαχείρισης α-

Στόχος να «τρέξουν» μέσα στο έτος οι πρώτοι διαγωνισμοί, να υπογραφούν οι σχετικές συμβάσεις και να διατεθούν κάποια από τα χιλιάδες αναξιποιήτα ακίνητα του Δημοσίου για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών ατόμων ή ζευγαριών που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

κινήτων, η παροχή κινήτρων και βελτιωμένων διαδικασιών στον ιδιωτικό τομέα, ώστε να συμμετέχει ενεργά, να κατασκευάζει ή/και να ανακαινίζει ακίνητα σε δημόσια γη, εντός αστικών κέντρων - οικιστικού ιστού, που μέχρι σήμερα δεν έχει αξιοποιηθεί ή έχει απαξιωθεί, ώστε να διαμορφωθεί ένα απόθεμα κοινωνικών κατοικιών που θα διατίθενται σε δικαιούχους με οικονομικά και κοινωνικά κριτήρια.

Στο πλαίσιο αυτό και επιδιώκοντας την αύξηση του αποθέματος οικονομικά προσιτών κατοικιών καθώς και την ενίσχυση της συμμετοχής ιδιωτικών εταιρειών, στο σχέδιο νόμου θα προβλέπονται συγκεκριμένα κίνητρα, αλλά και μηχανισμοί συνεργασίας δημοσίου - ιδιωτικού τομέα.

Στους βασικούς στόχους του νομο-

σχεδίου περιλαμβάνονται:

1. Η αύξηση της κοινωνικής κατοικίας μέσω νέων κατασκευών και ανακαινίσεων.

2. Η δημιουργία ενός ευέλικτου πλαισίου συνεργασίας Δημοσίου και ιδιωτών για την αξιοποίηση ακινήτων.

3. Η διασφάλιση της βιωσιμότητας των επενδύσεων μέσω από την κατανομή κινδύνων και κερδών.

Ταυτόχρονα, προωθούνται η κοινωνική συνοχή και η περιφερειακή ανάπτυξη, με στόχο την αποσυμφόρηση αστικών κέντρων και την ενίσχυση περιοχών με δημογραφικά προβλήματα.

Επιδιώκεται επίσης η ενίσχυση της ιδιοκατοίκησης, μέσω της μίσθωσης με δικαίωμα εξαγοράς, προσφέροντας σε νέους και χαμηλόμισθους τη δυνατότητα απόκτησης κατοικίας.

Το ράλι τιμών ακινήτων αύξησε την περιουσία των Ελλήνων

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΑΡΑ**

Τη μεγαλύτερη αύξηση της συμμετοχής του εισοδήματος από περιουσία στο συνολικό εισόδημα των νοικοκυριών μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ είχε η Ελλάδα, σύμφωνα με χθεσινά στοιχεία του ΟΟΣΑ. Από το δ' τρίμηνο του 2019 έως το γ' τρίμηνο του 2024 το μερίδιο αυτό αυξήθηκε κατά 83%, έναντι αύξησης περίπου 62% στη Γαλλία και την Ισπανία και 19% κατά μέσον όρο στην Ε.Ε.-27. Αυτό είναι προφανώς το αποτέλεσμα, σε μεγάλο βαθμό, της αύξησης της τιμής των ακινήτων και των ενοικίων.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΟΣΑ, το πραγματικό κατά κεφαλήν διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών στην Ελλάδα αυξήθηκε κατά 1,3% το τρίτο τρίμηνο του 2024, σε σύγκριση με το προηγούμενο, έναντι αύξησης 0,2% στον ΟΟΣΑ κατά μέσον όρο, σημειώνοντας τη δεύτερη καλύτερη επίδοση μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία. Ωστόσο παρέμεινε κάτω από το επίπεδο που ήταν προ κρίσης, συγκεκριμένα στο 88% του επιπέδου του α' τριμήνου του 2007. Αντίθετα, στις χώρες του ΟΟΣΑ αυξήθηκε κατά μέσον όρο κατά 30% την ίδια περίοδο. Την υψηλότερη αύξηση του κατά κεφαλήν διαθέσιμου εισοδήματος των

νοικοκυριών της γ' τρίμηνο του 2024, 2,2% έναντι του προηγούμενου τριμήνου, είχε η Ισπανία, η οποία επίσης ευνοήθηκε από την άνοδο του εισοδήματος από περιουσία.

Εν τω μεταξύ, η Eurostat δημοσίευσε χθες τα στοιχεία για το κατά κεφαλήν ΑΕΠ των περιφερειών της Ε.Ε. σε μονάδες αγοραστικής δύναμης, το 2023. Μεταξύ των ελληνικών περιφερειών, η Αττική πηλσιάζει τον μέσο όρο του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ε.Ε. (96%) και φυσικά κατέχει την πρώτη θέση. Στην τελευταία θέση μεταξύ των ελληνικών περιφερειών το Βόρειο Αιγαίο με 42% του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ε.Ε.

Οι άλλες περιφέρειες είχαν τις εξής επιδόσεις: Ν. Αιγαίο και Κρήτη 59% και αναλυτικότερα Νότιο Αιγαίο 70% και Κρήτη 59%, Βόρεια Ελλάδα 52% και αναλυτικότερα Ανατολική Μακεδονία - Θράκη 45%, Κεντρική Μακεδονία 55%, Δυτική Μακεδονία 55% και Ηπείρος 45%, Κεντρική Ελλάδα 56% και αναλυτικότερα Θεσσαλία 52%, Ιόνια Νησιά 61%, Δυτική Ελλάδα 50%, Στερεά Ελλάδα 63% και Πελοπόννησος 59%. Κατά μέσον όρο η Ελλάδα ήταν στο 69% του μέσου όρου του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ε.Ε., καταλαμβάνοντας την προτελευταία θέση, με τελευταία τη Βουλγαρία που ήταν στο 64%.

«Παγώνει» για 6 μήνες η διεκδίκηση ιδιωτικών ακινήτων από το Δημόσιο

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Αναστέλλεται για έξι μήνες, μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2025, η άσκηση αγωγών από το Δημόσιο για τη διεκδίκηση ιδιωτικών ακινήτων, καθώς και η πρόσδο των ήδη κατατεθειμένων και εκκρεμών αγωγών. Η σχετική τροπολογία θα κατατεθεί στη Βουλή με πρωτοβουλία του υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Κωστή Χατζηδόκη, επιχειρώντας να δώσει λύση σε ένα ζήτημα που έχει προκαλέσει ανησυχία σε χιλιάδες ιδιοκτήτες σε όλη τη χώρα με ακίνητα σε Κυκλάδες, Δωδεκάνησα, Βόρεια Ελλάδα, Θεσπρωτία κ.λπ.

Το πρόβλημα προέκυψε καθώς οι κτηματικές υπηρεσίες προχώρησαν σε μαζικές διεκδικήσεις ακινήτων, ακόμη και ολόκληρων περιοχών, στηριζόμενες στο ότι το ελληνικό Δημόσιο είναι ο διάδοχος του οθωμανικού κράτους. Ωστόσο, το ελληνικό Δημόσιο δεν φρόντισε ποτέ, όπως αποδεικνύεται, να εκδώσει πράξη νομής και κατοχής. Τώρα διεκδικεί ακίνητα για τα οποία κάποιοι στο παρελθόν, ενδεχομένως το 1850 για παράδειγμα, δήλωσαν ότι τους ανήκουν και τα απέκτησαν με χρησι- κτησία. Οι τότε Αρχές εξέδωσαν τίτλους και πλέον οι σημερινοί ιδιοκτήτες κατέχουν τίτλους και συμβόλαια. Μπορεί το ελληνικό κράτος να επικαλείται ότι δεν ισχύει χρησικτησία έναντι του Δημοσίου, αλλά ποτέ στο παρελθόν δεν έκανε τις απαραίτητες ενέργειες για να

Το πρόβλημα προέκυψε καθώς οι κτηματικές υπηρεσίες προχώρησαν σε μαζικές διεκδικήσεις ακινήτων, ακόμη και ολόκληρων περιοχών, στηριζόμενες στο ότι το ελληνικό Δημόσιο είναι ο διάδοχος του οθωμανικού κράτους.

τα εγγράφη ως περιουσία, με αποτέλεσμα σήμερα να είναι ανίσχυρο. Σημειώνεται ότι ο ρυθμός των αγωγών αυξήθηκε κατακόρυφα ενόψει της ολοκλήρωσης του κτηματολογίου και της λήξης των προθεσμιών για την άσκηση αγωγών διόρθωσης των αρχικών κτηματολογικών εγγραφών και σήμερα οι υποθέσεις ανέρχονται σε αρκετές χιλιάδες, όπως αναφέρουν πηγές του

υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Όπως τονίζεται στη σχετική ανακοίνωση του υπουργείου, στις περισσότερες περιπτώσεις τα δικαστήρια απορρίπτουν τις αγωγές του Δημοσίου, καθώς ο Αρειος Πάγος έχει κρίνει ότι δεν αρκούν έγγραφα της οθωμανικής περιόδου για να στηρίξουν αξιώσεις κυριότητας. Προκειμένου να γίνει δεκτή μια αγωγή απαιτείται επιπλέον είτε τίτ-

λος ιδιοκτησίας είτε αποδεδειγμένη νομή και κατοχή εκ μέρους του Δημοσίου. Ουσιαστικά, η κατάσταση αυτή ανέδειξε την απουσία κριτηρίων που να καθοδηγούν τις διεκδικήσεις του Δημοσίου. Στο πλαίσιο αυτό η κυβέρνηση προαναγγέλλει τη διαμόρφωση συνολικού νομοθετικού πλαισίου, που θα στηριχθεί στη νομολογία του Αρείου Πάγου και θα καθορίσει πότε και υπό ποιες προϋποθέσεις το Δημόσιο μπορεί να προβάλει αξιώσεις. Σύμφωνα όμως με πληροφορίες, στις περισσότερες περιπτώσεις το ελληνικό Δημόσιο θα παραιτηθεί από τη διεκδίκηση.

Ετσι λοιπόν αποφασίσθηκε η εξαμηνιαία αναστολή, κάτι που σημαίνει ότι δεν θα κατατεθούν νέες αγωγές, ενώ οι εκκρεμείς υποθέσεις «παγώνουν» μεν προσωρινά, αλλά όπως αναφέρουν κύκλοι του οικονομικού επιτελείου «θα λήξουν με την παραιτήση εκ μέρους του Δημοσίου και θα αποφευχθεί η περαιτωρί ταλαιπωρία των πολιτών, η ενασχόληση των υπηρεσιών και του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους με υποθέσεις που δεν ωφελούν το Δημόσιο, καθώς και ο φόρτος των δικαστηρίων».

Ωστόσο, η τροπολογία θα παρέχει τη δυνατότητα σε όσους πολίτες επιθυμούν να συνεχίσουν τη δικαστική διαδικασία χωρίς καθυστερήσεις, μπορούν να υποβάλουν σχετικό αίτημα στον πρόεδρο του αρμοδίου δικαστηρίου, διασφαλίζοντας ότι δεν θα επηρεαστούν από την αναστολή.

ΑΠΟ

€236.000

ΜΕ ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΑΠΟΔΟΣΗ

ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (ROI) 6%

8000 57 57 www.cyfieldgroup.com [in](#) [f](#) [@](#) [@cyfieldgroup](#) **CYFIELD**

UNIVERSAL LIFE

Ασφαλιστικό Συνέδριο 2025

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε το Ασφαλιστικό Συνέδριο 2025 της Universal Life, στο Aphrodite Hills. Το φετινό συνέδριο ήταν εμπνευσμένο από το βιβλίο «Τόσο Πολύ Σ' Αγαπώ» της Κατερίνας Χαραλαμπίδου, το οποίο αναδεικνύει τη βαθιά έννοια της ασφάλισης ζωής ως πράξης αγάπης, προστασίας και ευθύνης. Μέσα από τη θεματολογία του συνεδρίου, τονίστηκε ο ουσιαστικός ρόλος των ασφαλιστικών συμβούλων ως ανθρώπων που δεν προσφέρουν απλώς ένα οικονομικό προϊόν, αλλά διασφαλίζουν το μέλλον των οικογενειών και των αγαπημένων τους. Ο πρώτος εκτελεστικός διευθυντής της Universal Life, Έβαν Γαβράς, μιλώντας στους ασφαλιστικούς συμβούλους, υπογράμμισε την ευθύνη και τη σημασία της αποστολής τους. «Κάθε συμβόλαιο, κάθε συμβουλή, κάθε επαφή με έναν πελάτη είναι μια πράξη ευθύνης και προστασίας. 'Τόσο Πολύ Σ' Αγαπώ' σημαίνει να προσφέρεις το καλύτερό σου, να διασφαλίσεις ό,τι αξίζει και

να δημιουργείς σιγουριά για το μέλλον. Η Universal Life είναι δίπλα σας, στηρίζοντας την αποστολή σας να προσφέρετε οικονομική ασφάλεια και προστασία σε κάθε οικογένεια».

Ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, Παύλος Φωτιάδης, καλωσόρισε τους νέους ασφαλιστικούς συμβούλους, αναγνωρίζοντας τη σημασία της επιλογής τους να ενταχθούν σε έναν οργανισμό που βασίζεται στην εμπιστοσύνη, τη φροντίδα και τη διαρκή στήριξη των ανθρώπων.

Η Κατερίνα Χαραλαμπίδου, ασφαλιστική σύμβουλος και συγγραφέας, μίλησε για την ουσία της ασφάλισης ζωής, υπογραμμίζοντας ότι δεν είναι απλώς ένας οικονομικός μηχανισμός, αλλά μια έμπρακτη έκφραση αγάπης και ευθύνης. Η ασφάλιση είναι η υπόσχεση πως, ό,τι κι αν συμβεί, οι άνθρωποι που αγαπάμε δεν θα μείνουν αβοήθητοι.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσίασε η ανοικτή συζήτηση με τους Κούλη Σαββίδη, διευθυντή Πωλήσεων της

Universal Life και Παναγιώτη Σοφοκλέους, ιδρυτή της πλατφόρμας Cyprus Insurance News με θέμα «Η ουσία της «Ζωής», όπου αναλύθηκε ο πραγματικός ρόλος του ασφαλιστικού συμβούλου. Οι δύο ομιλητές ανέδειξαν τις θεμελιώδεις αρχές που καθορίζουν την ουσία του επαγγέλματος, υπογραμμίζοντας ότι η ασφάλιση ζωής δεν είναι μια απλή οικονομική συναλλαγή, αλλά μια βαθιά υπόσχεση φροντίδας και προστασίας.

Το συνέδριο κορυφώθηκε με την

καθηλωτική ομιλία του Jim Ruta, ενός από τους κορυφαίους coaches στον ασφαλιστικό κλάδο, με θέμα «Why Life Insurance and Why YOU?». Ως τελευταίος ομιλητής της ημέρας, ο Jim Ruta έκλεισε το συνέδριο με ένα ισχυρό μήνυμα, υπενθυμίζοντας στους συμμετέχοντες τη βαθιά σημασία του ρόλου τους. Οι ασφαλιστικοί σύμβουλοι δεν περιορίζονται στην πώληση προϊόντων, αλλά προσφέρουν σιγουριά, εξασφάλιση και προστασία σε ανθρώπινες ζωές.

REDWOLF: THE PR

Η συνέχιση της επιτυχίας σε νέα διάσταση

H Redwolf PR & Advertising, έχοντας διανύσει οκτώ χρόνια επιτυχημένης πορείας και αναγνώρισης στον χώρο της επικοινωνίας και της διαφήμισης και μετά τη μετεξέλιξη της στην RedwolfOgilvy, δίνει νέα πνοή στην επιχειρηματική της δομή με τη δημιουργία μιας καινούργιας οντότητας, που φέρει το όνομα Redwolf: The PR. Το εξελιγμένο μοντέλο λειτουργίας του οργανισμού που θα ενσωματώνει τη δυνατότητα συνεργασίας με τη RedwolfOgilvy, θα επικεντρώνεται αποκλειστικά στην παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών δημοσίων σχέσεων και διοργάνωσης εκδηλώσεων. Το νέο επιχειρηματικό σχήμα της Red Wolf αποτελεί μία φυσική εξέλιξη της διαδρομής της, η οποία ξεκινά από νέα αφετηρία, με οδηγό την εξειδίκευση των στελεχών της. Επικεφαλής της Redwolf: The PR ανέλαβε ο Νικόλας Ζαννέτος, με πλούσια εμπειρία και καριέρα σε MME.

Η εκτελεστική διευθύντρια της RedwolfOgilvy, Μαρία Χριστοδοπούλου, τόνισε για το νέο επιχειρηματικό όχημα του Ομίλου: «Η ομάδα μας απαρτίζεται από διακεκριμένους επαγγελματίες στον τομέα της επικοινωνίας, όπως τον Νικόλα Ζαννέτο και τον οποίο κα-

λωσορίζω στην επαγγελματική μας οικογένεια. Τον Νικόλα Ζαννέτο πλαισιώνουν συνάδελφοι με εκτενή γνώση και εμπειρία στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Η συμπορευτική δράση και η αφοσίωση της ομάδας μας αποτελούν θεμέλιο λίθο της επιτυχίας μας». Από την πλευρά του ο Νικόλας Ζαννέτος δήλωσε: «Μέλημά μας, να δημιουργούμε γέφυρες που συνδέουν τους στόχους των

πελατών της Redwolf: The PR με τις δυναμικές της αγοράς. Μέσα από τη διοργάνωση εκδηλώσεων και την παροχή πρωτοποριακών υπηρεσιών δημόσιων σχέσεων, ενισχύουμε τη δικτύωση και οικοδομούμε ισχυρές και ουσιαστικές συνεργασίες που κάνουν τη διαφορά. Η Red Wolf: The PR είναι εδώ για να διευκολύνει με καινοτόμους τρόπους την επικοινωνία των συνεργατών της με τα ενδιαφερόμενα κοινά, ενισχύοντας παράλληλα την εικόνα και την παρουσία της. Προσεγγίζουμε στρατηγικά τόσο τη διαχείριση των εκδηλώσεων μας όσο και των επικοινωνιακών μας δράσεων, αναπτύσσοντας έτσι γόνιμο έδαφος για συνεργασίες που οδηγούν σε αμοιβαίο όφελος».

33EAST

Εγκαινιάζει το πρώτο επενδυτικό του ταμείο

Το επενδυτικό ταμείο 33East, με έδρα την Κύπρο, εγκαινιάζει επίσημα τη λειτουργία του με μια εκδήλωση που φέρνει κοντά ιδρυτές, επενδυτές και παράγοντες του οικοσυστήματος τεχνολογίας. Με κοινό όραμα τη μετατροπή της Κύπρου σε κόμβο καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, η εκδήλωση σηματοδοτεί ένα σημαντικό βήμα για το εγχώριο επενδυτικό περιβάλλον. Σε συνεργασία με την Τράπεζα Κύπρου, η εκδήλωση αποτελεί ορόσημο για την ανάπτυξη του οικοσυστήματος επιχειρηματικότητας της Κύπρου.

Το ταμείο που υποστηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤΕ), ολοκλήρωσε την πρώτη φάση άντλησης κεφαλαίων συγκεντρώνοντας 26 εκατ. ευρώ. Στόχος του είναι να επενδύσει σε νεοφυείς επιχειρήσεις που συνδέονται με την Κύπρο, παρέχοντας όχι μόνο χρηματοδότηση, αλλά και στρατηγική υποστήριξη και διασυνδέσεις. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ)αιρετίζει την έναρξη του 33East, ενός ταμείου που θα διαδραματίσει βασικό ρόλο στην ανάπτυξη του οικοσυστήματος νεοφυών επιχειρήσεων «Το 33East θα βοηθήσει φιλόδοξους επιχειρηματίες

να αναπτύξουν τις εταιρείες τους και να προωθήσουν την καινοτομία στην περιοχή. Ανυπομονούμε να δούμε τον θετικό αντίκτυπο του στο αναπτυσσόμενο επιχειρηματικό τοπίο της χώρας», δήλωσε ο Κυριάκος Κακουρής, αντιπρόεδρος της ΕΤΕπ.

«Έχουμε τη χαρά να γιορτάσουμε από κοινού με το επενδυτικό ταμείο 33East, την έναρξη της

επενδυτικής περιόδου του ταμείου, ένα ορόσημο το οποίο επιτεύχθηκε με επιτυχία εν μέσω δυσμενών συνθηκών για τη συγκέντρωση κεφαλαίων και το οποίο σηματοδοτεί επίσης την αρχή μιας νέας εποχής για το οικοσύστημα επιχειρηματικών κεφαλαίων στην Κύπρο. Ανυπομονούμε για τις πρώτες επενδύσεις του ταμείου στους φιλόδοξους επιχειρηματίες της Κύπρου, των οποίων οι καινοτόμες ιδέες θα ξεπεράσουν την τοπική αγορά και θα δημιουργήσουν παγκόσμιο αντίκτυπο», δήλωσε η Marjut Falkstedt, διευθύνουσα σύμβουλος του ΕΤΕ. Το 33East είναι το πρώτο ταμείο επιχειρηματικού κεφαλαίου στην Κύπρο που λαμβάνει στήριξη από το ΕΤΕ, την κυπριακή κυβέρνηση μέσω του εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης, την Τράπεζα Κύπρου και άλλους τοπικούς επενδυτές. Αυτό αποτελεί σταθμό στη διαμόρφωση του οικοσυστήματος νεοφυίας της χώρας.

Η 33East προκαλεί νεοφυείς επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται να υποβάλουν αίτηση στο ταμείο ή που επιθυμούν απλώς να έχουν μια φιλική συζήτηση με την ομάδα, να επικοινωνήσουν μέσω της ιστοσελίδας του 33East.

LIDL ΚΥΠΡΟΥ

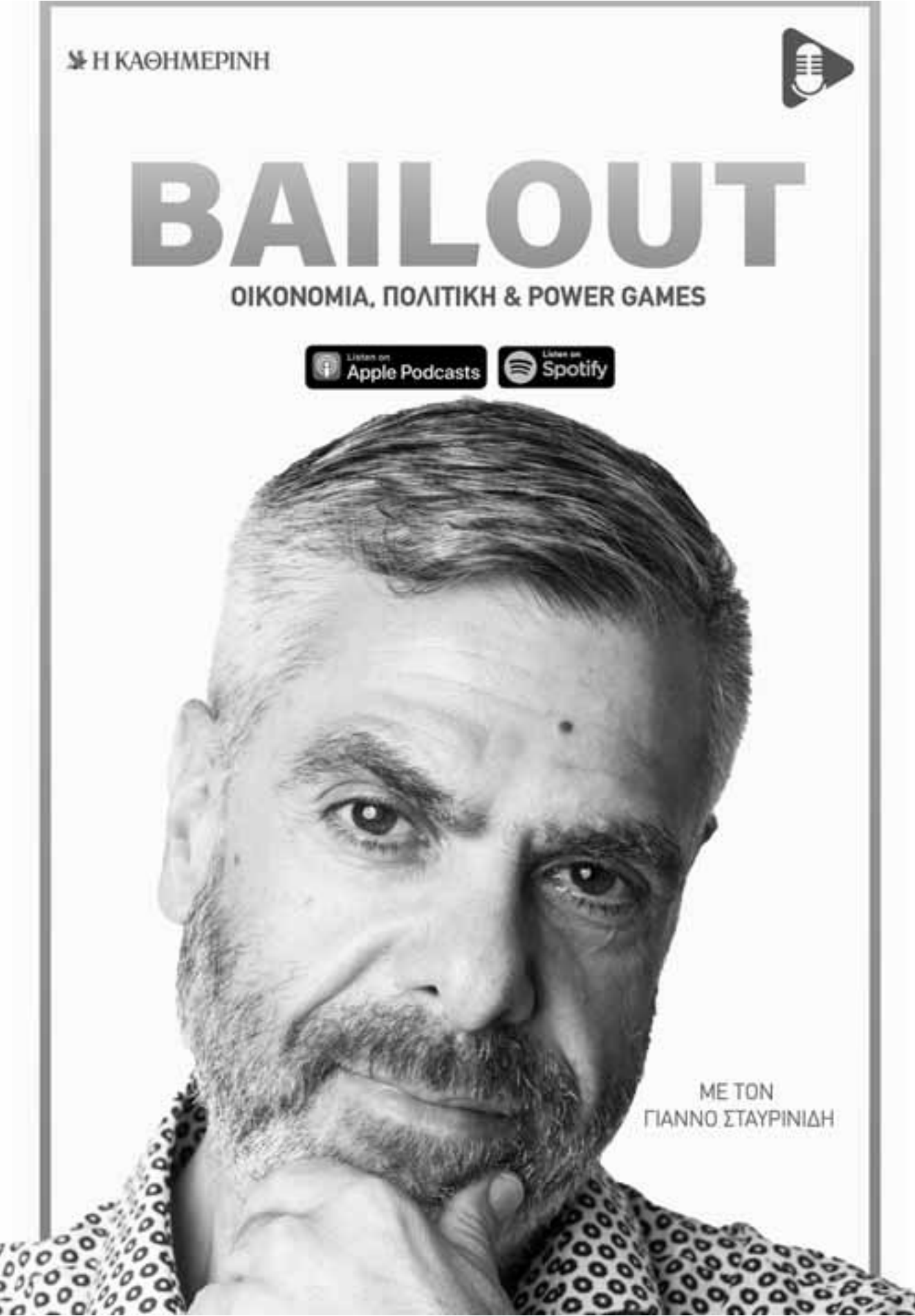
15 χρόνια στην Κύπρο

H Lidl Κύπρου συμπληρώνει φέτος 15 χρόνια παρουσίας στην τοπική αγορά, μία διαφορετική γιορτή που μας δείχνει τον χαρακτήρα της εταιρείας, αλλά και τον λόγο που έχει φτάσει τόσο ψηλά στην προτίμηση του κυπριακού κοινού. Με το σλόγκαν «Lidl at its best», η εταιρεία μέσα από την 15ετή πορεία της στην κυπριακή αγορά αποδεικνύει την προσήλωσή της να κοιτάζει μπροστά και να εξελίσσεται συνεχώς.

Στο πλαίσιο αυτό μάς συστήνει τη νέα, επετειακή 360° επικοινωνιακή της καμπάνια, αναδεικνύοντας τις ενέργειες που έχει πραγματοποιήσει με επίκεντρο τους καταναλωτές, τη στήριξη των Κυπρίων προμηθευτών, τη συνεχή υποστήριξη της τοπικής κοινωνίας, αλλά και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τον αντίκτυπο τους στην καθημερινότητα των ανθρώπων, στην κοινωνία και το περιβάλλον.

«Στη Lidl Κύπρου εδώ και 15 χρόνια εξελισσόμαστε μαζί με τον τόπο και τους ανθρώπους, χάρη στη μοναδική επιχειρηματική μας φιλοσοφία αλλά και το πάθος, την αφοσίωση και τον επαγγελματισμό των περίπου 700 εργαζομένων μας. Τοποθετούμε τους καταναλωτές στο επίκεντρο, επενδύουμε σε υγιείς, αξιόπιστες συνεργασίες με τους προμηθευτές μας και συνεχίζουμε αποφασιστικά το ταξίδι ανάπτυξης, ώστε να βρισκόμαστε καθημερινά στην κορυφή των προτιμήσεών τους», δήλωσε ο Martin Brandenburger, CEO & Πρόεδρος Διοίκησης της Lidl Κύπρου.

Στο πλαίσιο του εορτασμού της 15ετίας, η εταιρεία προγραμματίζει πληθώρα ενεργειών για τους καταναλωτές, τους συνεργάτες και τους εργαζομένους της, όπως ειδικές εκπτώσεις, διαγωνισμούς, καθώς και εσωτερικές δράσεις για τους ανθρώπους της και τις οικογένειές τους.

Μικρές απώλειες 0,35% και υψηλός τζίρος άνω των 300 εκατ. στο Χ.Α.

Ο Γενικός Δείκτης κατάφερε να διατηρήσει τα επίπεδα των 1.600 μονάδων

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΛΑΗ**

Παρά το έντονα αρνητικό κλίμα στις διεθνείς και ευρωπαϊκές αγορές με φόντο τους δασμούς Τραμπ σε Καναδά, Μεξικό και Κίνα που τέθηκαν σε ισχύ, κλιμακώνοντας τον εμπορικό πόλεμο και εγείροντας ανησυχίες ότι και η Ευρώπη θα μπει σύντομα στον χάρτη δασμών του νέου Αμερικανού προέδρου, το Χρηματιστήριο Αθηνών έδειξε ανθεκτικότητα. Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με ήπιες μόνο απώλειες τελικά, καταφέροντας να ανακτήσει τις 1.600 μονάδες που έχασε ενδοσυνεδριακά.

Ειδικότερα, η ελληνική αγορά άνοιξε θετικά, χάρη στη στήριξη από τον τραπεζικό κλάδο, φτάνοντας να έχει άνοδο 0,70%, ωστόσο οι πωλητές ενεργοποιήθηκαν σχετικά γρήγορα, με ώθηση και από το διεθνές riskoff κλίμα, στέλνοντας τον Γενικό Δείκτη σε αρνητικό έδαφος και με αυξημένο τζίρο. Στα χαμηλά ημέρας και στις 1.592 μονάδες οι αγοραστές επέστρεψαν σε επιλεγμένα

Κόντρα στο αρνητικό κλίμα στις διεθνείς αγορές λόγω των δασμών Τραμπ σε Καναδά, Μεξικό και Κίνα, το Χ.Α. έδειξε να έχει αντοχές.

blue chips, και σε συνδυασμό με τα κέρδη σε τραπεζικές μετοχές κατάφεραν να περιορίσουν σημαντικά τις απώλειες για το σύνολο της αγοράς.

Πιο αναλυτικά, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 1.602,15 μονάδες με πτώση 0,35%, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 303,53 εκατ. ευρώ, με πάνω από τα δύο τρίτα να αφορούν τις τράπεζες. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης υποχώρησε κατά 0,29% στις 3.930,98 μονάδες, ενώ με πτώση 0,83% έκλεισε η μεσαία κεφαλαιοποίηση, στις 2.465,87 μονάδες.

Η βελτίωση της βαθμολογίας της Ελλάδας από την DBRS την Παρασκευή και η ενδεχόμενη απόδοση της επενδυτικής βαθμίδας και από τη Moody's στις 14 Μαρτίου μπορεί να δώσουν ώθηση στο Χ.Α.

Στα μη τραπεζικά blue chips, με απώλειες 3,63% έκλεισε η Σαράντνς, άνω του 2% ήταν η πτώση σε ΔΕΗ, Jumbo και Motor Oil, ενώ το 1% ξεπέρασαν οι απώλειες σε Metlen και Βιοχάλκο. Με κέρδη έκλεισαν τέσσερις τίτλοι, οι ΔΑΑ (1,95%), ΕΥΔΑΠ (1,38%), Coca-Cola (0,78%) και ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (0,23%).

Ο τραπεζικός δείκτης υπεραπέδωσε με κέρδη 0,48% κλείνοντας στις 1.499,21 μονάδες, με την Alpha Bank να σημειώνει κέρδη 1,72%, την Εθνική Τράπεζα 1,05%, ενώ απώλειες σημείωσε η Optima

Bank (0,38%), η Τράπεζα Πειραιώς (0,29%) και η Eurobank (0,28%).

Το σερτί ανοδικών εβδομάδων στο Χ.Α. διακόπηκε, παρά το γεγονός ότι ο τραπεζικός κλάδος παρουσίασε εξαιρετικές επιδόσεις τις προηγούμενες ημέρες, τη στιγμή που οι ξένοι οίκοι αναβαθμίζουν τις τιμές-στόχους καθώς οι μετοχές των ελληνικών τραπεζών παραμένουν σε σημαντικό discount σε σχέση με αυτές άλλων ευρωπαϊκών τραπεζών, όπως σημειώνει και ο Δημήτρης Τζάνας, σύμβουλος Διοίκησης στην Κύκλος ΑΧΕΙΤΕΥ.

Πάντως, όπως επισημαίνει, ο Γενικός Δείκτης αρνείται να υποχωρήσει κάτω από τις 1.600 μονάδες, αν και ακόμη δεν διαμορφώνονται οι προϋποθέσεις για ανοδική κίνηση προς τις 1.650 μονάδες. Η βελτίωση της βαθμολογίας της Ελλάδας από την DBRS την Παρασκευή, και ασφαλώς η ενδεχόμενη απόδοση της επενδυτικής βαθμίδας και από τη Moody's που ακολουθεί στις 14/3 θα μπορούσαν να αποτελέσουν τον θετικό καταλύτη ώστε να κινηθεί το Χ.Α. και πάλι προς αυτό το επίπεδο.

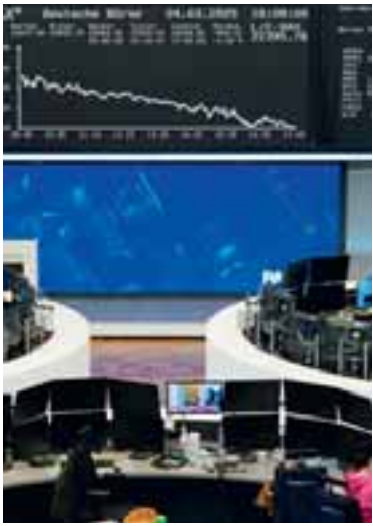
Μεγάλη πτώση στις αγορές μετά τους δασμούς Τραμπ

Σε συντονισμένη υποχώρηση οδήγησε χθες τα χρηματιστήρια ανά τον κόσμο η απόφαση του Ντόναλντ Τραμπ να εγκαινιάσει το νέο και πλέον επιθετικό επεισόδιο ενός παγκόσμιου εμπορικού πολέμου. Από τη Νέα Υόρκη μέχρι το Λονδίνο και το Τόκιο η ανησυχία για τον αντίκτυπο του εμπορικού πολέμου στην παγκόσμια οικονομία οδήγησε χθες τους επενδυτές σε μαζική έξοδο από τις μετοχές και σε στροφή στα βραχυπρόθεσμα ομόλογα, στον χρυσό και γενικότερα στα ασφαλή καταφύγια, συμπεριλαμβανομένων και ορισμένων νομισμάτων όπως το γιεν και το ελβετικό φράγκο.

«Φαίνεται πως εξαιτίας του Τραμπ εξανεμίστηκαν οι ελπίδες για μια συμφωνία της τελευταίας στιγμής προκειμένου να αποφευχθούν οι «δασμοί», σχολίασε σχετικά ο Τζέισον Λούι, υπεύθυνος των αγορών μετοχών Ασίας - Ειρηνικού και παραγώνων στην BNP Paribas, αναφερόμενος στους δασμούς που ανακοίνωσε χθες η Ουάσινγκτον σε Καναδά, Μεξικό και Κίνα και στα αντίποινα που ήρθαν σχεδόν αυτομάτως.

Το δολάριο υποχώρησε χθες 0,3% έναντι ενός καλάθιού νομισμάτων στο οποίο συμμετέχουν το ευρώ, το γιεν και η στερλίνα, ενώ είχε προηγηθεί πτώση του 0,8% τη Δευτέρα. Στην Ευρώπη η αντίδραση των αγορών ήταν έντονη, με τον δείκτη FTSE 100 του Λονδίνου να κλείνει με απώλειες 1,27% και τον Xetra DAX της Φρανκφούρτης με πτώση 3,53%.

Παράλληλα, ο δείκτης CAC 40 του Παρισιού έκλεισε με υποχώρηση 1,85% και ο FTSE MIB του Μιλάνου με πτώση 3,41%, ενώ ο πανευρωπαϊκός δείκτης Eurostoxx 600 έκλεισε με επίσης με σημαντικές απώλειες 2,20%. Τη μεγαλύτερη υποχώρηση σημείωσαν οι μετοχές των μεγάλων αυτοκινητοβιομηχανιών που αναμένεται να πληγούν από τους δασμούς στα Ευρωπαϊκά αυτοκίνητα, με τη Stellantis σε πτώση 10% και η Mercedes Benz να υποχωρεί 5%.

Ο DAX στη Φρανκφούρτη υποχώρησε κατά 3,53%, σημειώνοντας τις μεγαλύτερες απώλειες στην Ευρώπη.

Μαζική έξοδος από τις μετοχές και στροφή των επενδυτών στα βραχυπρόθεσμα ομόλογα και στον χρυσό.

Στον αντίποδα, οι μετοχές των αμυντικών βιομηχανιών προσελκύουν τώρα τους επενδυτές, καθώς οι ευρωπαϊκές χώρες σχεδιάζουν αυξήσεις αμυντικών δαπανών και η Κομισιόν προτείνει κοινό δανεισμό με σκοπό τη χρηματοδότηση της πανευρωπαϊκής άμυνας. Ενδεικτική περίπτωση αποτελεί η γαλλική αμυντική βιομηχανία Thales, η μετοχή της οποίας σημείωσε άλμα 12% κατά την προσυνεδρίαση, για να κλείσει με άνοδο 2,5%. Και η Wall Street, που αρχικά είχε αντιδράσει με ενθουσιασμό στην επιστροφή του Τραμπ, χθες άνοιξε με πτώση και κινείτο πτωτικά έως αργά το βράδυ. Μέχρι τις 19 Φεβρουαρίου ο S&P 500 σημείωνε άνοδο 6,3%, αλλά δύο εβδομάδες μετά τα κέρδη του έχουν διαγραφεί.

(Τιμή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη			VERIZON COMMS			PERSIMMON		
(Σε δολάρια)			(Σε δολάρια)			(Σε δολάρια)		
Εταιρείες	Πρώ από το κλείσιμο	Μετ.%	WALT DISNEY CO	108,9492	-3,4053	PEARSON	1377,263	2,148
3M COMPANY	146,78	-4,328	WELLS FARGO & WALTHAM INC	72,69	-5,6342	RELX	3820	-0,183
ALCOA CORP	30,79	-1,4089	WALMART INC	95,39	-2,2543	RIO TINTO	4850	-0,554
ALTRIA GROUP	57,66	0,6107	London/Λονδίνο			ROLLS-ROYCE HL	780,4	1,236
AMAZON COM	201,435	-1,7486	(Σε νέγκες)			SAINSBURY(I)	249,76	-1,342
AMER EXPRESS C	280,97	-4,9139	Εταιρείες	Χθρόνο	Μετ.	SCHROEDERS	365,2	-2,248
AMER INTL GROU	80,02	-3,1118	ANGLO AMERICAN	2301	-2,521	STAGE GRP	1297,5	-2,128
AMGEN	316,505	1,8421	A.B.FOOD	1859,748	-2,348	SJ.JAMES'S PLA	1078,1725	-5,086
APPLE INC	238,9	0,3655	ADMIRAL GRP	2891	-0,585	SMITHS GROUP	1995	-1,724
BANK OF AMERIC	42,76	-6,1457	ASHTED GRP	4484	-8,231	SMITH&NEPHEW	1174,5	0,384
BAXTER INTL IN	34,7	-0,459	ANTOFAGASTA	1725,844	-3,96	SSE	1508	-0,133
BOEING CO	158,9901	-6,5094	AVIVA	533,8	-1,586	STAND.CHART.	1245,403	-2,128
BRISTOL MYERS	60,15	0,4677	ASTRAZENECA	12058	1,344	SEVERN TRENT	2505,385	3,162
CATERPILLAR IN	323,21	-2,6593	BABCOCK INTL	692	-2,111	TRAVIS PERKINS	627	-3,166
THE CIGNA GP O	312,68	0,3756	BAE SYS.	1561	-2,606	TESCO	385,8	2,831
CHEVRON	152,76	-0,2156	BARCLAYS	296,1	-6,011	TAYLOR WIMPEY	110,45	0,09
CISCO SYSTEMS	62,895	-0,9216	BR.AMER.TOB.	3154	1,675	UNILEVER	4617	1,718
CITIGROUP	71,87	-6,868	BERKELEY GRHL	3624	0,11	UTD. UTILITIES	976,2	1,308
CERVECIARIS	14	0,5747	BR.LAND	353,6	-2,082	VODAFONE GRP	70,0458	-1,217
COCA-COLA CO	71,07	-1,7284	BUNZL	3036	-1,172	WPP	618,6	-3,253
COLGATE PALMOL	93,57	0,0189	BP	410,2	-5,719	WHITBREAD	2577	-5,287
DANAOS CORP	76,75	-0,5958	BURBERRY GRP	1070,5	-2,572	Zurich/Zupixn		
DIANA SHIPPING	1,76	-2,2222	BT GROUP	155,3	-0,928	Εταιρείες	Χθρόνο	(Σε ελβ. φ)
DOW INC	35,915	-0,4021	COCACOLA HBC A	3426	2,627	ABB LTD N	46,89	-3,166
DUPONT DE NMOU	77,915	-1,1607	CARNIVAL	1603	-9,205	RECHOMONT N	181,5	-1,414
GLBL Y EM MR E	25,67	0,546	CENTRICA	147,25	-0,271	GEBERT NI	519,4	-2,128
ENTERGY CP	85,76	-2,4235	COMPASS GROUP	2803	-0,178	NOVARTIS N	99,38	0,09
EXXON MOBIL	107,955	0,181	CAPITA GROUP	12,883	-2,276	ROCHE HOLDING	304,2	0,105
FEDEX CORP	250,01	-3,3852	CRH	7570	-9,254	SGS N	92,94	0,09
FORD MOTOR CO	9,1273	-2,7977	DCC	5220	-3,69	SWATCH GROUP I	16,95	-2,128
INTL BUS MACHI	252,7	1,0032	DIAGEO	2146	-1,039	ADECO N	23,42	-1,342
GENERAL DYNAMI	254,92	0,3464	DIRECT LINE	275,1946	-0,795	JULIUS BAER N	60,48	-1,414
GE AEROSPACE O	196,63	-2,6391	EXPERIAN	3726	-0,744	GVAUDAN N	4101	0,09
GOLDM SACHS GR	574,25	-5,1234	EASVJET	484,9	-5,006	NESTLE SA	89,76	1,19
HALLIBURTON CO	24,32	-2,7589	FRESHILLO	780	3,448	TRANSOCEAN N	0	
THE HFTD INS O	118,46	-1,0938	GLENCORE	312,85	-3,277	SWISSCOM N	513,5	
HP INC	29,645	-1,3149	GSK	1509	1,994	SWISS RE N	145,95	-0,105
HOME DEPOT INC	380,36	-2,3942	HIKMA	2158	-0,827	UBS GROUP N	29	-7,77
INTEL CORP	21	-7,6517	HAMMERSON	264,8	-1,926	ZURICH INSURAN	595,2	-0,105
JOHNSON JOHNSO	167,745	0,278	HARGREAVES LAN	1104,25	-0,045	Frankfurt/Φρανκφούρτη		
JPMORGAN CHASE	249,115	-4,4145	HSBC HLDGS.UK	925,8	-2,78	Εταιρείες	Χθρόνο	(Σε ευρ. Μετ)
LAZARD INC ORD	45,73	-6,1564	INTL CONSOL AI	326,2	-7,532	ADIDAS N	237,7	-10,105
MCDONALD'S COR	309,325	1,6547	INTERCON. HOTE	9658	-2,759	ALLIANZ SE	334,4	-5,105
MERCK & CO	93,94	0,8481	3I GRP	3913	-3,813	BASF SE	48,47	-1,514
MICROSOFT CP	385,325	-0,8147	IMPBRANDS	2830	0,106	BAY MOT WERKE	79,92	
3M COMPANY	146,815	-4,3052	INTERTEK GROUP	5385	4,462	BEIERSDORF	136,2	1,19
MORGAN STANLEY	121,045	-6,2611	JOHNSON MATTHE	1410	-3,226	BAYER N AG	23,52	-0,405
NIKE INC CL B	77,55	-1,0968	KINGFISHER	243,4	-1,894	COMMERZBANK	20,64	-0,405
NORFOLK SOUTHE	241,51	-1,4808	LAND SECS.	557,5	-0,986	CONTINENTAL AG	61,34	-8,01
PFIZER INC	25,965	-1,0857	LEGAL&GEN.	241,9	-1,789	DEUTSCHE BANK	19,358	-1,59
PROCTER & GAMB	177,27	0,9568	LLOYDS GRP	71,5	-1,272	DT BOERSE N	255	-2,29
ROCKWELL AUTOM	266,69	-4,2853	MARKS & SP	720000	3,098	DT LUFTHANSA A	6,662	-0,32
SCHLUMBERGER L	38,9699	-2,1349	MONDI	1196,5	-3,117			
SOUTHERN	91,2394	0,4286	NATIONAL GRID	972	1,546			
STEALTHGAS	5,35	-1,6544	NEXT	9990	-1,431			
UNISYS CORP	4,19	-0,4751	PRUDENTIAL	722,4	-3,299			
UNITEDHEALTH G	476,76	2,079						
US BANCORP	44,725	-3,2764						

DT TELEKOM N			Tokyo/Τόκιο			Paris/Παρισι		
(€ ON SE NA			(Σε γιέν)			(Σε ευρώ)		
FRESenius MEDI			Εταιρείες			Εταιρείες		
X43,05 -4,41			XΘεσών			XΘεσών		
FRESenius SE			Met.%			Met.%		
39,41 0,18			ΑΙΝΟΜΟΤΟ			ACCOR		
HEIDELBERG MAT			ASAH GROUP HL			AIR LIQUIDE		
141,8 -7,85			ASTELLAS PHARM			ALSTOM		
HENKEL AG&CO V			BRIDGESTONE CO			AXA		
84,86 0,72			CANON INC			BNP PARIBAS		
INFENION TECH			CASHIO COMPUTER			BOUVIGUES		
34,07 -1,855			CITIZEN WATCH			CAPGEMINI		
K S NA			CREDIT SAISON			CARREFOUR		
13,335 0,03			DAIWA SEC GROU			CASINO GUICHAR		
MERCK KGAA			SUBARU			CREDIT AGRICOL		
134,6 -3,9			FUJIFILM HOLDI			DANONE		
MUENCH. RUECK			FUJITSU			DASSAULT SYSTE		
554,6 -0,7			HINDO MOTORS			L'OREAL		
RWE AG			HITACHI			L.V.M.H.		
30,35 -0,27			HONDA MOTOR			LAGARDERE		
THYSSENKRUPP A			IHI			MICHELIN		
7,932 -0,476			ISUZU MOTORS			PERNOD RICARD		
VOLKSWAGEN VZ			KAWASAKI HVV I			KERING		
102,1 -4,4			KAJIMA CORP			PUBLICIS GROUP		
VONOVIA SE			KEIO			RENAULT		
29,25 0,36			KOBE STEEL			SAINT-GOBAIN		
213,3 -12,65			KONICA MINOLTA			SANOFI		
SAP SE			JTEKT			SCHNEIDER ELEC		
258,95 -12,6			MITSUBI UFJ FG			SOCIETE GENERA		
			MITSUBISHI COR			SODEXO		
			MITSUBISHI ELE			THALES		
			MITSUBISHI MOT			TIF		
			NEC CORPORATIO			VEOLIA ENVIRON		
			NIKON HLDG					
			NIKON CORP					
			NIPPON CORP					
			NISSAN MOTOR C					
			NOMURA HOLDING					
			NISSAN CHEMICA					
			NIPPON PAPER I					
			OBAYASHI CORP					
			ODAKYU ELEC RA					
			OI HOLDINGS					
			OSAKA GAS					
			RICOH CO LTD					
			SECOM					
			SEVEN & I HLDG					
			SHARP CORP					
			SHIMIZU CORP					
			SHISEIDO					
			SONY GROUP COR					
			SMFG					
			SUMITOMO CHEM					
			SUZUKI					
			TAISEI CORP					
			TOKI CORPORATIO					
			TODAI RAILWAY					
			TOKIO MARINE H					
			TORAY INDUSTRI					
			TREND MICRO					
			TOPY INDUS LTD					
			TORAY INDUSTRI					
			TOYOGO					
			TOYOTA MOTOR C					
			TOYOTA MOTOR C					

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	1.602,15	1.607,79	-5,64	-0,35%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	3.930,98	3.942,39	-11,41	-0,29%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	14.389,19	14.537,12	-147,93	-1,02%
FTSE/Χ.Α.ΥΦΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.181,07	4.215,11	-34,04	-0,81%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	2.465,87	2.486,53	-20,66	-0,83%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	941,89	944,01	-2,12	-0,22%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ Χ.Α.	369,75	370,70	-0,95	-0,26%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	1.849,83	1.855,31	-5,48	-0,30%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	6.768,10	6.787,74	-19,64	-0,29%
FTSE/Χ.Α. MID CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.379,78	3.408,10	-28,32	-0,83%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	2.199,15	2.219,94	-20,79	-0,94%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	3.031,56	3.042,23	-10,67	-0,35%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	1.499,21	1.492,07	7,14	0,48%
FTSE/ATHEX ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	5.697,25	5.727,52	-30,27	-0,53%
FTSE/ATHEX ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	7.023,84	6.992,30	31,54	0,45%
FTSE/ATHEX ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.737,28	4.777,95	-40,67	-0,85%
FTSE/ATHEX ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	5.284,48	5.332,06	-47,58	-0,89%
FTSE/ATHEX ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	7.735,13	7.866,04	-130,91	-1,66%
FTSE/ATHEX ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	7.282,61	7.304,40	-21,79	-0,30%
FTSE/ATHEX ΠΡΟΤΕΣ ΥΛΕΣ	5.303,39	5.349,98	-46,59	-0,87%
FTSE/ATHEX ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.144,21	5.246,63	-102,42	-1,95%

Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	226.987.405,43
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	10.207.524,46
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	9.828.461,05
ΠΟΛΥΑΠΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	8.724.771,44
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	6.703.818,39
ΔΙΟΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	5.142.288,88
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	4.526.603,90
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	4.406.638,40
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	4.068.481,90
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	3.773.354,85
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	2.836.234,91
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	2.156.946,61
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	2.153.293,12
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΧΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.725.660,22
ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ	1.408.996,15
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	1.386.017,61
ΔΙΟΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	1.279.383,11
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.016.215,03
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	790.927,12
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	491.063,59
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	396.114,32
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	389.285,75
ΤΡΟΦΙΜΑ	365.957,22
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	344.044,89
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	229.167,44
Α.Ε.Ε.Α.Π. ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	207.042,09
ΥΔΡΕΥΣΗ	194.394,60
ΕΞΕΙΔΙΚΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	181.622,43
Ε.Ε.Α.Π. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	163.262,60
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	151.726,80
ΕΞΕΙΔΙΚΥΜΕΝΟ ΔΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	126.362,50
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ Α.Ε.Ε.Α.Π.	124.287,35
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΦΟΡΤΗΓΑ	104.506,72
ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	84.192,45
ΥΛΙΚΟ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	76.639,75
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	69.288,80
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	63.590,03
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΡΑΦΕΙΩΝ	61.663,95
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ	60.342,25
ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	44.431,88
ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ	42.381,51
ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	40.043,63
ΚΑΠΝΟΣ	34.538,00
ΕΠΙΠΛΑ	29.825,52
ΥΛΙΚΑ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ	21.633,75
ΕΞΕΙΔΙΚΥΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	21.029,67
ΣΙΔΗΡΟΣ & ΧΑΛΥΒΑΣ	20.904,91
ΡΟΥΧΙΣΜΟΣ & ΑΞΕΣΟΥΑΡ	20.586,35
ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ & ΖΗΜΙΩΝ	16.881,20
ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	15.209,21
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΕΣ ΣΤΕΓΑΣΗΣ & ΕΠΙΚΑΛΥΨΕΩΝ	14.000,04
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ	12.486,18
ΚΑΘΕΤΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	7.576,50
ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ	7.305,72
ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ & ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	4.493,99
ΒΑΣΙΚΑ ΧΗΜΙΚΑ	4.319,42
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	3.811,00
ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	1.546,06
ΕΚΔΟΣΕΙΣ	1.411,97
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	1.221,92
ΑΠΟΣΤΑΣΗ & ΟΙΝΟΠΑΡΑΓΩΓΗ	1.134,00
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	974,56
ΟΡΥΧΕΙΑ	261,80
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	71,40
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	0,00

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ		
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.
ΕΛΒΕ (ΚΟ)	5,600	9,80%
ΟΛΠ (ΚΟ)	33,000	2,17%
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛ. ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	8,910	1,95%
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	1,981	1,72%
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	5,860	1,38%
MIG (ΚΟ)	2,845	1,25%
ΙΝΤΡΑΛΟΥΤ (ΚΟ)	1,034	1,17%
ALTER EGO MEDIA Α.Ε. (ΚΟ)	4,570	1,13%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	9,018	1,05%
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	41,280	0,78%

ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΑΒΑΣ (ΚΟ)	2,180	-5,22%
ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,341	-5,01%
ΙΝΤΕΡΛΑΪΦ Α.Α.Ε.Γ.Α. (ΚΟ)	4,730	-3,67%
ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	12,220	-3,63%
ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΟ)	7,660	-3,53%
ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ (ΚΟ)	1,795	-3,49%
ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ (ΚΟ)	2,510	-3,46%
ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	1,982	-3,08%
KPI - KPI (ΚΟ)	16,100	-3,01%
ΙΛΥΔΑ (ΚΟ)	1,620	-2,99%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	
ΑΞΙΑ	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	86.719.485,71
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	51.068.400,44
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	50.203.910,28
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	35.246.398,45
ΟΤΕ (ΚΟ)	9.828.461,05
METLEN ENERGY & METALS (ΚΟ)	8.724.771,44
ΔΕΗ (ΚΟ)	8.621.567,72
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	5.266.388,03
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	5.142.288,88
JUMBO (ΚΟ)	4.406.638,40

ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ		
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)		1,09%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)		1,05%
ΑΛΟΥΜΥΛ (ΚΟ)		1,03%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)		0,90%
ALTER EGO MEDIA Α.Ε. (ΚΟ)		0,83%
ΙΝΤΕΡΤΕΚ (ΚΟ)		0,72%
ΑΛΦΗΑ ΕΤF FTSE ATHEX LARGE CAP		0,40%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)		0,38%
PHOENIX VEGA MEZZ PLC (ΚΟ)		0,33%
ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ)		0,27%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25			
		Κλείσιμο	Μετ.%
BIO	(ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	5,58	-1,76
CENER	(CENERGY HOLDINGS SA)	8,95	-0,22
TITC	(ΤΙΤΑΝ)	39,95	-0,37
EEE	(COCA COLA HBC)	41,28	0,78
ΟΤΕ	(ΟΤΕ)	15	-0,13
ΑΡΑΓ	(AEGEAN AIRLINES)	10,73	-0,37
ΣΑΡ	(ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	12,22	-3,63
ΟΡΤΙΜΑ	(ΟΡΤΙΜΑ BANK)	14,22	-0,84
ΔΑΑ	(ΔΙΕΘΝ. ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΑΘ.)	8,91	1,95
ΕΛΛΑΚΤΩΡ	(ΕΛΛΑΚΤΩΡ)	2,25	0
ΓΕΚΤΕΡΝΑ	(ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	18,2	-0,76
ΜΥΤΙΛ	(ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	34,9	-1,69
ΛΑΜΔΑ	(LAMBDA DEVELOPMENT)	6,48	-0,46
ΕΛΧΑ	(ΕΛΒΑΧΧΑΛΚΟΡ)	2,155	0,23
ΑΛΦΑ	(ΑΛΦΗΑ BANK)	1,981	1,72
ΜΠΕΛΑ	(JUMBO)	25,94	-2,26
ΕΤΕ	(ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	9,018	1,05
ΠΕΙΡ	(ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	4,52	-0,29
ΕΥΡΩΒ	(EUROBANK)	2,496	-0,28
ΕΛΠΕ	(ΕΛΠΕ)	7,76	-0,51
ΕΥΔΑΠ	(ΕΥΔΑΠ)	5,86	1,38
ΟΠΑΠ	(ΟΠΑΠ)	17,1	0
ΜΟΗ	(MOTOR OIL)	21,14	-2,58
ΑΚΤΡ	(ΑΚΤΟΡ)	5,23	-0,38
ΔΕΗ	(ΔΕΗ)	12,86	-2,72

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 4 Μαρτίου 2025

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	4,7500	4,7800	4,7598	-0,5360	18.794	4,7600	4,7800	4,7600	-0,21
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	5,3000	5,4000	5,3554	-1,7330	27.780	5,3000	5,3200	5,3200	-0,75
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	1,5700	1,5900	1,5814	-0,0990	36.285	1,5750	1,5800	1,5850	-0,94
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,1400		

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0500	0,0500	0,0500	0,0290	2.950	0,0485	0,0505	0,0500	-0,99
Τεχνολογία										
ΛΟΥΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	3,6800	3,7600	3,6953	-1,7000	6.826	3,7000	3,7600	3,6800	-2,13

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						2,5400	2,5400		
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0000	0,2500		
MINE	MINERVA ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0210	0,0220		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,0560	0,0560	0,0560	0,0000	8.630	0,0560	0,0615	0,0560	0,00
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0540	0,0000		
ΕΛΙΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,3800	0,4240		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ, Σ)						0,0275	0,0310		
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ, Σ)						0,0345	0,0000		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΣΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,2080		
ΚΕΛΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0100	0,0000		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0040	0,0000		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0030	0,0035		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)	0,0175	0,0190	0,0184	0,0890	20.000	0,0000	0,0000	0,0175	0,00

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC	0,0200	0,0200	0,0200	0,0000	20.900	0,0185	0,0200	0,0200	0,00
ΑΓΡΟ	“ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ “Η ΠΡΟΔΟΣΗ” ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ *						2,9400	3,2200		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,1000	0,1100		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0500	0,0540		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,7800	0,8000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						4,0000	4,4000		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,1780	0,0000		

Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0490		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0,0150	0,0000		
ΣΤΔΑ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (Σ)	0,3200	0,3460	0,3215	-0,8940	3.301	0,3020	0,3200	0,3200	1,27
ΔΗΚΑ	ΔΑΣΙΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						1,1500	0,0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,8350	0,8400	0,8380	0,0280	2.500	0,8300	0,8400	0,8350	-0,60
ΚΥΡΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,2820	0,3000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ	3,7000	3,7600	3,7289	-0,2360	3.979	3,7000	3,7600	3,7200	-0,53

ΑΝΑΛΥΣΗ / EUROBANK

Νομισματική χαλάρωση με αβεβαιότητες στην Τουρκία

Επείτα από εννέα διαδοχικές αυξήσεις του βασικού επιτοκίου, η Κεντρική Τράπεζα της Τουρκίας (ΚΤΤ) ξεκίνησε τον περασμένο Δεκέμβριο τη χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής, προχωρώντας σε δύο διαδοχικές μειώσεις του βασικού επιτοκίου, κατά 250 μονάδες βάσης εκάστη, που το διαμόρφωσαν στο 45%. Η ΚΤΤ αιτιολόγησε την αντιστροφή της νομισματικής πολιτικής επικαλούμενη κυρίως την τάση του υποκείμενου μνησίου πληθωρισμού, ο οποίος βασίζεται στον εποχικά προσαρμοσμένο δείκτη τιμών, καθώς και στην εξασθένιση των πληθωριστικών προσδοκιών. Σε ό,τι αφορά τον συνολικό ετήσιο πληθωρισμό, αφού ανήλθε έως το 75,5% τον Μάιο του 2024, έκτοτε επιβραδύνεται και τον Νοέμβριο, προ των μειώσεων του βασικού επιτοκίου, είχε υποχωρήσει στο 47,1%.

Ωστόσο η υποχώρηση του πληθωρισμού το δίμηνο Δεκεμβρίου – Ιανουαρίου ήταν βραδυτέρη, έως το 42,1% τον δεύτερο μήνα. Αυτό οφείλεται στην επιτάχυνση του πληθωρισμού σε συγκεκριμένες υπηρεσίες (εκπαίδευση, υγεία) και στην επιβράδυνση της υποχώρησής του στην ενέργεια. Με τη σειρά τους, αυτές οι τάσεις προήλθαν από τις νέες αυξήσεις σε μισθούς και συντάξεις, την άνοδο των διεθνών τιμών ενέργειας και ορισμένων διοικητικών καθορισμένων τιμών, αλλά και από την ενισχυμένη βαρύτητα των υπηρεσιών στον δείκτη τιμών καταναλωτή το 2025. Αυτοί οι παράγοντες είναι πλέον πιθανό να επιδράσουν ανασχετικά στον αποπληθωρισμό και

την προσεχή περίοδο. Αλλωςτε, στην πρόσφατη έκθεσή της για τον πληθωρισμό, η ΚΤΤ αναθέωρησε προς τα επάνω την πρόβλεψή της για το επίπεδό του στο τέλος του 2025 κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες (π.μ.), στο 24%, επικαλούμενη ισχυρότερες επιδράσεις κυρίως από τις διοικητικά καθοριζόμενες τιμές (+1,7 π.μ.) και τη μεγαλύτερη βαρύτητα των υπηρεσιών στον ΔΤΚ (+0,8 π.μ.). Επιπλέον, τον Ιανουάριο ο μηνιαίος υποκείμενος πληθωρισμός, ο οποίος επηρεάζει σημαντικά την ΚΤΤ στις αποφάσεις νομισματικής πολιτικής, επιταχύνθηκε στο 3,4% από 2,0%, εξαιτίας κυρίως της ταχύτερης ανόδου τιμών στην ενέργεια, τα επεξεργασμένα τρόφιμα και κάποιες υπηρεσίες. Κατά την παρουσίαση της έκθεσης πληθωρισμού, ο διοικητής της κεντρικής τράπεζας θεώρησε αυτή την τάση αναμενόμενη και οφειλόμενη σε εποχικούς παράγοντες, ενώ εκτίμησε πως θα συνεχιστεί καθ' όλο το πρώτο τρίμηνο. Ωστόσο, από τον τόνο της τοποθέτησής του θεωρείται πλέον πιθανή μια νέα μείωση του βασικού επιτοκίου στην προσεχή συνεδρίαση της ΚΤΤ στις 6 Μαρτίου. Η σημασία της αποτελεσματικότητας της νομισματικής πολιτικής για τις προοπτικές της τουρκικής οικονομίας αναδεικνύεται από το ότι η επιτάχυνση του ετήσιου ρυθμού ανάπτυξης της στο 8^ο τρίμηνο του 2024 σε 2,4% από 1,9%, προήλθε από την αλλαγή τάσης στις επενδύσεις σε ανοδική και την ταχύτερη αύξηση της κατανάλωσης των νοικοκυριών.

* EUROBANK RESEARCH

Απώλειες κατέγραψε το Χρηματιστήριο

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 226,39 μονάδες, καταγράφοντας μείωση 0,68%.

Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 βρισκόταν στις 137,36 μονάδες, σημειώνοντας ζημιές 0,67%. Η αξία των συναλλαγών ήταν €362.395. Πτώση καταγράφουν και οι επιμέρους χρηματιστηριακοί δείκτες με εξαίρεση των Ξενοδοχείων που δεν παρουσιάζει μεταβολή. Οι Επενδυτικές παρουσιάζουν μείωση της τάξης του 0,92%, η Εναλλακτική Αγορά κατά 0,29% και η Κύρια Αγορά κατά 0,80%.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €148.773 (μείωση 0,75%) - τιμή κλεισίματος €5,32), της Ελληνικής Τράπεζας με €89.456 (πτώση 0,21% - τιμή κλεισίματος €4,76), της Demetra Holdings με €57.380 (πτώση 0,94% - τιμή κλεισίματος €1,58), της Logicom με €25.224 (πτώση 2,13% - τιμή κλεισίματος €3,68), και της Woolworth Cyprus με €15.907 (πτώση

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 226,39 μονάδες, καταγράφοντας μείωση 0,68%.

3,57% - τιμή κλεισίματος €0,21).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεως, 2 κινήθηκαν ανοδικά, 8 πτωτικά και 6 έμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε στις 161.

Οι τιμωροί της αγοράς ομολόγων караδοκούν, προειδοποιεί το ΙΙΦ

Το παγκόσμιο χρέος άγγιξε τα επίπεδα-ρεκόρ των 318 τρισ. δολ. το 2024

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

«Προσοχή στους τιμωρούς της αγοράς ομολόγων», είναι το μήνυμα που στέλνει στις κυβερνήσεις με υψηλά ελλείμματα και αδύναμα δημοσιονομικά το Διεθνές Χρηματοοικονομικό Ινστιτούτο (ΙΙΦ). Μάλιστα φέρνει ως παράδειγμα τη Βρετανία και τη Γαλλία, δύο χώρες όπου η επίθεση των αγορών κατάφερε να διαμορφώσει πολιτικά αποτελέσματα, και τις συγκρίνει με τη δημοσιονομικά συνετή Ελλάδα της οποίας το κόστος δανεισμού έχει υποχωρήσει σημαντικά

Οι αντιδράσεις της αγοράς για τον προϋπολογισμό σε Βρετανία και Γαλλία διαμόρφωσαν πολιτικά αποτελέσματα.

τη στιγμή που ο ελληνικός δείκτης χρέους κατέγραψε από τις πιο μεγάλες μειώσεις διεθνώς το 2024, μία χρονιά όπου το παγκόσμιο χρέος άγγιξε τα επίπεδα-ρεκόρ των 318 τρισ. δολ. Πιο αναλυτικά, σύμφωνα με το ΙΙΦ, το 2024 προέβλεπαν περίπου 7 τρισ. δολ. στο παγκόσμιο χρέος (χρέος νοικοκυριών, κυβερνήσεων, εταιρειών και τραπεζών).

Περίπου το 65% της αύξησης προήλθε από τις αναδυόμενες αγορές, κυρίως την Κίνα, την Ινδία,

Το Διεθνές Χρηματοοικονομικό Ινστιτούτο σημειώνει ότι το κόστος δανεισμού της Ελλάδας υποχώρησε σημαντικά καθώς ο ελληνικός δείκτης χρέους κατέγραψε από τις πιο μεγάλες μειώσεις παγκοσμίως.

τη Σαουδική Αραβία και την Τουρκία. Στις ώριμες αγορές, η συσσώρευση χρέους επικεντρώθηκε κυρίως στις ΗΠΑ, στη Βρετανία, στον Καναδά και στη Σουηδία. Σχεδόν τα δύο τρίτα της αύξησης του χρέους οφείλονται στον δανεισμό των κυβερνήσεων, καθώς τα επίπεδα του παγκόσμιου δημόσιου χρέους ξεπέρασαν τα 95 τρισ. δολ., από 70 τρισ. την περίοδο πριν από την πανδημία το 2019.

Την ίδια στιγμή, ο παγκόσμιος δείκτης χρέους προς ΑΕΠ αυξήθηκε

κατά περισσότερο από 1,5 ποσοστιαία μονάδα, φθάνοντας σχεδόν το 328% του ΑΕΠ. Η άνοδος των δεικτών χρέους ήταν πιο απότομη στη Σουηδία, στην Κίνα, στο Ισραήλ και στη Σαουδική Αραβία, ενώ η Ελλάδα, η Αργεντινή, η Τουρκία, η Ολλανδία και η Ιρλανδία σημείωσαν τη μεγαλύτερη πτώση, παρατηρεί το ΙΙΦ.

Πάντως, το ινστιτούτο εκτιμά ότι φέτος, και ειδικά στο πρώτο τρίμηνο, η συσσώρευση χρέους συνολικά θα επιβραδυνθεί εν μέσω

αβεβαιότητας για την παγκόσμια οικονομική πολιτική και του πολύ υψηλού κόστους δανεισμού. Ωστόσο, η συσσώρευση χρέους στον δημόσιο τομέα αναμένεται να παραμείνει αυξημένη, κυρίως σε Ευρώπη, ΗΠΑ, Κίνα, Ινδία και Βραζιλία. Οι εκκλήσεις για δημοσιονομικά κίνητρα και μεγαλύτερες στρατιωτικές δαπάνες γίνονται πιο έντονες στην Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένων των αυξανόμενων συζητήσεων για την τροποποίηση του κανόνα του «φρένου

του χρέους» της Γερμανίας, όπως τονίζει.

Τέλος, το ινστιτούτο προειδοποιεί τις κυβερνήσεις να προσέχουν τους «τιμωρούς των ομολόγων» (bond vigilantes), οι οποίοι караδοκούν. Ενώ οι αντιδράσεις της αγοράς στα αυξανόμενα επίπεδα του δημόσιου χρέους των ΗΠΑ είναι σχετικά ήπιες, καθώς η ισχυρή οικονομική δραστηριότητα, η αύξηση της παραγωγικότητας και το καθεστώς ασφαλούς καταφυγίου των αμερικανικών ομολόγων συνεχίζουν να συγκαλύπτουν τις αυξανόμενες αδυναμίες στα δημοσιονομικά ισοζύγια, ωστόσο δεν απολαμβάνουν όλες οι χώρες τα ίδια... πρόνομα, τονίζει το ΙΙΦ.

Για παράδειγμα, οι αντιδράσεις της αγοράς στις συζητήσεις για τον προϋπολογισμό σε Βρετανία και Γαλλία ήταν τόσο έντονες, που τελικά διαμόρφωσαν πολιτικά αποτελέσματα. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, η αναταραχή στην αγορά ομολόγων έπαιξε καθοριστικό ρόλο στη σύσταση θητεία της πρωθυπουργού Λίζ Τρας το 2022, ενώ στη Γαλλία, μια παρόμοια δυναμική συνέβαλε στη βραχύβια κυβέρνηση Μαρνιέ το 2024.

Όπως παρατηρεί μάλιστα το ΙΙΦ, εδώ και καιρό, οι αποδόσεις στα 10ετή ομόλογα της Βρετανίας είναι πολύ υψηλότερες σε σχέση με τις αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων, ενώ οι αποδόσεις των 10ετών γαλλικών κινούνται στα ίδια επίπεδα με αυτά των κρατικών τίτλων της Ελλάδας.

«Καμπανάκι» για τον ρυθμό ανάπτυξης

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Τροχοπέδη για την ανάπτυξη της Ελλάδας αποτελεί η έλλειψη εργατικού δυναμικού, όπως προειδοποιεί η Capital Economics. Αν και οι επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας θα συνεχίσουν να είναι καλύτερες σε σχέση με τις μεγάλες οικονομίες της Ευρωζώνης τα επόμενα δύο χρόνια, ο οίκος εκτιμά πως η ανάπτυξη θα κινηθεί χαμηλότερα σε σχέση με πολλές χώρες της περιφέρειας, ενώ δεν αποκλείεται και να επιβραδυνθεί. Αυτό, όπως εξηγεί, οφείλεται στο γεγονός ότι υ-

ση, ωστόσο κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου το εργατικό δυναμικό παρέμεινε στο ίδιο μέγεθος.

Η Capital Economics σημειώνει ότι η αγορά εργασίας στην Ελλάδα είναι τώρα πολύ «σφιχτή» και υπάρχουν τρεις βασικοί λόγοι για τους οποίους αμφιβάλλει ότι η απασχόληση θα αυξηθεί πολύ τα επόμενα χρόνια.

Πρώτον, όπως επισημαίνει, το φυσικό ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα είναι κοντά στο 8%-9%, συνεπώς υπάρχουν περιορισμένα περιθώρια να μειωθεί πολύ περισσότερο. Η μόνη φορά που η ανεργία ήταν κάτω από το 9% στην Ελλάδα ήταν μεταξύ του 2006 και του 2008, εν μέσω μιας μη βιώσιμης αναπτυξιακής «έκρηξης». Και ενώ από τότε έχουν γίνει σημαντικές μεταρρυθμίσεις στις αγορές εργασίας της Ελλάδας, δεν είναι σαφές ότι έχουν μειώσει σημαντικά το ουδέτερο ποσοστό ανεργίας. Εξάλλου, ένα ποσοστό - ρεκόρ επικριρήσεων ανέφερε το εργατικό δυναμικό ως περιορισμό στην παραγωγή το 2024.

Δεύτερον, η Ελλάδα έχει πολύ αδύναμες δημογραφικές προοπτικές, με τον πληθυσμό σε ηλικία εργασίας να μειώνεται ραγδαία. Αυτό κατά τον οίκο υποδηλώνει ότι το εργατικό δυναμικό είναι επίσης πιθανό να μειωθεί τα επόμενα χρόνια. Ο πληθυσμός σε ηλικία 15-64 ετών έχει συρρικνωθεί κατά μέσον όρο 0,7% ετησίως τα τελευταία πέντε χρόνια και η Κομισιόν προβλέπει ότι θα μειωθεί έως και 0,9% ετησίως τα επόμενα χρόνια, μια από τις μεγαλύτερες μειώσεις στην Ευρωζώνη.

Τρίτον, η ιστορικά χαμηλή μετανάστευση σημαίνει ότι είναι απίθανο οι μετανάστες να μπορέσουν να καλύψουν μεγάλο μέρος των ελλείψεων εργατικού δυναμικού στο μέλλον. Σε αντίθεση με άλλες χώρες του Νότου, όπως η Πορτογαλία και η Ισπανία, η Ελλάδα έχει δει μείωση των μεταναστών στην αγορά εργασίας τα τελευταία χρόνια και η τάση αυτή δεν αναμένεται να αντιστραφεί αρκετά ώστε να αντισταθμίσει τη μείωση του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας, όπως εκτιμά ο οίκος.

Η ελληνική οικονομία δεν βασίζεται πλέον μόνο στον τουρισμό

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Η υπεραπόδοση της οικονομίας της Ελλάδας, όπως και άλλων χωρών της Μεσογείου, δεν οφείλεται αποκλειστικά και μόνο στον ισχυρό τουρισμό, αλλά είναι και αποτέλεσμα της άθνησης της μεταποίησης, καθώς και άλλων υπηρεσιών, επισημαίνει ο οίκος αξιολόγησης S&P, τονίζοντας το πόσο σημαντική είναι η διαφοροποίηση των οικονομιών. Ειδικότερα, όπως σημειώνει, ο ισχυρός τουρισμός και οι αυξανόμενες μη τουριστικές εξαγωγές θα στηρίξουν τη συνεχιζόμενη υπεραπόδοση της ανάπτυξης στις μεσογειακές χώρες της Ευρωζώνης έναντι των χωρών του Βορρά. «Η μεταποίηση τα πάει εξαιρετικά στην Ελλάδα, στην Ιταλία και την Πορτογαλία, ενώ οι μη τουριστικές υπηρεσίες υψηλής αξίας ενισχύουν την ανάπτυξη στην Κύπρο, στην Κροατία, στη Μάλτα, στη Σλοβενία και την Ισπανία. Αυτή η τάση οδηγεί σε μια πιο βιώσιμη και διαφοροποιημένη οικονομία με γνώμονα τις εξαγωγές», όπως τονίζει η S&P.

Κατά τον οίκο, τα «φωτεινά» σημεία ανάμεσα σε μια ευρέως στάση Ευρωζώνης ήταν σε μεγάλο βαθμό τα νότια μέλη της, ιδιαίτερα τα περισσότερα από τα εννέα μέλη του λεγόμενου Club Med (π.χ. Κροατία, Κύπρος, Ελλάδα, Μάλτα, Πορτογαλία, Σλοβενία και Ισπανία – συν Γαλλία και Ιταλία). Όπως εξηγεί η S&P, αυτή η τάση αποδίδεται σε δύο βασικούς λόγους. Πρώτον, στη σχετικά ισχυρότερη οικονομική θέση (ισολογισμοί) του ιδιωτικού τομέα στις χώρες αυτές, τόσο σε σχέση με τις χώρες του Βορρά όσο και έναντι των επιπέδων προ κρίσης. Δεύτερον, στις βελτιωμένες επιδόσεις των εξαγωγών τόσο σε ποσότητα όσο και σε ποιότητα, καθώς εκτός από άθνηση του τουρισμού σημειώνεται και αυξανόμενη διαφοροποίηση των εξαγωγών.

Και γιατί τα παραπάνω έχουν σημασία; Όπως σημειώνει ο οίκος, η πανδημία έβγαλε στην επιφάνεια τους κινδύνους της υπερβολικής εξάρτησης μιας οικονομίας από τον τουρισμό. Το ξαφνικό «πάγωμα» των ταξιδιών επηρέασε δυσανάλογα τις χώρες του Νότου. Κατά μέσον όρο οι εννέα χώρες του Club Med βασίζονταν στον τουρισμό για το 26% των εσόδων τους από τις εξαγωγές το 2019, έναντι 11% για άλλες χώρες της Ευρωζώνης.

Ωστόσο, οι χώρες του Νότου βρήκαν... σωτηρία μέσω της διαφοροποίησης των οικονομιών τους, προσθέτει. Η ταυτόχρονη αύξηση του τουρισμού και των μη τουριστικών εξαγωγών βελτίωσε την υγεία και την ποιότητα της οικονομικής ανάκαμψης, ενώ σημαντικό ρόλο έχουν παίξει ξεκάθαρα και οι πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης. Ωστόσο, η S&P αποδίδει την επιτυχία των μη τουριστικών εξαγωγών στη βελτιωμένη ανταγωνιστικότητα και τη στροφή στην εξωτερική ζήτηση έπειτα από την κατάρρευση της εσωτερικής ζήτησης κατά τη διάρκεια της κρίσης χρέους, καθώς και στα αποτελέσματα προηγούμενων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Τέτοιες μεταρρυθμίσεις ήταν πιο έντονες σε χώρες που βρέθηκαν σε προγράμματα διάσωσης, όπως η Ελλάδα, η Πορτογαλία και η Κύπρος, τονίζει ο οίκος.

Πάντως, η S&P σημειώνει πως οι αξιολογήσεις των κρατών της Ευρωζώνης, αν και έχουν βελτιωθεί από το 2015 –με την Ελλάδα να αποτελεί την τελευταία χώρα που μπήκε στο κλάμπ της επενδυτικής βαθμίδας το 2023–, δεν έχουν ωστόσο ανακάμψει ακόμη στα επίπεδα όπου βρίσκονταν στις αρχές του 2010, γεγονός που σημαίνει, μεταξύ άλλων, ότι τα δημόσια οικονομικά είναι ακόμη αδύναμα.

Deloitte.

Καινοτομία μέσω της μάθησης

Αναπτύξτε τις προσωπικές και επαγγελματικές σας δεξιότητες

© 2025 Deloitte Limited

Deloitte
AcademyΣαρώστε
για να μάθετε
περισσότερα